

2012

LATVENERGO
KONCERNA
ILGTSPĒJAS
UN GADA
PĀRSKATS

SATURS

Priekšvārds

02

LATVENERGO KONCERNA PROFILS

Pārskata izveides principi

05

Koncerna raksturojums

08

Koncerna stratēģija

11

Koncerna pārvalde

13

Koncerna vadība

24

Korporatīvās pārvaldības ziņojums/
Revīzijas komitejas ziņojums

29

Darbības segmentu raksturojums

32

Ražošana un pārdošana

33

Sadale

42

Pārvades aktīvu pārvaldība

45

LATVENERGO KONCERNA DARBĪBAS INDIKATORI

Apkārtējā vide

48

Darbinieki un darba vide

55

Nodarbinātība un darba vide
Cilvēktiesības

56
61

Sabiedrība

62

Atbildība par produktu

66

Ekonomiskā atbildība

72

GRI indikatoru tabula

76

Neatkarīgu revidentu
apliecinājuma ziņojums

78

LATVENERGO KONSOLIDĒTAIS 2012. GADA PĀRSKATS

Darbības rādītāji

81

Vadības ziņojums

82

Konsolidētie finanšu pārskati

84

Konsolidētais peļņas vai
zaudējumu aprēķins

84

Konsolidētais vispārējo
ieņēmumu pārskats

85

Konsolidētais pārskats par
finansiālo stāvokli

86

Konsolidētais pārskats par
izmaiņām pašu kapitālā

88

Konsolidētais pārskats par
naudas plūsmām

89

Konsolidēto finanšu pārskatu pielikums

90

Neatkarīgu revidentu ziņojums

145

Jauna pieredze Latvijā un Baltijas enerģētikas tirgū

1.1.

Esmu gandarīts kopā ar jums atskatīties uz Latvenergo koncerna veikumu 2012. gadā – Ilgtspējas pārskatā ir iekļauti nozīmīgākie tā aspekti. Pārskatā atklātā informācija adresēta visām koncerna ieinteresētajām pusēm. Latvenergo koncerna publicētais Ilgtspējas pārskats ir vienīgais revidētais ilgtspējas pārskats Latvijā.

Manuprāt, 2012. gadu raksturīgi iezīmē vairākas koncerna darbībai un attīstībai būtiskas norises:

- Baltijas kā mūsu biznesa spēles galvenā laukuma sekmīga apguve;
- jaunas Latvenergo koncerna stratēģijas izstrāde laikposmam līdz 2016. gadam, pamatojoties uz nozares attīstības tendencēm Baltijā;
- korporatīvās pārvaldības principu attīstība, izveidojot Revīzijas komiteju un nodalot mātessabiedrības valdes un virzienu direktoru lomas, pienākumus un atbildību;
- veiksmīgi realizētā pirmā AS „Latvenergo” obligāciju emisija, piesaistot finansējumu kapitālieguldījumu projektu realizācijai un diversificējot aizdevēju loku.

Baltijas elektroenerģijas tirgus ne vairs pirmo gadu ir mūsu mājas tirgus, un nu jau pat iedomāties nevaram, kā būtu strādāt tikai lokālā vienas valsts tirgū. Baltijas tirgū pietiekami labi esam iepazinusi kaimiņvalstu lietotāju paradumus – mēs protam tos izvērtēt un radoši iestrādāt savos tirgus piedāvājumos, un tas ir viens no iemesliem, kāpēc Baltijas tirgū esam uz palikšanu.

Ar lepmumu varam atzīt, ka Latvenergo koncerns tirgus konkurences apstākļos ir veiksmīgi saglabājis elektroenerģijas pārdošanas līdera pozīcijas. Mūsu tirgus daļa veido 33% no kopējā Baltijas elektroenerģijas tirgus, kura kopējais patēriņš ir aptuveni 25,4 TWh. 2012. gadā mazumtirdzniecības klientiem Baltijā pārdotas 8,3 TWh elektroenerģijas.

Latvenergo koncernam ir izdevies aizvietot tirgus daļas samazinājumu Latvijā (920 GWh) ar lielāku pārdotās elektroenerģijas apjomu ārpus Latvijas (1 580 GWh). Mūsu panākumi ir vērā ņemami: patlaban Lietuvas elektroenerģijas tirgū mums pieder 11%, Igaunijas tirgū – 6% daļa, savukārt klientu skaits 2012. gadā Lietuvā un Igaunijā ir pieaudzis gandrīz divas reizes.

Veiksmīgākai darbībai Igaunijā un Lietuvā aizvadītā gada otrā pusē esam izveidojuši jaunu tirdzniecības zīmolu *Elektrum*, kam jākļūst par nozīmīgu un pozitīvi atpazīstamu vizitkarti. Jau dažus mēnešus pēc jaunā zīmola darbības sākuma situācija Igaunijā rāda, ka tā izvēle bijusi pareiza, kaimiņiem mēs patīkam. Mūsu reģionālā pieredze ir vērtīga, tajā mēs, turpinoties elektroenerģijas tirgus liberalizācijai, gūstam aizvien jaunas ierosmes, ko piedāvāt klientiem arī Latvijā.

2012. gada beigās ir apstiprināta Latvenergo koncerna stratēģija laikposmam līdz 2016. gadam. Mūsu speciālisti to ir izstrādājuši, ņemot vērā gan Eiropas Savienības (ES) enerģētikas nozares regulas un tajās noteiktos mērķus, gan straujās pārmaiņas enerģētikas nozarē un Baltijas komercdarbības vidē, gan konsultācijas ar nozaru ekspertiem, zinātniekiem, uzņēmējiem.

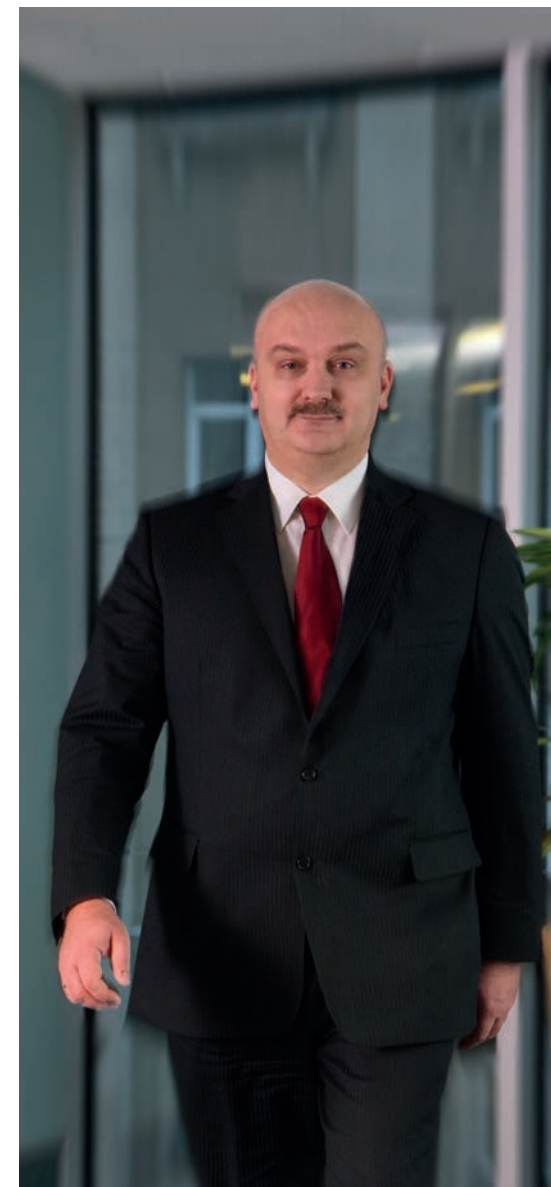
Lai iekļautos nebūt ne pieticīgajā nozares attīstības dinamikā un sasniegtu konkrētas savas izaugsmes kvalitātes, Latvenergo koncerna stratēģijas trīs vaļi jeb virsmērķi ir:

- tirgus pozīcijas nostiprināšana Baltijā;
- enerģijas ģenerācijas avotu diversifikācija;
- līdzsvarota tiklu attīstība.

Latvenergo koncerna jaunā stratēģija paredz pievērst pastiprinātu uzmanību labas pārvaldības principu ievērošanai un stiprināšanai, lai nodrošinātu koncerna darbības caurskatāmību un sabiedrības, klientu un partneru vidū veicinātu izpratni par Latvenergo kā atvērtu, efektīvu un atbildīgu koncernu. To apliecina arī Revīzijas komitejas izveide un nodalītas valdes un virzienu direktoru lomas un pienākumi.

Koncerns atbalsta godīgu komercpraksi, ievēro godīgas konkurences noteikumus, neiesaistās konkurenci ierobežojošos, koruptīvos vai diskriminējošos darījumos. Tas ir būtisks pārvērtiens koncerna attīstībā, un to noteikusi skarbu piemēru veicināta sapratne. Visās dzīves un darba sfērās mums jābūt nevainojamiem. Mēs nedrīkstam būt nevērīgi un pielaut kļūdas, it sevišķi gatavojoties tirgus atvēršanai mājaimniecībām Latvijā.

Pašā gada nogalē pirmoreiz emitējām AS „Latvenergo” obligācijas. Tas neapšaubāmi ir ļoti zīmīgs solis koncerna attīstībā, kas apliecina ne tikai finanšu virziena speciālistu

profesionālo darbu, bet arī uzņēmuma stabilitāti, atpazīstamību un konkurētspēju: obligāciju pieprasījums tirgū vairākas reizes pārsniedza tā piedāvājumu. Tas ir ļoti būtisks panākums arī attiecībā uz koncerna gūto vērtējumu, turklāt mums būs papildus piesaistīti līdzekļi attīstībai un diversificēts aizdevēju loks, bet obligacionāru rīcībā būs spēcīga un pelnoša uzņēmuma obligācijas.

Esmu pārliecināts, ka AS „Latvenergo” obligāciju emisija ir nozīmīgs notikums ne tikai koncernam, bet arī ikvienam tieši vai pastarpināti iesaistītajam. Mēs esam pirmā Latvijas valsts kapitālsabiedrība, kas ar šādu rīcību apliecina saimniecisko un pārvaldības briedumu, un ceru – mūsu piemērs iedrošinās arī citus valstij piederošus komersantus. Domāju, ka šis mūsu solis pozitīvi rezonēs arī citā kontekstā, proti – tas savā ziņā vienlaikus ir gan apliecinājums Latvijas attīstības perspektīvai, gan arī konkrēts grūdiens Latvijas ekonomiskās aktivitātes turpmākai veicināšanai Latvijā, kur stagnāciju nomaina ekonomiski arvien spēcīgāka vide.

Līdz ar obligāciju emisiju un izpildot Finanšu un kapitāla tirgus likuma prasības, 2013. gadā esam uzsākuši ceturkšņa finanšu pārskatu publicēšanu gan koncerna interneta vietnē, gan AS „NASDAQ OMX Riga” biržas mājaslapā. Turpmāk finanšu pārskatus plānojam publicēt katru ceturksni.

Latvenergo koncerna 2012. gada finanšu rezultāti rāda izaugsmi – kopējie ieņēmumi pārsniedz 1 miljarda eiro robežu (ieņēmumi 2012. gadā – 751 miljons latu), un salīdzinājumā ar 2011. gadu ir pieauguši 10%.

2012. gadā Latvenergo koncerns saražo nedaudz vairāk par 5 TWh elektroenerģijas, kas ir aptuveni 80% no kopējā Latvijā ģenerētā elektroenerģijas apjoma, un aptuveni 72% no tām ražotas no atjaunīgajiem energoresursiem. Pozitīvi elektroenerģijas izstrādes apjomu un finanšu rezultātus ietekmēja viens no pēdējo gadu lielākajiem elektroenerģijas izstrādes apjomiem Daugavas hidroelektrostacijās. Savukārt elektroenerģijas tirgus cenas samazinājums un dabas gāzes cenas pieaugums liedza pilnībā noslogot Rīgas termoelektrostacijās uzstādītās jaudas, iegūstot būtiski mazāku saražotās elektroenerģijas apjomu nekā līdzšinējos gados. Rīgas TEC elektroenerģijas un siltumenerģijas jaudu sastāvs ļauj elastīgi izvēlēties ražošanas darbības režīmu,

un tas nodrošināja gan Rīgas siltumapgādei nepieciešamo siltumenerģijas apjoma pieaugumu par 6%, gan iespēju veikt elektroenerģijas izstrādi ekonomiski pamatotos apstākļos, mazinot tirgus apstākļu negatīvo ietekmi uz obligātā iepirkuma izmaksām.

2012. gadā esam turpinājuši apjomīgu investīciju programmu izpildi, kopumā investējot 185,7 miljonus latu. Lielākie investīciju projekti ir Rīgas TEC-2 rekonstrukcija un *Kurzemes loka* izbūve. Rīgas TEC-2 rekonstrukcijas ietvaros pilnībā aizstāsim vecās Rīgas TEC-2 enerģētiskās iekārtas ar jaunu gāzes turbīnas kombinētā cikla energobloku, kas uzlabos stacijas darbības efektivitāti, padarot to par vienu no efektīvākajām gāzes koģenerācijas stacijām Baltijā. Savukārt *Kurzemes loka* projekts ir daļa no lielāka starptautiska energoinfrastruktūras attīstības projekta *NordBalt*, kas nodrošinās Latvijas rietumu reģiona pārvades tīkla stiprināšanu.

Apjomīgi ieguldījumi 2012. gadā ir veikti arī sadales un pārvades tīklu uzturēšanā un atjaunošanā ar mērķi uzlabot sistēmas pakalpojuma kvalitāti, samazināt plānotu un neplānotu bojājumu izraisīto elektroenerģijas piegādes pārtraukumu laiku, kā arī nodrošināt atbilstošu sprieguma kvalitāti.

2012. gadā tiek intensīvi strādāts pie ilgtermiņa sadales tīkla attīstības plāna un attiecīgajiem tehniskās politikas uzlabojumiem gan sadales pakalpojumu kvalitātes pilnveidei, gan arī attiecībā uz elektrolinijām lauku teritorijās un mežainos apvidos.

Lai neapstātos pie sasniegtā un noturētu līdera pozīcijas *zaļās* enerģijas ražošanā, plānojam veikt investīcijas Daugavas HES ražošanas jaudu atjaunošanā un uzturēšanā. Periodā līdz 2022. gadam ir plānots ieguldīt vairāk nekā 100 miljonu latu hidroagregātu rekonstrukcijā, kas nodrošinās to darbību turpmākos 40 gadus.

Izpildot Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Direktīvas 2009/72/EK prasības attiecībā uz pārvades sistēmas operatora nodalīšanu no uzņēmuma, kas veic elektroenerģijas ražošanu, tirdzniecību un sadali, 2012. gada sākumā AS „Augstsprieguma tīkls” ir sākusi patstāvīgu dzīvi

ārpus koncerna. Tas koncernam ir jaunums gan uzņēmumu sadarbības, gan jaunu profesionālu attiecību veidošanas modeļi. AS „Augstsprieguma tīkls” ir uzņēmums, uz kura pleciem gulstas enerģētikas nodrošinājuma risinājums nacionālā līmenī, liela mēroga jaunu enerģētikas projektu pamatošana, apgādes nodrošināšana starpvalstu līmenī. Tie ir stratēģiskie jautājumi – energosistēmas stabilitāte, energoapgādes drošums.

Latvenergo koncerns 2012. gadā ir saņēmis arī vairākus nozīmīgus vērtējumus un apbalvojumus: žurnāla „Kapitāls” sadarbībā ar IBS „Prudentia” un biržu AS „NASDAQ OMX Riga” veidotajā „Latvijas vērtīgāko uzņēmumu TOP 101” AS „Latvenergo” jau ceturto gadu ir atzīta par vērtīgāko Latvijas uzņēmumu. AS „Latvenergo” vērtība ir noteikta LVL 876 miljonu apmērā. AS „Latvenergo” laikraksta „Lietišķā Diena” kopā ar aģentūru *Nord Porter Novelli* astoto gadu pēc kārtas organizētajā Latvijas uzņēmumu reputācijas topā ieņēma līdera pozīciju elektroenerģijas, gāzes un ūdens apgādes nozarē – un atzīnību par straujāko reputācijas kāpumu no 44. vietas 2011. gadā uz 15. vietu 2012. gadā.

Arī 2012. gadā Latvenergo koncerns ir konsekventi turpinājis realizēt savu korporatīvās sociālās atbildības politiku, ieguldot darbu un līdzekļus gan apkārtējās vides, gan sabiedrības labklājības veicināšanā. Šeit jāmin ilggadējā bērnu un jauniešu izglītošana elektrodrošībā, atbalsts zinātnei un izglītībai, industriālā mantojuma saglabāšana, atbalsts sabiedrībai un Latvijas kultūrai, vides aizsardzība un energoefektivitāte. AS „Latvenergo” aizvadītajā gadā ir sākusi ļoti apjomīgu energoefektivitātes projektu māsasabiedrībās, monitorējot patēriņu ar tehnoloģijām, kādas līdz šim Latvijā nav izmantotas.

Lielākais AS „Latvenergo” izaicinājums tuvākajā laikā būs Latvijas māsasabiedrību iesaistīšanās elektroenerģijas tirgū. Tuvojas Latvijas elektroenerģijas tirgus pilnīga liberalizācija, tātad – arī māsasabiedrību iesaistīšanās tirgū vairs nav aiz kalniem, un tas mums nozīmē aktīvu domāšanu un darbību jau šobrīd, lai būtu gatavi izaicinājumiem līdz ar tirgus atvēršanos. Baltijas komersanta pieredze mums uzliek jaunus pienākumus un mudina uz jaunām ambīcijām un sasniegumiem!

Dr. sc. ing. **Āris Žigurs,**
AS „Latvenergo” valdes priekšsēdētājs

LATVENERGO KONCERNA PROFILS

SAGATAVOTS ATBILSTOŠI
GRI (GLOBAL REPORTING INITIATIVE)
GUIDELINES G3.1 VADLĪNIJU B+ LĪMEŅA PRASĪBĀM

1.1. PĀRSKATA IZVEIDES PRINCIPI

1.1. Pārskata izveides principi

- 3.1.
- 3.2.
- 3.3.
- 3.4.
- 3.5.
- 3.6.
- 3.7.
- 3.8.
- 3.9.
- 3.10.
- 3.11.

Pārskatā atklātie aspekti ir nozīmīgi ilgtspējīgai attīstībai un sadarbībai ar ieinteresētajām pusēm

Sākot no 2009. gada, Latvenergo koncerna (*turpmāk tekstā – arī koncerns*) ilgtspējas pārskats tiek publicēts atbilstoši *GRI (Global Reporting Initiative)* vadlinijās noteiktiem ziņošanas standartiem. Ilgtspējas pārskati par 2009. un 2010. gadu ir sagatavoti atbilstoši *GRI Guidelines G3.0* vadliniju C līmeņa prasībām, savukārt 2011. gadā, paplašinot atklātās informācijas apjomu, ir izpildītas B+ līmeņa prasības.

Ari šogad ir turpināts ilgtspējas pārskatā iekļautās informācijas atklāšanas pilnveides process un pārskats ir sagatavots atbilstoši jaunākajām vadlinijām – *GRI Guidelines G3.1*. (publicētas 2011. gada martā) B+ līmeņa prasībām.

Ilgtspējas pārskatā ir pilnā apmērā atklāta informācija par Latvenergo koncerna profilu (apzīmēta ar 1.1. – 4.17.) un 42 darbības indikatoriem (minimālā prasība – 20 indikatoru). Katras ilgtspējas pārskata profila sadaļas sākumā kreisajā malā ir norādīti *GRI* indikatori, kuri ir atklāti attiecīgajā sadaļā.

Kopējā atklāto indikatoru skaitā ir iekļauti 11 enerģētikas nozarei specifiski indikatori (apzīmēti ar EU), kas ir atklāti atbilstoši *GRI* Elektroenerģētikas sektora papildinājumu (*Electric Utilities Sector Supplement*) prasībām. Atklātie darbības indikatori ir izvēlēti, novērtējot to nozīmību ilgtspējīgas attīstības kontekstā un būtiskumu sadarbībā ar ieinteresētajām pusēm.

Profila sadaļā ir sniegta vispārīga informācija par koncernu, tā stratēģiju, pārvaldību, vadību un darbības segmentiem. Savukārt darbības indikatoru sadaļā ir atklāta informācija par vadības pieeju vides, darba vides, produktu, sabiedrības un ekonomikas jomā un atklāti attiecīgās jomas būtiskākie darbības indikatori.

Ilgtspējas pārskatā ir atklāta informācija par Latvenergo koncernu, kura pamatdarbības jomas ir elektroenerģijas un

siltumenerģijas ražošana un pārdošana, elektroenerģijas sadale un pārvades aktīvu pārvaldība. Latvenergo koncerna darbības ģeogrāfiskais mērogs ir Latvija, Lietuva un Igaunija.

Lai nodrošinātu ieinteresētajām pusēm pilnīgāku informāciju par Latvenergo koncerna darbību, 2012. gada ilgtspējas pārskatā ir paplašināts sniegtās informācijas apjoms par koncerna stratēģiju, pārvaldību un vadību, kā arī citiem jautājumiem, kas Latvenergo koncerna ieskatā varētu būt būtiski tā ieinteresētajām pusēm.

Koncerna vadība sākotnēji veica izpēti, lai noteiktu pārskatā atklātās informācijas apjomu un nozīmīgākos jautājumus. Izpēte tika veikta trijos posmos. Pirmajā posmā, pamatojoties uz vadības pieeju un sadarbību ar ieinteresētajām pusēm, tika identificēti nozīmīgākie darbības indikatori. Nākamajā posmā tika novērtēta šo indikatoru nozīmība Latvenergo koncerna ilgtspējīgas attīstības kontekstā un atbilstība iepriekš definētu ieinteresēto pušu vajadzībām un gaidām. Noslēgumā izpētes rezultāti tika pārrunāti, pārbaudīti un papildināti, veicot iekšējās sarunas ar atbildīgajiem attiecīgo jomu funkciju vadītājiem.

GRI pārskata kvalifikācijas nosacījumi

PĀRSKATA LĪMENIS	C	C+	B	B+	A	A+
Profils	Pārskats par: 1.1., 2.1. – 2.10., 3.1. – 3.8., 3.10. – 3.12., 4.1. – 4.4., 4.14. – 4.15.	Veikta ārēja neatkarīga revīzija	Iekļaujot C līmeņa kritērijus un papildus: 1.2., 3.9., 3.13., 4.5. – 4.13., 4.16. – 4.17.	Veikta ārēja neatkarīga revīzija	B līmeņa kritēriji	Veikta ārēja neatkarīga revīzija
Vadības pieeja	Nav nepieciešams		Vadības pieeja tiek atklāta katrai indikatoru sadaļai		Vadības pieeja tiek atklāta katrai indikatoru sadaļai	
Darbības indikatori un biznesa sektoru papildinājumi	Pārskats ietver 10 darbības indikatorus, iekļaujot vismaz vienu no sabiedrības, ekonomikas un vides indikatoru sadaļām *		Pārskats ietver 20 darbības indikatorus, iekļaujot vismaz vienu no ekonomikas, vides, cilvēktiesību, darba, sabiedrības un produktu vadības indikatoru sadaļām **		Pilnā apmērā atklāti pamatrādītāji un biznesa sektoru papildinājumu indikatori, ievērojot būtiskuma principu vai nu a) sniedzot pārskatu par indikatoru vai b) izskaidrojot tā neiekļaušanas iemeslu	

* var izmantot darbības indikatorus no jebkuriem biznesa sektoru papildinājumiem, bet 7 no 10 jābūt no pamata *GRI* indikatoru saraksta

** var izmantot darbības indikatorus no jebkuriem biznesa sektoru papildinājumiem, bet 14 no 20 jābūt no pamata *GRI* indikatoru saraksta

Pārskatā ietvertā informācija ir iegūta no iekšējām informācijas sistēmām, kurās koncernam ir pilna kontrole pār datu apkopošanu un informācijas kvalitāti. Datu uzticamību nodrošina izveidotās iekšējās kontroles sistēmas. Savukārt, lai iegūtu salīdzinošu vērtējumu par koncerna attīstību visās tā darbības jomās, dati pārskatā ir atspoguļoti vairāku gadu griezumā. Pārskatā ietvertās informācijas datu mērījumu metodes nav būtiski mainītas, salīdzinot ar iepriekšējiem pārskatiem. Pārskatā ietvertajiem datiem ir norādīts to iegūšanas veids. Ir izmantotas trīs datu iegūšanas metodes:

- nomērīts – dati ir precīzi nomērīti;
- vērtēts – dati ir aptuveni novērtēti uz pieņēmumu bāzes;
- aprēķināts – dati ir iegūti aprēķina rezultātā.

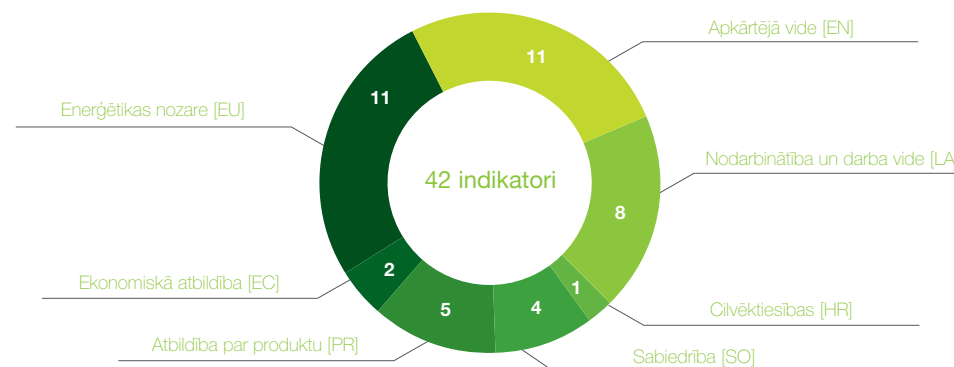
Pārskatā iekļautā informācija ir adresēta visām Latvenergo koncerna ieinteresētajām pusēm, no tām nozīmīgākās ir klienti, sabiedrība, darbinieki un akcionārs. Tāpat pārskata lasītāji ir kredītiestādes, finanšu investori, kā arī personas un organizācijas, kas ir ieinteresētas Latvenergo koncerna darbībā un tā ilgtspējīgā attīstībā. Kopsavilkums par Ilgtspējas pārskatā ietverto informāciju atbilstoši *GRI* prasībām ir atrodams pielikumā. Kopumā informācijas atklāšanas līmenis ir izdalāms trīs veidos: nav atklāts, daļēji atklāts un pilnīgi atklāts. Visi pārskatā ietvertie indikatori ir atklāti pilnībā.

GRI indeksi 4.2., 4.3., 4.9. un 4.10. nav attiecināmi uz Latvenergo koncernu.

Ilgtspējas pārskatam par 2012. gadu ir veikta ārēja neatkarīga revīzija, tas darīts otro gadu pēc kārtas. Revidenta atzinumu par 2012. gada Ilgtspējas pārskatu ir sniegusi SIA „Ernst & Young Baltic”.

Visi koncerna Ilgtspējas pārskati ir ievietoti *GRI* starptautiskajā Ilgtspējas pārskatu datubāzē, kā arī Latvenergo koncerna interneta vietnē – <http://www.latvenergo.lv>. E-pasts ierosinājumiem un jautājumiem par Ilgtspējas pārskatu: sustainability@latvenergo.lv.

Pārskatā atklātie *GRI* darbības un biznesa sektoru papildinājumu indikatori

1.2. KONCERNA RAKSTUROJUMS

1.2. Koncerna raksturojums

Latvenergo koncerns ir vadošais Baltijas energoapgādes komersants

Latvenergo koncerns ir lielākais energoapgādes komersants Baltijā, kas nodarbojas ar elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanu un pārdošanu, elektroenerģijas sadales pakalpojuma nodrošināšanu un pārvades aktīvu pārvaldību.

Latvenergo koncerna struktūru veido komercsabiedrību kopums, kurā izšķirošā ietekme ir mātessabiedrībai AS „Latvenergo” un kurā 2012. gada beigās ietilpa sešas meitassabiedrības. AS „Latvenergo” ir līdzdalība arī divās asociētajās sabiedrībās – *Nordic Energy Link*, AS un AS „Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds”.

Tāpat AS „Latvenergo” ir finanšu ieguldījums AS „Rīgas siltums” (0,005%).

Būtiskākās izmaiņas Latvenergo koncerna struktūrā ir saistītas ar AS „Augstsprieguma tīkls” kapitāla daļu pārdošanu. Sākot ar 2012. gada 2. janvāri, AS „Augstsprieguma tīkls” vienīgais īpašnieks ir Latvijas Republika Finanšu ministrijas personā.

Plašāka informācija par Latvenergo koncerna darbības segmentiem un klientiem ir atspoguļota pārskata 1.7. sadaļā.

AS „Latvenergo” līdzdalības daļa procentos meitassabiedrībās un asociētajās sabiedrībās

	DARBĪBAS VALSTS	DARBĪBAS VIRZIENS	LĪDZDALĪBAS DAĻA
AS „Latvenergo”	Latvija	Elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošana un pārdošana	
AS „Sadales tīkls”	Latvija	Elektroenerģijas sadale	100%
AS „Latvijas elektriskie tīkli”	Latvija	Pārvades aktīvu pārvaldība	100%
<i>Elektrum Eesti, OÜ</i>	Igaunija	Elektroenerģijas pārdošana	100%
SIA „Elektrum Latvija” (<i>Elektrum Eesti, OÜ</i> meitassabiedrība)	Latvija	Elektroenerģijas pārdošana	100%
<i>Elektrum Lietuva, UAB</i>	Lietuva	Elektroenerģijas pārdošana	100%
SIA „Liepājas enerģija”	Latvija	Siltumenerģijas un elektroenerģijas ražošana un pārdošana	51%
<i>Nordic Energy Link, AS</i>	Igaunija	Elektroenerģijas pārvade	25%
AS „Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds”*	Latvija	Pensiju plānu pārvaldība	46,3%

* Latvenergo koncerna līdzdalības daļa – 48,15%.

Latvenergo koncerna sabiedrību kontakti

	JURIDISKĀ ADRESE	INTERNETA VIETNE
AS „Latvenergo”	Pulkveža Brieža iela 12, Rīga, Latvija, LV-1230	http://www.latvenergo.lv/
AS „Sadales tīkls”	Šmerļa iela 1, Rīga, Latvija, LV-1160	http://www.sadalestikls.lv/
AS „Latvijas elektriskie tīkli”	Dārzciema iela 86, Rīga, Latvija, LV-1073	http://www.let.latvenergo.lv/
<i>Elektrum Eesti, OÜ</i>	Liivalaia 45, 10145 Tallinn, Eesti	http://www.elektrum.ee/
SIA „Elektrum Latvija”	Pulkveža Brieža iela 12, Rīga, Latvija, LV-1010	
<i>Elektrum Lietuva, UAB</i>	A.Goštauto g. 40B, Vilnius LT-01112, Lietuva	http://www.elektrum.lt/
SIA „Liepājas enerģija”	Ludviķa iela 15, Liepāja, Latvija, LV-3401	http://www.liepajasenerģija.lv/

2012

VISPĀRĒJI FAKTI

100% kapitāla daļu pieder valstij

Vertikāli integrēts energoapgādes komersants

4 457 darbinieki

FINANŠU RĀDĪTĀJI

Ieņēmumi	milj. latu	751,0
Peļņa	milj. latu	35,7
Aktīvu vērtība	milj. latu	2 472,3
Kapitālieguldījumi	milj. latu	185,7
Kredītreitings	Moody's Baa3 (stabils)	

PĀRDOŠANAS RĀDĪTĀJI

Mazumtirdzniecībā pārdotā elektroenerģija	GWh	8 287
Tirgus daļa Baltijā	%	33
Klientu skaits	sk. ~ 900 tūkst.	
Pārdotā siltumenerģija	GWh	2 669

TEHNISKIE RĀDĪTĀJI

Uzstādītā elektriskā jauda	MW _{el}	2 349
Uzstādītā siltuma jauda	MW _{th}	2 052
Sadale		
līniju garums	km	94 701
transformatoru jauda	MVA	5 751
Pārvade		
līniju garums	km	5 260
transformatoru jauda	MVA	8 227

1.3. KONCERNA STRATĒGIJA

1.3. Koncerna stratēģija

1.2.

Nozares attīstības tendences reģionā – pamats koncerna jaunajai stratēģijai

2012. gada beigās apstiprināta Latvenergo koncerna stratēģija, kurā ir noteikti galvenie stratēģiskie mērķi un organizācijas attīstības uzdevumi līdz 2016. gadam. Stratēģija ir veidota, ņemot vērā gan Eiropas Savienības (ES) enerģētikas nozares regulas un tajās noteiktos mērķus, gan Baltijas komercdarbības vidi un tajā paredzamās izmaiņas.

Nozīmīgākās Baltijas enerģētikas nozares attīstības tendences ir elektroenerģijas tirgus liberalizācija un integrācija Ziemeļvalstu tirgū, kā arī siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšana, atjaunīgo resursu lomas palielināšana un energoefektivitātes veicināšana.

Elektroenerģijas tirgus liberalizācija un integrācija Ziemeļvalstu tirgū

Eiropas Komisija kopā ar Baltijas jūras reģiona valstu vadītājiem 2009. gadā apstiprināja Baltijas enerģētikas tirgus starpsavienojuma plānu (*Baltic Energy Market Interconnection Plan – BEMIP*), kura pamatnolūks ir panākt Baltijas valstu integrāciju ES enerģētikas tirgū.

Atbilstoši BEMIP visās trijās Baltijas valstīs notiek pakāpeniska elektroenerģijas tirgus atvēršana un pievienošanās Ziemeļvalstu reģiona elektroenerģijas tirgum, tajā skaitā arī *Nord Pool* tirdzniecības biržas izveide Baltijas cenu apgabalos. 2013. gada sākumā līdz ar elektroenerģijas tirgus atvēršanu Igaunijā atvērtā elektroenerģijas tirgus daļa Baltijā sasniegusi 75%. Pilnīga elektroenerģijas tirgus

atvēršana norisināsies pakāpeniski, tuvākajā laikā iesaistot Latvijas mājāsaimniecības, bet 2015. gadā arī Lietuvas mājāsaimniecības un sasniedzot 100% atvērtu elektroenerģijas tirgu. Elektroenerģijas tirgus liberalizācijas rezultātā ir paredzama jaunu tirgus spēlētāju ienākšana un konkurences saasināšanās.

Tāpat Baltijas elektroenerģijas tirgus integrācijas ietvaros papildus jau esošajam starpsavienojumam (350 MW) starp Igauniju un Somiju līdz 2014. gadam plānots pabeigt vēl viena starpsavienojuma izbūvi, kas palielinās kopējo savienojumu jaudu līdz 1000 MW, un arī starp Lietuvu un Zviedriju ir plānots 2016. gadā pabeigt 700 MW starpsavienojuma izbūvi. Starpsavienojumu izbūves rezultātā arvien vairāk elektroenerģijas cenu Baltijā noteiks elektroenerģijas pieprasījums un piedāvājums Skandināvijā.

ES Enerģētikas stratēģija 2020

Eiropas Savienība enerģētikas turpmākās attīstības redzējumu ir izklāstījusi *ES Enerģētikas stratēģijā 2020*, kas kalpo par pamatu ambiciozo mērķu „20 – 20 – 20” sasniegšanai 2020. gadā:

- samazināt siltumnīcefekta gāzu emisiju par 20% attiecībā pret 1990. gada līmeni;
- palielināt atjaunīgās enerģijas daļu līdz 20% no kopējā enerģijas patēriņa;
- uzlabot energoefektivitāti par 20% salīdzinājumā ar bāzes scenāriju.

Enerģētikas stratēģijā 2020 noteiktie siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanas, atjaunīgās enerģijas apjoma un energoefektivitātes palielināšanas mērķi ES likumdošanas procesa ietvaros ir noteikti kā juridiski saistoši ES dalībvalstīm. Ambīcijas sasniegt šos mērķus Eiropas Savienība ir apliecinājusi arī *Enerģētikas ceļvedī līdz 2050.* gadam. Noteiktie mērķi ietekmē gan elektroenerģijas ražotāju izvēles

iespējas investīcijām elektroenerģijas ražošanas avotos, gan atjaunīgo energoresursu lomas pieaugumu enerģijas izstrādē un cenu veidošanā, gan elektroenerģijas patēriņa izmaiņas energoefektivitātes rezultātā.

Latvenergo koncerna stratēģija

Ņemot vērā enerģētikas nozares attīstības tendences, Latvenergo koncernam līdz 2016. gadam ir izvirzīti šādi stratēģiskie mērķi:

- **Baltijas tirgus pozīcijas nostiprināšana**, kas paredz kļūt par pilnvērtīgu un vienādi pozicionētu elektroenerģijas mazumtirdzniecības dalībnieku visās trijās Baltijas valstīs, saglabājot ekonomiski pamatotu tirgus daļu un palielinot klientu skaitu, orientējoties uz mazajiem un vidējiem uzņēmumiem un mājāsaimniecībām;
- **elektroenerģijas ģenerācijas avotu diversifikācija**, kas paredz, veicot ģenerācijas jaudu atjaunošanu un jauno projektu attīstību, izvēlēties ekonomiski pamatotas un izdevīgas investīciju iespējas, kas nodrošina enerģijas avotu diversifikāciju un zemu izmešu intensitāti. Tāpat mērķa kontekstā ir plānots uzlabot esošo ģenerācijas jaudu drošuma līmeni un ekspluatācijas ilgumu;
- **līdzsvarota tīklu attīstība**, kas paredz nepārtrauktu energoapgādes nodrošināšanu, veicinot investīcijas prioritāri objektos, kur ilgtermiņā paredzama tīkla pakalpojuma nepieciešamība. Līdzsvarota sadales tīklu attīstība ietver arī plānveida uzturēšanas darbu nodrošināšanu un turpmāku sadales tīklu modernizēšanu.

Tāpat Latvenergo koncerna stratēģija paredz pievērst pastiprinātu uzmanību labas pārvaldības principu ievērošanai un stiprināšanai, lai sabiedrības, klientu un partneru vidū veicinātu izpratni par Latvenergo kā atvērtu, efektīvu un atbildīgu koncernu.

1.4. KONCERNA PĀRVALDE

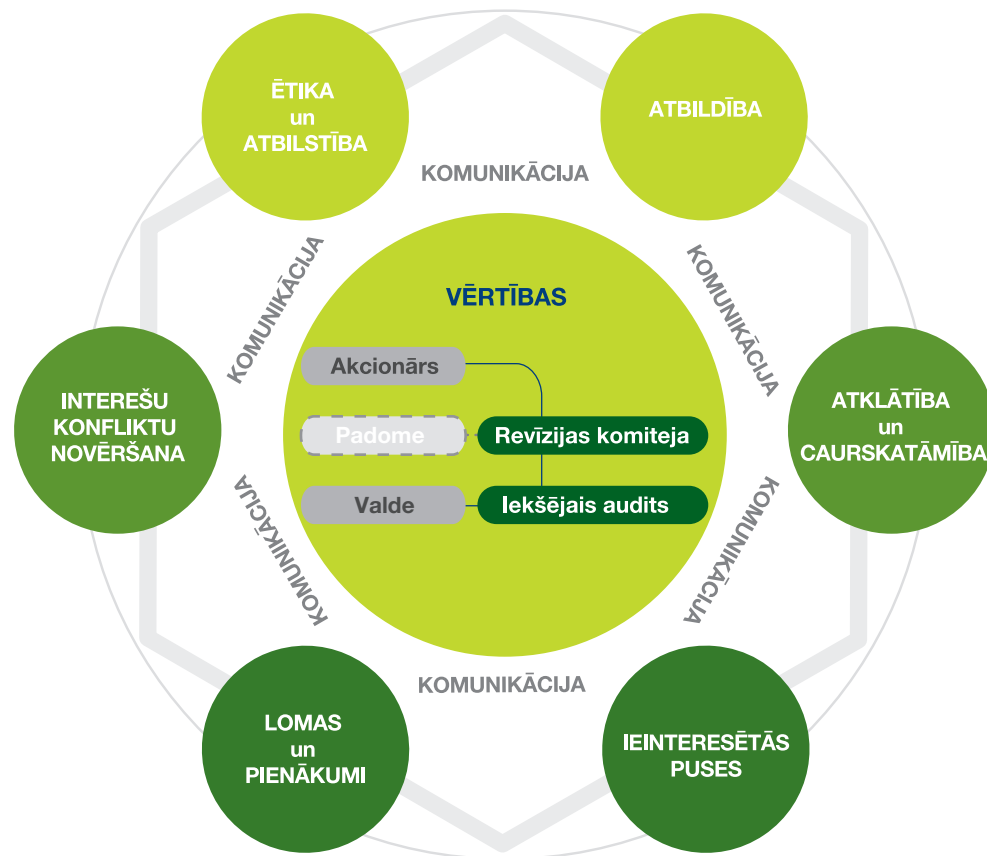
1.4. Koncerna pārvalde

Latvenergo koncerns turpina pilnveidot korporatīvo pārvaldību atbilstoši starptautiski atzītai pārvaldības praksei. Kā pārraudzības institūcija ir izveidota neatkarīga Revīzijas komiteja, kas savu darbu sāka 2012. gada nogalē. Paredzams, ka tuvāko gadu laikā valsts kapitālsabiedrībās kā pārraudzības institūcijas tiks atjaunotas padomes – atbilstoši likuma „Par valsts un pašvaldību kapitāla daļām un kapitālsabiedrībām” prasībām AS „Latvenergo” padome likvidēta 2009. gadā, uzticot koncerna pārraudzības funkciju veikšanu akcionāru sapulcei. Koncerna sabiedrību pārvaldes struktūra noteikta Latvenergo koncerna Korporatīvās pārvaldības politikā.

Koncerna pārvaldība atbilst labiem korporatīvās pārvaldības principiem

Pašreizējā Latvenergo koncerna stratēģijas ciklā (līdz 2016. gadam) galvenie koncerna izvēlētie pārvaldības principu pamatelementi, kas ir attiecināmi uz pārvaldes un pārraudzības institūcijām un kuriem tiks pievērsta pastiprināta uzmanība, ir atspoguļoti Latvenergo koncerna korporatīvās pārvaldības modeli. Šo pārvaldības principu un elementu attīstība un stiprināšana ir priekšnosacījums Latvenergo koncerna stratēģijas veiksmīgai ieviešanai un koncerna vērtības saglabāšanai un palielināšanai.

Korporatīvās pārvaldības modelis

Akcionārs

AS „Latvenergo” 100% kapitāla daļu pieder valstij, to turētājs ir Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija. Akcionāru sapulcē akcionāra intereses pārstāv Ekonomikas ministrijas valsts sekretārs. Akcionāru sapulces tiek sasauktas, ievērojot likuma „Par valsts un pašvaldību kapitāla daļām un kapitālsabiedrībām” prasības un noteiktos termiņus.

Atbilstoši Enerģētikas likumam AS „Latvenergo” ir noteikta kā valstiski svarīgs tautsaimniecības objekts un tā akcijas nav privatizējamas vai atsavināmas.

AS „Latvenergo” akcionāru sapulces galvenie pienākumi ir:

- pastāvīgi uzraudzīt valdes darbību;
- ievēlēt un atsaukt valdes locekļus un noteikt viņu atalgojumu;
- ievēlēt un atsaukt Revīzijas komitejas locekļus un noteikt viņu atalgojumu;
- uzraudzīt, lai kapitālsabiedrība strādātu atbilstoši likumiem, statūtiem un akcionāru sapulces lēmumiem;
- apstiprināt darījuma slēgšanu starp kapitālsabiedrību un valdes locekli vai revidentu;
- apstiprināt kapitālsabiedrības gada pārskatu;
- lemt par kapitālsabiedrības aizvadītā gada peļņas izlietošanu.

2012. gadā notikušas 16 akcionāru sapulces. Būtiskākie 2012. gadā pieņemtie lēmumi ir apstiprināt 2011. gada pārskatu, palielināt pamatkapitālu, apstiprināt revidentu un izveidot Revīzijas komiteju.

Padome

2009. gadā visām valsts kapitālsabiedrībām Latvijā, tajā skaitā AS „Latvenergo”, atbilstoši likuma „Par valsts un pašvaldību kapitāla daļām un kapitālsabiedrībām” prasībām tika likvidētas padomes, uzticot kapitālsabiedrību pārraudzības funkciju veikšanu akcionāru sapulcēm.

AS „Latvenergo” 100% meitassabiedrību *Elektrum Eesti*, *OU* un *Elektrum Lietuva*, *UAB*, kuru darbība ir ārpus Latvijas teritorijas un nav pakļauta Latvijas Republikas (LR) normatīvo aktu prasībām, padome kā pārraudzības institūcija ir saglabāta. Minēto meitassabiedrību pārraudzības funkcijas veic trīs padomes locekļi, kas vienlaikus ir arī AS „Latvenergo”

valdes locekļi. SIA „Liepājas enerģija”, kurā AS „Latvenergo” līdzdalības daļa ir 51%, pārraudzības funkcijas veic padome sešu cilvēku sastāvā, no kuriem puse ir AS „Latvenergo” pārstāvji. AS „Sadales tīkls” un AS „Latvijas elektriskie tīkli” valdes darbību pārrauga akcionāru sapulce, kuras intereses pārstāv AS „Latvenergo” valde.

2012. gada 4. jūnijā LR Ministru kabineta apstiprinātajā Valsts kapitāla daļu pārvaldības koncepcijā paralēli citām prasībām paredzēts, ka īpaši lielās un lielās kapitālsabiedrībās, t. sk. AS „Latvenergo”, AS „Sadales tīkls” un AS „Latvijas elektriskie tīkli”, jāatjauno padomes. Padomes atjaunošana ir vēlama, jo tā pilnveidotu Latvenergo koncerna pārvaldi atbilstoši labas korporatīvās pārvaldības praksei.

Valde

Par koncerna darbību ir atbildīga AS „Latvenergo” valde. AS „Latvenergo” valdē ir ievēlēti pieci valdes locekļi. valdes locekļus uz trīs gadiem amatā ievēl akcionāru sapulce, izvērtējot attiecīgi nepieciešamās kompetences, pieredzi un plānojamo atbildības sfēru. valde darbojas atbilstoši statūtiem un akcionāru sapulces apstiprinātam valdes nolikumam. Lai vadītu koncerna darbību un operatīvi pieņemtu lēmumus, tiek rīkotas valdes sēdes. 2012. gadā notikušas 62 valdes sēdes. Galvenie AS „Latvenergo” valdes pienākumi ir:

- vadīt un pārstāvēt kapitālsabiedrību;
- pārzināt un vadīt kapitālsabiedrības lietas;
- atbildēt par kapitālsabiedrības komercdarbību, kā arī par likumam atbilstošu grāmatvedību;
- pārvaldīt kapitālsabiedrības mantu.

Valde atskaitās akcionāram un ir solidāri atbildīga par visu saistošo normatīvo aktu ievērošanu, par akcionāru sapulces lēmumu izpildi un koncerna finansiālo darbību. AS „Latvenergo” valdes locekļiem nepieder ar koncernu saistīto sabiedrību kapitāla daļas. Papildus AS „Latvenergo” valde meitassabiedrībās, kurās tā ir vienīgais dalībnieks/ akcionārs, pilda arī meitassabiedrības dalībnieka/ akcionāra funkcijas.

Revīzijas komiteja

Pilnveidojot Latvenergo koncerna korporatīvo pārvaldību, 2012. gada decembrī AS „Latvenergo” darbu ir sākusi Revīzijas komiteja. Revīzijas komitejas izveides nepieciešamību nosaka parāda vērtspapīru emisija un attiecīgi

Finanšu instrumentu tirgus likuma prasības.

Papildus ierastajiem Revīzijas komitejas pienākumiem – finanšu pārskatu sagatavošanas procesa, iekšējo kontroļu un riska pārvaldības sistēmas darbības efektivitātes, kā arī iekšējā audita funkcijas un zvērināta revidenta darbības uzraudzībai, AS „Latvenergo” Revīzijas komitejas darba pienākumos ietilpst arī Krāpšanas riska vadības plāna ieviešanas pārraudzība ar mērķi veicināt Latvenergo koncerna darbības caurskatāmību.

Revīzijas komiteja par savu darbību un uzdevumu izpildi atskaitās AS „Latvenergo” akcionāru sapulcei.

Izvērtējot nepieciešamās kompetences un profesionālo pieredzi, akcionāru sapulce 2012. gada 4. decembrī Revīzijas komitejā ievēlēja trīs locekļus. Visi Revīzijas komitejas locekļi ir neatkarīgi speciālisti, kas nav saistīti ar koncerna operatīvo darbību. Revīzijas komitejas locekļu pilnvaru termiņš ir trīs gadi.

Iekšējais audits

Iekšējais audits ir neatkarīga Latvenergo iekšējās kontroles vienība, kuras uzdevums ir novērtēt un palīdzēt uzlabot koncerna riska pārvaldības, iekšējo kontroļu vides un korporatīvās pārvaldības procesu efektivitāti. Iekšējā audita darbība pamatojas uz Starptautiskā iekšējo auditoru institūta sagatavotajiem un izdotajiem iekšējā audita profesionālās prakses starptautiskajiem standartiem. Galvenās iekšējā audita funkcijas ir:

- pārbaudīt finansiālās informācijas ticamību un pilnību;
- novērtēt vadības informācijas sistēmas ticamību;
- izvērtēt koncerna darbības atbilstību iekšējiem un ārējiem normatīva rakstura dokumentiem;
- pārbaudīt resursu saimniecisku izmantošanu, kontroli un aizsardzību pret zaudējumiem;
- pilnveidot iekšējos normatīvos dokumentus atbilstoši iekšējās kontroles vajadzībām.

Iekšējā audita direktors reizi ceturksnī ziņo AS „Latvenergo” akcionāru sapulcei par iekšējā audita darbību. Līdz ar Revīzijas komitejas izveidi no 2013. gada iekšējā audita direktors atskaitās Revīzijas komitejai.

1 Āris Žīgurs

valdes priekšsēdētājs

pilnvaru termiņa sākums: 16. 11. 2012.

pilnvaru termiņa beigas: 15. 11. 2015.

Ā. Žīgurs (47) ir vairāk nekā divdesmit gadu pieredze uzņēmējdarbībā. 2010. gadā personāla atlases konkursa kārtībā Ā. Žīguru izvēlas par AS „Latvenergo” valdes priekšsēdētāju. Pirms darba AS „Latvenergo” viņš piecpadsmit gadu strādājis Rīgas siltumapgādes uzņēmumā AS „Rīgas siltums”, pildot prezidenta un valdes priekšsēdētāja pienākumus. Ir iepriekšēja pieredze kādreizējās VAS „Latvenergo” Termofikācijas pārvaldes komercdirektora amatā, kā arī pašvaldību uzņēmumu darbībā. 1988. gadā Ā. Žīgurs absolvējis Latvijas Lauksaimniecības universitātes Tehnisko fakultāti. 2004. gadā Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) Rīgas Biznesa skolā ieguvis maģistra grādu uzņēmējdarbības vadībā, 2009. gadā RTU inženierzinātņu doktora grādu enerģētikas nozarē un 2010. gadā Baltijas Korporatīvās pārvaldības institūta augstākā līmeņa izglītību profesionāliem vadītājiem. Ā. Žīgurs ir Eiropas elektroenerģētikas uzņēmumu asociācijas EURELECTRIC Direktoru padomes loceklis, Pasaules Enerģijas padomes Latvijas Nacionālās komitejas viceprezidents.

2 Zane Kotāne

valdes locekle

pilnvaru termiņa sākums: 16. 11. 2012.

pilnvaru termiņa beigas: 15. 11. 2015.

Z. Kotānei (35) ir vairāk nekā piecpadsmit gadu pieredze ar finanšu nozari saistītu pienākumu veikšanā vairākos Latvijas un starptautiskos uzņēmumos. Pirms darba AS „Latvenergo” Z. Kotāne vadīja Komerccdaļas biznesa analīzes un atskaišu sagatavošanas nodaļu AS „AirBaltic”. Piecus gadus viņa bija finanšu direktore starptautiskā investīciju grupā, pirms tam astoņus gadus ir strādājusi starptautiskā revīzijas un konsultāciju uzņēmumā, specializējoties finanšu un risku vadības jomās, gūstot arī divu gadu darba pieredzi Ungārijā. 1997. gadā Z. Kotāne ir absolvējusi Rīgas Ekonomikas augstskolu un ieguvusi bakalaura grādu ekonomikā un uzņēmējdarbības vadībā. 2011. gadā ieguvusi Baltijas Korporatīvās pārvaldības institūta augstākā līmeņa izglītību profesionāliem vadītājiem.

3 Māris Kuņickis

valdes loceklis

pilnvaru termiņa sākums: 16. 11. 2012.

pilnvaru termiņa beigas: 15. 11. 2015.

M. Kuņickim (33) ir vairāk nekā desmit gadu pieredze uzņēmējdarbībā, no tiem seši gadi uzņēmumu vadībā. Pirms darba AS „Latvenergo” valdē, ko M. Kuņickis sāk 2010. gadā, viņš vadījis Rīgas pašvaldības uzņēmumu „Rīgas gaisma”. Pieredze uzņēmumā „Rīgas gaisma” sākas 2000. gadā, un laika gaitā viņš ieņēmis vairākus ar tehnisko un attīstības jomu saistītus amatus. 2002. gadā M. Kuņickis ieguvis bakalaura grādu un inženiera grādu Rīgas Tehniskās universitātes Elektrisko staciju, tīklu un sistēmu fakultātē un 2005. gadā maģistra grādu Latvijas Universitātes Fizikas un matemātikas fakultātē. 2011. gadā ievēlēts par Latvijas Elektroenerģētiku un Energobūvnieku asociācijas (LEEA) valdes locekli.

4 Arnis Kurgs

valdes loceklis

pilnvaru termiņa sākums: 16. 11. 2012.

pilnvaru termiņa beigas: 15. 11. 2015.

A. Kurgs (45) ir pieredzējis jurists, kas profesijā strādā jau vairāk nekā divdesmit gadu. Kopš 1995. gada A. Kurgs strādā AS „Latvenergo” juridisko jautājumu jomā, no 2006. gada ir valdes loceklis. Pirms darba AS „Latvenergo” strādājis LR Jūras lietu ministrijā, Rīgas domē un LR Saeimā, ieņemot konsultanta un jurista posteņus. A. Kurgs ieguvis celtnieka tehniķa kvalifikāciju Malas tehnikumā. 1993. gadā A. Kurgs absolvējis Latvijas Universitāti, iegūstot tiesību zinātņu grādu jurisprudencē. 2005. un 2006. gadā apguvis zināšanas profesionālā maģistra tiesību zinātņu programmā Biznesa augstskolā *Turība*. 2010. gadā ieguvis Baltijas Korporatīvās pārvaldības institūta augstākā līmeņa izglītību profesionāliem vadītājiem.

5 Uldis Bariss

valdes loceklis

pilnvaru termiņa sākums: 16. 11. 2012.

pilnvaru termiņa beigas: 15. 11. 2015.

U. Barisam (47) ir vairāk nekā divdesmit gadu pieredze uzņēmējdarbībā lielākajos Latvijas uzņēmumos. Kopš 2005. gada U. Bariss ir AS „Latvenergo” valdes loceklis un viņa atbildībā bijušas dažādas darbības jomas, ieskaitot finanses un komercdarbību. Iepriekš, laikposmā no 2002. līdz 2005. gadam, U. Bariss ieņēmis ar projektiem, finansēm un darbības optimizāciju saistītus amatus uzņēmumā. Pirms darba AS „Latvenergo” viņš deviņus gadus strādājis SIA „Lattelekom”, atbildot par finanšu jomu. 2004. gadā U. Bariss ieguvis ekonomikas maģistra grādu Latvijas Universitātē. 2008. gadā absolvējis Rīgas Ekonomikas augstskolas profesionālo maģistra studiju programmu Uzņēmējdarbības vadība (EMBA). 2010. gadā ieguvis Baltijas Korporatīvās pārvaldības institūta augstākā līmeņa izglītību profesionāliem vadītājiem.

1 Torbens Pedersens

Revīzijas komitejas priekšsēdētājs

pilnvaru termiņa sākums: 05. 12. 2012.
pilnvaru termiņa beigas: 04. 12. 2015.

T. Pedersenam (63) ir starptautiska mēroga pieredze: laika periodā no 1994. līdz 2001. gadam viņš bijis partneris audita kompānijā *Arthur Andersen*, no 2001. līdz 2010. gadam – *Deloitte*. T. Pedersens pārzina investoru vides prasību specifiku lielajiem uzņēmumiem, kā arī bijis valdes loceklis Dānijas Tirdzniecības kamerā Lietuvā. T. Pedersens ir absolvējis Orhusas Biznesa skolu Dānijā, kur ieguvis maģistra grādu ekonomikā un auditā. Papildus T. Pedersens ir ieguvis zvērināta grāmatveža kvalifikāciju Dānijā.

2 Inita Hāne

Revīzijas komitejas locekle

pilnvaru termiņa sākums: 05. 12. 2012.
pilnvaru termiņa beigas: 04. 12. 2015.

I. Hāne (34) ir SIA „Prime Holding” finanšu direktore, iepriekš SIA „PriceWaterhouseCoopers” vecākā menedžere, veicot arī AS „Latvenergo” finanšu pārskatu auditu, līdz ar to pārzina uzņēmuma darbību. Hāne ieguvusi bakalaura grādu sabiedriskajās attiecībās Vidzemes Augstskolā un maģistra grādu finansēs Banku augstskolā. I. Hāne ir Starptautiskās sertificētu grāmatvežu asociācijas (*Association of Chartered Certified Accountants*) biedre un ieguvusi starptautisku sertificēta iekšējā auditora kvalifikāciju CIA (*Certified Internal Auditor*).

3 Svens Dinsdorfs

Revīzijas komitejas loceklis

pilnvaru termiņa sākums: 05. 12. 2012.
pilnvaru termiņa beigas: 04. 12. 2015.

S. Dinsdorfs (36) kopš 2006. gada ir AS „ELKO Grupa” finanšu direktors un valdes loceklis, veiksmīgi realizējot AS „Elko Grupa” obligāciju emisiju. Iepriekš S. Dinsdorfs bija AS „Sirowa Rīga” finanšu direktors, kā arī no 1998. līdz 2004. gadam strādājis AS „AirBaltic”, kur ieņēmis viceprezidenta stratēģiskās attīstības jautājumos un Biznesa kontroles direktora amatus. S. Dinsdorfs ieguvis bakalaura grādu finansēs un ekonomikā Rīgas Ekonomikas augstskolā un maģistra grādu finansēs un ekonomikā Stokholmas Ekonomikas augstskolā.

Lomas, pienākumi un atbildība

Pārvaldes un pārraudzības institūciju lomas, pienākumi un atbildība galvenokārt ir noteikta ārējos normatīvajos aktos. Lai veiktu efektīvu koncerna darbības uzraudzību un pārvaldi, pārvaldes un pārraudzības institūciju lomas, pienākumi un

atbildība detalizētāk ir noteikta koncerna iekšējos dokumentos. Galvenie iekšējie dokumenti ir sabiedrību statūti un pārvaldes un pārraudzības institūciju nolikumi.

Ētika un atbilstība

Latvenergo koncerns darbojas, ievērojot augstus profesionālās darbības ētikas principus un darbības atbilstību normatīvo aktu prasībām. Ievērojot šīs normas, koncerna pārvaldes un pārraudzības institūcijas rāda piemēru un veicina ētikas normu un atbilstības ievērošanu. Pastāvīgi tiek veikta normu skaidrošana, aktualizācija un ievērošanas kontrole. Nodrošinot ētikas un atbilstības normu ievērošanu, tiek veikta preventīva kontroļu vides stiprināšana.

Latvenergo koncerns rūpīgi seko izmaiņām ārējos normatīvajos aktos un veic nepieciešamās darbības jauno tiesību aktu prasību ieviešanai savā darbībā, kā arī informē darbiniekus par veiktajām izmaiņām tiesību aktu prasībās.

Koncerns atbalsta godīgu komercpraksi, ievēro godīgas konkurences noteikumus, neiesaistās konkurenci ierobežojošos, koruptīvos vai diskriminējošos darījumos.

Latvenergo koncerna Ētikas kodekss nosaka krāpšanas un korupcijas aizliegumu un nepieļauj interešu konflikta situācijas. Latvenergo koncerna līgumpartneri tiek aicināti ievērot līdzvērtīgus ētikas principus un, slēdzot līgumus, tiek lūgti apliecināt, ka savstarpējā sadarbība pamatosies uz godprātīgiem biznesa sadarbības principiem.

Interešu konfliktu novēršana

Atbilstoši likumam „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” valsts kapitālsabiedrību valdes locekļiem noteikts valsts amatpersonas statuss. Likums ierobežo valdes locekļu darbību ārpus valdes locekļa amata pilnvarām, lai novērstu personisko vai mantisko ieinteresētību valdes locekļu darbībā. valdes locekļiem ir pienākums katru gadu iesniegt valsts amatpersonas deklarāciju, norādot gūtos ienākumus, ieņemamos amatus, veiktos darījumus, līdzdalību komercdarbībā un citu informāciju.

Koncerna pārvaldības un pārraudzības institūcijas nodrošina, ka, veicot darba pienākumus, tiek ievēroti interešu konflikta novēršanas principi. Vadības mērķis ir veicināt sapratni par interešu konflikta situācijām, nodrošinot skaidrošanu, apmācību un kontroli. Koncerna kapitālsabiedrību vadība strādā, lai nodrošinātu preventīvu un detektīvu kontroļu izveidi interešu konflikta situāciju novēršanai.

Latvenergo koncerna Ētikas kodeksā ir definēti interešu konflikta veidi (reāls, potenciāls un šķietams) un noteikti pasākumi, lai nepieļautu interešu konflikta situācijas.

Atklātība un caurskatāmība

Atklātības un caurskatāmības princips attiecas gan uz Latvenergo koncerna pārvaldības principu atklātību (ieskaitot pienākumus, atbildību un noteikto atalgojumu), gan uz finanšu un darbības rezultātu atklātību un skaidrošanu.

Latvenergo koncerna pārvaldības principu atklātība tiek nodrošināta, publicējot AS „Latvenergo” korporatīvās pārvaldības ziņojumu (atbilstoši AS „NASDAQ OMX Riga” prasībām), kā arī nodrošinot informācijas pieejamību interneta vietnē un ilgtspējas pārskatos; sākot no 2009. gada, tos

sagatavo atbilstoši *GR*/ vadlīniju prasībām, kas nosaka arī informācijas atklātību par apkārtnes vides, darbinieku un darba vides, sabiedrības, produktu un ekonomiskās atbilstības jomām. Latvenergo koncerna publicētais ilgtspējas pārskats ir vienīgais revidētais ilgtspējas pārskats Latvijā.

Latvenergo koncerna finanšu un darbības rezultātu atklātība tiek nodrošināta, publicējot koncerna gada pārskatus, kas kopš 2002. gada tiek sagatavoti atbilstoši ES apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu

standartiem. 2012. gadā ir uzsākta starpperiodu finanšu pārskatu publicēšana – pirmais starpperiodu finanšu pārskats ir publicēts par 2012. gada 1. pusgadu. Savukārt sākot ar 2013. gadu, starpperiodu finanšu pārskati atbilstoši Finanšu instrumentu tirgus likuma prasībām tiek publicēti reizi ceturksnī. Finanšu pārskati un cita investoriem un sadarbības partneriem būtiska informācija tiek publicēta Latvenergo interneta vietnē jaunizveidotajā sadaļā *Investoriem*.

Valdes atalgojuma politika

Latvijā spēkā esošie normatīvie akti – likums „Par valsts un pašvaldību kapitāla daļām un kapitālsabiedrībām” un uz tā pamata izdotie Ministru kabineta noteikumi – nosaka vienotu regulējumu valsts kapitālsabiedrību valdes locekļu atbildībai.

Valdes locekļu mēnešalgas apmērs ir piesaistīts Centrālās statistikas pārvaldes oficiālajā statistikas paziņojumā publicētajam valstī sabiedriskajā sektorā strādājošo iepriekšējā gada mēneša vidējās darba samaksas apmēram, un atbilstoši kapitālsabiedrības lielumu raksturojošiem kritērijiem tam piemēro koeficientu. AS „Latvenergo” valdes priekšsēdētājam šis koeficients nedrīkst būt lielāks par 6, savukārt valdes locekļu mēnešalgas apmērs nedrīkst pārsniegt 90% no valdes priekšsēdētājam noteiktās mēnešalgas. valdes locekļu mēnešalgas apmēru pārrēķina katru gadu. valdes loceklis, kuru atsauc no amata pirms termiņa beigām, var pretendēt uz atļaušanas pabalstu, kura apmērs nevar pārsniegt divu mēnešu atļauību. Atļaušanas pabalstu neizmaksā, ja valdes loceklis atsaukts rupjas pilnvaru pārkāpšanas, pienākumu neizpildes vai nepienācīgas izpildes gadījumā, kā arī gadījumā, ja nodarīts kaitējums sabiedrībai.

Akcionāru sapulce reizi gadā pēc gada pārskata apstiprināšanas par sekmīgiem darba rezultātiem un kapitālsabiedrībai noteikto mērķu izpildi var lemt par prēmijas

izmaksu valdes locekļiem. Prēmijas apjoms nedrīkst būt lielāks par vienu mēneš algu. Prēmijas izmaksa iespējama gadījumos, ja kapitālsabiedrībai nav nodokļu parādu un ir bijusi peļņa vai gadījumos, kad ir bijuši zaudējumi, taču tie ir plānoti, lai īstenotu attīstības (investīciju) programmu un nav radušies valdes prettiesiskas darbības vai bezdarbības dēļ.

Uz valdes locekļiem attiecas visi AS „Latvenergo” Darba koplīgumā minētie materiālie labumi, tajā skaitā ikmēneša iemaksas Pensiju fondā 5% apmērā no ikmēneša atbildības par darbu. Atalgojuma politika neparedz iespēju izmaksāt atalgojumu akciju vai akciju opciju veidā. Kopējais atalgojums par 2012. gadu AS „Latvenergo” valdes priekšsēdētājam Ā. Žīguram ir 47 369 lati, valdes locekļiem: Z. Kotānei – 40 221 lats, M. Kuņickim – 42 665 lati, A. Kurgam – 42 571 lats un U. Barisam – 41 831 lats.

2012. gada beigās LR normatīvajos aktos veikti grozījumi, kuros paredzēts, ka valdes priekšsēdētājs un valdes locekļi drīkst veikt papildu pienākumus kapitālsabiedrībā un saņemt par to atalgojumu. Sākot no 2013. gada 18. janvāra, valdes locekļa kopējais atbildības apmērs nedrīkst pārsniegt desmitkārtīgu Centrālās statistikas pārvaldes oficiālajā statistikas paziņojumā publicēto valstī strādājošo iepriekšējā gada mēneša vidējās darba samaksas apmēru. valdes priekšsēdētāja atalgojuma īpatsvars par valdes priekšsēdētāja

amata pienākumu izpildi kopējā atbildībā nedrīkst būt mazāks par 60% no kopējās atbildības. Savukārt valdes locekļa, kurš kapitālsabiedrībā ieņem papildu amatu, atalgojums nedrīkst pārsniegt 90% no valdes priekšsēdētāja atalgojuma, kas noteikts pēc iepriekš minētā principa.

Dividenžu politika

AS „Latvenergo” dividenžu izmaksu reglamentē Latvijas Republikas likums „Par valsts un pašvaldību kapitāla daļām un kapitālsabiedrībām” un uz tā pamata izdotie 2009. gada 15. decembra Ministru kabineta noteikumi Nr. 1471 „Kārtība, kādā tiek noteikta un ieskaitīta valsts budžetā izmaksājamā peļņas daļa par valsts kapitāla izmantošanu”.

Atbilstoši likumam „Par valsts budžetu 2013. gadam” AS „Latvenergo” dividendes par 2012. gadu maksājamas 90% apmērā no AS „Latvenergo” rīcībā palikušās tīrās peļņas, taču kopējais dividenžu apmērs nedrīkst pārsniegt 36 miljonus latu. Turpmāk dividendēs izmaksājamā daļa samazināsies atbilstoši normatīvo aktu prasībām un 2013. un 2014. gadā tā būs attiecīgi 80% un 70%. Atbilstoši Valsts kapitāla daļu pārvaldības koncepcijai piemērojamā dividenžu politika ilgtermiņā tiks diferencēta atbilstoši kapitālsabiedrības mērķiem.

Ieinteresētās puses

Latvenergo koncerns ir viens no lielākajiem komersantiem Baltijas valstīs. 2012. gadā Latvenergo koncernam ir aptuveni 900 tūkstoši klientu, kas pārstāv gan mājāsaimniecības, gan lielos, vidējos un mazos uzņēmumus, organizācijas un valsts un pašvaldības pārvaldes iestādes. Tautsaimniecības attīstībai un sadzīvei nozīmīgu pakalpojumu klāsts un darbības mērogs nosaka Latvenergo koncerna ietekmi uz plašu ieinteresēto pušu loku un ar to saistīto atbildību.

Lai nodrošinātu veiksmīgu sadarbību un abpusējus ieguvumus, Latvenergo koncerns ir apzinājis ieinteresētās puses un tām būtiskos jautājumus. Latvenergo koncerns sadarbību ar ieinteresētajām pusēm veido, pamatojoties uz šādiem principiem:

- atbildība par savu ietekmi uz sabiedrību;
- ietekmes būtiskuma novērtēšana;
- rīcība jautājumu risināšanā.

Latvenergo koncerna sadarbība ar tā ieinteresētajām pusēm noris dažādos sadarbības līmeņos:

- konsultācijas – aktuālu jautājumu noskaidrošana;
- sarunas – kolektīva apspriešanās;
- iesaiste – viedokļu apmaiņa bez kopēja lēmuma pieņemšanas un darbības;
- partnerība – kopēja lēmuma pieņemšana un darbības.

IEINTERESĒTĀ PUSE	SADARBĪBAS LĪMENIS	PĀRSTĀVJI	SADARBĪBAS VEIDI UN TEMATI
Akcionārs	Partnerība	LR Ekonomikas ministrija	Sadarbība ar akcionāru ir regulāra un noris atbilstoši likumdošanā noteiktajām prasībām. Papildus Ekonomikas ministrija ir atbildīga par enerģētikas sektora politikas izstrādi un ieviešanu, nozares attīstības principu noteikšanu un darbību regulējošo normu izstrādi. Latvenergo koncerns aktīvi iesaistās profesionālās diskusijās ar nozares politikas veidotājiem.
Klienti	Iesaiste	Mājsaimniecības un juridiskie klienti	Latvenergo koncerns ir ieinteresēts klientu apmierinātības paaugstināšanā. Klientu viedokļi katru gadu tiek izziņāti, veicot klientu apmierinātības pētījumus un aptaujas. Būtiskākie aptauju jautājumi ir par apmierinātību ar apkalpošanu, pakalpojuma cenu un kvalitāti.
Darbinieki	Sarunas un iesaiste	Esošie un potenciālie darbinieki	Svarīgākās sadarbības jomas ir darbinieku un darba devēja tiesības un pienākumi, darba kārtība, droša darba vide, personāla kompetence un atalgojums. Lai motivētu darbiniekus kvalitatīvai darba izpildei, paaugstinātu produktivitāti un darbinieku atbildības un iniciatīvas līmeni, Latvenergo koncerns ik ceturksni veic darba pienākumu izpildes novērtējumu. Ikgadējās attīstības pārrunās darbinieki ar darba devēju apspriež gada mērķu izpildi un nepieciešamās mācības profesionālās kompetences paaugstināšanai.
Arodbiedrība	Sarunas un iesaiste	Arodbiedrība „Enerģija”	Koncerna un tā sabiedrību pārstāvji regulāri (9 tikšanās 2012. gadā) komunicē ar darbinieku arodbiedrības pārstāvjiem par darba organizāciju un citiem aktuāliem jautājumiem. 2012. gada 14. novembrī parakstīta vienošanās par Darba kopīguma termiņa pagarināšanu līdz 2013. gada 31. decembrim. Arodbiedrību pārstāvji ir iesaistīti konkursa komisijā darbinieku veselības un nelaimes gadījumu apdrošināšanas polises izvēlē.
Sabiedrība	Konsultācijas, iesaiste un sarunas	Iedzīvotāji, mediji	Koncerns komunicē ar sabiedrību un iesaista to aktuālo jautājumu risināšanā, kā arī veic skaidrojošus pasākumus. Latvenergo koncerns ir veicis 30 sabiedriskās apspriešanas par infrastruktūras objektu ietekmi uz vidi un iedzīvotājiem. Tāpat koncerns atbalsta plaša spektra sociālās atbildības aktivitātes (bēmu un jauniešu izglītošana, atbalsts zinātnei un izglītībai enerģētikas nozarē, industriālā mantojuma saglabāšana, atvērts kultūrai un sportam, vides aizsardzība u. c.).
Profesionālās biedrības un nozares speciālisti	Konsultācijas un iesaiste	Sk. sadaļu „Pārstāvība biedrībās, organizācijās un apvienībās”	Interesu pārstāvībai politikas un normatīvās vides veidošanā koncerns deleģē savus pārstāvjus dažādās nacionālās biedrībās un profesionālās organizācijās, kā arī starptautiskās organizācijās un apvienībās.
Sadarbības partneri	Iesaiste	Esošie un potenciālie piegādātāji un pakalpojumu sniedzēji	Būtiskākais jautājums sadarbības partneriem ir skaidri un atklāti iepirkuma konkursu atlases kritēriji, kas nodrošina vienlīdzīgus konkurences apstākļus visiem komersantiem. Latvenergo koncerns sadarbības ietvaros veic regulāras sadarbības partneru aptaujas un identificē jomas, kurās nepieciešami uzlabojumi. Sadarbība ir sistemātiska.
Finansētāji un investori	Konsultācijas un partnerība	Aizdevēji, investori, <i>Moody's Investors Service</i>	Latvenergo koncerns regulāri nodrošina informācijas apmaiņu par koncerna finanšu rezultātiem un darbības rādītājiem, tādējādi nodrošinot nepieciešamā finansējuma piesaisti. Koncerna interneta vietnē izveidota sadaļa investoriem. Sākot ar 2012. gadu, notiek starpperiodu finanšu pārskatu publicēšana.
Izglītības iestādes	Partnerība	Skolas, koledžas, augstskolas	Latvenergo koncerns piedalās izglītības programmu izstrādē un nodrošina prakses vietas studentiem. Rīgas Tehniskās koledžas audzēkņi regulāri pilnveido teorētiskās zināšanas un praktiskās iemaņas Latvenergo koncerna Mācību centrā. Koncerns sadarbībā ar studentu biedrībām regulāri organizē konkursus studentiem.
Valsts institūcijas	Konsultācijas un iesaiste	SPRK, KP un citas valsts institūcijas	Tiek uzturēta regulāra un cieša sadarbība ar institūcijām, kuras pārrauga Latvenergo koncerna darbību normatīvo aktu regulējuma ietvaros. Galvenās sadarbības jomas ir enerģijas tarifi, tiesību aktu ievērošana un regulatīvās vides uzlabošana. Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai (SPRK) ir tiesības un pienākumi izdot sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem saistošus administratīvos aktus, tādējādi sadarbība ar SPRK ir vērsta uz sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas nosacījumu pārraudzību un regulācijas vides uzlabošanu. Latvenergo koncerns regulāri sniedz SPRK informāciju par savu darbību un finanšu rezultātiem. Konkurences padomes (KP) uzmanība ir vērsta uz godīgas konkurences veicināšanu un pakalpojumu sniegšanas caurskatāmības nodrošināšanu.

Ieinteresētās puses (turpinājums)

Pārstāvība biedrībās, organizācijās un apvienībās

Deleģējot pārstāvjus nacionālās biedrībās un profesionālās organizācijās, kā arī starptautiskās organizācijās un apvienībās, Latvenergo koncerns iegūst aktuālu informāciju

par enerģētikas nozares aktualitātēm un būtiskiem jautājumiem, kā arī nodrošina savu interešu aizstāvību starptautisko un nacionālo politikas dokumentu izstrādē un regulējošās vides veidošanā.

Latvenergo koncerna dalība nacionālās biedrībās un profesionālās organizācijās

BIEDRĪBA, PROFESIONĀLĀ ORGANIZĀCIJA	DALĪBAS PAMATOJUMS
Biedrība „Latvijas Elektroenerģētiķu un Energobūvnieku asociācija” (LEEA)	Dalība LEEA nodrošina Latvenergo koncernam iespēju piedalīties elektroenerģētikas un energobūvniecības noteikumu un standartu pilnveidošanā, personāla sertifikācijas un apmācību programmu organizēšanā, atjaunīgo energoresursu koordinētas izmantošanas veicināšanā elektroenerģijas ražošanai, nozares profesionālās izglītības problēmu risināšanā, zinātnisku pētījumu veikšanā un zinātniski tehnisku pasākumu organizēšanā.
Biedrība „Latvijas Lielo aizsprostu biedrība”	Dalība biedrībā nodrošina informācijas apmaiņu par dažādiem aizsprostu un hidrotehnisko būvju aspektiem, aizsprostu un ūdenskrātuvju inovācijām, kā arī drošuma jautājumu risināšanu.
Biedrība „Latvijas Siltumuzņēmumu asociācija”	Asociācija pārstāv biedru intereses centralizētā siltumapgādes un koģenerācijas attīstīšanas procesā un siltumapgādes attīstības plānu un normatīvo aktu izstrādē.
Biedrība „Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera” (LTRK)	LTRK veicina Latvenergo koncerna interešu aizstāvību vispārējās uzņēmējdarbības un enerģētikas nozarei specifisku tiesību aktu sagatavošanā.
Latvijas Darba devēju konfederācija (LDDK)	LDDK nodrošina darba devēju interešu pārstāvību darba tiesību un darba aizsardzības jomu tiesību aktu sagatavošanā. Sadarbojoties ar LDDK, koncerns pastāvīgi pilnveido darba aizsardzības nosacījumus, piedalās enerģētikas nozares ekspertu padomē un sadarbojas darba tiesību un korporatīvās sociālās atbildības projektos.
Latvijas Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūta Konsultatīvā padome	Dalība padomē sistemātiski paaugstina izpratni par korporatīvās ilgtspējas un atbildības jautājumiem, sniedzot uzticamus ilgtspējas mērījumus, kā arī iemaņas starptautiskās prakses lietošanā. Latvenergo koncerns piedalās Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūta organizētajā Ilgtspējas indeksa pētījumā pēc starptautiski atzītas metodoloģijas uzņēmumu ilgtspējas un korporatīvās atbildības novērtēšanai.
Pasaules Enerģijas padomes Latvijas Nacionālā komiteja (PEP LNK)	Dalība dod iespēju iegūt aktuālu informāciju par enerģijas resursu izpēti, ieguvu, transportu, pārveidi un efektīvu izmantošanu gan nacionālā, gan starptautiskā mērogā.

Starptautiskas organizācijas un apvienības

STARPTAUTISKA ORGANIZĀCIJA, APVIENĪBA	DALĪBAS PAMATOJUMS
Baltijas Attīstības forums (<i>Baltic Development Forum/BDF</i>)	Baltijas Attīstības forumā, iesaistoties uzņēmējiem, politiķiem, pētniekiem, ierēdņiem un žurnālistiem, kopīgi tiek apspriesti un risināti Baltijas jūras reģionam aktuāli jautājumi, t. sk. enerģētikas nozarē. Latvenergo koncerns veido sadarbību un iesaistās informācijas apmaiņā ar Baltijas jūras reģiona institūcijām un uzņēmumiem, pozicionējot Latvenergo koncerns kā brīvā elektroenerģijas tirgus līderi Baltijas valstīs.
Baltijas Korporatīvās pārvaldības institūts (<i>The Baltic Institute of Corporate Governance/ BICG</i>)	Ar dalību institūtā Latvenergo koncerna vadība iegūst padziļinātas zināšanas par labas pārvaldības praksi, kā arī apliecina koncerna gatavību to ievērot.
Eiropas Elektroenerģijas nozares savienība EURELECTRIC	Darbība EURELECTRIC nodrošina līdzdalību ES elektroenerģētikas nozares politikas dokumentu un tiesību aktu sagatavošanā, kā arī informāciju par nozares attīstību un prognozēm, kas noderīgas nacionālā mēroga prognozēšanai. EURELECTRIC pārstāv elektroenerģētikas nozares intereses starptautiskā mērogā, lai uzlabotu tās konkurētspēju un veicinātu attīstību. Latvenergo koncerna pārstāvju darbību asociācijā uz līguma pamata nodrošina Latvijas Elektroenerģētiķu un Energobūvnieku asociācija, kura ir EURELECTRIC biedrs.
Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (<i>Organization for Economic Cooperation and Development, OECD</i>) Uzņēmējdarbības un rūpniecības konsultatīvā komiteja (<i>Business and Industry Advisory Committee, BIAC</i>)	Dalība <i>BIAC</i> sniedz iespēju piedalīties starptautiski nozīmīgu uzņēmējdarbības attīstības lēmumu apspriešanā. <i>BIAC</i> ir neatkarīga organizācija, kas piedalās OECD politiku veidošanā un nodrošina biedrus ar aktuālu informāciju par <i>OECD</i> uzņēmējdarbības attīstības iniciatīvām. 2012. gadā jūlijā ir sākusies diskusija par jaunu valstu, t. sk. Latvijas uzņemšanu <i>OECD</i> .

Ārējo iniciatīvu saistības

Papildus normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, Latvenergo koncerns ievēro šādas ārējo iniciatīvu prasības: LVS EN ISO 14001:2004; LVS EN ISO 9001:2009; LVS OHSAS 18001:2007. Atbilstību standartu prasībām auditē un apliecina standartizācijas uzņēmums SIA „Det Norske Veritas Latvia”.

Tāpat arī Latvenergo koncerns brīvprātīgi integrē sociālos un vides aspektus savā darbībā un attiecībās ar ieinteresētajām pusēm, tajā skaitā ISO 26000 rekomendējošā standartā par sociālo atbildību noteiktos principus.

1.5. KONCERNA VADĪBA

1.5. Koncerna vadība

1.2.
2.10.
4.8.
4.11.

Integrēta stratēģiskā un operatīvā vadība veicina koncerna mērķu sasniegšanu un vērtības pieaugumu

Latvenergo koncernu vada AS „Latvenergo” valde, kas līdz šim ir veikusi gan koncerna stratēģisko, gan operatīvo vadību.

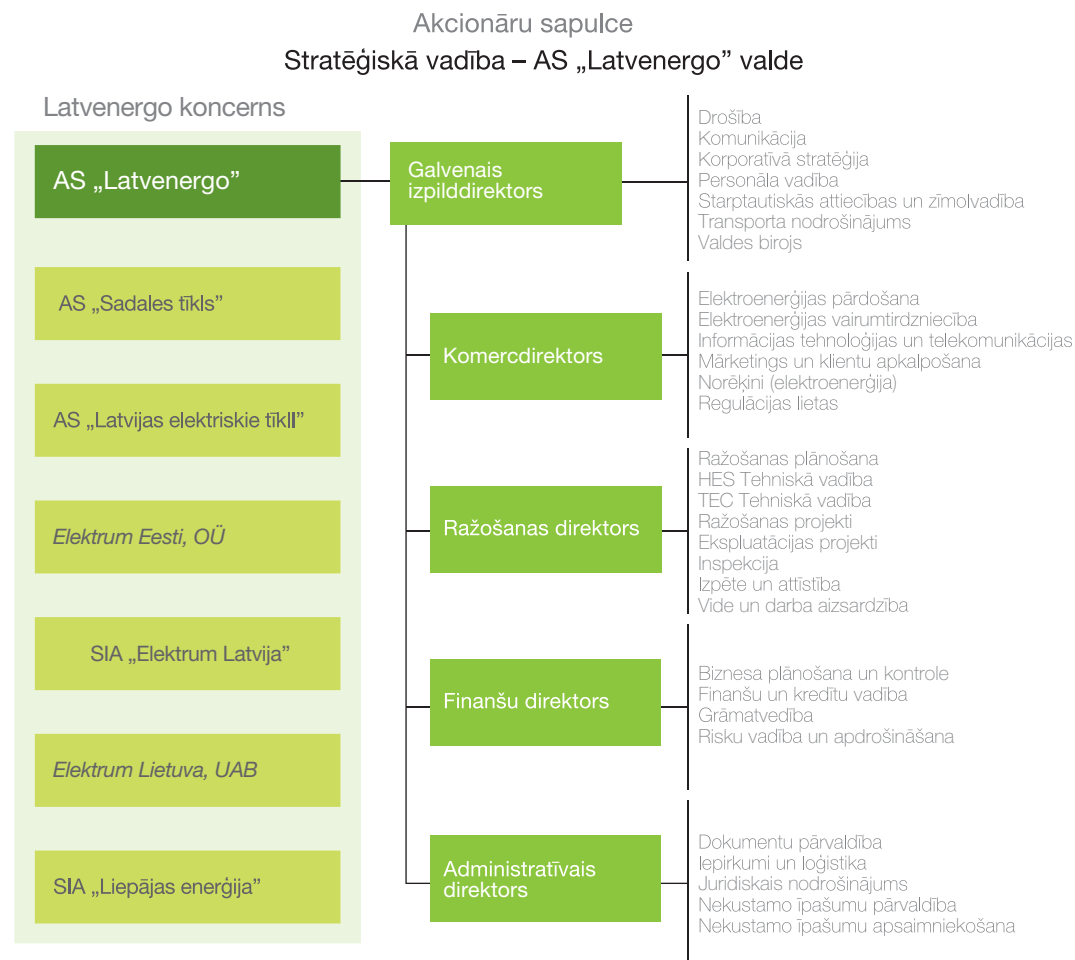
Lai pilnveidotu Latvenergo koncerna vadības modeli, sekmētu stratēģisko mērķu realizēšanu un uzlabotu operatīvo pārraudzību, sākot ar 2013. gada 1. janvāri, Latvenergo koncerna vadības struktūrā veiktas izmaiņas, kas paredz izveidot jaunu operatīvās vadības līmeni – virzienu direktori (izpilddirektori). Līdz ar virzienu direktoru līmeņa izveidi ir skaidri nodalītas valdes un virzienu direktoru lomas, pienākumi un atbildība. Lomu, pienākumu un atbildības sadale ir veikta, ievērojot korporatīvās pārvaldības labo praksi.

Latvenergo koncerna stratēģisko vadību veic valde, un tās galvenie uzdevumi ir noteikt Latvenergo koncerna stratēģisko virzību, attīstības plānus, mērķus un politikas. Savukārt virzienu direktori veic AS „Latvenergo” operatīvo vadību, kas ietver valdes izvirzīto mērķu sasniegšanu, stratēģijas ieviešanu, izstrādāto politiku ieviešanu, kā arī citus ikdienas pienākumus atbilstoši valdes deleģējumam.

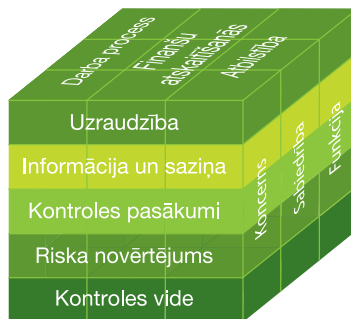
Virzienu direktoriem ir skaidri definētas atbildības jomas, nodalītas pakļautībā esošās funkcijas un administratīvo lēmumu pārraudzība šo funkciju ietvaros. Līdz ar to katrs virziena direktors individuāli atskaitās galvenajam izpilddirektoram par pārraudzībā esošo funkciju operatīvo darbību, nodrošina sava virziena sadarbību ar citu virzienu funkcijām un lēmumu pieņemšanu atbilstoši uzņēmuma stratēģijai. Ņemot vērā līdzšinējo pieredzi un zināšanas par koncerna darbību, šos pienākumus pilda AS „Latvenergo” valdes locekļi:

- Āris Žigurs – galvenais izpilddirektors
- Uldis Bariss – komercdirektors
- Māris Kuņickis – ražošanas direktors
- Zane Kotāne – finanšu direktore
- Arnis Kurgs – administratīvais direktors

Latvenergo koncerna vadības organizatoriskā struktūra (no 01. 01. 2013.)

COSO kubs

Lai nodrošinātu sekmīgu koncerna darbības pārraudzību un efektivitāti, vadība ir ieviesusi un nepārtraukti pilnveido integrētu iekšējās kontroles sistēmu atbilstoši COSO (*Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission*) izstrādātajiem principiem. Šo sistēmu veido pieci galvenie elementi, kurus īstenojot tiek sasniegti iekšējās kontroles mērķi – koncerna darba procesu, finanšu pārskatu ticamība un atbilstība darbību regulējošiem likumiem un citiem normatīvajiem aktiem.

Savstarpēji integrējot minētos principus, vadībai tiek nodrošināta iespēja uzraudzīt koncerna darbību, vienlaikus koncentrējoties uz turpmāku attīstību un noteikto mērķu sasniegšanu. Efektīvas iekšējās kontroles sistēmas esamība nodrošina informācijas pieejamību un uzticamību, kā arī sniedz pārliecību par koncerna spēju kontrolēt riskus un pārmaiņas.

Kontroles vide

Galvenie kontroles vides elementi ir koncerna vīzija, misija, vērtības, attīstības stratēģija, organizatoriskā struktūra, pienākumu deleģējums, kā arī vadības filozofija un darbības stils. Stratēģijas mērķis ir veidot Latvenergo koncernā vienotu izpratni par tā attīstības mērķiem. Jaunajai stratēģijai pielāgota organizatoriskā struktūra, kas Latvenergo koncernā ir veidota

pēc funkcionālā principa. Šādas struktūras mērķis ir veicināt specializāciju un kompetenču veidošanos vienas sabiedrības vai funkcijas ietvaros, līdz ar to arī atbildīgu un operatīvu lēmumu pieņemšanu, kā arī optimālu resursu izmantošanu. Savukārt vadības filozofija un darbības stils atspoguļo mūsu attieksmi pret darbu un koncernam būtiskām norisēm valstī

un enerģētikas nozarē. Latvenergo koncerna vērtības ir atbildība, efektivitāte un atvērtība. Vērtības nosaka mūsu rīcību attiecībā uz klientiem, darba kolēģiem, sadarbības partneriem un sabiedrību kopumā. Detalizētāks apraksts par koncerna vīziju, misiju un vērtībām ir atklāts sadaļā „Koncerna raksturojums”.

Risku novērtēšana

Latvenergo koncerna darbību raksturo atbildīga un aktīva attieksme pret riskiem, ieviešot un pilnveidojot risku vadības sistēmu, kas sniedz regulāru, uzticamu un visaptverošu informāciju par koncerna būtiskajiem riskiem un tos ierobežojošiem pasākumiem. Risku vadības mērķis ir nodrošināt attīstības stratēģijas realizāciju un koncerna mērķu sasniegšanu, samazinot nevēlamu notikumu ietekmi. Risku vadības sistēma ietver risku identifikāciju, ietekmes novērtēšanu, samazināšanas pasākumu plānošanu un realizāciju. Informācija par koncerna darbībai būtiskākiem riskiem un to novērtējumu tiek pastāvīgi aktualizēta, nepieciešamības gadījumā koriģējot risku vadības procedūras. Vienlaikus ar nākamā budžeta izstrādi tiek veikta arī nākamā gada būtisko biznesa risku izvērtēšana un ilgtermiņa risku aktualizēšana.

Risku vadības procesu ietvaros identificētie Latvenergo koncerna darbību ietekmējošie riska faktori tiek iedalīti piecos būtisko risku veidos:

- **stratēģiskie riski** – ietver būtiskās nenoteiktības, kas var negatīvi ietekmēt koncerna stratēģisko mērķu realizācijas iespējamību un kas izriet no koncerna realizētās saimnieciskās darbības. Stratēģisko risku grupā ietvertie riska faktori atrodas tiešā Latvenergo koncerna kontrolē, un to pārvaldība tiek veikta, realizējot koncerna stratēģisko mērķu izpildes gaitas uzraudzību;
- **juridiskās vides riski** – izriet no koncerna darbību regulējošās un reglamentējošās vides izmaiņām, kas var radīt negatīvu ietekmi uz koncerna saimniecisko darbību vai spēju sasniegt koncerna mērķus. Juridiskās vides riski neatrodas tiešā Latvenergo koncerna kontrolē un ir saistīti ar normatīvo aktu un starptautisko regulējumu izmaiņām, koncerna darbību pārraugašo institūciju lēmumiem un normatīvajiem aktiem, citu institūciju normatīvajiem aktiem;
- **ārējie riski** – ietver nenoteiktības, kas izriet no izmaiņām koncerna darbību ietekmējošos noieta un resursu tirgos.

Ārējie riski ietver no koncerna darbības neatkarīgus faktorus, tajā skaitā koncerna konkurentu, klientu, sadarbības partneru un citu ieinteresēto pušu darbības ietekmi uz koncerna spēju sasniegt savus mērķus;

- **drošības riski** – ietver riska faktorus, kuru iestāšanās gadījumā koncernam var tikt nodarīti finanšu zaudējumi saistībā ar koncerna aktīvu bojājumu vai zaudējumu, kā var tikt traucēta koncerna darbība saistībā ar citu personu izraisīta koncerna apdraudējuma līmeņa pieaugumu;

- **operatīvās darbības riski** – ietver nejaušības un nenoteiktības, kas var rasties, realizējot procesus koncerna saimnieciskās darbības nodrošināšanai.

Latvenergo koncerns apzinās risku sarežģītības un neparedzamības pieaugumu, ko rada vides izmaiņas un sasaiste ar norisēm citos sektoros, valstīs un ģeopolitiskajos reģionos. Tādēļ risku vadība tiek pastāvīgi pilnveidota un tās elementi ieviesti vienotā sistēmā.

Kontroles pasākumi un aktivitātes

Lai nodrošinātu Latvenergo koncerna darbību atbilstoši ārējiem normatīvajiem aktiem, savai vīzijai, misijai, vērtībām un attīstības stratēģijai, vadība ir izstrādājusi un nepārtraukti

pilnveido noteiktus kontroles pasākumus gan iekšējo dokumentu, gan darba grupu un atskaišu veidā. Galvenie iekšējās kontroles dokumenti ir politikas, kuru

darbības mērogs aptvert vairākas Latvenergo koncerna sabiedrības. Būtiskākās Latvenergo koncernā ieviestās politikas ir: Ētikas kodekss, Korporatīvās pārvaldības

politika, Vides politika, Grāmatvedības uzskaites politika, Darba aizsardzības politika, Personāla mācību un attīstības politika, Organizācijas attīstības politika, Investīciju finansēšanas politika, Finanšu risku vadības politika, Krīzes pārvaldīšanas politika, Komunikācijas politika, Korporatīvās sociālās atbildības politika, Cilvēkresursu vadības politika, Jaunpieņemto darbinieku integrācijas politika.

Papildus politikām Latvenergo koncernā tiek izstrādāti un uzturēti arī citi kontroles dokumenti – procedūras, kārtības, rīkojumi, metodikas, darbinieku amatu apraksti,

struktūrvienību nolikumi u. c. Vadība veicina nepārtrauktu politiku un iekšējo kontroles dokumentu pilnveidi, saskaņojot to ar izmaiņām normatīvo aktu prasībās, nozares attīstībā un uzņēmējdarbības procesos.

Būtiskākais 2012. gadā ieviestais kontroles pasākums ir apstiprinātais Krāpšanas riska vadības plāns, kura ieviešanu un izpildi uzrauga Revīzijas komiteja. Plāna ietvaros izveidots arī atbilstības speciālista amats. Minētā kontroles pasākuma mērķis ir minimizēt krāpšanas risku un preventīvi uzlabot esošo kontroles pasākumu efektivitāti.

Lai nodrošinātu efektīvu darbu vadību un lēmumu pieņemšanu, tiek veidotas darba grupas, kurās tiek deleģēti pārstāvji ar dažādām prasmēm, iemaņām un kompetencēm. Tādā veidā tiek nodrošināta darbinieku viedokļu un zināšanu apmaiņa, kā arī veicināta darbinieku motivācija un iesaiste lēmumu pieņemšanā.

Lai nodrošinātu Latvenergo koncerna vadību ar aktuālo informāciju par tā darbību, tiek veidotas regulāras iekšējās atskaites, nodrošināta apkopotās informācijas precizitāte, uzticamība un salīdzināmība.

Informācijas apmaiņa un saziņa

Latvenergo koncerna vadība lielu nozīmi pievērš darbinieku informēšanas nodrošināšanai. Galvenie informācijas apmaiņas un saziņas kanāli ir intranets, darbinieku žurnāls „Latvenergo Vēstis”, iekšējās lietvedības sistēmas, elektroniskā saziņa

(e-pasts), iekšējās datu bāzes, darbinieku forumi, semināri u. c. Lai nodrošinātu atgriezenisko saiti, tiek veiktas iekšējās viedokļu aptaujas, darbinieku attīstības pārrunas un kompetenču vērtēšana. Vadība informācijas apmaiņas un

saziņas ietvaros pievērš uzmanību komunikējamajam jautājumam izvēlei, primāri apspriežot jautājumus, kas ir konkrētā brīdī būtiski, kā arī regulāri komunicējot ilgtermiņa, gada un ceturksņa plānus.

Uzraudzība

Pastāvīgi pilnveidojot koncerna pārvaldības sistēmu, tiek īstenota vadības darba izpildes uzraudzība, ko veic ārējie revidenti, Revīzijas komiteja un iekšējais audits. Visas minētās institūcijas ir neatkarīgas savā darbībā. Periodiski

tiek apkopota informācija par integrētās vadības sistēmas aktualizācijas nepieciešamību, iepriekšējā perioda mērķu izpildi, iekšējo un ārējo auditu rezultātiem un īstenotiem korektīviem un preventīviem pasākumiem. Analizējot šo

informāciju, tiek veidoti secinājumi par integrētās vadības sistēmas darbību un sniegti ierosinājumi nākamajam periodam.

Pārraudzības institūcijas

INSTITŪCIJA	DARBĪBAS MĒRĶIS	PĀRRAUDZĪBAS JOMAS UN UZDEVUMI	ZIŅOŠANA
Revidents	Apliecināt informācijas ticamību, patiesumu un finanšpārskatu atbilstību SFPS	● konsolidētā finanšu pārskatu revīzija; ● krāpšanas vai kļūdu izraisītu neatbilstību risku novērtēšana; ● iekšējās kontroles spējas nodrošināt finanšu pārskata informācijas patiesumu pārbaude; ● grāmatvedības uzskaites principu un vadības grāmatvedības aplēšu pamatotības izvērtējums	Reizi gadā pēc konsolidētā finanšu pārskata sagatavošanas revidents sniedz ziņojumu akcionāru sapulcei
Revīzijas komiteja	Uzraudzīt koncerna finanšu pārskatu sagatavošanu un iekšējās kontroles sistēmu darbību, veicinot uzņēmuma darbības caurskatāmību	● finanšu pārskatu sagatavošanas procesa, iekšējo kontroļu un riska pārvaldības sistēmas darbības efektivitātes uzraudzība; ● iekšējā audita funkcijas un revidenta darbības uzraudzība; ● krāpšanas riska vadības plāna ieviešanas uzraudzība	Ne retāk kā vienu reizi gadā Revīzijas komiteja par savu darbību un uzdevumu izpildi atskaitās akcionāru sapulcei
Iekšējais audits	Novērtēt un palīdzēt pārvaldes institūcijām un struktūrvienībām uzlabot riska pārvaldības, iekšējās kontroles un korporatīvās pārvaldības procesu efektivitāti	● finanšu informācijas ticamības un pilnības novērtēšana; ● vadības informācijas sistēmas uzticamības izvērtēšana; ● ikdienas darbības atbilstības tiesību aktiem, statūtiem u. c. iekšējiem normatīvajiem aktiem izvērtēšana; ● resursu lietderīgas un produktīvas izmantošanas, drošas kontroles un aizsardzības pret zaudējumiem novērtēšana; ● iekšējo normatīvo aktu pietiekamības un atbilstības iekšējās kontroles vajadzībām novērtēšana	Ne retāk kā reizi ceturksnī iekšējā audita direktors atskaitās Revīzijas komitejai (2012. gadā – akcionāru sapulcei) par veiktajām pārbaudēm un galvenajiem atklātajiem trūkumiem

Apbalvojumi

Piešķirtie apbalvojumi apliecina Latvenergo koncerna ilgtspēju, rūpīgi pārdomājot enerģijas ražošanas un piegādes, darba drošības, vides aizsardzības, sadarbības ar ieinteresētajām pusēm, klientu apkalpošanas u. c. procesus.

Latvenergo koncerns 2012. gadā ir saņēmis vairākus nozīmīgus vērtējumus un apbalvojumus:

Latvijas vērtīgākā uzņēmuma balva

Žurnāla „Kapitāls” sadarbībā ar IBS „Prudentia” un biržu AS „NASDAQ OMX Riga” veidotajā „Latvijas vērtīgāko uzņēmumu TOP 101” AS „Latvenergo” jau ceturto gadu ir atzīta par vērtīgāko Latvijas uzņēmumu. AS „Latvenergo” 2012. gadā ir novērtēta 876 miljonu latu vērtībā.

Latvijas Ilgtspējas indeksa zelta kategorija

AS „Latvenergo” 2012. gadā ir ieguvusi godalgu Latvijas Ilgtspējas indeksa zelta kategorijā un ir vienīgais valsts uzņēmums, kam piešķirts šāds novērtējums. Latvijas Ilgtspējas indeksa aptaujā AS „Latvenergo” piedalās trešo gadu, iepriekšējos gados iegūstot godalgu sudraba kategorijā. AS „Latvenergo” ir saņēmusi arī Latvijas Republikas (LR) Ekonomikas ministrijas Atzinības rakstu par izciliem rezultātiem Ilgtspējas indeksā, kļūstot par 2012. gada ilgtspējīgāko valsts uzņēmumu Latvijā, kā arī LR Labklājības ministrijas Apliecinību par ģimenei draudzīga komersanta statusu.

Eiropas uzņēmējdarbības izcilības balvas (*European Business Awards*) nacionālais čempions

AS „Latvenergo” 2012. gadā kļuvusi par vienu no pieciem Latvijas čempioniem Eiropas uzņēmējdarbības izcilības balvas nominācijā par ilgtspējīgu attīstību un videi draudzīgām aktivitātēm (*Award for Environmental and Corporate Sustainability*). Atlases procesā starptautiska žūrija vairākās kārtās izvērtēja Eiropas uzņēmumu darbības ētiku, attiecības ar ieinteresētajām pusēm un spēju plānot darbu ilgtermiņā, elastīgi pielāgojoties dinamiskajiem tirgus apstākļiem.

Viens no lielākajiem nodokļu maksātājiem valstī

AS „Latvenergo” ir viens no trim lielākajiem nodokļu maksātājiem valstī 2011. gadā, ko izdevniecības „Dienas Bizness” rīkotās svinīgās „TOP 500 apbalvošanas ceremonijas” ietvaros paziņoja LR Finanšu ministrija un Valsts ieņēmumu dienests 2012. gada rudenī.

Drošs uzņēmums ar labvēlīgu darba vidi

2012. gadā AS „Latvenergo” piedalījās Latvijas Darba devēju konfederācijas konkursā „Droša uzņēmuma apstiprinājuma simbola noteikšana un piešķiršana” un ieguva droša uzņēmuma simbolu un statusu. AS „Latvenergo” galvenais apbalvojums piešķirts par drošas darba un mācību vides stratēģijas īstenošanu ilgtermiņā.

Klientu servisa lepnums 2012

AS „Latvenergo” klientu apkalpošanas konsultants Igors Gobalovs ieguvis uzvaru konkursā „Klientu servisa lepnums 2012”. Konkursa „Klientu servisa lepnums” mērķis ir celt klientu apkalpošanas speciālistu reputāciju sabiedrībā, kā arī veicināt klientu servisa kvalitātes celšanu Latvijas uzņēmumos.

Uzņēmumu reputācijas topa līderpozīcija elektroenerģijas, gāzes un ūdens apgādes nozarē

Laikraksta „Lietišķā Diena” kopā ar aģentūru *Nord Porter Novelli* astoto gadu pēc kārtas organizētajā Latvijas uzņēmumu reputācijas topā AS „Latvenergo” ieņēmusi līdera

pozīciju elektroenerģijas, gāzes un ūdens apgādes nozarē. AS „Latvenergo” ieguvusi arī atzīību par straujāko reputācijas kāpumu no 44. vietas 2011. gadā uz 15. vietu 2012. gadā.

Iekārotākais darba devējs 2012

SIA „WorkingDay Latvia” pētījumā AS „Latvenergo” atzīta par iekārotāko darba devēju 2012. gadā. Uzņēmums novērtēts par vienu vietu augstāk nekā 2011. gadā un divām vietām augstāk nekā 2010. gadā.

Darba un karjeras vortāla „CV Market Latvia” 2012. gada decembrī veiktajā darbinieku un darba meklētāju auditorijas aptaujā AS „Latvenergo” ir viens no desmit iekārojamākajiem darba devējiem Latvijā 2012. gadā. Par uzvarētājiem atzīti visi TOP 10 dalībnieki, tomēr AS „Latvenergo” saņēmusi vislielāko balsu skaitu.

Interneta personāla atlases uzņēmuma „CV-Online Latvia” 2013. gada janvārī veiktajā pētījumā AS „Latvenergo” novērtēta kā iekārotākais un populārākais darba devējs Latvijā.

„Latvijas vērtīgāko uzņēmumu TOP 101” apbalvošanas ceremonija

1.6. KORPORATĪVĀS PĀRVALDĪBAS ZIŅOJUMS/ REVĪZIJAS KOMITEJAS ZIŅOJUMS

Korporatīvās pārvaldības ziņojums

Pirmo reizi ir sagatavots korporatīvās pārvaldības ziņojums atbilstoši AS „NASDAQ OMX Rīga” principiem

AS „Latvenergo” valde ir izvērtējusi kapitālsabiedrības atbilstību AS „NASDAQ OMX Rīga” 2010. gada 1. jūnijā apstiprinātajiem „Korporatīvās pārvaldības principiem un ieteikumiem to ieviešanā”. Šie principi nosaka prasības

attiecībā uz akcionāru sapulci, valdi, padomi, informācijas atklāšanu, iekšējo kontroli un riska vadību un pārvaldes institūciju atalgojumu politiku.

Izvērtējot gan kapitālsabiedrības pārvaldības sistēmu, gan principu ievērošanu 2012. gadā, AS „Latvenergo” valde apliecina, ka kapitālsabiedrība būtiskos aspektos ir ievērojusi visus korporatīvās pārvaldības principus, izņemot tos, kas saistīti ar likumā „Par valsts un pašvaldību kapitāla daļām un kapitālsabiedrībām” noteiktajiem ierobežojumiem, kas paredz, ka valsts kapitālsabiedrībās netiek veidota padome, atšķirīgu akcionāru sapulču sasaukšanas kārtību, kā arī reglamentē valsts kapitālsabiedrību peļņas sadali.

AS „Latvenergo” Korporatīvās pārvaldības ziņojums par 2012. gadu ir publiski pieejams Latvenergo interneta vietnē <http://www.latvenergo.lv> un „NASDAQ OMX Rīga”

interneta vietnē <http://www.nasdaqomxbaltic.com>. Detalizēta informācija par korporatīvās pārvaldības principu ievērošanu ir atspoguļota Latvenergo koncerna 2012. gada lgtspējas pārskata sadaļās „Koncerna pārvalde” un „Koncerna vadība”.

Kopumā no 83 „NASDAQ OMX Rīga” korporatīvās pārvaldības principiem pilnībā ievēroti ir 56, uz kapitālsabiedrības darbību nav attiecināmi 10, savukārt ar normatīvajiem aktiem ierobežota 17 principu ievērošana.

Revīzijas komitejas ziņojums

AS „Latvenergo” Revīzijas komiteja darbojas, pamatojoties uz Latvijas Republikas Komerclikumu, Finanšu instrumentu tirgus likumu un Akcionāru sapulces apstiprinātu Revīzijas komitejas nolikumu. Revīzijas komitejas pirmā sēde tika sasaukta 2012. gada decembrī. Ņemot vērā ierobežoto darbības laiku, attiecībā uz 2012. gada pārskatiem mēs esam izskatījuši ārējās revīzijas procesu, būtiskākos riskus un konstatētos trūkumus, kā arī informējuši valdes locekļus par mūsu viedokli un ieteikumiem, kas radušies, pamatojoties uz Revīzijas komitejas veiktajām aktivitātēm.

Mūsu darbība netika ierobežota un AS „Latvenergo” pārstāvji nodrošināja visas nepieciešamās informācijas pieejamību.

Ņemot vērā AS „Latvenergo” pārstāvju sniegto informāciju, kā arī pārunas pēc ārējā revidenta veiktā audita, mēs neesam konstatējuši apstākļus, kas liecinātu par to, ka AS „Latvenergo” iekšējo kontroļu sistēma nenodrošina gada pārskata sagatavošanai nepieciešamās informācijas ticamību.

Mūsu novērtējuma kopsavilkumu mēs iesniedzam AS „Latvenergo” Akcionāru sapulcei Gada pārskata apstiprināšanas dienā.

Torbens Pedersens,
Revīzijas komitejas priekšsēdētājs

Inita Hāne,
Revīzijas komitejas locekle

Svens Dinsdorfs,
Revīzijas komitejas loceklis

1.7. DARBĪBAS SEGMENTU RAKSTUROJUMS

1.7. Darbības segmentu raksturojums

**Jauno stratēģisko mērķu
sasniegšanai koncerns
darbību īsteno trīs
pamatdarbības segmentos**

Latvenergo koncerna darbība ir organizēta trīs pamatdarbības segmentos: *ražošana un pārdošana, sadale un pārvades aktīvu pārvaldība*.

Ražošanas un pārdošanas darbības segments aptver elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanu, ko nodrošina AS „Latvenergo” un SIA „Liepājas enerģija”, kā arī elektroenerģijas vairumtirdzniecību un pārdošanu Baltijas valstīs, ko veic AS „Latvenergo” un meitassabiedrības *Elektrum Eesti, OÜ* un *Elektrum Lietuva, UAB*.

Sadales darbības segments nodrošina elektroenerģijas sadales pakalpojumu Latvijā, to realizē AS „Sadales tīkls”, kas ir lielākais sadales sistēmas operators Latvijā.

Pārvades aktīvu pārvaldības darbības segmentu Latvijā nodrošina AS „Latvijas elektriskie tīkli”, kas ir pārvades aktīvu īpašnieks un iznomā aktīvus pārvades sistēmas operatoram (AS „Augstsprieguma tīkls”).

1.7.1. Ražošana un pārdošana

[EU1]

[EU2]

[EU3]

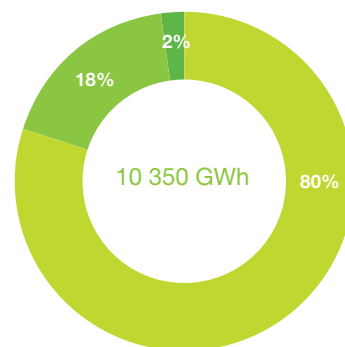
Ražošana un pārdošana ir pēc apgrozījuma (65%) un aktīvu vērtības (43%) lielākais koncerna darbības segments. Segmenta darbību raksturo saražotās un iepirktais elektroenerģijas pārdošana gan mazumtirdzniecības klientiem Baltijā, gan vairumtirdzniecība – galvenokārt *Nord Pool Spot* elektroenerģijas biržā, kā arī siltumenerģijas ražošana un pārdošana Daugavas labā krasta Rīgā un Liepājas siltumapgādes vajadzībām.

Lielākā daļa no ražošanas un pārdošanas segmenta darbības ieņēmumiem ir neregulēti, savukārt ar tarifu regulētos darbības ieņēmumus veido:

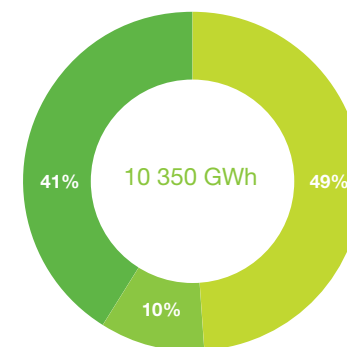
- siltumenerģijas ražošana;
- obligātā iepirkuma, ko nodrošina AS „Latvenergo” kā publiskā tirgotāja funkcijas veicējs, komponente;
- elektroenerģijas pārdošana mājāsaimniecībām līdz pilnīgai elektroenerģijas tirgus atvēršanai Latvijā.

Kopējais mazumtirdzniecībā un vairumtirdzniecībā pārdotās elektroenerģijas apjoms (t. sk. elektroenerģijas pašpatēriņš) 2012. gadā ir 10 350 GWh, kas vēsturiski ir viens no lielākajiem realizētās elektroenerģijas apjomiem. Lielāks pārdotās elektroenerģijas apjoms bija 2011. gadā, kad tas kopumā sasniedza 11 436 GWh. Lielākā daļa jeb 80% elektroenerģijas 2012. gadā ir realizēta mazumtirdzniecības klientiem. Latvenergo koncerns ar 33% tirgus daļu ir lielākais elektroenerģijas tirgotājs Baltijā.

Latvenergo koncerna elektroenerģijas bilance 2012. gadā

- Mazumtirdzniecībā realizētā elektroenerģija
- Vairumtirdzniecībā realizētā elektroenerģija
- Elektroenerģijas pašpatēriņš

- Saražotā elektroenerģija (bruto)
- Iepirkta elektroenerģija no vietējiem ražotājiem Latvijā
- Iepirkta elektroenerģija

Elektroenerģijas pārdošanai kopumā nepieciešamā enerģija galvenokārt tiek saražota Latvenergo koncerna ražotnēs. 2012. gadā Latvenergo ražotnēs ir saražotas 5 077 GWh jeb 49% no kopējā pārdotā elektroenerģijas apjoma.

No citiem ražotājiem Latvijā 2012. gadā iepirkta 1 036 GWh elektroenerģijas (pieaugums par 36%).

Savukārt ārpus Latvijas saražotās un iepirtās elektroenerģijas apjoms 2012. gadā veido 4 237 GWh. Elektroenerģija iepirkta *Nord Pool Spot* (galvenokārt Igaunijas un Lietuvas tirdzniecības apgabalos) un *BaltPool*, *UAB* biržās, kā arī divpusējos darījumos no elektroenerģijas vairumtirgotājiem. Savukārt no Igaunijas mazajiem ražotājiem iepirkta 423 GWh (2011. gadā – 300 GWh). Elektroenerģija no Igaunijas elektroenerģijas ražotājiem tiek iepirkta, lai diversificētu enerģijas iepirkuma avotus.

Integrēta ražošana un pārdošana ir mūsu priekšrocība tirgus konkurences apstākļos

Papildus Latvenergo koncerna ražošanas jaudas apjoms ļauj nodrošināt arī tādus elektroenerģijas palīgpakalpojumus kā avārijas jaudas rezervju nodrošināšana un regulējošās elektroenerģijas piegāde pārvades sistēmas operatoriem, kā arī balansējošās elektroenerģijas tirdzniecība. Balansējošā elektroenerģija tiek pārdota pārvades sistēmas operatoriem, elektroenerģijas ražotājiem un patērētājiem Igaunijā un Latvijā.

Latvenergo koncerna elektroenerģijas balance (2008 – 2012)

	MĒRV.	METODE	2008	2009	2010	2011	2012
Mazumtirdzniecībā pārdotā elektroenerģija	GWh	n/a	7 461	6 659	7 620	8 980	8 287
Vairumtirdzniecībā pārdotā elektroenerģija*	GWh	n/a	415	1 206	1 414	2 283	1 886
Elektroenerģijas pašpatēriņš	GWh	n/a	169	151	174	173	177
KOPĀ	GWh		8 045	8 016	9 208	11 436	10 350
Saražotā elektroenerģija (bruto)	GWh	n/a	4 566	4 872	5 869	5 285	5 077
Iepirkta elektroenerģija no vietējiem ražotājiem Latvijā	GWh	n/a	637	636	693	759	1 036
Iepirkta elektroenerģija*	GWh	n/a	2 842	2 508	2 646	5 392	4 237
KOPĀ	GWh		8 045	8 016	9 208	11 436	10 350

* ietver elektroenerģijas palīgpakalpojumus un elektroenerģijas vairumtirdzniecības darījumus, kas veikti cenu risku samazināšanas nolūkos
n – nomērīts, v – vērtēts, a – aprēķināts

Lielākā daļa elektroenerģijas saražota no atjaunīgajiem resursiem

Latvenergo koncernam ir sabalansētas enerģijas ražošanas jaudas, ko veido hidroelektrostacijas un rekonstruētas un efektīvas termoelektrostacijas. Pilnībā pabeigt termoelektrostaciju rekonstrukciju līdz ar Rīgas TEC-2 otrā energobloka nodošanu ekspluatācijā plānots 2013. gadā.

Kopumā Latvenergo koncerns saražo aptuveni 82% no kopējā Latvijā saražotā elektroenerģijas apjoma un aptuveni 70% no kopējās siltumenerģijas izstrādes Rīgā. Lielāko daļu elektroenerģijas un siltumenerģijas saražo trijās Daugavas hidroelektrostacijās (HES) un divās Rīgas termoelektrostacijās (TEC). Tāpat enerģijas izstrādi veic Liepājas ražotnēs, Aiviekstes HES, Ainažu vēja elektrostacijā (VES) un Ķeguma katlumājā.

Latvenergo koncerna ražotnēs uzstādīto ģeneratoru kopējā elektriskā jauda 2012. gada beigās ir 2 349 MW_{el}, bet uzstādīto siltumenerģiju ģenerējošo iekārtu siltuma jauda – 2 052 MW_{th}. Uzstādītās elektriskās un siltuma jaudas izmaiņas ir saistītas ar biomasas koģenerācijas stacijas (siltuma jauda – 10 MW_{th}, elektriskā jauda – 2 MW_{el}) nodošanu ekspluatācijā Liepājā 2012. gada nogalē.

Latvenergo koncerns 2012. gadā savās ražotnēs ir saražojis 5 077 GWh elektroenerģijas un 2 712 GWh siltumenerģijas.

Uzstādīto ģenerējošo iekārtu elektriskā jauda (2008 – 2012)

	MĒRV.	METODE	2008	2009	2010	2011	2012
Daugavas HES	MW _{el}	v	1 511	1 511	1 536	1 536	1 536
Rīgas TEC	MW _{el}	v	806	806	806	806	806
Liepājas ražotnes	MW _{el}	v	-	-	4	4	6
Mazās stacijas	MW _{el}	v	1	1	1	1	1
KOPĀ	MW_{el}		2 319	2 319	2 347	2 347	2 349

n – nomērīts, v – vērtēts, a – aprēķināts

Uzstādīto ģenerējošo iekārtu siltuma jauda (2008 – 2012)

	MĒRV.	METODE	2008	2009	2010	2011	2012
Rīgas TEC	MW _{th}	v	1 724	1 724	1 840	1 840	1 840
Liepājas ražotnes	MW _{th}	v	427	427	431	198	208
Mazās stacijas	MW _{th}	v	4	4	4	4	4
KOPĀ	MW_{th}		2 155	2 155	2 275	2 042	2 052

n – nomērīts, v – vērtēts, a – aprēķināts

Elektroenerģijas izstrāde (2008 – 2012)

	MĒRV.	METODE	2008	2009	2010	2011	2012
Daugavas HES	GWh	n	3 038	3 391	3 445	2 823	3 627
Rīgas TEC	GWh	n	1 524	1 476	2 402	2 425	1 409
Liepājas ražotnes	GWh	n	-	-	18	33	37
Mazās stacijas	GWh	n	4	5	4	4	4
KOPĀ	GWh		4 566	4 872	5 869	5 285	5 077

n – nomērīts, v – vērtēts, a – aprēķināts

Siltumenerģijas izstrāde (2008 – 2012)

	MĒRV.	METODE	2008	2009	2010	2011	2012
Rīgas TEC	GWh	n	2 388	2 366	2 673	2 315	2 446
Liepājas ražotnes	GWh	n	334	312	321	248	261
Mazās stacijas	GWh	n	5	6	6	5	5
KOPĀ	GWh		2 727	2 684	3 000	2 568	2 712

n – nomērīts, v – vērtēts, a – aprēķināts

Daugavas hidroelektrostacijas

Daugavas HES nodrošina videi draudzīgu elektroenerģijas ražošanas veidu, to darbināšanai izmanto atjaunīgu energoresursu – ūdeni.

2012. gadā kopumā trijās Daugavas hidroelektrostacijās ir saražotas 3 627 GWh elektroenerģijas, kas ievērojami pārsniedz ilggadējo vidējo elektroenerģijas izstrādes apjomu. Daugavas HES 2012. gadā izstrādātais elektroenerģijas apjoms veido 71% no kopējā Latvenergo koncernā saražotā elektroenerģijas apjoma.

Lai arī hidroelektrostaciju uzstādīto ģenerējošo iekārtu jauda ir liela, to spēja saražot elektroenerģiju ir atkarīga no ūdens pieteces Daugavā. Līdz ar to Daugavas HES, izņemot palu periodu, darbojas pēc kaskādes principa *piķa* slodžu segšanai. Tas dod iespēju uzkrāt ūdeni un izstrādāt elektroenerģiju laikā, kad ir palielināts pieprasījums un cena (dienas maksimuma stundās). Savukārt ar pilnu jaudu

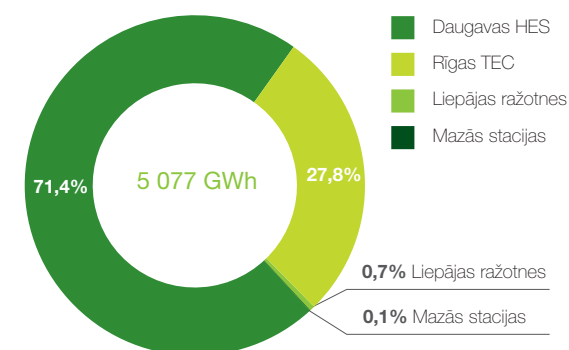
Daugavas HES var darboties pavasara palu periodā, kas ilgst aptuveni vienu līdz diviem mēnešiem gadā. Minētajā periodā ir iespējams nosegt visu Latvenergo koncerna klientu elektroenerģijas pieprasījumu un pārpalikumu eksportēt. Palu laikā ūdens pieteces daudzums vairāk nekā 10 reizes pārsniedz pieteci mazūdens periodos (ziemā un vasarā).

Daugavas HES izbūves hronoloģija

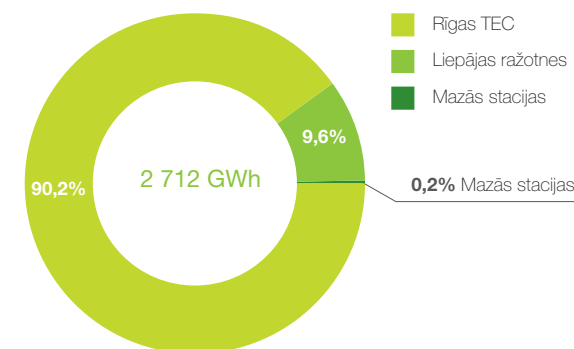
Vecākā Daugavas hidroelektrostacija ir Ķeguma HES, kas celta 1936. – 1939. gadā (atjaunota 1945. – 1947.) ar sākotnēji uzstādīto jaudu 72 MW_{el}. Patlaban Ķeguma HES kopējā jauda ir 240 MW_{el}, no tās 168 MW izbūvēti 1979. gadā, uzstādot trīs jaunus hidroagregātus.

Pļaviņu HES uzstādītās jaudas ziņā ir lielākā hidroelektrostacija Baltijā. Tā sāk darboties 1968. gadā ar desmit hidroagregātiem, kuru kopējā jauda tolaik ir 825 MW. 1991. – 2001. gadā veikta sešu hidroagregātu plānveida atjaunošana, tās rezultātā stacijas uzstādītā jauda sasniedz 869 MW_{el}.

Elektroenerģijas izstrāde 2012. gadā

Siltumenerģijas izstrāde 2012. gadā

Hidroagregātu rekonstrukcijas process turpinās arī no 2007. līdz 2010. gadam, tā laikā atjauno vēl trīs hidroagregātus, palielinot stacijas uzstādīto jaudu līdz 894 MW_{el}. Līdz ar hidroagregātu rekonstrukciju ir uzlabojušies arī stacijas lietderības koeficienti un attiecīgi arī no atjaunīgajiem resursiem izstrādātās enerģijas apjoms.

Rīgas HES nodota ekspluatācijā 1974. gadā, tajā uzstādīti 6 hidroagregāti ar kopējo jaudu 402 MW_{el}. Pļaviņu HES un Rīgas HES ir darbināmas arī sinhronā kompensatora režīmā (regulējot spriegumu augstsprieguma elektrotīklos), kas pārvades sistēmas operatoram palīdz nodrošināt noteiktu sprieguma kvalitāti.

Kapitālieguldījumi

Turpmāko desmit gadu laikā ir plānots veikt pakāpenisku nerekonstruēto Daugavas HES hidroagregātu atjaunošanu. Kopumā no visiem 23 hidroagregātiem šobrīd ir modernizēti 12.

Rekonstrukcijas rezultātā ir plānots uzlabot hidroturbīnu parametrus (lietderības koeficienti un uzstādītā jauda), kas palielinās no atjaunīgajiem energoresursiem izstrādātās enerģijas apjomu, kā arī nodrošināts drošu un ilgstošu Daugavas HES darbību kopējā energoapgādes sistēmā. Hidroagregātu rekonstrukcijas process varētu noslēgties 2022. gadā, un paredzams, ka kopējās atlikušo nerekonstruēto hidroagregātu izmaksas varētu pārsniegt 100 miljonu latu. Hidroagregātu rekonstrukcija nodrošinās to darbību turpmākos 40 gadus.

2012. gadā kopējie kapitālieguldījumi Daugavas HES aktīvos bija 12,1 miljons latu, kas ir ieguldīti dažādos hidrobūvju drošības projektos; būtiskākie no tiem ir Rīgas HES dambju nogāžu atjaunošana, Pļaviņu HES bloku transformatoru nomaiņa un 330 kV pārslēguma punkta pārcelšana, Pļaviņu HES pastatņu celtna ceļa tilta siju un balstu dzelzsbetona konstrukciju atjaunošana un Ķeguma HES hidroagregātu un avankameras ledus aizsardzības sistēmas rekonstrukcija.

Daugavas HES uzstādīto ģenerējošo iekārtu elektriskā jauda (2008 – 2012)

	MĒRV.	METODE	2008	2009	2010	2011	2012
Ķeguma HES	MW _{el}	v	240	240	240	240	240
Pļaviņu HES	MW _{el}	v	869	869	894	894	894
Rīgas HES	MW _{el}	v	402	402	402	402	402
KOPĀ	MW_{el}		1 511	1 511	1 536	1 536	1 536

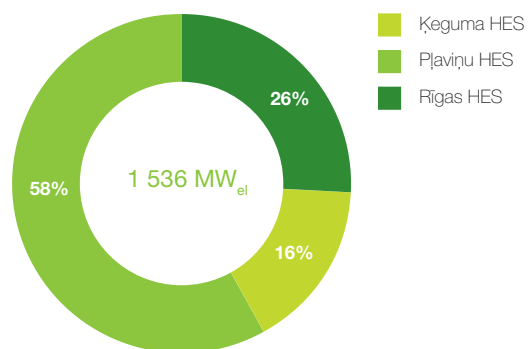
n – nomērīts, v – vērtēts, a – aprēķināts

Daugavas HES elektroenerģijas izstrāde (2008 – 2012)

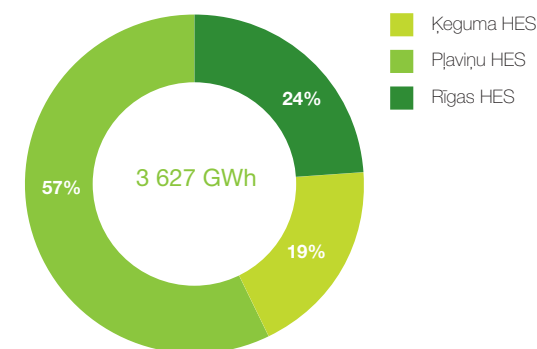
	MĒRV.	METODE	2008	2009	2010	2011	2012
Ķeguma HES	GWh	n	594	668	621	532	702
Pļaviņu HES	GWh	n	1 718	1 931	1 991	1 621	2 067
Rīgas HES	GWh	n	726	792	833	670	858
KOPĀ	GWh		3 038	3 391	3 445	2 823	3 627

n – nomērīts, v – vērtēts, a – aprēķināts

Daugavas HES uzstādīto ģenerējošo iekārtu elektriskā jauda 2012. gadā

Daugavas HES elektroenerģijas izstrāde 2012. gadā

Rīgas termoelektrostacijas

Rīgas termoelektrostacijas (Rīgas TEC) pārsvarā darbina pieprasītās siltuma slodzes segšanai, pamatā strādājot koģenerācijas režīmā. Tādējādi elektroenerģijas ražošana termoelektrostacijās lielā mērā pakārtota siltumenerģijas patēriņam, kas savukārt ir atkarīgs no klimatiskajiem apstākļiem (ārgaisa temperatūra) un apkures sezonas ilguma, kā arī elektroenerģijas tirgus situācijas.

Līdz ar Rīgas TEC-2 pirmā energobloka nodošanu ekspluatācijā 2008. gada nogalē (kopējā elektriskā jauda 400 MW_{el}) elektroenerģijas izstrādi Rīgas TEC-2 var veikt arī kondensācijas režīmā, tas ir būtiski no energoapgādes drošuma viedokļa. Tāpat Rīgas TEC-2 jaudu pieejamība kondensācijas režīmā nodrošina importētās elektrības cenas ierobežošanu periodos, kad elektroenerģijas pārvades jaudas ir nepietiekamas (galvenokārt vasarā).

Rīgas TEC kā pamatkurināmo izmanto dabasgāzi, kas ir videi draudzīgākais kurināmā veids no visu enerģijas ražošanai pieejamo fosilo kurināmo spektra. Rūpējoties par siltumapgādes drošumu, gadījumiem, kad avārijas kārtā tiek pārtraukta dabas gāzes piegāde, Rīgas TEC tiek glabāts avārijas kurināmais. Šobrīd TEC-2 avārijas kurināmais ir mazuts, bet TEC-1 – dīzeļdegviela. Tuvāko gadu laikā ir plānots arī TEC-2 pāriet no avārijas kurināmā mazuta uz dīzeļdegvielu.

Rīgas TEC elektroenerģijas izstrāde (2008 – 2012)

	MĒRV.	METODE	2008	2009	2010	2011	2012
Rīgas TEC-1	GWh	n	687	567	669	655	328
Rīgas TEC-2	GWh	n	837	909	1 733	1 770	1 081
KOPĀ	GWh		1 524	1 476	2 402	2 425	1 409

n – nomērīts, v – vērtēts, a – aprēķināts

Rīgas TEC siltumenerģijas izstrāde (2008 – 2012)

	MĒRV.	METODE	2008	2009	2010	2011	2012
Rīgas TEC-1	GWh	n	785	845	909	788	976
Rīgas TEC-2	GWh	n	1 603	1 521	1 764	1 527	1 470
KOPĀ	GWh		2 388	2 366	2 673	2 315	2 446

n – nomērīts, v – vērtēts, a – aprēķināts

2012. gadā Rīgas TEC saražo 1 409 GWh elektroenerģijas, kas ir būtiski mazāk nekā iepriekšējos gados. Saražotās elektroenerģijas apjoma samazinājumu ietekmējuši 2012. gada elektroenerģijas tirgus situācija ar relatīvi zemām elektroenerģijas cenām, ko galvenokārt noteica palielināta ūdens pietece un attiecīgi arī elektroenerģijas izstrāde Ziemeļvalstīs un salīdzinoši augsta dabas gāzes cena, kas kopumā padarīja elektroenerģijas izstrādi koģenerācijas režīmā mazāk konkurētspējīgu.

Rīgas TEC saražotais elektroenerģijas daudzums 2012. gadā ir 28% no kopējā Latvenergo koncerna saražotā elektroenerģijas daudzuma. Savukārt Rīgas TEC 2012. gadā saražotais siltumenerģijas apjoms ir 2 446 GWh. Rīgas TEC saražotā siltumenerģija tiek pārdota par regulētiem tarifiem Rīgas siltumapgādes uzņēmumam.

Rīgas TEC izbūves hronoloģija

Rīgas TEC-1 ir celta laika periodā no 1954. līdz 1958. gadam, tā pilnībā rekonstruēta 2005. gadā. Stacijā tiek ekspluatētas divas gāzes turbīnas, viena tvaika turbīna un trīs ūdenssildāmie katli centralizētai siltumapgādei. TEC-1 uzstādītā elektriskā jauda ir 144 MW_{el}, bet siltuma jauda – 493 MW_{th}.

Rīgas TEC-2 ir lielākā Latvijas siltumelektrostacija. Savu darbību tā sāk 1973. gadā. Rīgas TEC-2 rekonstrukcija sāka

2006. gadā, tās pirmā kārtā (pirmā energobloka izbūve) pabeigta 2008. gada beigās.

Šobrīd stacijā tiek ekspluatēti trīs enerģētiskie tvaika katli, divas tvaika turbīnas un viens kombinētā cikla gāzes turbīnas bloks (CCGT), kā arī četri ūdenssildāmie katli. TEC-2 uzstādītā elektriskā jauda ir 662 MW_{el}, bet siltuma jauda – 1347 MW_{th}. 2012. gadā turpinās otra CCGT bloka būvniecība, kuru plānots pabeigt 2013. gadā. Pēc Rīgas TEC-2 otrā energobloka nodošanas ekspluatācijā, tiks pārtraukta neefektīvo un videi nedraudzīgo energobloku, kas nodoti ekspluatācijā laika periodā no 1972. – 1979. gadam, ekspluatācija.

Pēc Rīgas TEC-2 otrā energobloka nodošanas ekspluatācijā kopējā elektriskā jauda, ko var izmantot arī kondensācijas režīmā, palielināsies līdz 832 MW_{el}, bet abu energobloku siltuma jauda koģenerācijas režīmā sasniegs 544 MW_{th}.

Kapitālieguldījumi

Nozīmīgākais šī brīža Latvenergo koncerna kapitālieguldījumu projekts ir Rīgas TEC-2 rekonstrukcijas projekts. Kopējā rekonstrukcijas līguma summa ir 226 miljoni latu.

Projekta ietvaros pilnībā plānots aizstāt vecās Rīgas TEC-2 enerģētiskās iekārtas ar jaunu gāzes turbīnas kombinētā cikla energobloku, kas uzlabos stacijas darbības efektivitāti, iegūstot vienu no efektīvākajām gāzes koģenerācijas stacijām Baltijā. Līdz ar stacijas nodošanu ekspluatācijā ir plānots palielināt izstrādātās elektroenerģijas apjomu, tādējādi samazinot Latvijas atkarību no elektroenerģijas importa un palielinot elektroapgādes drošumu. Tāpat ir jāatzīmē, ka projekta realizācijas rezultātā tiks izpildītas normatīvo aktu prasības, kas nosaka NO_x un CO izmešu maksimāli pieļaujamo robežvērtību dūmgāzēs: NO_x – 50 mg/m³ un CO – 100 mg/m³ pie O₂ satura dūmgāzēs 15%. Līdz ar Rīgas TEC-2 energobloka rekonstrukcijas pabeigšanu 2013. gadā visas koncerna koģenerācijas iekārtas būs pilnībā atjaunotas.

Kopējie kapitālieguldījumi Rīgas TEC aktīvos 2012. gadā ir 73,6 miljoni latu, no tiem Rīgas TEC-2 rekonstrukcijas projektā līguma ar ģenerāluzņēmēju ietvaros ir veiktas investīcijas 50,8 miljonu latu apmērā. 2012. gadā ir pabeigti visi galvenie energobloka iekārtu izbūves darbi, 2013. gadā ir plānots veikt iekārtu ieregulēšanas darbus.

Liepājas ražotnes

AS „Latvenergo” ir SIA „Liepājas enerģija” 51% kapitāldaļu turētāja. Sabiedrība nodrošina siltumenerģijas ražošanu, pārvadi, sadali un pārdošanu Liepājas pilsētā, kā arī elektroenerģijas ražošanu koģenerācijas režīmā. 2012. gada beigās Liepājas ražotnēs ekspluatācijā nodod biomasas koģenerācijas staciju ar 2 MW_{th} elektrisko jaudu un 10 MW_{th} siltuma jaudu. Tādējādi 2012. gada beigās Liepājas ražotņu kopējā uzstādītā siltuma jauda ir 208 MW_{th}, bet elektriskā jauda – 6 MW_{el}.

Biokoģenerācijas stacijas izbūves projekta realizācijai ir piesaistīts līdzfinansējums 2,2 milj. latu apmērā no ES Kohēzijas fonda. Stacija darbojas ar atjaunīgo kurināmo – šķeldu. Plānots, ka stacijā saražos aptuveni 60 GWh siltumenerģijas gadā, kas ir aptuveni 20% no kopējā Liepājas ražotnēs saražotās siltumenerģijas apjoma.

2012. gadā Liepājas ražotnes saražo 261 GWh siltumenerģijas (2011. gadā – 248 GWh) un 37 GWh elektroenerģijas (2011. gadā – 33 GWh). Siltumenerģijas apjoma palielināšanos ietekmējuši klimatiskie apstākļi (zemāka vidējā apkures sezonas temperatūra) un veiktie jaunu klientu pieslēgumi, savukārt elektroenerģijas apjoma pieaugumu – biokoģenerācijas stacijas darbības uzsākšana.

2012. gadā veiktie tehniskie uzlabojumi, t. i., siltuma avotu un siltumtīklu rekonstrukcija, ir ļāvuši Liepājas pilsētā no 2012. gada 1. novembra samazināt siltumenerģijas tarifus par 13%.

SIA „Liepājas enerģija” attīstības plāni paredz līdz 2013. gada beigām izbūvēt jaunu 30 MW jaudas katlumāju (Kaiju ielā 33), kas kā kurināmo izmantos šķeldu. Plānots katlumājā saražot 90 GWh siltumenerģijas gadā, aizvietojo aptuveni 40% no siltumenerģijas izstrādes, ko iepriekš veica dabasgāzes ūdenssildāmajos katlos. Projekta realizācijai ir piesaistīts ES

Kohēzijas fonda līdzfinansējums 4 milj. latu apmērā. Tāpat ir plānots turpināt Liepājas pārvades un sadales siltumtīklu rekonstrukciju, tādējādi samazinot siltuma zudumus.

Mazās stacijas

Latvenergo koncerna energosistēmas ģenerējošo jaudu sastāvā ir divas mazās elektrostacijas – Ainažu VES ar jaudu 0,6 MW_{el} un Aiviekstes HES ar jaudu 0,8 MW_{el}.

Savukārt tikai siltumenerģijas ražošanu veic Ķeguma katlumājā, kuras uzstādītā siltuma jauda ir 4 MW_{th}. Ķeguma katlumājā kā kurināmo izmanto koksnes šķeldu.

Mazās elektrostacijas 2012. gadā saražo 4 GWh elektroenerģijas, kas ir aptuveni 0,1% no Latvenergo koncerna kopējās elektroenerģijas izstrādes. Savukārt Ķeguma katlumāja 2012. gadā realizē 5 GWh siltumenerģijas.

Latvenergo koncerns ir sekmīgi izmantojis elektroenerģijas tirgus paplašināšanos Baltijā

2012. gadā, pieaugot Baltijas neregulēta elektroenerģijas tirgus daļai, Latvenergo koncerns ir veiksmīgi saglabājis elektroenerģijas pārdošanas līdera pozīcijas. Latvenergo koncerna tirgus daļa veido 33% no kopējā Baltijas elektroenerģijas tirgus, kura kopējais patēriņš ir aptuveni 25 400 GWh. Aptuveni 80% no pārdotās elektroenerģijas ir pārdoti Latvijas klientiem, savukārt 20% – Lietuvas un Igaunijas mazumtirdzniecības klientiem.

Latvenergo koncernam ir izdevies aizvietot tirgus daļas samazinājumu Latvijā, paplašinot darbību un palielinot tirgus daļas Igaunijā un Lietuvā pastiprinātas konkurences

apstākļos. 2012. gadā Lietuvā un Igaunijā pārdotās elektroenerģijas apjoms ir 1 580 GWh, kas ir lielāks nekā konkurējošo elektroenerģijas tirgotāju pārdošanas apjoms Latvijā (920 GWh). Mazumtirdzniecības klientu skaits 2012. gadā Lietuvā un Igaunijā ir pieaudzis gandrīz divas reizes.

Latvenergo koncerns 2012. gadā Baltijā mazumtirdzniecības klientiem pārdevis 8 287 GWh elektroenerģijas (2011. gadā – 8 980 GWh). Realizētās elektroenerģijas samazinājums galvenokārt skaidrojams ar elektroenerģijas pārdošanas stratēģijas maiņu, lielāku uzmanību pievēršot mazajiem un vidējiem uzņēmumiem un mājāsaimniecībām.

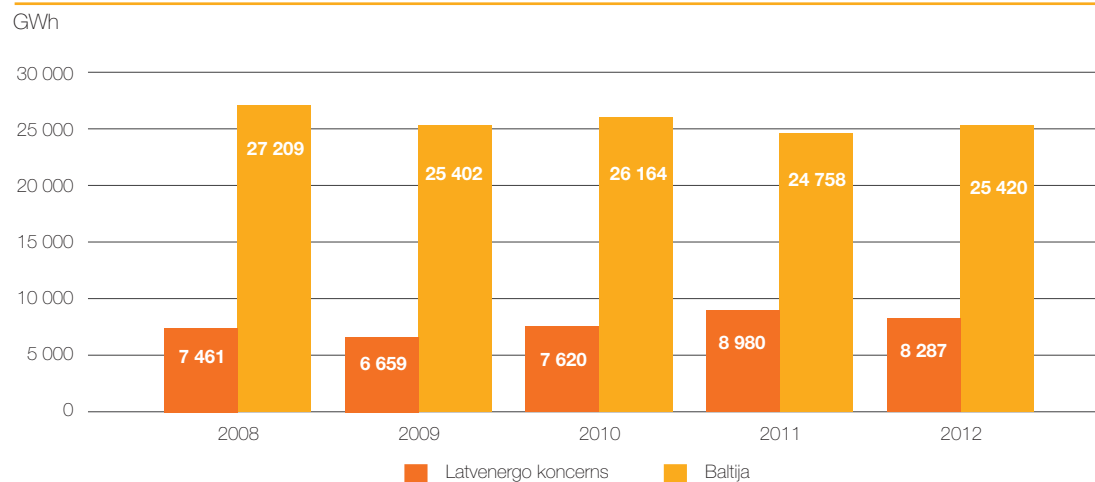
Latvenergo koncerna pārdotās elektroenerģijas apjoms Latvijā ir 6 708 GWh (tirgus daļa – 88%; neregulētā tirgus daļa – 81%), Lietuvā – 1 058 GWh (11%; 17%) un Igaunijā – 522 GWh (6%; 18%). Līdz ar jaunu klientu iegūšanu, kā arī ekonomiskās aktivitātes uzlabošanu 2012. gadā būtiski mainījies mazumtirdzniecības klientu patēriņa sadalījums pa klientu grupām. Vislielākais pieaugums ir rūpniecības klientu grupā, kam 2012. gadā pārdots 30% no kopējā

elektroenerģijas apjoma (2011. gadā – 28%). Grupu dalījumā rūpniecības segmenta klienti veido tikai 1% no kopējā klientu skaita, 97% klientu ir mājāsaimniecības, 2% – citi klienti (tirdzniecība, valsts un pašvaldību institūcijas u. c.).

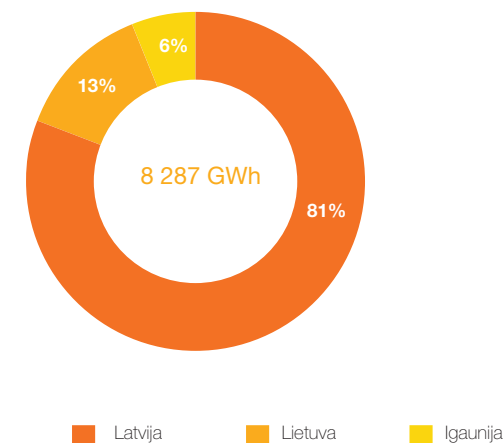
2012. gadā 5 875 GWh jeb 71% no kopējā Latvenergo koncerna mazumtirdzniecībā pārdotā elektroenerģijas apjoma ir pārdots atvērtā elektroenerģijas tirgū, savukārt par regulētu elektroenerģijas tarifu (Latvijā) ir pārdotas 2 412 GWh jeb 29% no kopējā mazumtirdzniecībā pārdotā elektroenerģijas apjoma (2011. gadā 3 650 GWh jeb 41%).

Kopumā Latvenergo koncerna ražošanas un pārdošanas darbības segmentam 2012. gada beigās Baltijā ir 23 020 klientu, kas elektroenerģiju iepērk par vienošanās cenu, no tiem Latvijā ir 22 033, Lietuvā – 940, Igaunijā – 47 klienti. Par regulētajiem tarifiem (Latvijā) elektroenerģija tiek pārdota 835 tūkstošiem klientu – mājāsaimniecībām un aptuveni 3 440 juridiskiem klientiem, kuriem ir tiesības saņemt universālo pakalpojumu.

Mazumtirdzniecībā pārdotās elektroenerģijas apjoms Baltijas valstīs (2008 – 2012)

Mazumtirdzniecībā pārdotā elektroenerģija Baltijas valstīs 2012. gadā

Elektroenerģijas produktu attīstība

Lai veicinātu jaunu klientu piesaisti un noturētu esošos klientus, 2012. gadā īpaša uzmanība pievērsta piedāvāto produktu un pakalpojumu attīstībai.

Saistībā ar tirgus atvēršanu Igaunijā un Lietuvā ir izstrādāts daudzveidīgs elektroenerģijas produktu klāsts kā jaunā tirdzniecības zīmola *Elektrum* piedāvājums. Visi elektroenerģijas produkti ir pieejami izvēlei klientu portālos *elektrum.ee* un *elektrum.lt*. Izstrādātie klientu portāli nodrošina ātru un vienkāršu elektroenerģijas tirdzniecības līgumu noslēgšanu elektroniskā vidē. Klienti var brīvi izvēlēties sev vispiemērotāko elektroenerģijas produktu, ņemot vērā tādus kritērijus kā patēriņa profils un pieslēguma veids.

2012. gadā turpinās sadarbība ar apdrošināšanas pakalpojumu uzņēmumu AAS „BALTA”, tā rezultātā jau trešo gadu piedāvājam saviem elektroenerģijas tirgus klientiem Baltijas tirgū enerģorisku apdrošināšanu (ERA). ERA nodrošina klientam visu piederošo tehnoloģisko iekārtu, darbagaldu, inventāru, aprīkojuma, preču, izejvielu, nepabeigto un gatavo ražojumu, kā arī to kustamo lietu, kas atrodas polises darbības zonā aiz elektroietaišu piederības robežas, apdrošināšanu. 2012. gadā ERA projekta ietvaros

ir apdrošināti vairāk nekā 700 klientu un atrisināti teju 40 atbildības gadījumi.

Regulācijas vide Baltijā

Elektroenerģijas pārdošana ir sadalāma neregulētajā elektroenerģijas tirgus segmentā un regulētajā elektroenerģijas tirgus segmentā.

AS „Latvenergo” ir pienākums publiskā tirgotāja licences nosacījumu ietvaros nodrošināt Latvijā elektroenerģijas piegādi saistītajiem lietotājiem par regulētiem tarifiem. Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas izsniegtā publiskā tirgotāja licence ir spēkā līdz 2013. gada 14. oktobrim. Līdz 2012. gada novembrim par regulētiem tarifiem elektroenerģiju piegādā arī juridiskām personām, kuru objektos ievadaizsardzības aparāta strāvas lielums nepārsniedz 100 ampēru un pieslēguma spriegums – 400 voltu. Savukārt no 2012. gada 1. novembra elektroenerģiju par regulētiem tarifiem piegādā tikai mājāsaimniecībām.

Papildus publiskā tirgotāja licence uzlik AS „Latvenergo” pienākumu iepirkt elektroenerģiju no Latvijas elektroenerģijas ražotājiem, kuriem ir tiesības pārdot saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros par normatīvajos aktos noteiktajiem iepirkuma tarifiem. Šī atbalsta mērķis ir veicināt

elektroenerģijas ražošanu efektīvā koģenerācijā un no atjaunīgiem energoresursiem (vēja elektrostacijās, mazajās hidroelektrostacijās, biomasas un biogāzes stacijās). Obligātā iepirkuma radītos papildu izdevumus sedz visi Latvijas elektroenerģijas galalietotāji proporcionāli savam elektroenerģijas patēriņam. Obligātā iepirkuma komponente tiek pārrēķināta reizi gadā, pamatojoties uz iepriekšējā gada faktiskajām obligātā iepirkuma izmaksām. Obligātā iepirkuma komponenti apstiprina Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija. No citiem ražotājiem Latvijā obligātā iepirkuma ietvaros 2012. gadā iepirkta 1 019 GWh elektroenerģijas (2011. gadā – 754 GWh). Obligātā iepirkuma ietvaros iepirktais enerģijas apjoms pieaugumu galvenokārt noteikusi jaunu biomasas un biogāzes elektrostaciju darbības uzsākšana.

Ar 2013. gada 1. janvāri būtiski ir samazinājusies regulētā tirgus daļa Baltijā. Igaunijā elektroenerģijas tirgus tika atvērts visiem klientiem, savukārt Lietuvā – visiem juridiskajiem klientiem. Līdz ar to regulētā tirgus daļa Baltijā kopumā ir samazinājusies līdz aptuveni 25% (2012. gada beigās Baltijā tā bija 41%, Latvijā 21%, Igaunijā 65%, Lietuvā 35%). Tuvākajā laikā plānots atvērt elektroenerģijas tirgu mājāsaimniecībām Latvijā. Savukārt Lietuvas elektroenerģijas tirgus pilnīga atvēršana ir sagaidāma 2015. gadā.

1.7.2. Sadale

[EU4]

Sadales tīklu attīstībā investīcijas tiek veiktas ar mērķi uzlabot pakalpojumu kvalitāti un tehniskos rādītājus

Sadales darbības segments pēc apgrozījuma (26%) un aktīvu vērtības (35%) ir otrs lielākais Latvenego koncerna darbības segments. Segmenta darbību raksturo sadales sistēmas pakalpojumu sniegšana par regulētiem tarifiem aptuveni

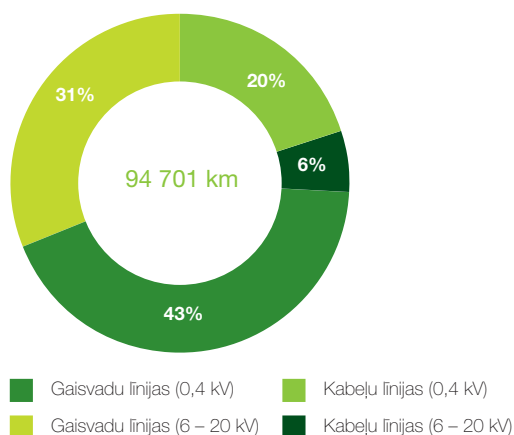
900 tūkstošiem lietotāju. Sadales pakalpojumu sniedz AS „Sadales tīkls”, kas ir lielākais sadales sistēmas operators Latvijā. AS „Sadales tīkls” ir arī sadales aktīvu īpašnieks, un tās elektroenerģijas sadales tīkls aptver aptuveni 99% Latvijas teritorijas. AS „Sadales tīkls” ir izsniegta darbības licence līdz 2027. gada 30. jūnijam. Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija izstrādā tarifu aprēķināšanas metodiku un apstiprina sadales pakalpojumu tarifus. Sadales sistēmas operators nodrošina vienlīdzīgu piekļuvi sadales tīklam, kas ir viens no priekšnoteikumiem konkurences nodrošināšanai Latvijas elektroenerģijas tirgū.

AS „Sadales tīkls” īpašumā esošie sadales sistēmas aktīvi nodrošina elektroenerģijas plūsmu no elektroenerģijas pārvades tīkla un no sadales tīklam pieslēgtajiem

elektroenerģijas ražotājiem līdz elektroenerģijas patērētājiem, kas ir pieslēgti zemsprieguma (0,4 kV) un vidsprieguma (6 – 20 kV) elektrolīnijām. Kopējais zemsprieguma un vidsprieguma elektrolīniju garums 2012. gada beigās ir 94 701 km. Sadales tīkla transformatoru skaits ir 28 966, savukārt transformatoru apakšstaciju ir 26 034, un to kopējā uzstādītā jauda ir 5 751 MVA.

2012. gadā ir pieaudzis sadales tīklā saņemtās elektroenerģijas apjoms – tas ir 6 900 GWh. Sadales tīklā saņemtās elektroenerģijas apjoma pieaugumu noteikusi lielāka sadales tīklam pieslēgto elektroenerģijas ražotāju elektroenerģijas izstrāde, kas pieaugusi līdz 907 GWh (2011. gadā – 627 GWh) un galvenokārt ir saistīta ar jaunu ražošanas pieslēgumu izbūvi. Savukārt sadalītās

Elektropārvades līniju garumi 2012. gadā

Sadalītā elektroenerģija un zudumi (2008 – 2012)

	MĒRV.	METODE	2008	2009	2010	2011	2012
Sadalītā elektroenerģija	GWh	n/a	6 664	6 143	6 380	6 199	6 468
Elektroenerģijas sadales zudumi, tehnoloģiskais un saimnieciskais patēriņš	GWh	n/a	507	484	460	447	432
KOPĀ	GWh		7 171	6 627	6 840	6 646	6 900
Elektroenerģijas zudumi	%	n/a	6,7	6,9	6,4	6,4	5,9

n – nomērits, v – vērtēts, a – aprēķināts

Sadales tīklā saņemtā elektroenerģija (2008 – 2012)

	MĒRV.	METODE	2008	2009	2010	2011	2012
No pārvades tīkla	GWh	n/a	6 845	6 217	6 320	6 019	5 993
No mazajiem ražotājiem	GWh	n/a	326	410	520	627	907
KOPĀ	GWh		7 171	6 627	6 840	6 646	6 900

n – nomērits, v – vērtēts, a – aprēķināts

elektroenerģijas apjoma pieaugums ir saistīts ar to klientu patēriņa pieaugumu, kuriem ir pieslēgums zemsprieguma (0,4 kV) un vidsprieguma (6 – 20 kV) elektrolīnijām. Kopumā minēto klientu patēriņš ir pieaudzis par 4,3% un ir 6 468 GWh.

AS „Sadales tīkls” 2012. gadā ir turpinājusi aktivitātes ar mērķi samazināt elektroenerģijas zudumus un tehnoloģisko un saimniecisko patēriņu. 2012. gadā šis rādītājs ir samazinājies līdz 432 GWh (2011. gadā – 447 GWh). Kopumā laika periodā no 2008. līdz 2012. gadam elektroenerģijas sadales zudumi, tehnoloģiskais un saimnieciskais patēriņš ir samazinājies par 75 GWh jeb 15%, savukārt elektroenerģijas zudumu īpatsvars sadalītās elektroenerģijas apjomā ir nokrities no 6,7% līdz 5,9%. Sadales zudumu procentuālā attiecība pret kopīgo tīklā saņemto elektroenerģiju ir nozīmīgs sadales darbības segmenta efektivitāti raksturojošs rādītājs (skatīt arī indikatoru EU12).

Sadales tīklu uzturēšanā un atjaunošanā katru gadu ir jāveic apjomīgi ieguldījumi, lai uzlabotu sadales sistēmas pakalpojuma kvalitāti, samazinātu plānotu un neplānotu bojājumu izraisīto elektroenerģijas piegādes pārtraukumu laiku, kā arī nodrošinātu atbilstošu sprieguma kvalitāti.

Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, ir pieaudzis veikto sadales tīkla uzturēšanas darbu apjoms, kas ietver balstu nomaiņu, regulāras elektroietaišu apskates un defektēšanas, elektrolīniju trašu tīrīšanas darbus.

Lai nodrošinātu operatīvāku rīcību masveida bojājumu novēršanai, ir izveidots rīcības plāns sadarbībai ar pašvaldībām un citām atbildīgām institūcijām, kā arī iesniegti priekšlikumi par nepieciešamajām izmaiņām Enerģētikas likumā, Aizsargjoslu likumā, Mēža likumā, likumā „Par autoceļiem”, Būvniecības likumā un ar šiem likumiem saistītajos Ministru kabineta noteikumos.

Sadales tīkla uzturēšanas darbi (2008 – 2012)

	MĒRV.	METODE	2008	2009	2010	2011	2012
Gaisvadu līniju defektēšana	km	n	15 396	11 735	10 265	10 100	10 253
Sadales punktu un a/st defektēšana	skaits	n	4 297	3 141	2 773	3 014	2 870
Līniju trašu tīrīšana	ha	n	2 175	2 599	2 973	1 688	3 965
Bīstamo koku apzāģēšana	skaits	n	5 202	10 919	25 367	113 018	187 687
Sadales punktu un a/st remontdarbi	skaits	n	2 231	2 248	1 517	1 472	1 267
Nomainītie balsti	skaits	n	26 534	27 442	27 114	25 617	28 379
Saregulētie vadi	v/km	n	3 240	3 236	3 497	3 748	3 472
Piekarkabeļu (AMKA) montāža	km	n	460	387	400	428	509

n – nomērīts, v – vērtēts, a – aprēķināts

Kapitālieguldījumi

2012. gadā veikto kapitālieguldījumu apjoms ir palielināts līdz 58,4 miljoniem latu (2011. gadā – 45,8 miljoni latu). AS „Sadales tīkls”, veicot kapitālieguldījumus, nodrošina sadales tīkla elektroietaišu (apakšstaciju, slēgiekārtu, transformatoru un elektrolīniju) rekonstrukciju, modernizāciju, inovatīvu tehnisko risinājumu izmantošanu, uzlabojot drošu un kvalitatīvu sadales pakalpojuma sniegšanu klientiem.

AS „Sadales tīkls” kopējās kapitālieguldījumu programmas ietvaros 2012. gadā aktīvi realizēta tīkla Automatizācijas programma un Kabeļu programma. Automatizācijas programmas ietvaros tiek izbūvēti attālināti vadāmi jaudas slēdži un bojājumu vietas uzrādītāji, kas ļauj operatīvi saņemt informāciju par elektroapgādes bojājumiem tīklā, tādējādi nodrošinot operatīvāku elektroapgādes bojājumu novēršanu. Savukārt Kabeļu programmas ietvaros, galvenokārt mežainās teritorijās, tiek nomainītas vīdsprieguma gaisvadu līnijas pret kabeļu līnijām, kas ļauj mazināt to elektroapgādes bojājumu skaitu, ko izraisa nelabvēlīgi laika apstākļi.

Kopumā 2012. gadā ir atjaunots 361 km vīdsprieguma līniju (2011. gadā – 323 km), 916 km zemsprieguma līniju (2011. gadā – 703 km), kā arī veikti rekonstrukcijas darbi 388 transformatoru apakšstacijās (2011. gadā – 617), uzlabojot sprieguma kvalitāti 3 048 klientu objektiem (2011. gadā – 2 640), kā arī izbūvēti 6 944 pieslēgumi (2011. gadā – 6 968). 2012. gadā kabeļu programmas ietvaros kopumā izbūvēti 144 km vīdsprieguma kabeļu līniju (2011. gadā – 16 km).

Lai turpinātu sadales pakalpojuma kvalitātes uzlabošanu, piesaistot profesionālus konsultantus, tiek veikta sadales tīkla attīstības un atjaunošanas plāna izstrāde, to īstenojot paredzēts sākt 2013. gadā. Sadales tīkla attīstības un atjaunošanas plāns dos iespēju optimizēt kapitālieguldījumus sadales tīklā, precizēt un harmonizēt tīklu izbūves arhitektūru, noteikt prioritāti konkrētiem tīklu izbūves objektiem. Attīstības plānā tiek izstrādātas un precizētas vadlīnijas, kritēriji un metodika optimālai kapitālieguldījumu plānošanai.

Kapitālieguldījumi sadales aktīvos (2008 – 2012)

	MĒRV.	METODE	2008	2009	2010	2011	2012
Kapitālieguldījumi	milj. Ls	a	80,5	52,3	26,2	45,8	58,4

n – nomērits, v – vērtēts, a – aprēķināts

Rekonstrukcijas un izbūves darbi (2008 – 2012)

	MĒRV.	METODE	2008	2009	2010	2011	2012
Izbūvētas gaisvadu līnijas (0,4 kV)	km	n	118	70	62	60	64
Izbūvētas kabeļu līnijas (0,4 kV)	km	n	566	475	307	643	852
Zemsprieguma elektrolīnijas KOPĀ	km	n	684	545	369	703	916
Izbūvētas gaisvadu līnijas (6 – 20 kV)	km	n	292	176	169	262	149
Izbūvētas kabeļu līnijas (6 – 20 kV)	km	n	95	98	64	61	212
Izbūvētas kabeļu līnijas (6 – 20 kV) (Kabeļu programma)	km	n	-	-	-	16	144
Vīdsprieguma elektrolīnijas KOPĀ	km	n	387	274	233	339	505
Rekonstruētas transformatoru a/st	skaitis	n	344	358	437	617	388
Izbūvēti pieslēgumi	skaitis	n	12 756	7 509	5 906	6 968	6 944

n – nomērits, v – vērtēts, a – aprēķināts

1.7.3. Pārvades aktīvu pārvaldība

[EU4]

Koncerns veic investīcijas pārvades aktīvos – nozīmīgākais projekts ir *Kurzemes loks*

Pārvades aktīvu pārvaldības darbības segments veido aptuveni 5% no Latvenergo koncerna apgrozījuma un 11% aktīvu vērtības. Pārvades aktīvu pārvaldības funkcijas veic AS „Latvijas elektriskie tīkli”. Segmenta darbību raksturo pārvades aktīvu (330 kV un 110 kV elektropārvades līniju, apakšstaciju un sadales punktu) izbūve, uzturēšana un iznomāšana pārvades sistēmas operatoram – AS „Augstsprieguma tīkls”.

Izpildot Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Direktīvas 2009/72/EK prasības attiecībā uz pārvades sistēmas operatora nodalīšanu no uzņēmuma, kas veic elektroenerģijas ražošanu, tirdzniecību un sadali, 2012. gada 2. janvārī AS „Augstsprieguma tīkls” kapitāla daļas, kuru īpašnieks iepriekš bija AS „Latvenergo”, ir pārdotas Latvijas Republikas Finanšu ministrijai, savukārt pārvades aktīvu pārvaldībai 2011. gadā tika nodibināta AS „Latvijas elektriskie tīkli”: tajā ieguldīti līdz tam AS „Latvenergo” īpašumā esošie pārvades aktīvi, un tā veic arī pārvades aktīvu uzturēšanu un izbūvi atbilstoši AS „Augstsprieguma tīkls” pasūtījumam.

Atbilstoši SPRK padomes 2013. gada 30. janvāra lēmumam Nr.18 „Par elektroenerģijas pārvades sistēmas operatora sertificēšanu” līdz 2014. gada beigām AS „Augstsprieguma tīkls” no AS „Latvijas elektriskie tīkli” jāpārņem pārvades aktīvu izbūves un uzturēšanas funkcijas un darbinieki; AS „Latvijas elektriskie tīkli” paliks kā pārvades aktīvu īpašnieks un iznomātājs AS „Augstsprieguma tīkls”.

Elektropārvades līniju garumi (2008 – 2012)

	MĒRV.	METODE	2008	2009	2010	2011	2012
330 kV	km	n/a	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250
110 kV	km	n/a	3 995	4 010	4 010	4 006	4 010
KOPĀ	km		5 245	5 260	5 260	5 256	5 260

n – nomērits, v – vērtēts, a – aprēķināts

Transformatoru apakšstaciju, transformatoru skaits un uzstādītās jaudas (2008 – 2012)

	MĒRV.	METODE	2008	2009	2010	2011	2012
Apakšstacijas (330 kV)	skaits	n	15	15	15	15	15
Transformatori (330 kV)	skaits	n	20	21	21	21	22
Transformatoru uzstādītā jauda (330 kV)	MVA	n/a	3 075	3 200	3 200	3 200	3 325
Transformatoru apakšstacijas (110 kV)	skaits	n	117	119	119	119	121
Transformatori (110 kV)	skaits	n	241	243	243	243	244
Transformatoru uzstādītā jauda (110 kV un 10 kV papildsprieguma transformatori)	MVA	n/a	4 403	4 698	4 806	4 829	4 902

n – nomērits, v – vērtēts, a – aprēķināts

2012. gada beigās kopējais elektropārvades līniju garums ir 5 260 km (pa ķēdi), no tā 76% veido 110 kV līnijas un 24% – 330 kV līnijas. Pārvades tīkla darbības nodrošināšanai izmanto piecpadsmit 330 kV apakšstaciju ar kopējo autotransformatoru jaudu 3 325 MVA un simt divdesmit vienu

110 kV apakšstaciju ar kopējo transformatoru uzstādīto jaudu 4 902 MVA. Jaunākā 330 kV apakšstacija TEC-2 izbūvēta 2008. gadā.

Kapitālieguldījumi

Atbilstoši Baltijas enerģētikas tirgus starpsavienojumu plānam (BEMIP), kura mērķis ir panākt Baltijas valstu integrāciju Eiropas Savienības enerģētikas tirgū, ir plānota Baltijas starpsavienojumu ar Zviedriju, Somiju un Poliju izbūve. Minēto starpsavienojumu efektīvai darbībai papildus ir nepieciešams attīstīt arī iekšējo Baltijas energoapgādes infrastruktūru, kas nodrošinātu lielāku elektroenerģijas kapacitāti Baltijas pārvades tīklā.

Līdz ar to 2009. gadā, lai stiprinātu elektroenerģijas pārvades drošumu Kurzemes reģionā, ir uzsāks pārvades sistēmas pēdējo gadu nozīmīgākais kapitālieguldījuma projekts *Kurzemes loks*. Kopējais pārvades loka garums ir plānots aptuveni 343 km. Projektu *Kurzemes loks* plānots realizēt trīs etapos:

- pirmajā etapā 2012. gadā rekonstruētas apakšstacija *TEC-1* un *Imanta* 330 kV sadales iekārtas. Līdz 2013. gada rudenim plānots pabeigt Rīgas loka izbūvi, kas paredz jaunas 330 kV kabelu līnijas starp apakšstacijām *TEC-1* un *Imanta* izbūvi, kopējais līnijas garums – 14 km;
- otrajā etapā plānots līdz 2014. gada vidum rekonstruēt esošo 110 kV gaisvadu elektropārvades līniju no Grobiņas līdz Ventspilij, pastiprinot to ar 330 kV gaisvadu līniju 118 km garumā, kā arī paplašināt apakšstaciju Grobiņa, izbūvēt jaunu 330 kV sadalni apakšstacijā *Ventspils* un rekonstruēt 110 kV apakšstacijas *Aizpute* un *Alsunga*;
- trešajā etapā plānots līdz 2018. gada beigām rekonstruēt esošo 110 kV gaisvadu savienojumu Ventspils–Dundaga–Tume–Rīga, pastiprinot to ar 330 kV gaisvadu līniju aptuveni 211 km garumā.

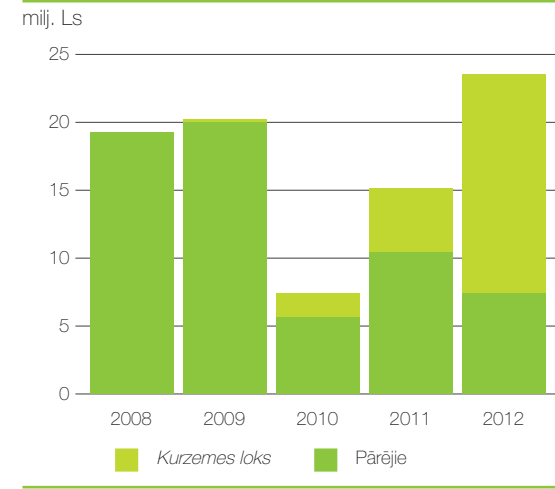
Kurzemes loka kopējās projekta izbūves izmaksas ir plānotas 140 miljonu latu (200 miljonu eiro) apmērā, tajā skaitā projekta pirmā un otrā etapa realizācijai – 66 miljonu latu. Pusi no projekta izbūves izmaksām sedz Eiropas Komisijas līdzfinansējums Eiropas Enerģētikas programmas ekonomikas atveseļošanas ietvaros, savukārt pusi no šī projekta ietekmes uz vidi novērtējuma izmaksām sedz līdzfinansējums Eiropas transporta un enerģētikas tīklu jomā.

Atbilstoši pārvades sistēmas operatora AS „Augstsprieguma tīkls” izstrādātajam Latvijas elektroenerģijas pārvades

sistēmas attīstības plānam paredzēts sākt jauna starpsistēmu savienojuma „Igaunijas–Latvijas trešais starpsavienojums” izbūvi. 330 kV līnijas starpsavienojums palielinās pieejamās caurlaides spējas starp Latvijas un Igaunijas energosistēmām. Jaunās 330 kV starpsavienojuma līnijas plānotais garums Latvijas pusē ir ap 190 km, tās izbūve plānota līdz 2020. gada beigām. 2012. gadā saņemts apstiprinājums par līdzfinansējuma Eiropas transporta un enerģētikas tīklu jomā atbalstu projekta ietekmes uz vidi novērtēšanai un trases priekšprojekta izstrādei.

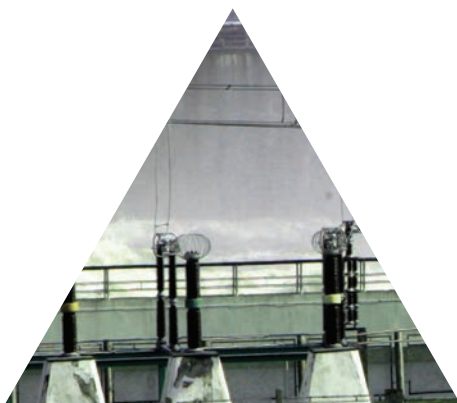
Kopējie 2012. gadā veiktie kapitālieguldījumi pārvades tīklos ir 23,5 miljoni latu (2011. gadā – 15,1 miljons latu), no tiem 16,1 miljons latu – *Kurzemes loka* izbūvē (2011. gadā – 4,7 miljons latu). Pārējie 2012. gada nozīmīgākie projekti ir 110 kV transformatoru maiņa apakšstacijās *Ķekava*, *Dzintari*, *Ropaži* un jaunas ligzdas izbūve 330 kV apakšstacijā *TEC-2* Rīgas TEC-2 otrā energobloka pieslēgumam. 2012. gada laikā pabeigta divu 110 kV apakšstaciju *Pope* un *Skulte* izbūve.

Kapitālieguldījumi pārvades aktīvos (2008 – 2012)

LATVENERGO KONCERNA DARBĪBAS INDIKATORI

SAGATAVOTS ATBILSTOŠI
GRI (GLOBAL REPORTING INITIATIVE)
GUIDELINES G3.1 VADLĪNIJU B+ LĪMEŅA PRASĪBĀM

2.1. APKĀRTĒJĀ VIDE

2.1. Apkārtējā vide

Vadības pieeja

Kā jebkura rūpnieciska darbība, arī Latvenergo koncerna darbība ietekmē vidi. Rūpes par apkārtējo vidi ir viens no Latvenergo koncerna ilgtspējīgas attīstības stūrakmeņiem. Mūsu centieni, gan veicot investīcijas, gan nodrošinot pareizu iekārtu ekspluatāciju, ir vērsti uz videi draudzīgām rīcībām, mazinot vai novēršot videi radītos riskus.

Latvenergo koncerna pamatprincipi vides jautājumos ir nostiprināti Vides politikā. Viens no prioritāriem Vides politikas jautājumiem ir ietekmes uz klimata pārmaiņām samazināšana atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes iniciatīvām un lēmumiem. Vides politikas pamatprincipi, kas raksturo koncerna vides filozofiju un attieksmi pret apkārtējo vidi, ir:

- ▲ samazināt piesārņojošo vielu emisiju vidē;
- ▲ efektīvi izmantot dabas resursus;
- ▲ rūpēties par bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu;
- ▲ regulāri un atklāti informēt sabiedrību un ieinteresētās puses par aktivitātēm vides jomā;
- ▲ rīkoties videi draudzīgi un aicināt videi draudzīgi rīkoties sadarbības partnerus un sabiedrību.

Papildus valsts normatīvajos dokumentos noteiktajām prasībām kā pārvaldības instruments tiek uzturēta Vides pārvaldības sistēma atbilstoši LVS EN ISO 14001:2004 standarta prasībām.

Rūpes par apkārtējo vidi
ir viens no Latvenergo
koncerna ilgtspējīgas
attīstības stūrakmeņiem

Mēs lepojamies ar mūsu sasniegumiem elektroenerģijas ražošanā no atjaunīgajiem energoresursiem, mērķtiecīgu rīcību un videi draudzīgām tehnoloģijām. 2012. gadā 72%

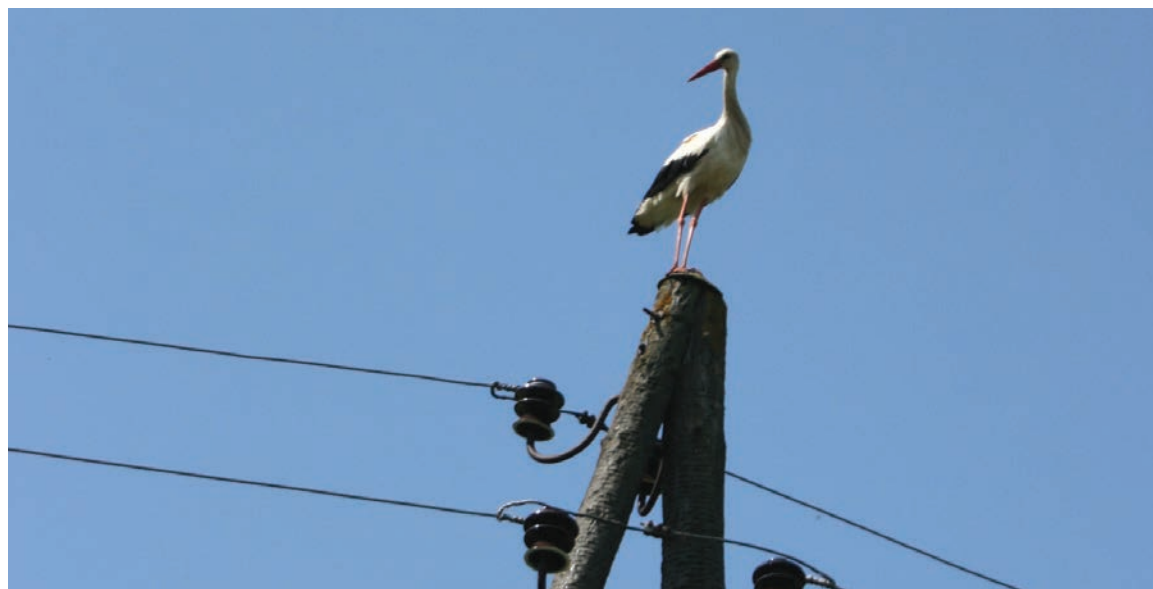
jeb 3 635 GWh no saražotās elektroenerģijas (jeb 44% no mazumtirdzniecībā pārdotā elektroenerģijas apjoma) ir saražoti, izmantojot atjaunīgos energoresursus, savukārt 28% elektroenerģijas saražots koģenerācijas stacijās, kas izmanto videi draudzīgu kurināmo – dabas gāzi.

Lai nostiprinātu Latvenergo koncerna pozīciju starp videi draudzīgākajiem energouzņēmumiem Eiropā, aktīvi tiek risināti vides jautājumi un uzlabots koncerna sniegums vides aizsardzības jomā. Būtiskākās aktivitātes 2012. gadā:

- ▲ nodota ekspluatācijā SIA „Liepājas enerģija” biokoģenerācijas stacija (2 MW elektriskā jauda un 10 MW siltuma jauda);
- ▲ veikti Pļaviņu HES hidroagregāta Nr.1, Ķeguma HES hidroagregāta Nr.1 un Rīgas HES hidroagregāta Nr.6 atjaunošanas remontu;
- ▲ pabeigta Pļaviņu HES eļļas saimniecības rekonstrukcija;
- ▲ pilnveidota ūdens uzskaites sistēma Rīgas TEC-2;

- ▲ uzlabota ēku energoefektivitāte pārvades un sadales objektos;
- ▲ izstrādāti un ar pašvaldībām saskaņoti Daugavas hidroelektrostaciju ūdenskrātuvju ekspluatācijas noteikumi;
- ▲ Vides pārraudzības valsts birojs ir apstiprinājis Rīgas TEC-1 rūpniecisko avāriju novēršanas programmu;
- ▲ noris pārvades tīkla attīstības projekta *Kurzemes loks* 3. posma Tume – Rīga un projekta *Igaunijas–Latvijas 3. starpsavienojums* ietekmes uz vidi novērtējumi.

Savukārt lai paaugstinātu darbinieku apziņu un izpratni par dabas resursu efektīvu izmantošanu un vides aizsardzības normatīvo aktu prasību ievērošanu, turpinās ikgadēja iniciatīva noteikt videi draudzīgāko objektu, izvērtējot saimniecisko resursu fizisko patēriņu un apsaimniekoto atkritumu apjomu. 2012. gadā ceļojošo balvu „Zaļākais objekts” ieguvusi AS „Sadales tīkls” Jelgavas nodaļa.

Izmantoto materiālu masa vai apjoms / Tiešais enerģijas patēriņš pēc primārā enerģijas avota

[EN1]

[EN3]

Latvenergo koncerns elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanai izmanto atjaunīgos energoresursus – ūdeni, vēju un koksni, kā arī fosilo kurināmo – galvenokārt dabas gāzi un nelielos daudzumos arī citus kurināmā veidus. 2012. gadā atjaunīgie energoresursi veidoja vairāk nekā 40% no kopējā energoresursu patēriņa, kas ir ievērojami vairāk nekā iepriekšējos gados. Pārējo energoresursu patēriņu galvenokārt veidoja fosilais kurināmais.

Elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanai ir atšķirīga primāro energoresursu patēriņa proporcija starp atjaunīgajiem un fosilajiem energoresursiem.

Elektroenerģijas ražošanai 2012. gadā 66% no primārā energoresursu patēriņa veido atjaunīgie energoresursi, bet 34% veido videi draudzīgs fosilais kurināmais – dabas gāze. Lielo atjaunīgo energoresursu īpatsvaru galvenokārt nodrošina elektroenerģijas izstrāde Daugavas HES.

Savukārt siltumenerģijas ražošanai atjaunīgie energoresursi veido 1,2% no kopējā primāro energoresursu patēriņa. Koksni siltumenerģijas ražošanā izmanto Ķeguma katlumājā un 2012. gada novembrī atklātajā biomasas koģenerācijas stacijā Liepājā.

Primāro energoresursu patēriņš (2008 – 2012)

	MĒRV.	METODE	2008	2009	2010	2011	2012
Ūdens, vējš*	TJ	n/a	10 937	12 239	12 416	10 177	13 072
Dabas gāze	TJ	n/a	17 425	15 937	22 006	21 618	17 364
Koksne	TJ	n/a	58	65	57	49	147
Citi (dīzeļdegviela, mazuts, ogles)	TJ	n/a	24	1	15	6	1

* resursu daudzums novērtēts kā ar šiem resursiem saražotās enerģijas daudzums (3,6GJ=1MWh)
n – nomērits, v – vērtēts, a – aprēķināts

Primāro energoresursu patēriņš elektroenerģijas ražošanai (2008 – 2012)

	MĒRV.	METODE	2008	2009	2010	2011	2012
Ūdens, vējš*	TJ	n/a	10 937	12 239	12 416	10 177	13 072
Dabas gāze	TJ	n/a	7 540	6 451	12 620	11 388	6 746
Koksne	TJ	n/a					14

* resursu daudzums novērtēts kā ar šiem resursiem saražotās enerģijas daudzums (3,6GJ=1MWh)
n – nomērits, v – vērtēts, a – aprēķināts

Primāro energoresursu patēriņš siltumenerģijas ražošanai (2008 – 2012)

	MĒRV.	METODE	2008	2009	2010	2011	2012
Dabas gāze	TJ	n/a	9 884	9 487	9 386	10 231	10 618
Koksne	TJ	n/a	58	65	57	49	133
Citi (dīzeļdegviela, mazuts, ogles)	TJ	n/a	24	1	15	6	1

n – nomērits, v – vērtēts, a – aprēķināts

Kopējais ūdens patēriņš pēc avota

[EN8]

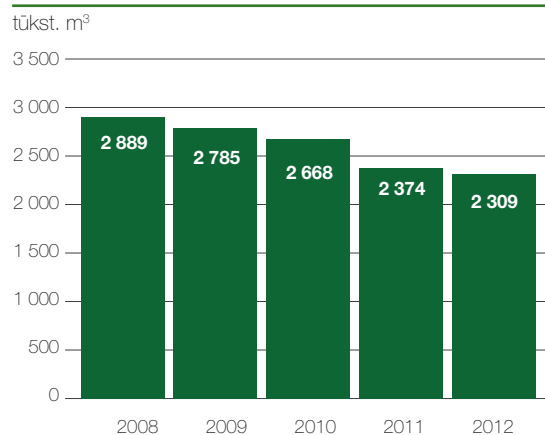
Latvenergo koncerns ūdens resursus izmanto galvenokārt ražošanas procesu nodrošināšanai. Salīdzinoši neliels ūdens daudzums tiek patērēts citām saimnieciskām vajadzībām un iedzīvotāju apgādei ar dzeramo ūdeni.

Latvenergo koncerna ūdens patēriņa bilance ietver virszemes, pazemes un ūdensvadu ūdeni. 2012. gadā darbības nodrošināšanai patērēti 2 309 tūkst. m³ ūdens, t. sk. 2 087 tūkst. m³ virszemes ūdens, 133 tūkst. m³ pazemes ūdens un 89 tūkst. m³ ūdensvadu ūdens.

Lielākais virszemes ūdens resursu patērētājs ir Rīgas TEC-2, kas dzesēšanas sistēmās izmanto Daugavas ūdeni un 2012. gadā ir patērējis 2 082 tūkst. m³ ūdens.

Savukārt lielākais pazemes ūdeņu patērētājs (siltumtīklu piebarošanas ūdens sagatavošanai) ir Rīgas TEC-1. Rīgas TEC-1 2012. gadā ir patērējis 33 tūkst. m³ pazemes ūdens.

Ūdens resursu patēriņš (2008 – 2012)

Stratēģija, pašreizējās darbības un nākotnes plāni attiecībā uz bioloģisko daudzveidību ietekmējošo faktoru pārvaldību

[EN14]

Latvenergo koncerna rūpes par bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un darbības ietekmes mazināšanu ir viens no koncerna Vides politikas pamatprincipiem. Savā darbībā koncerns plāno un realizē pasākumus, kas vērsti uz bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu. Galvenie virzieni šajā jomā ir balto stārķu aizsardzība, zivju resursu atjaunošana un Daugavas krastu stiprināšana.

Putnu aizsardzība

Putnu aizsardzības un izpētes jautājumos Latvenergo koncerns sadarbojas ar Latvijas Ornitoloģijas biedrību (LOB). Īpašu uzmanību Latvenergo koncerns pievērš baltā stārķa aizsardzības jautājumiem. Varam lepoties, ka daudzi šīs īpaši aizsargājamās putnu sugas pārstāvji (apmēram 10 000 putnu pāru) ligzdo tieši Latvijā. Visbiežāk par ligzdas būvēšanas vietu šie putni izvēlas sakaru līniju un elektroliniju balstus. 2012. gadā uz elektropārvades līniju balstiem atrodas 7 957 baltā stārķa ligzdas – par 701 vairāk nekā 2011. gadā. Lai izpildītu elektroenerģijas piegādes drošības nosacījumus

un samazinātu balto stārķu bojāeju elektropārvades līnijās, 2012. gadā, saskaņojot ar vides institūcijām, no elektropārvades līniju balstiem noņemtas 692 potenciāli bīstamas ligzdas. Stārķu ligzdošanas periodā putnus traucē tikai retos gadījumos, ja tiek apdraudēta energoapgādes un sabiedrības drošība.

Jau otro gadu Latvenergo koncerns kopā ar LOB īsteno projektu *Baltā stārķa monitorings* ar mērķi iegūt informāciju par baltā stārķa populāciju Latvijā. Lai turpinātu pētījumus un iegūtu visaptverošu informāciju par balto stārķu ligzdošanu, ir izveidota *Stārķa dienasgrāmata*.

2012. gadā Latvenergo koncerns cieši sadarbojas ar LOB, realizējot projektu *Kurzemes loks*. LOB veic padziļinātu izpēti par *Kurzemes loka* 2. posma *Dundaga–Tume* izbūves darbu iespējamo ietekmi uz īpaši aizsargājamajām putnu sugām, nosakot elektrolinijas posmus, kuros ievērojami izbūves darbu ierobežojumi putnu ligzdošanas perioda laikā.

Zivju resursu atjaunošana un Daugavas krastu stiprināšana

Latvenergo koncerna ikgadējie maksājumi zivju resursu atjaunošanai ir 607,4 tūkstoši latu, savukārt Daugavas krastu nostiprināšanai un inženieraizsardzības būvju renovācijai – 850 tūkstoši latu. Daugavas baseina zonā ielaisti 886,3 tūkstoši laša un taimiņa smoltu un mazuļu, 707,2 tūkstoši zandarta, ezera sigas, ceļotājsigas un vimbas mazuļu, kā arī 8,3 miljoni līdakas un nēģa kāpuru.

Latvenergo koncerns 2012. gadā turpina sadarbību ar biedrību „Mēs zivīm”. 2012. gada maijā veikta zivju mākslīgo nārsta ligzdu izvietošana Keguma HES ūdenskrātuvē, lai veicinātu Daugavas baseinam raksturīgo zivju sugu atjaunošanu.

IUCN Sarkanajā grāmatā iekļauto sugu un valsts aizsargājamo sugu sarakstā iekļauto sugu, kuru dzīvotnes ietekmē organizācijas darbība, skaits, norādot tās pēc sugas izzušanas riska līmeņa

[EN15]

Viena no Latvenergo koncernam aktuālām vides aizsardzības jomām ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšana. IUCN Sarkanajā grāmatā iekļautās zivju un putnu sugas, ko ietekmē Latvenergo koncerna darbība, ir:

- ▲ baltais stārķis (*Ciconia ciconia*);
- ▲ lasis (*Salmo salar*);
- ▲ taimiņš (*Salmo trutta*);
- ▲ nēģis (*Lampetra fluviatilis*).

Šīm sugām noteiktais riska līmenis ir nenožīmīgs (*least concern*).

Kopējā tiešo un netiešo siltumnīcas efekta gāzu emisija pēc masas/ Piešķirto CO₂ emisijas kvotu sadalījums kvotu tirdzniecības struktūrā

[EN16]

[EU5]

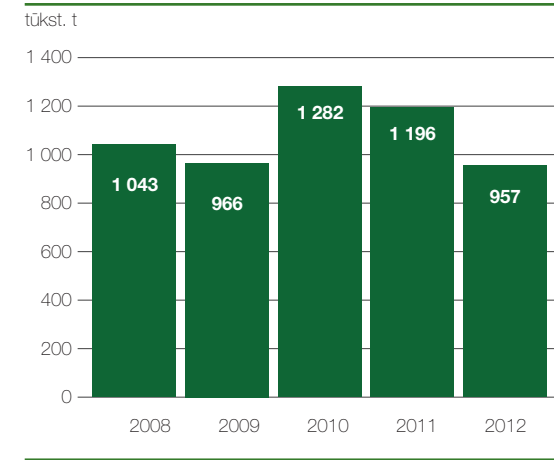
Siltumnīcefekta gāzu izraisītās klimata pārmaiņas ir viena no aktuālākajām globālajām vides problēmām. Latvenergo koncerna iekārtu modernizācija, aizstājot vecās, mazāk efektīvās iekārtas ar labāko tehnisko paņēmieni vadlīniju rekomendācijām atbilstošām iekārtām, ir nozīmīgs ieguldījums klimata pārmaiņu samazināšanā un izvirzīto mērķu sasniegšanā.

2012. gadā Latvenergo koncerna sadedzināšanas iekārtas emitē 956 913 t CO₂. Emisijas apjoms (CO₂) ietver emisiju gan no iekārtām, kas piedalās Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā (sadedzināšanas iekārtas ar nominālo ievadīto siltuma jaudu virs 20 MW), gan no iekārtām, kas šajā sistēmā nepiedalās (11 748 t CO₂). Tāpat CO₂ emisijas apjomā ir ietverts arī netiešais CO₂ emisijas apjoms, kas saistīts ar enerģijas ražošanas procesa nodrošināšanu. Citu tiešo siltumnīcefekta gāzu emisijas Latvenergo koncernā nav.

2008. gada 1. janvārī sākās otrais Eiropas Savienības Emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas (ES ETS) periods, kurš ilga līdz 2012. gada 31. decembrim. Atbilstoši Latvijas „Emisijas kvotu sadales plānam 2008. – 2012. gadam” ražotnēm TEC-1 un TEC-2 2012. gadam ir piešķirtas 1 401 375 kvotas, Liepājas ražotnēm – 111 023 kvotas. Viena tonna CO₂ emisijas ir ekvivalenta 1 kvotai.

Latvijas „Emisijas kvotu sadales plāns 2008. – 2012. gadam” pieļauj izmantot ES ETS Kioto protokola projektu elastīgo mehānismu – kopīgi īstenojamu projektu, tīras attīstības mehānismu īstenošanas rezultātā iegūtās emisijas samazināšanas un sertificētas emisijas samazināšanas (CER) vienības. Maksimālais šo vienību daudzums, ko iespējams izmantot ES ETS, ir 10% no katrai iekārtai piešķirtā emisijas kvotu daudzuma. Latvenergo koncerns izmanto šo iespēju, aizvietojo 10% no piešķirtā kvotu apjoma ar CER, iegādājoties kvotas tirgū.

CO₂ emisija (2008 – 2012)

Iniciatīvas attiecībā uz siltumnīcas efekta gāzu emisijas samazināšanu un sasniegtais samazinājums

[EN18]

Efektīvu un modernu tehnoloģiju izmantošana ir viens no galvenajiem veidiem, kā samazināt emisiju un ietaupīt resursus. Viens no termoelektrostaciju raksturojošiem rādītājiem ir kurināmā izmantošanas koeficients. Latvenergo koncerna termoelektrostacijās rekonstruētajās iekārtās šis koeficients ir robežās no 81% līdz 90%.

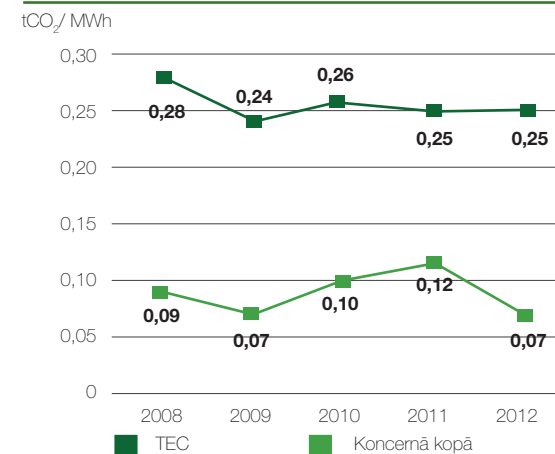
Rīgas TEC-2 pirmā bloka augstākas darbības efektivitātes rezultātā būtiski tiek samazināta CO₂ emisija uz saražoto enerģijas vienību.

Īpatnējie CO₂ emisijas rādītāji uz vienu saražoto elektroenerģijas vienību koncernā kopumā ir ļoti zemi. 2012. gadā CO₂ emisija uz saražoto elektroenerģijas vienību ir 0,07 t CO₂/MWh_{el} (2011. gadā – 0,12 t CO₂/MWh_{el}),

savukārt tikai termoelektrostacijās (Rīgas TEC-1 un Rīgas TEC-2) saražotajai elektroenerģijai īpatnējā CO₂ emisija uz saražoto elektroenerģijas vienību ir 0,25 t CO₂/MWh_{el} (2011. gadā – 0,25 t CO₂/MWh_{el}). 2012. gada kopējo CO₂ emisijas samazinājumu, salīdzinot ar 2011. gadu, izskaidro mazāks Rīgas TEC izstrādes īpatsvars kopējā saražotās elektroenerģijas apjomā.

Turpinot termoelektrostācijas rekonstrukciju un modernizāciju, koncerns veic Rīgas TEC-2 otrā bloka izbūvi. Otrajā blokā izmantotā tehnoloģija ir balstīta uz labākajiem pieejamiem tehniskajiem paņēmieniem, tā rezultātā sagaidāma tikpat zema īpatnējā CO₂ emisija, kāda ir pirmajā blokā saražotajai enerģijai.

CO₂ emisija uz vienu saražoto elektroenerģijas vienību (2008 – 2012)

NO_x, SO_x un citas būtiskas emisijas gaisā pēc to veida un masas

[EN20]

Kaitīgo vielu emisija atmosfērā ir tieši atkarīga no izmantotā kurināmā, tā izmantošanas efektivitātes un tehnoloģiju veida.

Dabaszgāze ir viens no videi draudzīgākajiem kurināmā veidiem, ko Latvenergo koncernā izmanto gan termoelektrostacijās, gan arī, kur tas iespējams, mazajās katlāmājās. Tomēr, sadedzinot dabaszgāzi, bez oglekļa dioksīda atmosfērā tiek radītas arī citas kaitīgas emisijas. Tie ir slāpekļa oksīdi (NO_x), oglekļa monoksīds (CO).

Dedzinot mazutu un dīzeļdegvielu, papildus tiek radīts sēra dioksīds (SO₂), cieta daļiņu un vanādijs (V) pentoksīda emisija. Mazuta un dīzeļdegvielas uzglabāšanas laikā rodas ogļūdeņraži. 2012. gadā mazutu un dīzeļdegvielu enerģijas ražošanai neizmanto.

Koksni izmanto koncerna katlāmājās siltumenerģijas ražošanai un SIA „Liepājas enerģija” biokoģenerācijas stacijā. Sadedzinot koksni, rodas NO_x, CO un cieta daļiņu emisija.

Pēc TEC rekonstrukcijas projektu realizēšanas, vecās mazāk efektīvās iekārtas nomainot ar jaunām efektīvām un Eiropas Komisijas izstrādātajām nozaru labāko pieejamo tehnisko

NO_x, CO, SO₂ un citas emisijas (2008 – 2012)

	MĒRV.	METODE	2008	2009	2010	2011	2012
NO _x	t	n/a	1 638	1 425	1 349	912	674
CO	t	n/a	533	345	250	356	336
SO ₂	t	a	22	0	11	5	0
Citas*	t	a	12	10	10	10	10

* resursu daudzums novērtēts kā ar šiem resursiem saražotās enerģijas daudzums (3,6GJ=1MWh)
n – nomērits, v – vērtēts, a – aprēķināts

paņēmienu vadlīniju rekomendācijām atbilstošām, ievērojami samazinātas kaitīgo vielu, īpaši slāpekļa oksīdu (NO_x), īpatnējās emisijas un koncentrācijas līmenis dūmgāzēs. Ražojot elektroenerģiju Rīgas TEC-2 pirmajā blokā, NO_x emisija uz saražoto enerģijas vienību ir 0,1 kg/MWh, kas ir par 83% zemāka, nekā tā būtu, ražojot elektroenerģiju

vecajā blokā (0,6 kg/MWh). Rīgas TEC-2 rekonstrukcijas projekta realizācijas rezultātā tiks izpildītas normatīvo aktu prasības, kas nosaka NO_x un CO izmešu maksimāli pieļaujamo robežvērtību dūmgāzēs: NO_x – 50 mg/m³ un CO – 100 mg/m³ pie O₂ satura dūmgāzēs 15%.

Lai ierobežotu piesārņojošo vielu emisiju no sadedzināšanas iekārtām un ievērotu normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības, Latvenergo koncerns veic piesārņojošo vielu monitoringu un uzskaiti, kā arī plāno un īsteno energoefektivitātes un vides aizsardzības pasākumus gan lielas, gan nelielas jaudas emisijas avotiem. Iekārtu

modernizācija ir aktuāla gan no efektivitātes, gan no vides aizsardzības viedokļa. Ņemot vērā tehniskos, ekonomiskos un vides aizsardzības aspektus, Latvenergo koncerns plāno pārtraukt Rīgas TEC-2 mazuta (rezerves kurināmā) izmantošanu, aizvietojo to ar videi draudzīgāku kurināmo – dīzeļdegvielu. Rezerves kurināmā saimniecības

rekonstrukcijas projekta rezultātā tiks būtiski samazināta TEC-2 piesārņojošo vielu emisija gaisā rezerves kurināmā izmantošanas laikā, kā arī resursu patēriņš kurināmā saimniecības uzturēšanai.

Kopējā atkritumu masa pēc veida un atkritumu utilizācijas metodes

[EN22]

Atbilstoši atkritumu apsaimniekošanas paņēmieni prioritārajai secībai Latvenergo koncernā gadījumos, kad nevar novērst atkritumu rašanās cēloņus vai samazināt to daudzumu, atkritumi tiek nodoti pārstrādei vai apsaimniekošanai.

Atbilstoši normatīvo aktu prasībām Latvenergo koncerns veic dalītu sadzīves un bīstamo atkritumu vākšanu, uztur un sakārto atkritumu savākšanas vietas. Tiek realizēta arī dažādu veidu ražošanas atkritumu (piemēram, nolietoto riepu, metāllūžņu, būvgružu u. c.) dalīta vākšana un nodošana pārstrādei. Gan sadzīves, gan bīstamie atkritumi tiek nodoti atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumiem, kuriem ir atļaujas atkritumu apsaimniekošanai un utilizācijai.

Latvenergo koncerna sabiedrībās darbojas izlietotā ievestā iepakojuma, kā arī elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu (EEIA) apsaimniekošanas sistēmas.

Atkritumi un atkārtoti izmantotie materiāli (2011 – 2012)

ATKRITUMI	MĒRV.	METODE	2011	2012	BĪSTAMĪBA	APSAIMNIEKOŠANAS METODE
Sadzīves atkritumi	t	n/a	3 602	2 320	nebīstami	nodoti apsaimniekošanai
Bīstamie atkritumi	t	n	387	330	bīstami	nodoti apsaimniekošanai
Ražošanas atkritumi	t	n	1 402	2 807	nebīstami	nodoti apsaimniekošanai
Ievestais iepakojums	t	n	426	424	nebīstami	nodoti pārstrādei
EEIA*	t	n	18	17	bīstami	nodoti pārstrādei
ATKĀRTOTI IZMANTOTIE MATERIĀLI						
Atstrādātā transformatoru eļļa	t	n	82	81	bīstami	reģenerēti un atkārtoti izmantoti

* elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumi
n – nomērīts, v – vērtēts, a – aprēķināts

Būtisko noplūžu skaits un apjoms

[EN23]

Vides normatīvo aktu prasību izpildes nodrošināšanai koncerns aktīvi sadarbojas ar valsts vides institūcijām, sniedzot ar vides aizsardzību saistīto informāciju, organizējot

ietekmes uz vidi novērtējumu, pildot piesārņojošās darbības atļauju nosacījumus, kā arī konsultējoties par vides aizsardzības jautājumiem.

2012. gadā nav notikušas bīstamo ķīmisko vai citu piesārņojošo vielu noplūdes vidē, nedz arī konstatēti citi pārkāpumi.

Būtisko sodu vērtība naudas izteiksmē un kopējais beznaudas sankciju skaits par neatbilstību vides aizsardzības normatīvajiem aktiem

[EN28]

2012. gadā koncernā veiktas divdesmit divas LR Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Valsts vides dienesta plānveida tematiskās pārbaudes un divas LR Veselības ministrijas Veselības inspekcijas plānveida

kontroles. Par koncerna darbību 2012. gadā nav saņemti būtiski aizrādījumi vai sankcijas no kontrolējošām institūcijām. Soda naudas nav maksātas.

2.2. DARBINIEKI UN DARBA VIDE

2.2. Darbinieki un darba vide

2.2.1. Nodarbinātība un darba vide

Vadības pieeja

Darbinieki ir Latvenergo koncerna svarīgākais resurss. Mēs uzskatām, ka ilgtspējīgas attīstības pamats ir darbinieka vēlme un apņēmība veikt darba pienākumus profesionāli un efektīvi. Koncerna cilvēkresursu attīstību nosaka spēja uzkrāt un nodot zināšanas, kā arī jaunu, konkurences apstākļos būtisku kompetenču attīstība.

Latvenergo koncerna darbinieki ir nodarbināti Baltijas reģionā. Principus attiecībā uz darbaspēka vadību un attīstību Latvenergo koncernā integrē katrā tam saistītā politikā, ievērojot galvenās vadlīnijas visa koncerna ietvaros. Cilvēkresursu attīstība primāri ir veidota, lai sekmētu tādu darbinieku piesaisti, kuri ir:

- ▲ ieinteresēti sasniegt mērķus;
- ▲ motivēti attīstīt personiskās kompetences un paaugstināt darba efektivitāti;
- ▲ atvērti pārmaiņām un radoši, veidojot jaunus risinājumus;
- ▲ godprātīgi un atbildīgi.

Savukārt Latvenergo koncerns kā darba devējs ir atbildīgs par darbinieku darba vidi tās visplašākajā izpratnē. Darba vide tiek veidota un uzturēta, lai:

Nodrošinātu darbinieku kompetenču attīstību

Latvenergo koncerns rūpējas par darbinieku kompetenču pilnveidi, efektivitātes uzlabošanu, kā arī koncerna kopējo mērķu sasaisti ar darbinieka individuālajiem mērķiem. Koncerna darbības specifika nosaka, ka ilgtspējas nodrošināšanai būtiski ir uzkrāt un nodot zināšanas, ietverot arī pārdomātu un sabalansētu pensijas vecumu sasniegušo darbinieku nomainīšanu ar jauniem darbiniekiem.

Veicinātu darbinieku informētību

Latvenergo koncerns pastāvīgi uzlabo un vienkāršo darba organizāciju un komunikāciju. Iekšējās saziņas un vadības praksē tiek ievērots atvērtības princips un gādāts par efektīvu komunikāciju, kas veicina piederības izjūtu un izpratni par kopīgiem mērķiem. Nepārtraukta darbinieku komunikācija ar visu līmeņu vadītājiem tiek nodrošināta arī elektroniskajā vidē (intranets, e-pasts).

Visiem jaunajiem darbiniekiem ir nodrošinātas iekšējās mācības par koncerna misiju, vērtībām, ētikas normām, iekšējās darba kārtības, drošības un darba aizsardzības prasībām, drošām darba metodēm un citiem jautājumiem, kas svarīgi, lai panāktu ātrāku darbinieku integrāciju un informētību.

Darbinieks, viņa prasmes un zināšanas – būtisks resurss koncerna ilgtspējai

Veicinātu darbinieku iesaistību

Latvenergo koncernā augstu vērtē darbinieku iesaistību – nepārtraukti tiek pilnveidota un uzlabota sistēma darbinieku

apmierinātības viedokļa izpaušmei un izzināšanai. Darbiniekiem ir nodrošināta iespēja visus interesējošos jautājumus padziļināti noskaidrot ikgadējās darbinieku attīstības pārrunās.

Nodrošinātu drošus un motivējošus darba apstākļus

Latvenergo koncerns kā darba devējs nodrošina darbiniekus ar pienākumu izpildei adekvātām darba vietām, atbilstošiem individuālajiem darba aizsardzības līdzekļiem un tehniskajiem resursiem, kā arī veic darbinieku apmācību par darba aizsardzības jautājumiem un drošām darba metodēm. Latvenergo koncerna pamatdarbības virzienos ir ieviesta un tiek uzturēta darba drošības pārvaldības sistēma, kas atbilst OHSAS 18001 standarta prasībām.

Darbiniekiem tiek noteikts motivējošs un ar darba rezultātiem saistīts atalgojums – amalgā ir noteikta atbilstoši darbinieku kompetencēm, bet atalgojuma mainīgā daļa ir saistīta ar darbu izpildes kvalitāti. Latvenergo koncernā tiek ievēroti dzimumu līdztiesības principi gan darbinieku struktūrā, gan atalgojumā.

Igors Gobalovs – konkursa „Klientu servisa lepnums 2012” uzvarētājs

Kopējais darbaspēks pēc darba attiecību veida, darba līguma un reģiona, dalīts pēc dzimuma

[LA1]

2012. gadā Latvenergo koncernā ir nodarbināti 4 457 darbinieki, no kuriem vīriešu ir 74% un sievietes – 26%. Salīdzinoši augstais vīriešu īpatsvars darbinieku struktūrā ir skaidrojams ar nozares specifiku, kas nosaka augstu tehnisko profesiju īpatsvaru. Koncerns nepārtraukti pilnveido procesus un nodrošina struktūru, kas rada iespēju optimizēt darbinieku skaitu. Šis process tiek veikts ar mērķi samazināt izmaksas, neietekmējot sniegtā pakalpojuma kvalitāti. Veicot iekšējo procesu optimizāciju un izmaiņas darba organizācijā, pēdējo piecu gadu laikā darbinieku skaits ir samazinājies par 918 jeb 17%. Samazinājuma temps ir krities, un pēdējos divos gados izmaiņas darbinieku skaitā ir ļoti nelielas.

Latvenergo koncernā lielākoties darba līgumu slēdz uz nenoteiktu laiku un tikai 1% no kopējā līgumu skaita – 2% no koncernā nodarbinātajām sievietēm un 1% no vīriešiem – ir noslēgti uz terminētu laiku.

Nepilnu darba laiku strādā 15 darbinieku, kas ir tikai 0,3% no kopējā darbinieku skaita (0,2% no vīriešiem un 0,6% no sievietēm).

Darbinieku sadalījums darbības virzienos (2008 – 2012)

	MĒRV.	METODE	2008	2009	2010	2011	2012
Ražošana un pārdošana	skaits	n	1 080	989	951	920	940
Sadale	skaits	n	3 098	2 656	2 552	2 543	2 502
Pārvades aktīvu pārvaldība*	skaits	n	607	533	495	493	438
Korporatīvās funkcijas	skaits	n	590	523	519	534	577
skaits			5 375	4 701	4 517	4 490	4 457

* no 2012. gada 2. janvāra koncerna sastāvā nav AS „Augstsprieguma tīkls”.
n – nomērīts, v – vērtēts, a – aprēķināts

Jauno darbinieku skaits un darbaspēka mainība pēc vecuma, dzimuma un reģiona

[LA2]

Darbinieku mainība Latvenergo koncernā ir neliela. 2012. gadā darba attiecības izbeigtas ar 240 darbiniekiem jeb 5% no koncernā nodarbinātajiem (tajā skaitā 6% koncernā nodarbināto sievietes un 5% vīriešu). Savukārt darbā pieņemti 265 jauni darbinieki (tajā skaitā 7% no koncernā nodarbinātajām sievietēm un 6% no vīriešiem).

Darbinieku mainība 2012. gadā

DARBINIEKA VECUMS	MĒRV.	METODE	UZSĀKTAS DARBA ATTIECĪBAS		PĀRTRAUKTAS DARBA ATTIECĪBAS	
			VĪRIEŠI	SIEVIETES	VĪRIEŠI	SIEVIETES
līdz 30 gadiem	skaits	n	133	41	39	15
31 – 40 gadi	skaits	n	27	27	31	14
41 – 50 gadi	skaits	n	21	7	21	15
virs 50 gadiem	skaits	n	4	5	78	27
KOPĀ	skaits		185	80	169	71

n – nomērīts, v – vērtēts, a – aprēķināts

Darbinieku, ar kuriem ir noslēgts Darba koplīgums, procentuālā daļa

[LA4]

Latvenergo koncerna darbinieku sociālekonomisko interešu saskaņošanai kalpo Latvenergo Darba koplīgums, kuru ir noslēgušas AS „Latvenergo”, AS „Sadales tīkls”, AS „Latvijas elektriskie tīkli”. Darba koplīgums līdztekus valsts normatīvajos aktos noteiktajam paredz darbiniekiem papildu garantijas.

Koncernā kopumā Darba koplīguma nosacījumi attiecas uz 97% darbinieku, un pēdējo gadu laikā šis rādītājs ir bijis nemainīgs.

Kā būtiski pozitīvs ir vērtējams fakts, ka koncernā ietilpstošo sabiedrību slēgtie koplīgumi attiecas uz visiem to

darbiniekiem, ne tikai arodbiedrības biedriem. Attiecīgi tiek nodrošināta vienlīdzīga attieksme pret ikvienu strādājošo arī papildu sociālo garantiju jomā un tiek mazināta konflikta iespējamība starp nodarbinātajiem un darba devēju

Traumu, arodslimību, zaudēto dienu un prombūtnes rādītāji, kā arī darbā bojā gājušo skaits reģionā, dalīts pēc dzimuma

[LA7]

Nelaimes gadījumi tiek uzskaitīti atbilstoši Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktajiem kritērijiem. 2012. gadā Latvenergo koncerna sabiedrībās ir notikuši 18 nelaimes gadījumi (2011. gadā – 13), no tiem 3 gadījumos cietušas sievietes. Nelaimes gadījumu skaita pieaugums 2012. gadā ir saistīts ar tādiem nelaimes gadījumiem, kas ir klasificēti kā „nav smagi” (2012. gadā tādu bijis 15, 2011. gadā – 9). 2012. gadā nav noticis neviens letāls nelaimes gadījums.

Pēc notikušajiem nelaimes gadījumiem ir veikta atkārtota darba vides riska novērtēšana un darbinieku instruktāžas. Instruktāžu laikā ar darbiniekiem ir pārunāti un analizēti notikušo nelaimes gadījumu iemesli. Nelaimes gadījumu dēļ 2012. gadā zaudētas 455 darba dienas (2011. gadā – 343 darba dienas). 2012. gadā ir bijis viens arodslimības gadījums.

Nelaimes gadījumos, veicot darbus Latvenergo koncerna objektos, cietuši 5 darbuzņēmēji. Visi nelaimes gadījumos cietušie darbuzņēmēji ir vīrieši.

Veselības un drošības jautājumi, ko ietver oficiālās vienošanās ar arodbiedrībām

[LA9]

Lai pārstāvētu nodarbināto intereses darba aizsardzībā, darbinieku kopsapulcē, ko organizē AS „Latvenergo” vadība sadarbībā ar arodbiedrību „Enerģija”, ievēl darbinieku uzticības personas darba jautājumos. Sanāksmē piedalās darbinieku deleģētas personas, kas balsojot ievēl iepriekš izvirzītus kandidātus. Uzticības personas ievēl uz trīs gadiem. Pavisam Latvenergo koncernā ir ievēlētas 74 uzticības personas darba aizsardzībā, kas veido 1,7% no kopējā darbinieku skaita.

Ar darba aizsardzību un arodveselību saistītie jautājumi ir iekļauti Darba koplīgumā, kas papildus valsts normatīvo aktu prasībām nosaka arī citus pienākumus, piemēram, sniegt atbalstu arodorganizācijām un darba aizsardzības uzticības personām, segt speciālās ārstēšanas izdevumus darbiniekiem, kuri cietuši nelaimes gadījumos.

Tāpat Darba koplīgums nosaka darba devēja pienākumu nodrošināt darbiniekus ar veselības un nelaimes gadījumu apdrošināšanu, papildu atvaļinājumu dienām, papildu apmaksu darba nespējas gadījumā. Minētie nosacījumi ļauj darbiniekiem vairāk rūpēties par savu veselību.

Darbinieku, kuriem tiek nodrošināta regulāra darba rezultātu novērtēšana un karjeras attīstības izvērtēšana, procentuālā daļa, dalīta pēc dzimuma

[LA12]

Galvenais Latvenergo koncerna darbinieku mācību un izaugsmes plānošanas pamats ir ikgadējās darbinieku attīstības pārrunas, kuru rezultātā pieņem lēmumu par kompetenču pilnveides nepieciešamību, kvalifikācijas papildināšanu un izaugsmes iespējām.

Attīstības pārrunas vada katra darbinieka tiešais vadītājs, un tajās tiek iesaistīti darbinieki, kas nostrādājuši pilnu kalendāro gadu. Darbinieku, ar kuriem veiktas attīstības pārrunas, procentuālais skaits 2012. gadā ir uzlabojies līdz 85% (2011. gadā – 78%). Šis rādītājs neatšķiras atkarībā no darbinieka dzimuma (vīrieši – 86%, sievietes – 82%).

Darbiniekiem tiek nodrošinātas iespējas profesionāli pilnveidoties un mācīties gan ārējās izglītības iestādēs, gan iekšējās mācībās. Iekšējās mācības ietver gan koncerna darbinieku izstrādātus un vadītus seminārus, gan apmācības AS „Sadales tīkls” Mācību centrā, kur darbinieki galvenokārt pilnveido profesionālās kompetences elektrozinībās, darbā ar bīstamām iekārtām, kā arī datorzinībās. Papildus iekšējo apmācību veic arī darbavietā (mentori). Kopumā 2012. gadā vidēji viens darbinieks mācībām veltījis 17 stundu (2011. gadā – 16 stundu).

Latvenergo koncerns finansiāli atbalsta darbinieku kvalifikācijas iegūšanu izglītības iestādēs. 2012. gadā finansiāls atbalsts ir sniegts 71 darbiniekam.

2012. gadā jaunpieņemto darbinieku integrācijai rīkoti 6 semināri, kuros 168 darbinieki papildināja savas zināšanas par koncerna stratēģiju, vērtībām, Ētikas kodeksu un koncerna politikām.

Lai nodrošinātu darbinieku resursu pieejamību arī nākotnē, Latvenergo koncerns popularizē profesijas, kas nepieciešamas tā pamatdarbībai, un iepazīstina jauniešus ar darba un izaugsmes iespējām Latvenergo koncernā.

2012. gadā nodrošinātas mācību prakses iespējas vairāk nekā 250 audzēkņiem un studentiem no dažādām izglītības iestādēm; lielākā daļa no viņiem – programmu, kas saistītas ar koncerna pamatdarbības virzieniem, studenti.

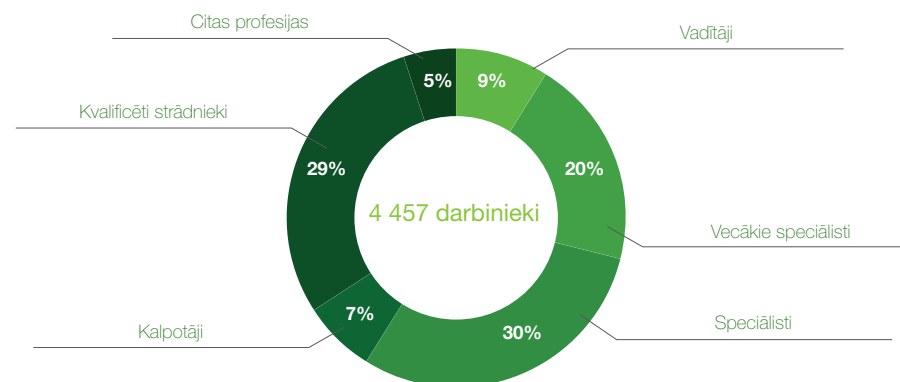
Pārvaldes institūciju struktūra un darbinieku sadalījums pēc profesijas atbilstoši dzimumam, vecuma grupai, piederībai minoritātes grupai un citiem dažādības rādītājiem

[LA13]

Latvenergo koncerna profesiju dalījums ir atbilstošs Latvijas Republikas Profesiju klasifikatoram. Koncernā strādā augstas kvalifikācijas darbinieki – vadītāji, vecākie speciālisti, speciālisti un kvalificēti strādnieki, kas 2012. gadā kopā veido 88% no kopējā darbinieku skaita koncernā. Vadītāju īpatsvars koncernā ir 9% no kopējā darbinieku skaita, tas uzskatāms kā efektīvs rādītājs. Gandrīz pusei no darbiniekiem ir augstākā izglītība. Latvenergo koncerns ievēro vienlīdzīgu attieksmi pret visiem koncerna darbiniekiem, nekādā veidā tos nedalot pēc piederības minoritātes grupai.

Darbinieku klasifikācija pēc profesiju grupas un dzimuma liecina, ka vīriešu vidū visvairāk darbinieku klasificējami kā kvalificēti strādnieki (38%) un speciālisti (28%), bet vismazāk kā kalpotāji (tikai 1% no vīriešiem). No sievietēm, kuras strādā

Personāla profesiju sadalījums 31.12.2012.

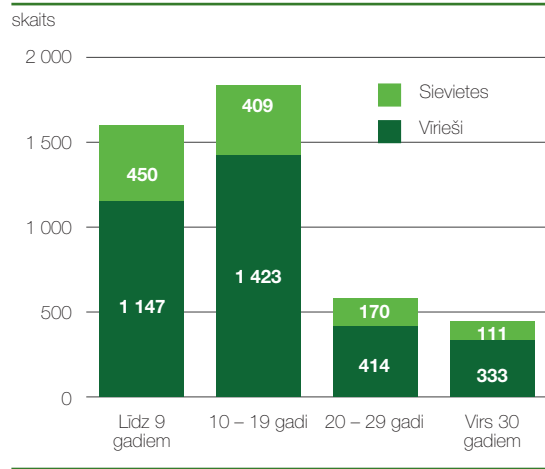

koncernā, visvairāk darbinieču klasificējamās kā speciālistes (36%), vecākās speciālistes (25%) un kalpotājas (25%), bet vismazāk – kā kvalificētas strādnieces (2%). Nozares specifika nosaka tehnisko profesiju lielo īpatsvaru, kā arī nevienlīdzīgo dzimumu sadalījumu kvalificēto strādnieku un kalpotāju profesiju grupās.

Klasifikācija pēc profesijas un vecuma grupas liecina, ka darbinieki vecumā līdz 30 gadiem visbiežāk ir kvalificēti strādnieki (32%) un visretāk vadītāji (3%), bet darbinieki vecumā virs 51 gada visbiežāk ir speciālisti (32%), bet visretāk – kalpotāji (5%).

Liela daļa koncernā strādājošo ir ilglaicīgi darbinieki – 64% no visiem darbiniekiem (to skaitā 76% vīriešu un 24% sieviešu) darba stāžs ir virs 10 gadiem.

Darbinieku sadalījums pēc darba stāža 31.12.2012.

Pamatalgas un kopējā atalgojuma attiecība sievietēm un vīriešiem pēc amata kategorijas

[LA14]

Katra darbinieka bāzes alga ir piesaistīta amata vērtējumam un darbinieka kompetenču atbilstībai izvirzītajām prasībām konkrētajā amatā. Darba izpildes vērtēšanas kritēriji viena amata ietvaros ir vienādi. Turklāt, pamatojoties uz šiem kritērijiem, visiem koncerna darbiniekiem ir vienādas iespējas saņemt atalgojuma mainīgo daļu.

Lai analizētu atalgojuma atšķirības starp dzimumiem, ir salīdzināta to sieviešu un vīriešu, kuri veic salīdzināmus pienākumus ar vienu amata nosaukumu, pamatalga. Kopumā salīdzinātās noteiktās pamatalgas 2 000 darbinieku, kas ir 45% no kopējā darbinieku skaita.

Attiecība starp līgumā noteikto pamatalgu sievietēm un vīriešiem, kas profesiju grupas ietvaros veic līdzīgus pienākumus, parāda, ka atalgojuma noteikšanā Latvenergo koncerns ievēro dzimuma līdztiesību.

Attiecība starp līgumā noteiktajām amatalgām sievietēm un vīriešiem

DARBINIEKA VECUMS	METODE	SALĪDZINĀMO DARBINIEKU SKAITA ĪPATSVARŠ	AMATALGU ATTIECĪBA, SIEV./VĪR., INTERVĀLS
Vadītāji	a	47%	0,94 – 1,03
Vecākie speciālisti	a	33%	0,92 – 1,05
Speciālisti	a	69%	0,92 – 1,03
Kalpotāji	a	40%	0,94 – 1,04
Kvalificēti strādnieki	a	31%	0,98 – 1,08
Citas profesijas	a	32%	0,90 – 1,04

n – nomērīts, v – vērtēts, a – aprēķināts

2.2.2. Cilvēktiesības

Vadības pieeja

Visās savas darbības jomās Latvenergo koncerns ievēro cilvēka pamattiesības, kas nostiprinātas Latvijas Republikas Satversmē, likumos un saistošajos starptautiskajos līgumos. Tāpat Latvenergo koncerns veido savu darba vidi un darba procesus tā, lai nepieļautu iespēju, ciktāl Latvenergo koncerns to var ietekmēt, ka tiktu aizskartas vai pārkāptas sadarbības partneru darbinieku cilvēktiesības.

Cilvēktiesību principu ievērošana ir noteikta Ētikas kodeksā, kura mērķis ir radīt vienotu ētiskas rīcības normu kopumu, nodrošinot cieņas, uzticības un lojalitātes ievērošanu. Tas ir attiecināms ne tikai uz Latvenergo koncerna darbinieku, bet arī uz sadarbības partneru rīcību.

Ētikas kodekss nosaka, ka darbiniekiem jāizvairās no rīcības vai komentāriem, ko var saprast kā pazemojošus, uzbrūkošus vai diskriminējošus. Kodeksa normu ievērošana un iedzīvināšana ir visu vadītāju pienākums. Ētikas kodeksa ievērošana ir viens no darbinieka vērtēšanas kritērijiem un

tiek ņemts vērā, izskatot darbinieku priekšrocības iekšējos personāla atlases konkursos un darba attiecību saglabāšanā.

Koncerns īsteno vienlīdzīgu attieksmi cilvēktiesību jautājumos

Tāpat cilvēktiesību principu ievērošanu nosaka arī citi iekšējie dokumenti, kas paredz darbinieku tiesības:

- ▲ uz drošu, veselībai nekaitīgu un nediskriminējošu vidi;
- ▲ uz vienlīdzīgu attieksmi gan personāla atlasē, gan attīstībā, gan darba izvērtējumā;

- ▲ uz darba un atpūtas laiku, darba samaksu;
- ▲ paust savu viedokli un darboties dažādās asociācijās un arodorganizācijās;
- ▲ ziņot par gadījumiem, kas varētu norādīt uz tiesību pārkāpumiem.

Latvenergo koncerns ievēro vienlīdzīgu attieksmi pret visiem koncerna darbiniekiem neatkarīgi no dzimuma, rases, etniskās vai nacionālās piederības, vecuma, invaliditātes, reliģiskās, politiskās vai citas pārliecības, sociālās izcelsmes, mantiskā vai ģimenes stāvokļa, seksuālās orientācijas vai citām pazīmēm.

Darbības jomas un nozīmīgākie piegādātāji, kas pakļauj ievērojamam riskam vai pārkāpj biedrošanās brīvību un tiesības slēgt koplīgumu, īstenojie pasākumi šo tiesību aizsardzībai

[HR 5]

Latvenergo koncerna darbinieki individuāli var darboties dažādās asociācijās un arodorganizācijās, nepārstāvēt Darba devēju, un šādai dalībai nav nepieciešams Darba devēja saskaņojums. Latvenergo koncerns virza un atbalsta darbiniekus aktīvai līdzdalībai biedrībās, asociācijās, kas nodrošina brīvu pieredzes apmaiņu, veicina darbinieku

profesionālo izaugsmi un iesaistīšanos koncernam svarīgu jautājumu risināšanā un aktualizēšanā.

Latvenergo koncerns sadarbojas ar piegādātājiem, kuri savā darbībā ievēro ētikas normas un cilvēktiesības, atbalsta koncernu godīgas sadarbības veidošanā un neveic koruptīvas un krāpnieciskas darbības. Latvenergo koncerna

līgumpartneri ir aicināti ievērot līdzvērtīgus ētikas principus un, slēdzot līgumu, tiek lūgti apliecināt, ka savstarpējās sadarbības pamatā būs godprātīgi biznesa sadarbības principi.

2.3. SABIEDRĪBA

2.3. Sabiedrība

Vadības pieeja

Latvenergo koncerns nodrošina sabiedrībai būtiskus pakalpojumus Baltijas mērogā, veic kapitālieguldījumus energoinfrastruktūrā un uzņemas gan tiesību aktos noteikto, gan brīvprātīgi arī papildu atbildību par savām darbībām. Koncerns sadarbojas ar dažādām sabiedrības grupām, lai veicinātu kopējas labklājības un apkārtējās vides uzlabošanu.

Latvenergo koncerns pamatdarbībā būtisku uzmanību pievērš ilgtspējas ekonomiskajiem, vides un sociālajiem aspektiem, tajā skaitā jaunu darba vietu radīšanai, pētniecībai un attīstībai, vides aizsardzībai un atbalstam izglītībai un zinātnei.

Latvenergo koncerns ir labi organizēts un pārskatāms labās prakses piemērs korporatīvās sociālās atbildības (KSA) principu īstenošanā gan Latvijas, gan Baltijas valstu mērogā. Latvenergo koncerns ciena sociālās, vides un cilvēktiesību vērtības savā ikdienas darbībā un attiecībās ar ieinteresētajām pusēm.

Lai veicinātu sabiedrības labklājības paaugstināšanu un apkārtējās vides stāvokļa uzlabošanu, koncerns īsteno Korporatīvās sociālās atbildības politiku. Korporatīvās sociālās atbildības politikas aktivitātes izvērtē KSA aktivitāšu vadības komisija un, pamatojoties uz tās ieteikumiem, apstiprina koncerna mātessabiedrības valde.

Koncerns atbalsta projektus un aktivitātes, kas atbilst šādiem kritērijiem:

- ▲ norisinās Baltijas mērogā;
- ▲ ir saistītas ar enerģiju (enerģētiku vai cilvēka enerģiju);
- ▲ dod būtisku ilgtermiņa iespaidu un sabiedrisko labumu;
- ▲ nodrošina plašu sabiedrības grupu iesaisti;
- ▲ veicina sabiedrības izpratni par koncerna darbības virzieniem un to aktualitātēm;
- ▲ atbilst koncerna stratēģijai.

Galvenie virzieni, kuros Latvenergo koncerns īsteno sociālās atbildības aktivitātes, ir –

Bērnu un jauniešu izglītošana

Lai novērstu elektrotraumas un popularizētu enerģētikas nozari un inženiertehniskās profesijas, Latvenergo koncerns

sadarbībā ar izglītības iestādēm un ekspertiem ikgadēji īsteno bērnu un jauniešu elektrodrošībai veltītus projektus. Sadarbībā ar izglītības iestāžu mācībspēkiem, fizikas praktiķiem un studentiem 2012. gadā izstrādāts izglītojošs portāls skolēniem par fiziku <http://www.fizmix.lv>. Portāla mērķis ir vairojot skolēnu interesi par eksaktajiem mācību priekšmetiem un atraktīvā formā veicināt skolēnu izpratni par fizikas tēmām.

Sadarbībā ar izglītības iestādēm un ekspertiem jau septiņpadsmito gadu notiek Latvenergo koncerna erudīcijas konkurss 8. un 9. klašu skolēniem „eXperiments”. Projekta mērķis ir izglītēt jauniešus par drošu un efektīvu elektroenerģijas lietošanu sadzīvē un skolā. 2011./2012. gada erudīcijas konkursā piedalās 194 komandas jeb 1164 dalībnieki no visas Latvijas. Atbilstoši pētījumu aģentūras *TNS Latvia* apkopotajiem datiem konkursa fināla spēli 2012. gadā LNT tiešraidē skatās 235 000 skatītāju.

Latvenergo koncerns 2012. gadā piedalās Latvijas Republikas (LR) Izglītības un zinātnes ministrijas Valsts izglītības satura centra organizētajās pavasara un rudens Drošības nedēļās un Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Jelgavas iecirkņa organizētajā pasākumā „Mēs – bērnu drošībai Jelgavā!” ar mērķi veicināt bērnu un jauniešu

izpratni par jautājumiem, kas saistīti ar elektroenerģijas drošību.

Atbalsts zinātnei un izglītībai enerģētikas nozarē

Apliecinot ieinteresētību kvalitatīvu izglītības programmu izveidē, Latvenergo koncerns 2012. gadā izsludina konkursu un apbalvo labāko ar enerģētikas nozari saistīto augstākās izglītības studiju darbu autorus. Konkursa rezultāti pieejami interneta vietnē <http://www.latvenergo.lv>.

Atbildība pret sabiedrību un ieinteresētajām pusēm veicina koncerna attīstību

Latvenergo koncerns sadarbībā ar Latvijas Zinātņu akadēmiju jau divpadsmito reizi piešķir Gada balvas enerģētikā, lai motivētu Latvijas zinātniekus veikt pētījumus, jo īpaši lietīškos pētījumus enerģētikas attīstības un inovāciju vides veicināšanai.

Rīgas Tehniskās universitātes 150 gadu jubilejas ietvaros Latvenergo koncerns piedalās Zinātnes festivāla sagatavošanā. Latvenergo koncerns piedalās arī Latvijas Lauksaimniecības Universitātes Tehniskās fakultātes studentu pašpārvaldes organizēto „Mehu dienu” balvu fonda izveidē.

Industriālā mantojuma saglabāšana

Latvenergo koncerna Enerģētikas muzejs krāj, saglabā un pēta Latvijas elektroenerģētikas un Latvenergo koncerna dokumentāro un industriālo mantojumu, kas atspoguļo enerģētikas nozīmi tautsaimniecības, labklājības un pievilcīgas dzīves telpas attīstībā.

Muzejs glabā arī pasaules mērogā unikālu kolekciju – Eduarda Krauca 1736 stikla plašu fotonegativus par Ķeguma spēkstacijas celtniecību (1936–1940). Šī kolekcija iekļauta UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālajā reģistrā. Maijā Enerģētikas muzejs Ķegumā jau sesto reizi piedalās Muzeju nakts pasākumā, kurā 5000 apmeklētāju apskata Enerģētikas muzeja ekspozīciju un konsultējas par elektroenerģijas efektīvu izmantošanu. Septembrī Enerģētikas muzejs Andrejsalā piedalās Zinātnieku nakts projektā. Tās laikā vecāki kopā ar bērniem piedalās nodarbībā „Elektrodrošības ABC”, kā arī noskatās izglītojošas filmas par elektrodrošību.

Sadarbībā ar LR Aizsardzības ministrijas Rekrutēšanas un jaunsardzes centru un Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem Latvenergo koncerns atbalsta Latvijas Kara muzeja organizēto patriotisko spēli „Jaunie Rīgas sargi: Latvijas hronikas”.

Atvērtība kultūrai un sportam

Latvenergo koncerns turpina piedalīties Latvijas kultūras vērtību saglabāšanā, atbalstot Liepājas Simfoniskā orķestra koncerta sagatavošanu, jauniešu kora „Kamēr...” koncertprogrammu, orķestra „Kremerata Baltica” mūzikas festivālu organizēšanu, XXV Vispārējo latviešu Dziesmu un XV Deju svētku rīkošanu, Latvijas Nacionālās operas un Latvijas Nacionālā teātra 2012./ 2013. gada sezonas izrādes un labdarības akcijas „Nāc līdzās Ziemassvētkos!” koncertu. 2012. gadā ar Latvenergo koncerna atbalstu ir tapis fotoalbums „Vidzeme”, kurā papildus Vidzemes pilsētu vēsturisko centru, arhitektūras pieminekļu un dabas objektu attēliem iekļautas arī Daugavas HES kaskādes objektu, Aiiviekstes HES un Rīgas TEC fotogrāfijas.

Latvenergo koncerns atbalsta 22. Latvijas riterbraucēju Vienības brauciena Siguldā, kas ir vērienīgs nacionālas nozīmes sporta pasākums, organizēšanu. Vienības braucienā, pārstāvēt vislielāko dalībnieku skaitu, piedalās arī Latvenergo koncerna komanda.

Vides aizsardzība

Latvenergo koncerns 2012. gadā turpina sadarbību ar Latvijas Ornitoloģijas biedrību (LOB) putnu aizsardzības jautājumos un ar biedrību „Mēs zivīm” zivju resursu aizsardzībā un atražošanā Daugavas baseinā. Latvenergo koncerna un LOB projekta „Balto stārķu monitorings” ietvaros veiktajā pētījumā secināts, ka uz elektrolīniju balstiem savas ligzdas uzvijuši 66,5% Latvijā mītošo balto stārķu. Šī iemesla dēļ koncerna atbildībā ir rast risinājumus, vienlaikus gan nodrošinot elektroapgādes kvalitāti, gan rūpējoties par balto stārķu ligzdošanu.

2012. gada martā Latvenergo koncerna darbinieki kopā ar biedrības „Mēs zivīm” speciālistiem mežā no egļu zariem sien mākslīgās zivju nārsta ligzdas. Savukārt maijā šīs ligzdas ievieto Daugavā pie Kaibalas un Ikšķiles, lai uz tām nārstotu raudas, breķši, zandarti un līdakas.

Papildu informāciju par koncerna īstenotajām vides aizsardzības aktivitātēm skatīt sadaļā „Apkārtējā vide”.

Enerģijas galapatēriņa energoefektivitātes pasākumi

Lai veicinātu sabiedrības izglītošanos energoefektivitātes jautājumos, Latvenergo koncerna Energoefektivitātes centrs sadarbībā ar nevalstiskajām un citām organizācijām sniedz bezmaksas konsultācijas par iespējām efektīvi un droši sadzīvē izmantot elektroenerģiju, kā arī organizē seminārus, lekcijas, sagatavo un izdod informatīvus materiālus.

Tāpat Energoefektivitātes centra speciālisti 2012. gadā piedalās izbraukuma pasākumos, apmeklējumu vasaras nometnes, studentu pašpārvalžu organizētus pasākumus un Latvijas lauksaimniecības produkcijas ražotāju organizācijas „Zemnieku Saeima” rīkotās diskusijas un seminārus.

Sociālā atbalsta kampaņas

2012. gadā turpinās sociālā atbalsta aktivitātes sociāli mazaizsargātām ģimenēm ar bērniem – tās pilsētu un novadu pašvaldību sociālajos dienestos var saņemt elektrības norēķinu kartes 53,70 latu vērtībā. Daudz bērnu ģimenēm, kas 2011. gadā bija iesaistījušās tarifu kompensācijas programmā, arī 2012. gadā ir nodrošināta iespēja par 3600 kWh gadā norēķināties pēc Starta tarifa. Kopumā 2012. gadā sociālais atbalsts nodrošināts 502 tūkstošu latu apjomā.

Darbību, kurās īstenota sabiedrības iesaistišanās, ietekmes novērtēšana un attīstības programmas, procentuālais īpatsvars

[SO1]

Lai mazinātu potenciālo kaitējumu vai kaitējuma risku videi, īstenotu piesardzības principu un nodrošinātu sabiedrības iesaistišanos lēmumu pieņemšanā, 2012. gadā ir notikušas sabiedriskās apspriešanas projektiem *Kurzemes loks*, 3. posms (7 sabiedriskās apspriešanas) un Igaunijas – Latvijas trešais elektropārvades tīkla starpsavienojums (23 sabiedriskās apspriešanas).

Rūpējoties par iedzīvotāju drošību Daugavas hidroelektrostaciju ūdenskrātuvju ietekmes zonā esošajās

pašvaldībās, Latvenergo koncerna pārstāvi katru gadu, tuvojoties pavasara palu laikam, tiekas ar atbildīgajiem dienestiem valstī, lai nodrošinātu saskaņotu un vienotu rīcību iespējamo plūdu apdraudējuma gadījumā un plūdu bīstamības novēršanā; savukārt Daugavas hidroelektrostaciju remontdarbu periodā (vasarā) informē hidroelektrostaciju ūdenskrātuvju ietekmes zonā esošās pašvaldības un iedzīvotājus par ūdenslīmeņa pazemināšanu ūdenskrātuvēs. Aktuālā informācija ir ievietota arī koncerna interneta vietnē.

Sekmīgai Latvenergo koncerna darbības procesa un pieņemto lēmumu skaidrošanai notiek komunikācija ar sabiedrību. Aktīvākā komunikācija 2012. gadā ir bijusi saistībā ar:

- ▲ elektroenerģijas tirgus liberalizāciju Baltijā, uzsverot nepieciešamību nodrošināt vienādus konkurences apstākļus visiem elektroenerģijas tirgus dalībniekiem;

- ▲ konkursa atpazīstamības veicināšanu Baltijas mērogā, iepazīstinot sabiedrību ar jauno tirdzniecības zīmolu *Elektrum*, Latvenergo koncerna ražotnēm un uzsverot zaļās elektroenerģijas nozīmi;
- ▲ obligāciju emisiju, uzsverot ar to saistīto procesu nozīmi Latvenergo koncerna darbībā un vienlaikus veicinot potenciālo investoru piesaisti;
- ▲ Visaginas AES projektu, uzsverot tā iespējamo komerciālo un ekonomisko ieguldījumu nozīmi Latvijas un Baltijas attīstībā;

- ▲ Latvenergo koncerna jauno stratēģiju, skaidrojot koncerna stratēģisko virzību un mērķus;
- ▲ elektroapgādes kvalitātes paaugstināšanu reģionos;
- ▲ obligāto iepirkumu kā atbalstu elektroenerģijas ražošanai Latvijā.

Sabiedrības iesaistei Latvenergo koncerns izmanto gan mediju starpniecību, izplatot preses relīzes un organizējot preses konferences, gan veidojot atgriezenisko saiti klātienē tiekoties ar ieinteresētajām pusēm (t. sk. nozares ekspertiem, klientiem, izglītības iestādēm) konferencēs, publiskajās apspriešanās un koncerna organizētos pasākumos.

Koncerns komunikācijā ar sabiedrību izmanto arī sociālos tīklus, izdod elektronisko žurnālu *EnergoForums* un izdevumu klientiem *Elektroenerģijas Tirgus Apskats*, kā arī izvieto aktuālo informāciju savā interneta vietnē.

Koncernā nav informācijas sistēmas, kas spētu novērtēt katra īstenoto aktivitāšu veida procentuālo īpatsvaru kopējā sociālo aktivitāšu skaitā.

Struktūrvienību, kurās ir analizēts korupcijas risks, procentuālā daļa un kopskaits

[SO2]

Veicot plānotos un ārpuskārtas iekšējos auditus Latvenergo koncernā, vienmēr tiek izvērtēti korupcijas riski un iekšējo kontroļu efektivitāte šo risku samazināšanai.

Vispārīgs korupcijas risku izvērtējums audita ietvaros ir veikts visās Latvenergo koncerna meitassabiedrībās.

Veiktie pasākumi, reaģējot uz korupcijas gadījumiem

[SO4]

2012. gadā veiktas izmaiņas Latvenergo koncerna Ētikas kodeksā, īpaši akcentējot koruptīvu darbību un krāpšanas aizliegumu, kā arī interešu konflikta situāciju aizliegumu.

Atbilstoši Ētikas kodeksam visu līmeņu vadītāji un vadošie speciālisti, eksperti, projektu vadītāji u. c. darbinieki, kuri, pildot savus amata pienākumus, piedalās lēmumu pieņemšanā, reizi gadā iesniedz darba devējam interešu konflikta deklarāciju. Šo deklarāciju iesniedz arī darbinieki, kas, veicot darba pienākumus, ir nonākuši vai varētu nonākt interešu konflikta situācijās. Tāpat jaunajiem darbiniekiem, sākot darba attiecības, parakstot apliecinājumu, ir jāpauž sapratni un gatavību savā darbībā nepieļaut interešu

konflikta situāciju. Latvenergo koncerna Ētikas kodeksā ir noteikti dāvanu pieņemšanas un piedāvāšanas ierobežojumi: darbinieki, pildot savus amata pienākumus, nepieņem un nepiedāvā jebkādu materiālu vērtību, mantiska vai cita rakstura labumu, tajā skaitā dāvanu, pateicības naudu, komisijas naudu vai citu vērtīgu lietu kā pamudinājumu vai atbildību.

Darbinieki izvērtē ne tikai savu komerciālo darbību ārpus koncerna, bet arī savu radnieku un ģimenes locekļu komerciālo darbību, ja tā ir ciešā saistībā ar koncerna darbību, un par visām šādām situācijām ziņo darba devējam.

Lai nodrošinātu koncerna kapitālsabiedrību darbinieku izpratni par interešu konflikta situācijām un par veicamajām darbībām interešu konflikta situācijas novēršanai, koncerns veic skaidrojošus pasākumus, vadītāju un darbinieku apmācības, organizē diskusijas par interešu konflikta situāciju novēršanu, krāpšanas un korupcijas riska mazināšanu.

Papildus izmaiņām Ētikas kodeksā 2012. gadā ir apstiprināts Krāpšanas riska vadības plāns un izveidota Krāpšanas riska vadības komiteja, lai nodrošinātu efektīvu krāpšanas riska pārvaldīšanu Latvenergo koncernā.

Kopējā finansiālo un nefinansiālo ieguldījumu, kas sniegti politiskajām partijām, politiķiem un saistītajām institūcijām katrā valstī, vērtība

[SO6]

Latvenergo koncerna Korporatīvās sociālās atbildības politika neparedz finansiālus un/ vai nefinansiālus ieguldījumus politiskām organizācijām.

2.4. ATBILDĪBA PAR PRODUKTU

2.4. Atbildība par produktu

Vadības pieeja

Latvenergo koncerns aktīvi rūpējas par klientiem sniegto produktu vērtības palielināšanu. Savā darbībā cenšamies ņemt vērā atšķirības un prasības, ko izvirza darbība gan Baltijas mērogā, gan regulētajā un neregulētajā tirgus segmentā. Regulētajā tirgus segmentā Latvenergo koncerns fokusējas uz klientu apkalpošanas efektivitāti, regulācijas prasību izpildi un nepieciešamo apkalpošanas standartu nodrošināšanu. Savukārt neregulētajā tirgus segmentā Latvenergo koncerns koncentrē darbību iespējami personalizētai pieejai un piedāvājumu diferencēšanai atbilstoši klientu vajadzībām, motivējot tos turpināt sadarbību ar Latvenergo koncernu.

2012. gadā turpinājās pakāpeniska elektroenerģijas tirgus liberalizācija Baltijas valstīs. Sākot ar 2012. gada 1. novembri, Latvijā tikai mājāsaimniecībām ir saglabāta iespēja pirt elektroenerģiju par regulētiem tarifiem. Igaunijas elektroenerģijas tirgus tika pilnībā atvērts no 2013. gada 1. janvāra, pakāpeniska tirgus atvēršana turpinās arī Lietuvā. Līdz ar tirgus liberalizāciju Baltijas valstīs Latvenergo koncerns turpina fokusēties uz iniciatīvām un aktivitātēm, kas veicinātu konkurētspēju un saglabātu tirgus līdera pozīciju. Jaunā zīmola izveides un ieviešanas rezultātā paredzēts stiprināt koncerna pozīcijas Baltijas enerģētikas tirgū un veicināt klientiem sniegto produktu vērtības palielināšanu.

Mērķi un rezultāti

2012. gadā Lietuvā un Igaunijā tika ieviests jauns tirdzniecības zīmols *Elektrum*. Jaunā zīmola ieviešanas mērķis ir veicināt koncerna atpazīstamību Baltijas mērogā un akcentēt mūsu vērtības darbā ar klientiem. *Elektrum* tiek pozicionēts kā dinamisks un atvērts pakalpojumu sniedzējs, kas savu darbību orientē uz klientu, izmantojot elastīgu un daudzīgu pieeju. Jaunā tirdzniecības zīmola pamatvērtības ir *dzīvīgums, personiskums, atjautība*. Tirdzniecības zīmols apvieno klienta vajadzības un energoeksperta, enerģijas piegādātāja iespējas.

Elektrum – personiski pielāgota pieeja klientu vajadzībām

Par vienu no klientu piesaistes stratēģijas stūrakmeņiem Latvenergo koncerns ir izvirzījis konkurētspējīgu elektroenerģijas produktu stratēģiju. Līdz ar tirdzniecības aktivizēšanu Lietuvā un Igaunijā tika izstrādāts jauns elektroenerģijas produktu sortiments, kas veidots, pamatojoties uz klienta vajadzību segmentāciju.

Klientu apkalpošana Baltijā

Attīstot ērtas klientu apkalpošanas iespējas elektroniskajā vidē, klientiem Igaunijā un Lietuvā *Elektrum* interneta vietnēs tiek piedāvāta iespēja izvēlēties sev piemērotāko produktu un noslēgt elektroenerģijas tirdzniecības līgumu.

Lai attīstītu un padarītu ērtāku Latvijas klientu apkalpošanu, 2012. gadā ir veiktas šādas aktivitātes un uzlabojumi:

- ▲ klientu piesaiste izlīdzinātā maksājuma pakalpojumam – 2012. gada laikā pakalpojuma lietotāju skaits pieaudzis 2,2 reizes;
- ▲ Latvenergo klientu apkalpošanas centros esam sākuši ieviest elektronisku iesniegumu parakstīšanas iespēju, kas ļauj samazināt klienta apkalpošanas laiku un ierobežo papīra nelietderīgu izmantošanu;
- ▲ tehnisko darbinieku iesaiste klientu apkalpošanā – tās rezultātā klientam tiek nodrošināta iespēja noslēgt elektroenerģijas piegādes un sistēmas pakalpojumu līgumus arī dzīvesvietā;
- ▲ esam sākuši izsūtīt atgādinājumus par skaitītāja rādījumu ziņošanas nepieciešamību. Atgādinājumi tiek sūtīti ar e-pastu starpniecību;
- ▲ izstrādāts jauns portāls *e-st.lv*, kurā ikviens AS „Sadales tīkls” klients var ērti reģistrēt skaitītāja rādījumus. Nākotnē portāla funkcionalitāti plānots paplašināt un pilnveidot.

Elektrum produkti Igaunijas mājāsaimniecībām

Elektrum produkti Lietuvas tirgū

Organizatoriskā atbildība

Komunikācija ar klientiem Lietuvā un Igaunijā tiek īstenota galvenokārt caur klientu apkalpošanas portāliem *elektrum.ee* un *elektrum.lt*. 2012. gadā esam sākuši apkalpot klientus arī telefoniski. Savukārt Latvijā klientu apkalpošanu īstenojam, izmantojot šādus kanālus: pašapkalpošanās portāls *e-latvenergo.lv*, klientu apkalpošanas pakalpojums pa tālruni, klientu apkalpošana klātienē klientu centros, kā arī klientiem piedāvātā iespēja iesūtīt jautājumu elektroniski e-pastā; klientu jautājumi tiek risināti arī sociālajos tīklos. Tādējādi klientam tiek sniegta iespēja izvēlēties savām vēlmēm atbilstošāko un ērtāko saziņas formātu.

Populārākais klientu apkalpošanas kanāls ir portāls *e-latvenergo.lv*, kura apmeklējumu skaits kopš 2008. gada ir audzis gandrīz 10 reizes un šobrīd vairāk nekā divas reizes pārsniedz otru biežāk izmantoto klientu apkalpošanas kanālu – klientu servisu pa tālruni. Tāpat 2012. gadā par aptuveni 20% pieaugusi saziņa ar klientu, izmantojot e-pastu. Portāla *e-latvenergo.lv*, gan e-pasta saziņu skaita pieaugums apliecina, ka Latvenergo koncernā konsekventi īstenotajam principam sekmēt plašāku klientu apkalpošanas jautājumu īstenošanu elektroniski pašapkalpošanas vidē ir konkrēti pozitīvi rezultāti.

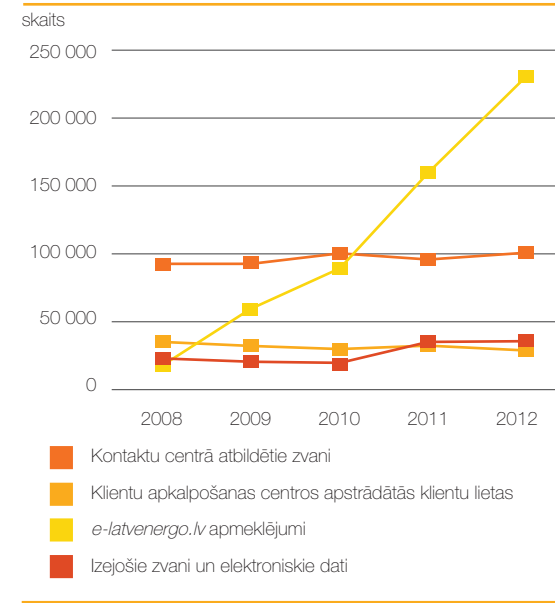
Klientu ērtībām tiek piedāvāts arī bezmaksas diennakts zvanu centra pakalpojums un klientu apkalpošana klātienē kādā no 10 Latvenergo klientu apkalpošanas centriem vai 13 juridisko klientu apkalpošanas birojiem.

2012. gadā aizvien pieaugošu popularitāti ieguvusi arī klientu apkalpošanas iespēja sociālajos tīklos, ko klienti iecienījuši saziņas operativitātes un draudzīgas attieksmes dēļ.

Kopumā 2012. gadā kontaktu ar klientiem skaits dažādos klientu apkalpošanas kanālos vidēji mēnesī bija 167 tūkstoši. No tiem tikai 293 bija klientu pretenzijas, kas atbilst apmēram 0,03% no koncerna klientu kopskaita. 6% no visām pretenzijām bijušas pamatotas un 4% – daļēji pamatotas. Salīdzinājumam: iepriekšējā gadā vidēji mēnesī tika apstrādātas 395 pretenzijas, no kurām pamatotas bija 8% un daļēji pamatotas – 6%. Atbildes klientiem sniegtas maksimāli operatīvi – uz 58% no visām pretenzijām atbildēts 15 dienu laikā.

Lai paātrinātu atbildes sniegšanas ātrumu un nodrošinātu abpusēju izpratni par klienta jautājuma risinājumu, 2012. gadā 41% (2011. gadā – 31%) klientu pretenziju un jautājumu atrisināts, tieši kontaktējoties ar klientu pa tālruni.

Apkalpoto klientu skaits vidēji mēnesī (2008 – 2012)

15 dienu laikā atbildēto pretenziju īpatsvars (2008 – 2012)

	MĒRV.	METODE	2008	2009	2010	2011	2012
15 dienu laikā atbildēto pretenziju īpatsvars	%	n/a	27	55	51	52	58

n – nomērits, v – vērtēts, a – aprēķināts

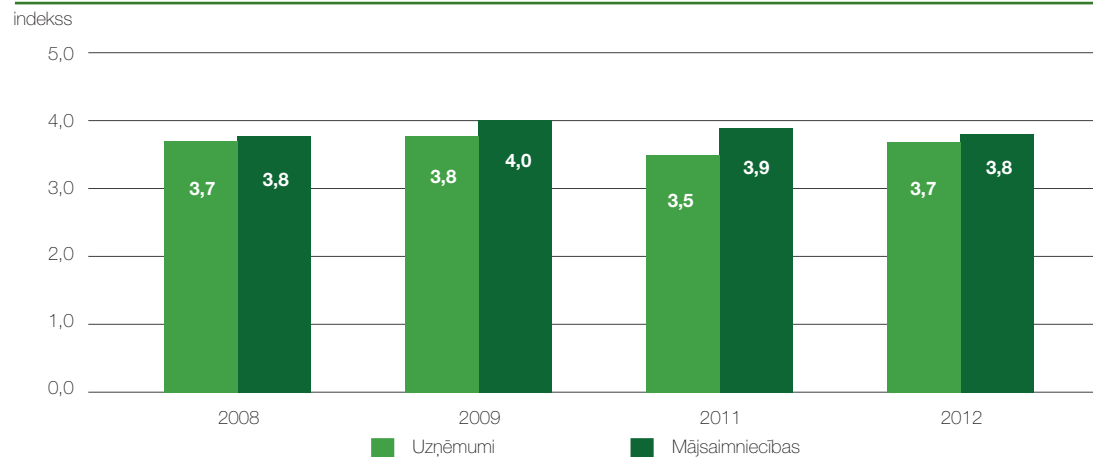
Klientu apmierinātības noteikšanas prakse, tostarp klientu apmierinātības aptauju rezultāti

[PR5]

Lai nodrošinātu augstu klientu apkalpošanas kvalitāti, Latvenergo koncerns sadarbībā ar socioloģisko pētījumu aģentūrām veic regulārus klientu apmierinātības un lojalitātes pētījumus, kas ļauj identificēt attīstāmos un pilnveidojamus pakalpojumu un apkalpošanas aspektus. Klientu apmierinātības līmenis tiek novērtēts dažādos griezumos – kopējā apmierinātība ar uzņēmumu, tā pakalpojumiem, apkalpošanu, norēķinu iespējām, informācijas pieejamību un saturu. Klientu apmierinātība un lojalitāte tiek izvērtēta mājāsaimniecību un uzņēmumu segmentos.

2012. gada nogalē veikta reprezentatīva klientu aptauja, kurā salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem vērojams neliels klientu apmierinātības indeksa kritums mājāsaimniecību segmentā. Tomēr to skaidro kopējā tendence apmierinātības ar sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem rādītāju kritumā. Savukārt juridisko klientu segmentā klientu apmierinātības rādītāji ir uzlabojušies.

Klientu apmierinātības indekss uzņēmumiem un mājāsaimniecībām (2008 – 2009, 2011 – 2012)

* 2010. gadā netika veikts klientu apmierinātības pētījums

Programmas, lai nodrošinātu atbilstību likumiem, standartiem un brīvprātīgiem kodeksiem saistībā ar mārketinga informāciju, tostarp reklāmu izvietojumu tirgū un sponsorēšanu

[PR6]

Latvenergo koncerns komunikācijā ar klientiem un mārketinga aktivitātēs nodrošina informācijas atbilstību ne vien likumdošanai un godīgas konkurences standartiem, bet arī Latvenergo Ētikas kodeksam. Latvenergo koncerna uzņēmumu komunikācija vienmēr tiek veikta atbilstoši Latvenergo koncerna vērtībām.

Lai informētu sabiedrību un klientus par pakalpojumiem un aktualitātēm, izmantojam dažādus komunikāciju kanālus – presi, televīziju, internetu, pasta sūtījumus, bukletus un citus informatīvus materiālus, mobilās izziņas u. c.

2012. gadā Latvenergo koncerns ir veicis vairākus sponsorēšanas projektus. Nozīmīgākais no tiem ir sociālā

atbalsta programmas sociāli mazaizsargātām ģimenēm ar bērniem un daudz bērnu ģimenēm, kurām 2012. gadā kopumā nodrošināts atbalsts 502 tūkstošu latu apmērā. Visu sponsorēšanas projektu īstenošanā Latvenergo koncerns ir nodrošinājis to atbilstību likumdošanas un tiesību aktiem, kā arī atbilstību Latvenergo koncerna Korporatīvās sociālās atbildības politikas prasībām.

Kopējais gadījumu, kuros konstatēta neatbilstība noteikumiem un brīvprātīgiem kodeksiem saistībā ar mārketinga informāciju, tostarp reklāmu izvietojumu tirgū un sponsorēšanu, skaits, norādot sadalījumu pēc rezultātu veida

[PR7]

2012. gada laikā nav konstatēts neviens gadījums, kad Latvenergo koncerna mārketinga aktivitātes būtu neatbilstošas likumdošanas vai brīvprātīgu kodeksu noteikumiem.

Pamatotu sūdzību par klientu privātuma pārkāpumiem un klientu datu pazaudēšanu kopskaits

[PR8]

Latvenergo koncerna rīcībā ir plašas klientu datu bāzes, kuru apstrāde un uzturēšana notiek atbilstoši valsts likumdošanas prasībām par datu drošību un konfidencialitātes ievērošanu. Klientu apkalpošanas procesi ir pielāgoti, lai nodrošinātu datu konfidencialitāti.

Datu drošības un aizsardzības apsvērumi ir ievēroti arī klientu autorizācijas procesā klientu portālā, nodrošinot klientiem pieejamību sensitīvai informācijai klientu servisā, kā arī īstenojot tiešās komunikācijas aktivitātes ar klientiem.

2012. gadā reģistrētas 5 sūdzības par klientu datu privātuma iespējamām pārkāpumiem, no kurām divas bija nepamatotas; pretenziju iesniedzējiem tika sniegts skaidrojums. Pārējās sūdzības bija saistītas ar kļūdām klientu datu bāzē. Pēc sūdzību saņemšanas kļūdas klientu datu bāzē tika nekavējoties novērstas.

Būtisko sodu par neatbilstību ražojumu un pakalpojumu nodrošināšanas un izmantošanas normatīvajiem aktiem vērtība naudas izteiksmē

[PR9]

Latvenergo koncerns rūpējas par maksimālu sniegto pakalpojumu kvalitātes nodrošināšanu. Gadījumā, ja konstatēta noteiktajām kvalitātes prasībām neatbilstoša elektroenerģijas sadales pakalpojumu sniegšana, klientam tiek kompensēti radušies zaudējumi.

Tādējādi 2012. gadā atbildība par elektroierīču bojājumiem, kas saistīti ar traucējumiem sadales sistēmas elektrotīklos, izmaksāta 83 gadījumos par kopējo summu 20 tūkst. latu.

Savukārt 38 klientu objektiem piemērots pazemināts elektroenerģijas sadales tarifs par neatbilstošu sprieguma kvalitāti.

Iedzīvotāju, kam netiek piegādāts sadales sistēmas pakalpojums, īpatsvars sadales licenču zonā

[EU26]

Elektroenerģijas sadales licencē noteiktā darbības zona aptver 99% no Latvijas valsts teritorijas. Elektroenerģijas sadale tiek nodrošināta aptuveni 900 tūkstošiem elektroenerģijas sadales pakalpojuma klientu.

Licencē noteiktajā darbības zonā ar elektroenerģijas sadales pakalpojumu tiek apgādātas visas māsaimniecības, kas ir noslēgušas līgumu par elektroenerģijas piegādi.

Elektroenerģijas piegādes pārtraukumu skaits (SAIFI) un ilgums (SAIDI)

[EU28]

[EU29]

Elektroenerģijas sadales primārais raksturojošais rādītājs, kam AS „Sadales tīkls” pievērš pastiprinātu uzmanību, ir vidējais elektroenerģijas piegādes pārtraukums, ko aprēķina uz vienu klientu gada laikā, izsakot to pēc skaita (SAIFI) un ilguma minūtēs (SAIDI).

Elektroenerģijas piegādes pārtraukumu rādītāji dalās plānotajos un neplānotajos. Plānoto piegādes pārtraukumu ilgumu/ skaitu galvenokārt nosaka sadales tīkla uzturēšanas un atjaunošanas darbi, savukārt neplānoto elektroenerģijas piegādes pārtraukumu ilgumu/ skaitu nosaka nelabvēlīgi dabas apstākļi (vētra, snieglauze, plūdi) un trešo personu radīti bojājumi un zādzības.

Neplānoto atslēgumu radīto elektroenerģijas piegādes pārtraukumu ilguma samazināšanai 2012. gadā veikti šādi darbi:

- ▲ vīdsprieguma elektrolīnijas aprīkotas ar 300 bojājumu vietas uzrādītājiem;
- ▲ izbūvēti 90 attālināti vadāmi jaudas slēdži, kas nodrošina operatīvu bojājumu lokalizāciju;
- ▲ mežainās teritorijās vīdsprieguma gaisvadu elektrolīnijas aizvietotas ar kabeļu līnijām kopumā 144 km garumā.

Papildus minētajiem darbiem notiek plānveidīgs elektrolīniju trašu tīrīšanas un uzturēšanas darbs, pēdējos gados vairāk pievēršoties bīstamo koku apzāģēšanai un veicot zaru vertikālo apzāģēšanu gar gaisvadu līnijām ar helikoptera palīdzību.

Ari turpmākajos gados plānots pievērst pastiprinātu uzmanību un veikt preventīvus pasākumus ar mērķi samazināt elektroenerģijas piegādes pārtraukumu skaitu un ilgumu.

Elektroenerģijas piegādes pārtraukumu skaita indekss (2011 – 2012)

	MĒRV.	METODE	2011	2012
Neplānotie: dabas apstākļi (masveida bojājumi)	skaitis	n/a	1,5	0,5
Neplānotie: bojājumi (t.sk. trešo personu radītie)	skaitis	n/a	3,2	3,4
Plānotie: tīklu uzturēšana un atjaunošana	skaitis	n/a	0,9	0,9
Vidējais elektroenerģijas piegādes pārtraukumu skaita indekss (SAIFI) KOPĀ	skaitis		5,6	4,8

n – nomērīts, v – vērtēts, a – aprēķināts

Elektroenerģijas piegādes pārtraukuma ilguma indekss (2011 – 2012)

	MĒRV.	METODE	2011	2012
Neplānotie: dabas apstākļi (masveida bojājumi)	minūtes	n/a	416	116
Neplānotie: bojājumi (t.sk. trešo personu radītie)	minūtes	n/a	293	255
Plānotie: tīklu uzturēšana un atjaunošana	minūtes	n/a	236	265
Vidējais elektroenerģijas piegādes pārtraukuma ilguma indekss (SAIDI) KOPĀ	minūtes		945	636

n – nomērīts, v – vērtēts, a – aprēķināts

Vidējais stacijas darba gatavības rādītājs, ņemot vērā enerģijas avotus un regulācijas režīmu

[EU30]

Daugavas HES un Rīgas TEC ražotņu darba gatavības rādītāji tiek aprēķināti kā laika periods, kurā stacija nodrošina tās nominālo jaunu. Pārējais laiks ir paredzēts plānotajiem un neplānotajiem darbības pārtraukumiem, piemēram, remontdarbiem.

Ražotņu darbīgā gatavība (2008 – 2012)

	MĒRV.	METODE	2008	2009	2010	2011	2012
Daugavas HES	%	n/a	90	87	84	86	90
Rīgas TEC	%	n/a	87	89	85	82	86

n – nomērīts, v – vērtēts, a – aprēķināts

2.5. EKONOMISKĀ ATBILDĪBA

2.5. Ekonomiskā atbildība

Vadības pieeja

Latvenergo koncerns ir viens no **zaļākajiem** elektroenerģijas ražotājiem Eiropā. 2012. gadā lielākā daļa jeb 72% no Latvenergo koncernā izstrādātās elektroenerģijas apjoma ir saražoti, izmantojot atjaunīgos energoresursus. Līdz ar to, veicot investīcijas esošo ražošanas jaudu uzturēšanā vai jaunu jaudu izbūvē, būtiska loma ir esošā statusa saglabāšanai. Savukārt pārvades un sadales infrastruktūras atjaunošanai un uzturēšanai būtiskākais faktors ir energoapgādes drošums.

Lai noturētu līdera pozīcijas *zaļās* enerģijas ražošanā, būtiski ir veikt Daugavas HES ražošanas jaudu atjaunošanas un uzturēšanas pasākumus. Periodā līdz 2022. gadam ir plānots ieguldīt vairāk nekā 100 miljonu latu hidroagregātu rekonstrukcijā, lai nodrošinātu to darbību turpmākos 40 gadus.

Radītās ekonomiskās vērtības pieaugums apliecina koncerna izaugsmi un nozīmi Baltijā

Pārējo Latvenergo koncerna elektroenerģiju saražo galvenokārt termoelektrostacijās koģenerācijas režīmā, kas ir viens no efektīvākajiem enerģijas ražošanas veidiem un veicina primāro energoresursu ietaupījumu un attiecīgi arī mazāku negatīvo ietekmi uz vidi (CO₂ un citu kaitīgo vielu emisija).

2013. gadā pēc Rīgas TEC-2 otrā energobloka nodošanas ekspluatācijā visas koģenerācijas ražošanas jaudas būs pilnībā atjaunotas un aizvietotas ar modernām, efektīvām un videi draudzīgām ražošanas jaudām. Līdz ar to veiktie kapitālieguldījumi nodrošina, ka enerģiju ražojam ar lielāku atbildību pret vidi.

Vienlaikus ar *zaļās* enerģijas ražošanu Latvenergo koncerns spēj nodrošināt stabilus finanšu rezultātus, par to liecina finanšu pārskati. Detalizēta informācija par koncerna darbības rezultātiem pieejama Latvenergo Konsolidētajā 2012. gada pārskatā.

Radītā un sadalītā tiešā ekonomiskā vērtība, tostarp ieņēmumi, darbības izmaksas, darbinieku atlīdzība, ziedojumi un citi ieguldījumi sabiedrības labā, nesadalītā peļņa un maksājumi kapitāla nodrošinātājiem un valstīm

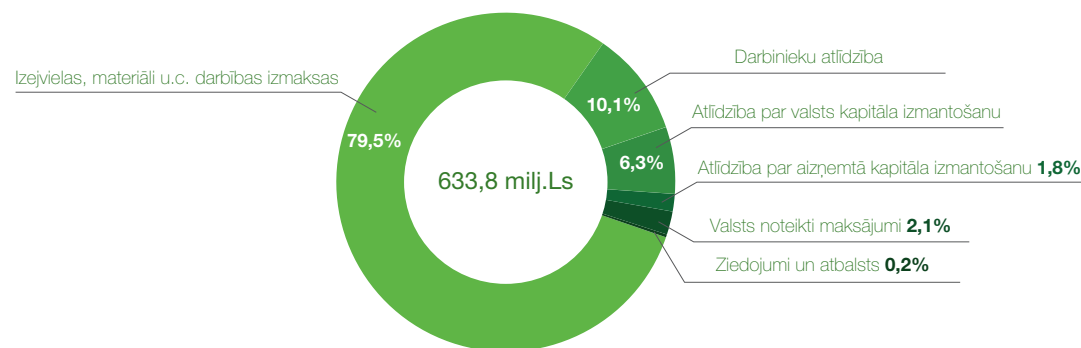
[EC1]

2012. gadā Latvenergo koncerna radītā ekonomiskā vērtība gada laikā augusi par 10%, sasniedzot 758,7 miljonus latu. Radītās ekonomiskās vērtības pieaugums liecina par koncerna izaugsmi un ir pozitīvi ietekmējis arī sadalītās ekonomiskās vērtības izmaiņas: salīdzinot ar 2011. gadu, tā ir pieaugusi par 12% un sasniegusi 633,8 miljonus latu jeb 84% (2011. gadā – 82%) no radītās ekonomiskās vērtības.

Lielāko daļu jeb 80% no sadalītās vērtības veido darbības izmaksas, kas ietver elektroenerģijas iegādes, elektroenerģijas pakalpojumu, kurināmā un citas ar saimniecisko darbību saistītas izmaksas, kas saistībā ar resursu cenu pieaugumu un darbības apjoma palielināšanos ir pieaugušas par 16%. Dividendēs par 2011. gadu izmaksāti 39,9 miljoni latu jeb 6,3% no sadalītās ekonomiskās vērtības. Latvenergo koncerns ir nozīmīgs dividenžu maksātājs par izmantoto valsts kapitālu.

2012. gadā Latvenergo koncerna nesadalītā ekonomiskā vērtība ir 124,9 miljoni latu, kas ir novirzīti investīcijām. 2012. gadā koncernā veiktas investīcijas 185,7 miljonu latu apmērā.

Sadalītā ekonomiskā vērtība 2012. gadā

Radītā un sadalītā ekonomiskā vērtība (2011 – 2012)

	MĒRV.	METODE	2011	2012
Radītā ekonomiskā vērtība	milj.Ls	a	689,2	758,7
Ieņēmumi un pārējie ieņēmumi	milj.Ls	a	685,3	755,0
Finanšu darbības ieņēmumi	milj.Ls	a	4,0	3,7
Sadalītā ekonomiskā vērtība	milj.Ls	a	565,7	633,8
Izejvielas, materiāli u.c. darbības izmaksas	milj.Ls	a	435,4	504,1
Darbinieku atlīdzība	milj.Ls	a	61,6	64,2
Atlīdzība par valsts kapitāla izmantošanu	milj.Ls	a	35,0	39,9
Atlīdzība par aizņemtā kapitāla izmantošanu	milj.Ls	a	14,0	11,3
Valsts noteikti maksājumi	milj.Ls	a	17,0	13,6
Ziedojumi un atbalsts	milj.Ls	a	2,8	0,9
Nesadalītā ekonomiskā vērtība	milj.Ls	a	123,5	124,9
Nolietojums un amortizācija	milj.Ls	a	115,6	119,6
Uzkrājumi un rezerves	milj.Ls	a	7,9	5,3

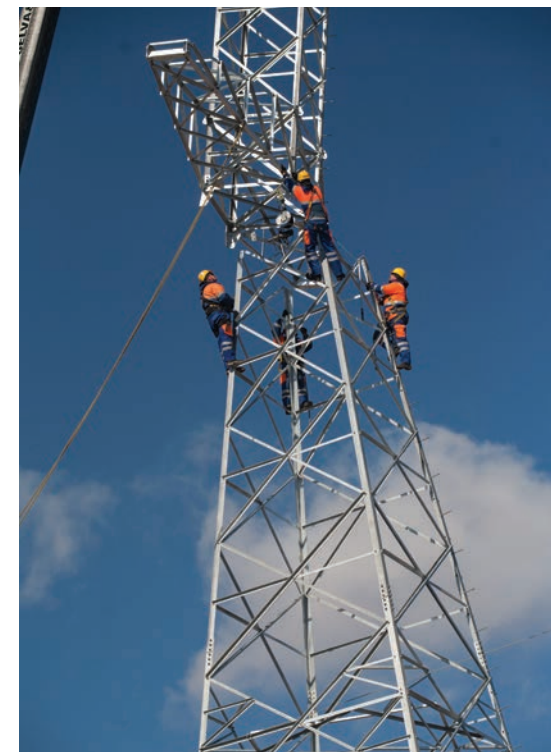
n – nomērits, v – vērtēts, a – aprēķināts

Nozīmīga valsts finansiāla palīdzība

[EC4]

Latvenergo koncerns nav saņēmis subsīdijas, dotācijas vai cita veida finanšu palīdzību no Latvijas valsts budžeta. Vienlaikus Latvenergo koncerns, īstenojot būtiskus investīciju projektus, aktīvi strādājis, lai iegūtu ES līdzfinansējuma

piesaisti (ārvalstu finanšu palīdzību). Viens no galvenajiem projektiem, kam ir piesaistīts līdzfinansējums, ir NORDBALT projekta ietvaros realizējams *Kurzemes loka* projekts, kam piesaistīts līdzfinansējums Eiropas Enerģētikas programmas

ekonomikas atveseļošanai ietvaros. Savukārt ES Kohēzijas fonda līdzfinansējums piesaistīts biokogenerācijas stacijas izbūves projektam un siltumtīklu rekonstrukcijas projektam Liepājā.

Termoelektrostaciju vidējā ražošanas efektivitāte, ņemot vērā enerģijas avotus un regulācijas režīmu

[EU11]

Efektivitātei ir piešķirta būtiska nozīme enerģijas ražošanas procesā Latvenergo koncernā. Ražošanas efektivitātes rādītāji tiek aprēķināti kā saražotās elektroenerģijas, siltumenerģijas un to saražošanai nepieciešamās enerģijas attiecība. Tabulā ietverti Latvenergo koncerna ražotņu efektivitātes rādītāji. Kopumā piecu gadu periodā ražotņu efektivitātes rādītāji ir uzlabojušies.

Ražošanas efektivitātes rādītāji (2008 – 2012)

	MĒRV.	METODE	2008	2009	2010	2011	2012
Daugavas HES	m ³ /kWh	n/a	19,2	19,3	19,6	19,4	19,4
Rīgas TEC	%	n/a	85	86	85	87	85
Liepājas ražotnes	%	n/a	67	68	72	75	78
Ķeguma katlumāja	%	n/a	80	79	78	80	83

n – nomērits, v – vērtēts, a – aprēķināts

Sadales zudumi procentuāli no kopējā elektroenerģijas apjoma

[EU12]

Sadales zudumu procentuālā attiecība pret kopīgo tīklā saņemto elektroenerģiju ir nozīmīgs sadales darbības segmenta efektivitāti raksturojošs indikators. 2012. gadā sadales zudumi ir samazināti līdz 5,9% no sadales tīklā saņemtās elektroenerģijas. Tas ir līdz šim zemākais zudumu rādītājs.

Zudumu īpatsvara samazinājums ir mērķtiecīga darba rezultāts. Veikta elektroenerģijas skaitītāju nomaiņa, elektroenerģijas uzskaites sakārtošana, kā arī notiek regulāra apmaksas par patērēto elektroenerģiju kontrole. Papildu informācija par sadales darbības segmentu ir pieejama pārskata apakšnodaļā 1.7.2.

Sadales zudumi (2008 – 2012)

	MĒRV.	METODE	2008	2009	2010	2011	2012
Sadales zudumi	%	n/a	6,7	6,9	6,4	6,4	5,9

n – nomērīts, v – vērtēts, a – aprēķināts

GRI indikatoru tabula

Stratēģija un analīze		
1.1.	Organizācijas visaugstākā līmeņa lēmējpersonas paziņojums par ilgtspējīgas attīstības nozīmi organizācijas darbībā un stratēģijā	2
1.2.	Galveno ietekmes veidu, risku un iespēju apraksts	12, 26
Organizācijas profils		
2.1.	Organizācijas nosaukums	9
2.2.	Galvenie zīmoli, ražojumi un/ vai pakalpojumi	9
2.3.	Organizācijas struktūra, tostarp galvenās nodaļas, uzņēmumi, filiāles un kopuzņēmumi	9
2.4.	Organizācijas galvenās mītnes atrašanās vieta	9
2.5.	Valstu skaits, kurās organizācija darbojas	9
2.6.	Īpašumtiesību raksturs un juridiskais statuss	9
2.7.	Apkalpotie tirgi	9
2.8.	Ziņojuma sagatavotājas organizācijas lielums	9
2.9.	Pārskata periodā notikušās nozīmīgās izmaiņas attiecībā uz lielumu, struktūru vai īpašumtiesībām	9
2.10.	Pārskata periodā saņemtās balvas	28
EU1	Uzstādītā jauda sadalījumā pēc enerģijas avotiem un regulācijas režīma	35
EU2	Enerģijas izstrāde sadalījumā pēc enerģijas avotiem un regulācijas režīma	36
EU3	Klientu skaits māsasaimniecības, rūpniecības, tirdzniecības un valsts un pašvaldību institūciju klientu grupās	40
EU4	Pārvades un sadales gaisvadu un kabelīniju garums pēc regulācijas režīma	42, 45

Atklātās informācijas parametri		
3.1.	Sniegtās informācijas pārskata periods	6
3.2.	Iepriekšējā ziņojuma datums	6
3.3.	Ziņojuma cikls	6
3.4.	Kontakinformācija, lai uzdotu jautājumus par ziņojumu vai tā saturu	7
3.5.	Ziņojuma satura noteikšanas process	6
3.6.	Ziņojuma ietvars	6
3.7.	Ziņojuma jomas vai ietvara specifiskie ierobežojumi	6
3.8.	Pamatojums ziņojuma informācijai par kopuzņēmumiem, filiālēm, nomas objektiem, ārpalpojumu sniedzēju veiktajām darbībām un citiem darbības elementiem, kas var ievērojami ietekmēt dažādu periodu un/ vai organizāciju salīdzināmību	6, 9
3.9.	Datu mērījumu metodes un aprēķinu bāze	7
3.10.	Iepriekšējo ziņojumu informācijas mainīta atspoguļojuma un šādu izmaiņu cēloņu skaidrojums	7
3.11.	Kopš iepriekšējiem pārskata periodiem notikušās nozīmīgās izmaiņas ziņojuma jomā, ietvarā vai izmantotajās mērījumu metodēs	7
3.12.	GRI indikatoru tabula	76
3.13.	Apliecinājuma ziņojums	78

Pārvaldība, saistības un iesaiste*		
4.1.	Organizācijas pārvaldes struktūra	14
4.4.	Kapitāla daļu turētājiem un darbiniekiem paredzētie mehānismi, lai sniegtu ieteikumus un vadlīnijas augstākajai pārvaldes institūcijai	20
4.5.	Saistība starp augstākās pārvaldes institūcijas locekļu, vadošo amatpersonu un vadītāju kompensācijām	20
4.6.	Augstākajā pārvaldes institūcijā ieviestie procesi, lai nodrošinātu interešu konfliktu novēršanu	19
4.7.	Augstākās pārvaldes institūcijas locekļu kvalifikācijas un zināšanu novērtēšana procesi organizācijas saimnieciskās darbības, vides un sociālo jautājumu stratēģijas vadīšanā	15
4.8.	Pašā organizācijā izstrādātais misijas vai vērtību formulējums, rīcības kodekss un principi, kas attiecas uz rezultātiem saimnieciskās darbības, vides un sociālajā jomā, kā arī situācija to ieviešanas procesā	10, 19, 26
4.11.	Skaidrojums, vai un kā organizācija īsteno piesardzības pieeju	26
4.12.	Ārēji izstrādātas saimnieciskās darbības, vides un sociālās hartas, principi vai citas iniciatīvas, kurās organizācija ir iesaistījusies vai kuras tā ievieš	23
4.13.	Līdzdalība asociācijās un/vai valsts vai starptautiskās pārstāvniecības organizācijās	22
4.14.	Ieinteresēto pušu saraksts, kuru līdzdalību ir nodrošinājus organizācija	21
4.15.	Pamatojums to ieinteresēto pušu noteikšanai un atlasei, kas nodrošina savu līdzdalību	20
4.16.	Ieinteresēto pušu līdzdalības pieejas, tostarp līdzdalības biežums atkarībā no līdzdalības veida un ieinteresēto pušu grupas	20
4.17.	Galvenie jautājumi un bažas, kas aktualizēti ieinteresēto pušu līdzdalības procesā	21

* GRI profila indikatoru 4.2., 4.3., 4.9. un 4.10. nav attiecināmi uz Latveņergo koncernu

Apkārtējā vide		
EN1	Izmantoto materiālu masa vai apjoms	50
EN3	Tiešais enerģijas patēriņš pēc primārā enerģijas avota	50
EN8	Kopējais ūdens patēriņš pēc avota	51
EN14	Stratēģija, pašreizējās darbības un nākotnes plāni attiecībā uz bioloģisko daudzveidību ietekmējošo faktoru pārvaldību	51
EN15	IUCN Sarkanajā grāmatā iekļauto sugu un valsts aizsargājamo sugu sarakstā iekļauto sugu skaits, kuru dzīvotnes ietekmē organizācijas darbība, norādot tās pēc sugas izzušanas riska līmeņa	52
EN16	Kopējā tiešo un netiešo siltumnīcas efekta gāzu emisija pēc masas	52
EU5	Piešķirto CO ₂ emisijas kvotu sadalījums kvotu tirdzniecības struktūrā	52
EN18	Iniciatīvas attiecībā uz siltumnīcas efekta gāzu emisijas samazināšanu un sasniegtais samazinājums	53
EN20	NO _x , SO _x un citas būtiskas emisijas gaisā pēc to veida un masas	53
EN22	Kopējā atkritumu masa pēc veida un atkritumu utilizācijas metodes	54
EN23	Būtisko nopliūžu skaits un apjoms	54
EN28	Būtisko sodu vērtība naudas izteiksmē un kopējais beznaudas sankciju skaits par neatbilstību vides aizsardzības normatīvajiem aktiem	54

Nodarbinātība un darba vide		
LA1	Kopējais darbaspēks pēc darba attiecību veida, darba līguma un reģiona, dalīts pēc dzimuma	57
LA2	Jauno darbinieku skaits un darbaspēka mainība pēc vecuma, dzimuma un reģiona	57
LA4	Darbinieku, ar kuriem ir noslēgts Darba koplīgums, procentuālā daļa	58
LA7	Traumu, arodslimību, zaudēto dienu un prombūtnes rādītāji, kā arī darbā bojā gājušo skaits reģionā, dalīts pēc dzimuma	58
LA9	Veselības un drošības jautājumi, ko ietver oficiālas vienošanās ar arodbiedrībām	58
LA12	Darbinieku, kuriem tiek nodrošināta regulāra darba rezultātu novērtēšana un karjeras attīstības izvērtēšana, procentuālā daļa, dalīta pēc dzimuma	59
LA13	Pārvaldes institūciju struktūra un darbinieku sadalījums pēc kategorijas atbilstoši dzimumam, vecuma grupai, piederībai minoritātes grupai, un citi dažādības rādītāji	59
LA14	Pamatalgas un kopējā atalgojuma attiecība sievietēm un vīriešiem pēc amata kategorijas	60

Cilvēktiesības		
HR5	Darbības jomas un nozīmīgākie piegādātāji, kas pakļauj ievērojamam riskam vai pārkāpj biedrošanās brīvību un tiesības slēgt koplīgumu, īstenotie pasākumi šo tiesību aizsardzībai	61

Sabiedrība		
SO1	Darbību, kurās īstenota sabiedrības iesaistīšanās, ietekmes novērtēšana un attīstības programmas, procentuālais īpatsvars	64
SO2	Struktūrvienību, kurās ir analizēts korupcijas risks, procentuālā daļa un kopskaits	65
SO4	Veiktie pasākumi, reaģējot uz korupcijas gadījumiem	65
SO6	Kopējā finansiālo un nefinansiālo ieguldījumu, kas sniegta politiskajām partijām, politiķiem un saistītajām institūcijām katrā valstī, vērtība	65

Atbildība par produktu		
PR5	Klientu apmierinātības noteikšanas prakse, tostarp klientu apmierinātības aptauju rezultāti	69
PR6	Programmas, lai nodrošinātu atbilstību likumiem, standartiem un brīvprātīgiem kodeksiem saistībā ar marketinga informāciju, tostarp reklāmu izvietojumu tirgū un sponsorēšanu	69
PR7	Kopējais gadījumu skaits, kuros konstatēta neatbilstība noteikumiem un brīvprātīgiem kodeksiem saistībā ar marketinga informāciju, tostarp reklāmu izvietojumu tirgū un sponsorēšanu, norādot sadalījumu pēc rezultātu veida	70
PR8	Pamatotu sūdzību par klientu privātuma pārkāpumiem un klientu datu pazaudēšanu kopskaits	70
PR9	Būtisko sodu par neatbilstību ražojumu un pakalpojumu nodrošināšanas un izmantošanas normatīvajiem aktiem vērtība naudas izteiksmē	70
EU26	Iedzīvotāju, kam netiek piegādāts sadales sistēmas pakalpojums, īpatsvars sadales licenču zonā	70
EU28	Elektroenerģijas piegādes pārtraukumu skaits (SAIFI)	71
EU29	Elektroenerģijas piegādes pārtraukumu ilgums (SAIDI)	71
EU30	Vidējais stacijas darba gatavības rādītājs, ņemot vērā enerģijas avotus un regulācijas režīmu	71

Ekonomiskā atbildība		
EC1	Rādītā un sadalītā tiešā ekonomiskā vērtība, tostarp ieņēmumi, darbības izmaksas, darbinieku atbildība, ziedojumi un citi ieguldījumi sabiedrības labā, nesadalītā peļņa un maksājumi kapitāla nodrošinātājiem un valstīm	73
EC4	Nozīmīga valsts finansiāla palīdzība	74
EU11	Termoelektrostaciju vidējā ražošanas efektivitāte, ņemot vērā enerģijas avotus un regulācijas režīmu	74
EU12	Sadales zudumi procentuāli no kopējā enerģijas apjoma	75

Ernst & Young Baltic SIA

Muitas iela 1A
LV-1010 Rīga
Latvija

Tālr.: 67 04 3801
Fakss: 67 04 3802
Riga@lv.ey.com
www.ey.com/lv

Vienotais reģistrācijas Nr. 40003593454
PVN maksātāja Nr. LV40003593454

Ernst & Young Baltic SIA

Muitas St. 1A
LV-1010 Rīga
Latvia

Phone: +371 67 04 3801
Fax: +371 67 04 3802
Riga@lv.ey.com
www.ey.com/lv

Code of legal entity 40003593454
VAT payer code LV40003593454

NEATKARĪGU REVIDENTU ZIŅOJUMS PAR LATVENERGO KONCERNA 2012.GADA ILGTSPĒJAS PĀRSKATU**AS „Latvenergo” vadībai**

AS „Latvenergo” vadība mums uzticējusi veikt AS „Latvenergo” un tās meitas sabiedrību (tālāk tekstā – Koncerns) ilgtspējas pārskata ierobežotu pārbaudi par pārskata periodu, kas noslēdzās 2012. gada 31. decembrī.

Vadības atbildība

Koncerna vadība ir atbildīga par 2012. gada ilgtspējas pārskata sagatavošanu un sniegšanu saskaņā ar GRI (*Global Reporting Initiative*) vadlīniju B līmeņa prasībām, kuras izdevusi bezpeļņas organizācija *Global Reporting Initiative* ar izveidotu sekretariātu Amsterdamā, Nīderlandē. Šī atbildība ietver iekšējo kontroļu izstrādi, ieviešanu un uzturēšanu, kas nepieciešamas, lai nodrošinātu tāda ilgtspējas pārskata sagatavošanu, kas nesatur krāpšanas un / vai kļūdu izraisītas būtiskas neatbilstības; atbilstošu grāmatvedības principu izvēli un piemērošanu; pamatotu grāmatvedības aplēšu sagatavošanu attiecīgajos apstākļos. Vadība ir atbildīga par tādu pastāvīgu darbību veikšanu, kas saistītas ar apkārtējās vides aizsardzību, veselību un drošību, kvalitātes nodrošināšanu, sociālo atbildību un ilgtspējīgu attīstību, kā arī par ilgtspējas pārskata sagatavošanu un sniegšanu saskaņā ar piemērojamajiem kritērijiem.

Mūsu atbildība

Mēs esam atbildīgi par secinājumiem, ko, pamatojoties uz mūsu veikto pārbaudi, izsakām par ilgtspējas pārskatu. Pārbaude tika veikta saskaņā ar Starptautisko apliecinājuma uzdevumu standartu Nr. 3000 „Apliecinājuma uzdevumi, kas nav vēsturiskās finanšu informācijas revīzija vai pārbaude”, ko ir izdevusi Starptautisko revīzijas un apliecinājuma standartu padome (SRASP). Pārbaude ietver intervijas, kas veiktas galvenokārt ar personām, kuras atbild par ilgtspējas pārskata sagatavošanu, kā arī analītiskās un citas pārbaudes procedūras. Pārbaudes procedūru darba apjoms ir būtiski mazāks par revīzijas darba apjomu, kas tiktu veikta saskaņā ar SRASP izdotajiem Starptautiskajiem kvalitātes kontroles standartiem. Līdz ar to veiktās procedūras nav pietiekamas, lai mēs varētu gūt pārliecību par to, ka esam identificējuši visus būtiskos jautājumus, kurus mēs būtu varējuši identificēt, veicot revīziju. Līdz ar to mēs neizsakām revidentu atzinumu.

Mēs neesam pārbaudījuši Koncerna izmantotos pieņēmumus par to, vai Koncerns var vai nevar sasniegt noteiktus pārskatā minētos rādītājus (piemēram, mērķus, prognozes un centienus).

Mēs pārbaudījām to kritēriju izpildi, kas minēti GRI izdotajās ilgtspējas ziņošanas vadlīnijās G3.1, kā arī Koncerna izstrādātajos grāmatvedības uzskaites un aprēķina principos. Mēs uzskatām, ka šie kritēriji ir piemēroti ilgtspējas pārskata sagatavošanai.

Veiktās procedūras

Pamatojoties uz būtiskuma un risku izvērtējumu, pārbaudes gaitā mēs veicām šādas procedūras:

- vadlīnijās noteikto kritēriju izvērtējums, nosakot to atbilstību ieinteresēto personu vajadzībām pēc informācijas un to piemērošanas pareizību;
- Koncerna un ieinteresēto pušu pārrunu rezultāta izvērtējums;
- intervijas ar vadības pārstāvjiem Koncerna, meitas sabiedrību un atsevišķu struktūrvienību līmenī, lai izvērtētu, vai ilgtspējas pārskatā iekļautā kvalitatīvā un kvantitatīvā informācija ir pilnīga, precīza un pietiekama;
- iekšējo un ārējo dokumentu izskatīšana, lai izvērtētu, vai ilgtspējas pārskatā iekļautā kvalitatīvā un kvantitatīvā informācija ir pilnīga, precīza un pietiekama;
- to sistēmu un procesu struktūras novērtējums, kas tiek izmantotas, lai iegūtu, pārvaldītu un pārbaudītu ilgtspējas pārskatā iekļauto informāciju;

NEATKARĪGU REVIDENTU ZIŅOJUMS PAR LATVENERGO KONCERNA 2012.GADA ILGTSPĒJAS PĀRSKATU (TURPINĀJUMS)

- 2012. gada ilgtspējas pārskatā iekļautās informācijas pārbaude, intervējot attiecīgos Koncerna vadības pārstāvjus;
- finanšu informācijas salīdzināšana ar Koncerna 2012. gada konsolidēto pārskatu;
- Koncerna pieņemtā GRI vadlīniju līmeņa piemērošanas novērtējums;
- ilgtspējas pārskata vispārējais un tā formāta novērtējums, ņemot vērā uzrādītās informācijas atbilstību piemērojamajiem kritērijiem;
- darbības rezultātu pārbaude izlases veidā gan operacionālajā, gan korporatīvajā līmenī;
- dokumentu pārbaude, lai gūtu apstiprinājumu vadības pārstāvju un augstāko amatpersonu intervijās sniegtajiem apliecinājumiem;
- pārbaudītās informācijas saskaņošana ar ilgtspējas pārskatā sniegto informāciju, kas iekļauts Koncerna 2012. gada konsolidētajā pārskatā.

Secinājums

Pamatojoties uz mūsu veikto pārbaudi, mūsu uzmanības lokā nav nonākuši nekādi apstākļi vai fakti, kas liktu mums uzskatīt, ka AS „Latvenergo” un tās meitas sabiedrību 2012. gada ilgtspējas pārskats visos būtiskajos aspektos nav sagatavots saskaņā ar ziņošanas kritērijiem, kas noteikti GRI izdotajās ilgtspējības ziņošanas vadlīnijās G3.1.

SIA „Ernst & Young Baltic”
Licence Nr. 17

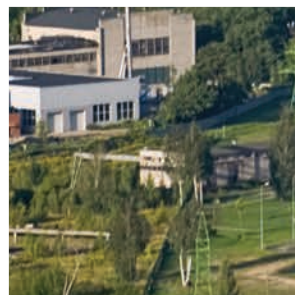
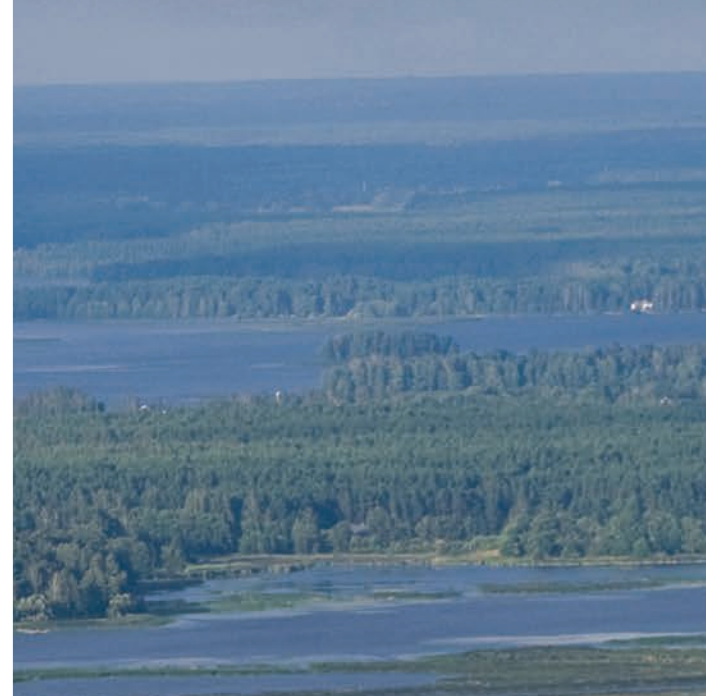

Diāna Krišjāne
Valdes priekšsēdētāja
LR zvērināta revidente
Sertifikāts Nr. 124

Rīgā, 2013. gada 23. aprīlī

LATVENERGO KONSOLIDĒTAIS 2012. GADA PĀRSKATS

SAGATAVOTS SASKAŅĀ AR EIROPAS SAVIENĪBĀ
APSTIPRINĀTAJEM STARPTAUTISKAJEM FINANŠU
PĀRSKATU STANDARTIEM
UN
NEATKARĪGU REVIDENTU ZIŅOJUMS

1. Darbības rādītāji

	2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012
	LVL'000	LVL'000	LVL'000	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
Ieņēmumi	475 856	500 513	567 386	681 767	751 038	677 082	712 166	807 318	970 067	1 068 631
EBITDA ¹⁾	107 052	144 885	207 240	179 892	171 783	152 321	206 153	294 876	255 963	244 425
Saimnieciskās darbības peļņa ²⁾	18 345	31 446	61 826	52 656	49 587	26 103	44 744	87 970	74 923	70 556
Peļņa	7 328	19 556	44 325	43 778	35 741	10 427	27 826	63 069	62 290	50 856
Dividendes	13 001	20 230	35 000	39 900	28 546	18 499	28 785	49 801	56 773	40 618
Aktīvi	1 680 567	1 699 491	2 279 266	2 288 004	2 472 290	2 391 231	2 418 158	3 243 103	3 255 536	3 517 752
Ilgtermiņa aktīvi	1 475 618	1 462 114	1 942 231	2 026 594	2 180 111	2 099 615	2 080 401	2 763 546	2 883 583	3 102 019
Pašu kapitāls	866 331	889 440	1 344 748	1 351 576	1 410 510	1 232 678	1 265 559	1 913 404	1 923 119	2 006 975
Aizņēmumi	496 317	507 225	545 607	513 334	595 235	706 195	721 716	776 329	730 408	846 943
Neto aizņēmumi ³⁾	392 767	352 287	311 342	404 457	424 810	558 857	501 259	443 000	575 492	604 450
Naudas plūsma no saimnieciskās darbības	84 419	138 174	160 563	180 399	150 769	120 117	196 604	228 461	256 685	214 526
Kapitālieguldījumi	197 311	104 506	127 539	198 723	185 723	280 748	148 699	181 472	282 757	264 260
						2008	2009	2010	2011	2012
Neto aizņēmumi / EBITDA						3,7	2,4	1,5	2,2	2,5
EBITDA rentabilitāte ³⁾						22%	29%	37%	26%	23%
Peļņas rentabilitāte ⁴⁾						2%	4%	8%	6%	5%
Kapitāla attiecību rādītājs ⁵⁾						52%	52%	59%	59%	57%
Atdeve uz aktīviem (ROA) ⁶⁾						0,5%	1,2%	2,2%	1,9%	1,5%
Atdeve uz pašu kapitālu (ROE) ⁷⁾						0,9%	2,2%	4,0%	3,2%	2,6%
Mazumtirdzniecībā realizētā elektroenerģija	GWh					7 461	6 659	7 620	8 980	8 287
Elektrostaciju izstrāde	GWh					4 567	4 871	5 869	5 285	5 077
Realizētās siltumenerģijas apjoms	GWh					2 634	2 600	2 928	2 524	2 669
Darbinieku skaits gada beigās						5 375	4 701	4 517	4 490	4 457
Mātesabiedrības Moody's kredītreitings						A3 (negatīvs)	Baa3 (negatīvs)	Baa3 (stabils)	Baa3 (stabils)	Baa3 (stabils)

1) EBITDA – ieņēmumi pirms procentiem, uzņēmumu ienākuma nodokļa, asociēto sabiedrību peļņas vai zaudējumu daļas, nolietojuma un amortizācijas un nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtības samazinājuma
2) Saimnieciskās darbības peļņa – peļņa pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa, finanšu izmaksām vai ieņēmumiem
3) EBITDA rentabilitāte – EBITDA / ieņēmumi

4) Peļņas rentabilitāte – Peļņa / ieņēmumi
5) Kapitāla attiecības rādītājs – pašu kapitāls / aktīvi
6) Atdeve uz aktīviem (ROA) – Peļņa / vidējie aktīvi (aktīvi pārskata gada sākumā + aktīvi pārskata gada beigās/2)
7) Atdeve uz pašu kapitālu (ROE) – Peļņa / vidējais pašu kapitāls (pašu kapitāls pārskata gada sākumā + pašu kapitāls pārskata gada beigās/2)

8) Neto aizņēmumi – aizņēmumi no kredītiestādēm gada beigās minus nauda un naudas ekvivalenti gada beigās

2. Vadības ziņojums

Latvenergo koncerns (turpmāk tekstā – arī Koncerns) ir Baltijas mēroga energokomersants, kas nodarbojas ar elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanu un pārdošanu, elektroenerģijas sadales pakalpojuma nodrošināšanu un pārvades aktīvu pārvaldību.

Latvenergo koncerna ieņēmumi pieauguši par 10% un pārsniedz EUR 1 miljardu

Latvenergo koncerna 2012. gada ieņēmumi pārsniedz EUR 1 miljardu un salīdzinājumā ar 2011. gadu un ir pieauguši par 10%. Latvenergo koncernā ieņēmumu pieaugums bijis gan ražošanas un pārdošanas, gan sadales, gan pārvades aktīvu pārvaldības segmentos.

Neraksturīgi augstā ūdens pietece Ziemeļvalstīs un krītošās ogļu un CO₂ kvotu cenas 2012. gadā ir būtiski samazinājušas elektroenerģijas tirgus cenu gan Ziemeļvalstīs, gan Baltijā. Savukārt naftas produktu cenu kāpums ir noteicis dabas gāzes cenas pieaugumu 2012. gadā Latvijā par turpat 30%. Par spīti nelabvēlīgajai elektroenerģijas tirgus situācijai Latvenergo koncerna 2012. gada peļņa ir saglabājusies stabili pozitīvā līmenī LVL 35,7 miljoni (2011. gadā – LVL 43,8 miljoni).

Latvenergo koncerna elektroenerģijas tirgus daļa ir 33% Baltijā

Pozitīvi Koncerna finanšu rezultātus galvenokārt ietekmējis lielāks izstrādātās elektroenerģijas apjoms Daugavas hidroelektrostacijās (HES), bet negatīvi – lielākas obligātā iepirkuma ietvaros iepirktais elektroenerģijas izmaksas.

Latvenergo koncerns 2012. gadā Baltijā mazumtirdzniecības klientiem pārdevis 8 287 GWh elektroenerģijas, kas nodrošināja 33% no Baltijas tirgus daļas. Līdz ar tālāku Baltijas elektroenerģijas tirgus atvēršanos 2012. gadā Latvenergo koncerns ir pārskatījis savu pārdošanas stratēģiju, lielāku uzmanību pievēršot mazajiem un vidējiem uzņēmumiem un mājāsaimniecībām. Mazumtirdzniecības klientu skaits 2012. gadā Lietuvā un Igaunijā ir pieaudzis gandrīz divas reizes. 2012. gadā ir izstrādāts un ieviests daudzveidīgs elektroenerģijas produktu klāsts, ko Igaunijā un Lietuvā piedāvā jaunais Latvenergo koncerna tirdzniecības zīmols *Elektrum*.

2013. gadā turpināsies Baltijas elektroenerģijas tirgus regulētās daļas samazināšanās. No 2013. gada 1. janvāra brīvā elektroenerģijas tirgus noteikumi ir piemēroti visiem klientiem Igaunijā, Lietuvā – visiem juridiskiem klientiem, Latvijā pilnīga tirgus atvēršana ir plānota ar 2013. gada rudenī. Līdz ar elektroenerģijas tirgus liberalizāciju Baltijā Latvenergo koncerns 2013. gada laikā turpinās mērķtiecīgas elektroenerģijas pārdošanas aktivitātes, stiprinot savas pozīcijas Baltijas elektroenerģijas tirgū.

Pārvades un sadales tīklu attīstībā investīcijas tiek veiktas ar mērķi uzlabot pakalpojumu kvalitāti un tehniskos rādītājus

2012. gadā veiktas investīcijas LVL 185,7 miljonu apmērā (2011. gadā – LVL 198,7 miljoni), no tiem būtiskākie kapitālieguldījumi veikti ražošanas aktīvos – LVL 95,1 miljons. Turpinās Rīgas termoelektrostacijas TEC-2 rekonstrukcijas projekts (2012. gadā – LVL 50,8 miljoni), kuru plānots pabeigt 2013. gadā. Projektā *Kurzemes loks*, kas ir daļa no starptautiskā energoinfrastruktūras attīstības projekta *NordBalt* ar mērķi stiprināt Latvijas rietumu reģiona pārvades tīklus, 2012. gadā ir veiktas investīcijas LVL 16,1 miliona apmērā.

2012. gadā ir būtiski palielināts pārvades un sadales tīklu aktīvos veikto investīciju apjoms, to īpatsvars ir sasniedzis 44% no kopējā investīciju apjoma Latvenergo koncernā

(2011. gadā – 29%). Investīcijas veiktas ar mērķi uzlabot tīkla pakalpojuma kvalitāti un tā tehniskos rādītājus, tādus kā atslēgumu biežums un ilgums, sprieguma kvalitāte un citus.

Finansējuma avotu diversifikācijai 2012. gadā ir emitētas obligācijas

Diversificējot finansējuma avotus, AS „Latvenergo” LVL 50 miljonu obligāciju piedāvājuma programmas ietvaros 2012. gada beigās un 2013. gada sākumā realizēja divas veiksmīgas obligāciju emisijas kopumā par EUR 50 miljoniem. Latvenergo koncerns uztur stabilu kapitāla struktūru un labus likviditātes rādītājus.

Līdz ar obligāciju emisiju 2012. gadā Latvenergo koncerna neto aizņēmumu vērtība 2012. gada 31. decembrī ir pieaugusi līdz LVL 424,8 miljoniem (31/12/2011: LVL 404,5 miljoni). Latvenergo koncerna esošajos aizņēmumu līgumos visi noteiktie finanšu ierobežojumi 2012. gadā ir ievēroti.

Starptautiskā kredītreitingu aģentūra *Moody's Investors Service* AS „Latvenergo” noteikto kredītreitingu Baa3 ar stabilu attīstības prognozi 2012. gadā nav mainījusi.

Latvenergo koncerna darbība ir pakļauta dažādiem finanšu riskiem: tirgus riskam, kredīriskam, cenu riskam un likviditātes riskam. Koncerna risku vadības politika koncentrēta uz finanšu tirgus nenoteiktību, mazinot potenciāli negatīvo efektu uz Koncerna rezultātiem.

Jaunā stratēģija paredz mērķtiecīgu darbību Koncerna pozīcijas stiprināšanai Baltijā

Koncerns lieto atvasinātos finanšu instrumentus, lai samazinātu risku atvērtās pozīcijas.

2012. gada beigās apstiprinātā Latvenergo koncerna stratēģija līdz 2016. gadam veido pārskatāmu un racionālu Baltijas mēroga izaugsmes vīziju apstākļos, kad atveras Baltijas valstu elektroenerģijas tirgus un attīstās jauni elektroenerģijas starpsavienojumi. Stratēģijā īpašs uzsvars likts uz Baltijas tirgus pozīciju nostiprināšanu, ražošanas avotu diversifikāciju un tiklu balansētu attīstību.

Kopumā varam secināt, ka Latvenergo koncerna 2012. gada darbība ir veiksmīga un tā ir veicinājusi Latvenergo koncerna stratēģijā definēto mērķu sasniegšanu. Jebkuru darbību mēs veicam, apzinoties klientu vajadzības un mūsu darbību ietekmi uz vidi un sabiedrību Baltijas mērogā. Latvenergo koncerna attīstība tiks turpināta 2013. gadā.

Apstākļi un notikumi pēc pārskata gada beigām

AS „Latvenergo” Akcionāru sapulce 2013. gada 19. aprīlī nolēma palielināt obligāciju piedāvājuma programmas ietvaros emitējamo obligāciju kopējo apjomu nominālvērtībā no LVL 50 miljoniem vai ekvivalentu apmēru euro valūtā līdz LVL 85 miljoniem vai ekvivalentu apmēru euro valūtā ar vērtspapīru iegrāmatošanu Latvijas Centrālajā depozitārijā un kotāciju „NASDAQ OMX Riga”.

Kopš pārskata gada beigām nav bijuši citi notikumi, kas būtiski ietekmētu Koncerna finansiālo stāvokli 2012. gada 31. decembrī.

Ziņojums par vadības atbildību

Pamatojoties uz AS „Latvenergo” valdes rīcībā esošo informāciju, Latvenergo konsolidētais 2012. gada pārskats ir sagatavots atbilstoši spēkā esošo normatīvo aktu prasībām un visos būtiskos aspektos sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par Latvenergo koncerna aktīviem, pasīviem, finansiālo stāvokli un peļņu vai zaudējumiem. Vadības ziņojumā ir ietverta patiesa informācija.

Priekšlikumi par peļņas sadali

AS „Latvenergo” valde, izpildot likumu „Par valsts un pašvaldību kapitāla daļām un kapitālsabiedrībām”, Latvijas Republikas Ministru kabineta 2010. gada 25. novembra noteikumus Nr. 1074 „Par grozījumiem Ministru kabineta 2009. gada 15. decembra noteikumos Nr. 1471 „Par kārtību, kādā tiek noteikta un ieskaitīta valsts budžetā izmaksājamā peļņas daļa par valsts kapitāla izmantošanu”” un likumu „Par valsts budžetu 2013. gadam”, ierosina LVL 28,5 miljonus izmaksāt dividendēs, bet pārējo peļņu uzskaitīt AS „Latvenergo” rezervēs.

Par 2012. gada peļņas sadali lemj AS „Latvenergo” akcionāru sapulce.

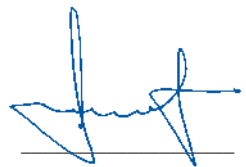
AS „Latvenergo” valde:

Āris Žigurs,
valdes priekšsēdētājs

Zane Kotāne,
valdes locekle

Uldis Bariss,
valdes loceklis

Māris Kuņickis,
valdes loceklis

Amis Kurgs,
valdes loceklis

2013. gada 23. aprīlī

3. Konsolidētie finanšu pārskati

Konsolidētais peļņas vai zaudējumu aprēķins

PIELIKUMS		2012	2011	2012	2011
		LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Ieņēmumi	6	751 038	681 767	1 068 631	970 067
Pārējie ieņēmumi	7	3 939	3 486	5 605	4 960
Izlietotās izejvielas un materiāli	8	(475 528)	(408 192)	(676 616)	(580 805)
Personāla izmaksas	9	(64 152)	(61 572)	(91 280)	(87 609)
Nolietojums, amortizācija un nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtības samazinājums	13.a, 14.a	(122 196)	(127 236)	(173 869)	(181 040)
Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas	10	(43 514)	(35 597)	(61 915)	(50 650)
Saimnieciskās darbības peļņa		49 587	52 656	70 556	74 923
Finanšu ieņēmumi	11.a	3 479	3 736	4 950	5 316
Finanšu izmaksas	11.b	(11 250)	(13 956)	(16 007)	(19 858)
Asociēto sabiedrību peļņas daļa	15	253	232	360	330
Peļņa pirms nodokļiem		42 069	42 668	59 859	60 711
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	12	(6 328)	564	(9 003)	802
Pārskata gada pamatdarbības peļņa		35 741	43 232	50 856	61 513
<i>Pārtraucamā darbība (pārvaldes sistēmas operators)</i>					
Pārskata gada peļņa no pārtraucamās darbības	29	-	546	-	777
Pārskata gada peļņa		35 741	43 778	50 856	62 290
Attiecināma uz:					
- Mātes sabiedrības akcionāriem		35 302	43 328	50 231	61 650
- Mazākuma daļu		439	450	625	640

Konsolidētais vispārējo ieņēmumu pārskats

	PIELIKUMS	2012	2011	2012	2011
		LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Pārskata gada peļņa		35 741	43 778	50 856	62 290
Vispārējie ieņēmumi:					
Ieņēmumi no pamatlīdzekļu pārvērtēšanas	20	68 829	81	97 935	115
Zaudējumi no ārvalstu valūtu pārrēķināšanas		-	(14)	-	(19)
Zaudējumi no naudas plūsmas riska ierobežošanas rezerves izmaiņām	20, 21.c	(4 883)	(4 335)	(6 948)	(6 168)
Kopā vispārējie ieņēmumi/(zaudējumi) pārskata gadā, atskaitot nodokļus		63 946	(4 268)	90 987	(6 072)
KOPĀ pārskata gadā atzītie vispārējie ieņēmumi		99 687	39 510	141 843	56 218
Attiecināmi uz:					
- Mātes sabiedrības akcionāriem		99 248	39 060	141 218	55 578
- Mazākuma daļu		439	450	625	640

Pielikumi no 90. līdz 144. lapai ir šo konsolidēto finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

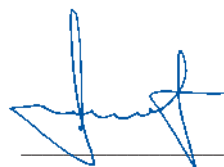
AS „Latvenergo” valde:

 Āris Žigurs,
valdes priekšsēdētājs

 Zane Kotāne,
valdes locekle

 Uldis Bariss,
valdes loceklis

 Māris Kuņickis,
valdes loceklis

 Arnis Kurgs,
valdes loceklis

2013. gada 23. aprīlī

Konsolidētais pārskats par finansiālo stāvokli

PIELIKUMS		31/12/2012	31/12/2011	31/12/2012	31/12/2011
		LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
AKTĪVI					
Ilgtermiņa aktīvi					
Nemateriālie ieguldījumi	13.a	5 804	6 601	8 258	9 392
Pamatlīdzekļi	14.a	2 148 077	1 999 502	3 056 439	2 845 035
Ieguldījuma īpašumi		1 116	-	1 588	-
Ieguldījumi asociētajās sabiedrībās	15	4 948	4 696	7 040	6 682
Citi ilgtermiņa debitori		32	125	45	178
Līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi	21.a	20 134	15 670	28 649	22 296
Ilgtermiņa aktīvi KOPĀ		2 180 111	2 026 594	3 102 019	2 883 583
Apgrozāmie līdzekļi					
Krājumi	16	15 604	13 949	22 203	19 848
Pircēju un pasūtītāju parādi	17.a	77 821	73 809	110 729	105 021
Pārējie debitori	17.b	24 092	17 611	34 279	25 058
Atvasinātie finanšu instrumenti	21.c	4 237	2 450	6 029	3 486
Līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi	21.a	-	44 714	-	63 622
Nauda un naudas ekvivalenti	18	170 425	108 877	242 493	154 918
Apgrozāmie līdzekļi KOPĀ		292 179	261 410	415 733	371 953
AKTĪVU KOPSUMMA		2 472 290	2 288 004	3 517 752	3 255 536
PAŠU KAPITĀLS					
Akciju kapitāls	19	904 605	325 862	1 287 137	463 660
Ilgtermiņa ieguldījumu pārvērtēšanas rezerve	20	465 738	974 899	662 685	1 387 156
Risku ierobežošanas rezerve	20	(13 130)	(8 247)	(18 682)	(11 734)
Citas rezerves	20	77	10 269	110	14 611
Nesadalītā peļņa		49 761	45 773	70 803	65 129
Mātesabiedrības akcionāru kapitāla līdzdalības daļas KOPĀ		1 407 051	1 348 556	2 002 053	1 918 822
Mazākumakcionāru kapitāla līdzdalības daļa		3 459	3 020	4 922	4 297
Pašu kapitāls KOPĀ		1 410 510	1 351 576	2 006 975	1 923 119

PIELIKUMS		31/12/2012	31/12/2011	31/12/2012	31/12/2011
		LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
KREDITORI					
Ilgtermiņa kreditori					
Aizņēmumi	21.b	520 830	462 888	741 074	658 630
Atliktā uzņēmumu ienākuma nodokļa saistības	12	187 822	172 425	267 246	245 339
Uzkrājumi pēcnodarbinātības pabalstu saistībām	22.a	7 760	7 734	11 042	11 004
Uzkrājumi apkārtējās vides aizsardzībai	22.b	2 748	1 783	3 910	2 537
Atvasinātie finanšu instrumenti	21.c	12 555	10 629	17 864	15 124
Pārējie kreditori un nākamā perioda ieņēmumi	23	105 425	94 815	150 007	134 910
Ilgtermiņa kreditori KOPĀ		837 140	750 274	1 191 143	1 067 544
Īstermiņa kreditori					
Parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem	24	135 999	121 214	193 509	172 472
Uzņēmumu ienākuma nodokļa saistības		1 892	1 024	2 692	1 457
Aizņēmumi	21b	74 405	50 446	105 869	71 778
Atvasinātie finanšu instrumenti	21c	12 144	13 134	17 279	18 688
Izsniegtās garantijas	26	200	336	285	478
Īstermiņa kreditori KOPĀ		224 640	186 154	319 634	264 873
PASĪVU KOPSUMMA		2 472 290	2 288 004	3 517 752	3 255 536
AKTĪVU KOPSUMMA		2 472 290	2 288 004	3 517 752	3 255 536

Pielikumi no 90. līdz 144. lapai ir šo konsolidēto finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

AS „Latvenergo” valde:

 Āris Žigurs,
valdes priekšsēdētājs

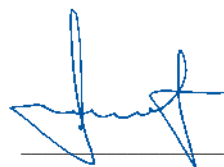
 Zane Kotāne,
valdes locekle

 Uldis Bariss,
valdes loceklis

 Māris Kuņickis,
valdes loceklis

 Arnis Kurgs,
valdes loceklis

2013. gada 23. aprīlī

Konsolidētais pārskats par izmaiņām pašu kapitālā

	Attiecināms uz mātessabiedrības īpašniekiem						Attiecināms uz mātessabiedrības īpašniekiem					
	Akciju kapitāls	Rezerves	Nesadalītā peļņa	Kopā	Mazākuma daļa	KOPĀ	Akciju kapitāls	Rezerves	Nesadalītā peļņa	Kopā	Mazākuma daļa	KOPĀ
	LVL'000	LVL'000	LVL'000	LVL'000	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
2010. gada 31. decembrī	323 544	972 278	46 356	1 342 178	2 570	1 344 748	460 362	1 383 427	65 958	1 909 747	3 657	1 913 404
Akciju kapitāla palielinājums (19. pielikums)	2 318	-	-	2 318	-	2 318	3 298	-	-	3 298	-	3 298
Dividendes par 2010. gadu (20. pielikums)	-	-	(35 000)	(35 000)	-	(35 000)	-	-	(49 801)	(49 801)	-	(49 801)
Rezervju palielinājums	-	10 257	(10 257)	-	-	-	-	14 594	(14 594)	-	-	-
Kopā pašu kapitālā atzītās sabiedrības akcionāru iemaksas un peļņas sadalīšana	2 318	10 257	(45 257)	(32 682)	-	(32 682)	3 298	14 594	(64 395)	(46 503)	-	(46 503)
Pārskata gada peļņa	-	-	43 328	43 328	450	43 778	-	-	61 650	61 650	640	62 290
Vispārējie ieņēmumi (20. pielikums)												
Naudas plūsmas riska ierobežošana	-	(4 335)	-	(4 335)	-	(4 335)	-	(6 168)	-	(6 168)	-	(6 168)
Ārvalstu valūtas pārrēķināšanas rezerve	-	2	(16)	(14)	-	(14)	-	3	(22)	(19)	-	(19)
Pamatīdzekļu pārvērtēšana	-	81	-	81	-	81	-	115	-	115	-	115
Pamatīdzekļu pārvērtēšanas rezerves atbrīvošana	-	(1 362)	1 362	-	-	-	-	(1 938)	1 938	-	-	-
Kopā pārskata gada vispārējie ieņēmumi / (zaudējumi)	-	(5 614)	1 346	(4 268)	-	(4 268)	-	(7 988)	1 916	(6 072)	-	(6 072)
Kopā pārskata gadā atzītie ieņēmumi / (zaudējumi)	-	(5 614)	44 674	39 060	450	39 510	-	(7 988)	63 566	55 578	640	56 218
2011. gada 31. decembrī	325 862	976 921	45 773	1 348 556	3 020	1 351 576	463 660	1 390 033	65 129	1 918 822	4 297	1 923 119
Akciju kapitāla palielinājums (19. pielikums)	578 743	(577 990)	-	753	-	753	823 477	(822 406)	-	1 071	-	1 071
Dividendes par 2011. gadu (20. pielikums)	-	-	(39 900)	(39 900)	-	(39 900)	-	-	(56 773)	(56 773)	-	(56 773)
Rezervju samazinājums	-	(10 257)	10 257	-	-	-	-	(14 594)	14 594	-	-	-
Kopā pašu kapitālā atzītās sabiedrības akcionāru iemaksas un peļņas sadalīšana	578 743	(588 247)	(29 643)	(39 147)	-	(39 147)	823 477	(837 000)	(42 179)	(55 702)	-	(55 702)
Pārvērtēšanas rezerves korekcijas	-	-	(1 606)	(1 606)	-	(1 606)	-	-	(2 285)	(2 285)	-	(2 285)
Pārskata gada peļņa	-	-	35 302	35 302	439	35 741	-	-	50 231	50 231	625	50 856
Vispārējie ieņēmumi (20. pielikums)												
Naudas plūsmas riska ierobežošana	-	(4 883)	-	(4 883)	-	(4 883)	-	(6 948)	-	(6 948)	-	(6 948)
Ārvalstu valūtas pārrēķināšanas rezerve	-	65	(65)	-	-	-	-	93	(93)	-	-	-
Pamatīdzekļu pārvērtēšana	-	68 829	-	68 829	-	68 829	-	97 935	-	97 935	-	97 935
Kopā pārskata gada vispārējie ieņēmumi / (zaudējumi)	-	64 011	(65)	63 946	-	63 946	-	91 080	(93)	90 987	-	90 987
Kopā pārskata gadā atzītie ieņēmumi	-	64 011	33 631	97 642	439	98 081	-	91 080	47 853	138 933	625	139 558
2012. gada 31. decembrī	904 605	452 685	49 761	1 407 051	3 459	1 410 510	1 287 137	644 113	70 803	2 002 053	4 922	2 006 975

Pielikumi no 90. līdz 144. lapai ir šo konsolidēto finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Konsolidētais pārskats par naudas plūsmām

PIELIKUMS		2012	2011	2012	2011
		LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Naudas plūsma no saimnieciskās darbības					
Peļņa pirms nodokļiem		42 069	42 668	59 859	60 711
Korekcijas par:					
- amortizāciju un nolietojumu, ilgtermiņa aktīvu vērtības samazinājumu	13.a, 14.a	122 196	127 236	173 869	181 040
- zaudējumiem no ilgtermiņa aktīvu norakstīšanas		689	2 089	980	2 973
- pārtraucamo darbību		-	546	-	777
- ieguldījuma korekciju pēc pašu kapitāla metodes	15	(252)	(232)	(359)	(330)
- procentu izdevumiem	11.b	15 008	16 090	21 354	22 894
- procentu ieņēmumiem	11.a	(2 502)	(3 465)	(3 560)	(4 931)
- (ieņēmumiem) / zaudējumiem no finanšu instrumentu patiesās vērtības izmaiņām	8, 11	(5 871)	9 284	(8 353)	13 209
- uzkrājumu palielinājumu	22	991	820	1 411	1 167
- (ieņēmumiem) / zaudējumiem no ārvalstu valūtu kursu svārstībām	11	(841)	748	(1 197)	1 065
Krājumu palielinājums		(1 655)	(2 448)	(2 355)	(3 483)
Debitoru parādu palielinājums		(3 818)	(5 218)	(5 432)	(7 425)
Kreditoru parādu un pārējo kreditoru palielinājums		18 520	21 631	26 352	30 778
Naudas plūsma no saimnieciskās darbības		184 534	209 749	262 569	298 445
Samaksātie procenti		(19 141)	(15 424)	(27 235)	(21 946)
Saņemtie procenti		1 515	2 148	2 156	3 057
Samaksātais uzņēmumu ienākuma nodoklis		(16 139)	(16 074)	(22 964)	(22 871)
Neto nauda no saimnieciskās darbības		150 769	180 399	214 526	256 685
Naudas plūsma no darbības ar ieguldījumiem					
Nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu iegāde		(175 996)	(182 301)	(250 420)	(259 391)
Saņemtais Eiropas Savienības fondu finansējums		2 416	1 479	3 438	2 104
Līdz termiņa beigām turēto finanšu aktīvu iegāde		(3 626)	(74 567)	(5 160)	(106 099)
Ieņēmumi no līdz termiņa beigām turēto finanšu aktīvu atsavināšanas		44 974	17 180	63 992	24 445
Neto nauda no darbības ar ieguldījumiem		(132 232)	(238 209)	(188 150)	(338 941)
Naudas plūsma no finansēšanas darbības					
Emitētie parāda vērtspapīri (obligācijas)		14 020	-	19 949	-
Saņemtie aizņēmumi no kredītiestādēm	21.b	116 947	4 357	166 401	6 199
Atmaksātie aizņēmumi	21.b	(48 056)	(36 936)	(68 378)	(52 555)
Samaksātās dividendes		(39 900)	(35 000)	(56 773)	(49 800)
Ienākošā/(izejošā) neto nauda no finansēšanas darbības		43 011	(67 579)	61 199	(96 156)
Neto naudas un tās ekvivalentu palielinājums/(samazinājums)		61 548	(125 389)	87 575	(178 412)
Nauda un tās ekvivalenti pārskata gada sākumā		18	108 877	154 918	333 330
Nauda un tās ekvivalenti pārskata gada beigās	18	170 425	108 877	242 493	154 918

Pielikumi no 90. līdz 144. lapai ir šo konsolidēto finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Konsolidēto finanšu pārskatu pielikums

1. VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA PAR KONCERNU

Visas akciju sabiedrības „Latvenergo” (turpmāk tekstā – mātessabiedrība jeb Sabiedrība) akcijas pieder valstij, un to turētāja ir Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija. AS „Latvenergo” juridiskā adrese ir Pulkveža Brieža iela 12, Rīga, LV-1230, Latvija. Atbilstoši ar Latvijas Republikas Enerģētikas likumam AS „Latvenergo” ir atzīta par valstiski svarīgu tautsaimniecības objektu un nav privatizējama.

Akciju sabiedrība „Latvenergo” ir energoapgādes komersants, kas nodarbojas ar elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanu, elektroenerģijas tirdzniecību, kā arī sniedz IT un telekomunikāciju pakalpojumus. AS „Latvenergo” ir viena no lielākajām sabiedrībām Latvijā.

Latvenergo koncernā (turpmāk tekstā – arī Koncerns) ietilpst šādas meitassabiedrības:

- AS „Sadales tīkls” (18.09.2006);
- *Elektrum Eesti, OÜ* (27.06.2007) un tās meitassabiedrība SIA „Elektrum Latvija” (18.09.2012);
- *Elektrum Lietuva, UAB* (07.01.2008);
- AS „Latvijas elektriskie tīkli” (10.02.2011);
- SIA „Liepājas enerģija” (06.07.2005).

Mātessabiedrības asociētās sabiedrības:

- *Nordic Energy Link, AS* veic elektroenerģijas starpsavienojuma kabeļa starp Igauniju un Somiju operatora funkcijas;
- AS „Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds” veic fiksēto iemaksu pensiju plānu pārvaldīšanu Latvijā.

Līdzdalības daļas meitassabiedrībās un asociētajās sabiedrībās ir atklātas 15. pielikumā.

Kopš 2011. gada 15. augusta līdz 2012. gada pārskata parakstīšanas dienai AS „Latvenergo” valde turpina strādāt šādā sastāvā: Āris Žīgurs (valdes priekšsēdētājs), Uldis Bariss, Māris Kuņickis, Arnis Kurgs un Zane Kotāne.

Konsolidētie 2012. gada finanšu pārskati iekļauj finanšu informāciju par AS „Latvenergo” un visām tās meitassabiedrībām par gadu, kas beidzas 2012. gada 31. decembrī, un salīdzinošajiem rādītājiem par 2011. gadu.

Konsolidētos 2012. gada finanšu pārskatus AS „Latvenergo” valde ir apstiprinājusi 2013. gada 23. aprīlī. Lēmumu par konsolidēto finanšu pārskatu apstiprināšanu pieņem akcionāru sapulce.

2. NOZĪMĪGI GRĀMATVEDĪBAS UZSKAITES PRINCIPI

Šajā pielikuma sadaļā tiek atklāti galvenie grāmatvedības uzskaites pamatprincipi jeb politikas, kas ir izmantotas, sagatavojot konsolidētos finanšu pārskatus. Šīs politikas ir konsekventi piemērotas, atspoguļojot datus par visiem pārskatos ietvertajiem periodiem, ja atsevišķos gadījumos nav noteikts savādāk. Kur nepieciešams, salīdzinošie rādītāji ir pārklasificēti.

2.1. Uzskaites principi

Šie konsolidētie finanšu pārskati ir sagatavoti saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem (SFPS). Ņemot vērā Eiropas Savienības apstiprināšanas procedūru, šajā pielikumā ir atspoguļoti arī standarti un interpretācijas, kas nav apstiprināti piemērošanai Eiropas Savienībā, jo šiem standartiem un interpretācijām var būt ietekme uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem nākamajos periodos, ja tie tiek apstiprināti.

Konsolidētie finanšu pārskati ir sagatavoti saskaņā ar sākotnējo izmaksu uzskaites principu, kas modificēts pielietojot pārvērtēšanu patiesajā vērtībā zemei un ēkām un finanšu aktīviem un finanšu saistībām (ieskaitot atvasinātos finanšu instrumentus) ar pārvērtēšanu konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā, kā atklāts zemāk aprakstītajās grāmatvedības politikās.

Visi rādītāji konsolidētajos finanšu pārskatos ir norādīti tūkstošos Latvijas latu (LVL) un pārrēķināti euro (EUR) pielietojot Latvijas Bankas oficiālo valūtas kursu 1 EUR = 0,702804 LVL.

Konsolidēto finanšu pārskatu sagatavošana, izmantojot SFPS, prasa izmantot aplēses un pieņēmumus, kas ietekmē finanšu pārskatā uzrādīto aktīvu un saistību vērtības un iespējamo aktīvu un saistību atspoguļošanu, kā arī pārskata gada ienājumus un izdevumus. Lai arī šādas aplēses ir balstītas uz mātessabiedrības vadībai pieejamo ticamāko informāciju par attiecīgajiem notikumiem un darbībām, faktiskie rezultāti var atšķirties no šīm aplēsēm. 4. pielikumā ir aprakstītas tās jomas, kas pakļautas augstākai sprieduma vai sarežģītības pakāpei, vai jomas, attiecībā uz kurām piemērotie pieņēmumi un aplēses ir būtiskas konsolidēto finanšu pārskatu sagatavošanā.

Jaunu un/vai grozītu SFPS un Starptautisko finanšu pārskatu interpretācijas komitejas (SFPIK) interpretāciju piemērošana

Ir publicēti no jauna vai pārskatīti šādi starptautisko finanšu pārskatu standarti (SFPS) vai to interpretācijas, kas ir obligāti piemērojami pārskata periodiem, kas sākas 2012. gada 1. janvārī un kurus Koncerns ir piemērojis pārskata gadā:

- ***Grozījumi SFPS Nr. 7 „Finanšu instrumenti: informācijas atklāšana” – Papildu informācijas sniegšana par atzīšanas pārtraukšanu***
- ***Grozījumi SGS Nr. 12 „Ienākuma nodokļi” – Atliktais nodoklis: pamatā esošo aktīvu atgūšana***

Šie grozījumi nav ietekmējuši Koncerna finanšu pārskatu, kā arī Koncerna finanšu stāvokli vai darbības rezultātus.

■ ***SFPS Nr. 8 „Darbības segmenti”***

SFPS Nr. 8 ir obligāti jāpiemēro tiem uzņēmumiem, kuru parāda vai pašu kapitāla instrumenti tiek tirgoti publiskajā tirgū (vai uzņēmumiem, kuri iesniedz finanšu pārskatus instrumentu emisijas nolūkā vai arī ir šāda pārskatu iesniegšanas procesā).

Sagatavojot 2012. gada finanšu pārskatus, Koncerns ir piemērojis šo standartu un izdalījis tā pamatdarbības segmentus atbilstoši SFPS Nr. 8 prasībām (skat. 5.pielikumu). Lai sniegtu informāciju par Koncerna primārajiem segmentiem – uzņēmējdarbības segmentiem, Koncerns ir izdalījis tā pamatdarbības segmentus, pamatojoties uz Koncerna iekšējo organizatorisko struktūru, kas veido pamatu Koncerna darbības segmentu regulārai uzraudzīšanai un lēmumu pieņemšanai.

Standarti, kas ir izdoti, bet vēl nav stājušies spēkā

Koncerns nav piemērojis šādus SFPS un SFPIK interpretācijas, kas izdotas līdz finanšu pārskata apstiprināšanas dienai, bet vēl nav stājušās spēkā:

- ***SGS Nr. 1 „Finanšu pārskatu sniegšana” (grozījumi) – Citu ienākumu posteņu, kas netiek atspoguļoti peļņas vai zaudējumu aprēķinā, uzrādīšana (spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2012. gada 1. jūlijā vai vēlāk)***

Grozījumi SGS Nr. 1 maina citu ienākumu posteņu, kas netiek atspoguļoti peļņas vai zaudējumu aprēķinā, grupēšanas principus. Posteņi, kas nākotnē varētu tikt pārklasificēti, iekļaujot tos peļņas vai zaudējumu aprēķinā (piemēram, pārtraucot to atzīšanu vai veicot norēķinus), jāuzrāda atsevišķi no posteņiem, kas nekad netiks pārklasificēti. Šie grozījumi ietekmē tikai finanšu pārskatu sniegšanu, proti, Koncerna finanšu stāvokli vai darbības rezultātus tie neietekmē. Koncerns vēl nav izvērtējis šo grozījumu ieviešanas ietekmi.

- ***SGS Nr. 19 „Darbinieku pabalsti” (grozījumi) (spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2013. gada 1. janvārī vai vēlāk)***

SFS Nr. 19 veikti vairāki grozījumi, sākot no būtiskām izmaiņām, piemēram, koridora (jeb diapazona) principa un plāna aktīvu sagaidāmās atdeves koncepcijas izslēgšanas, līdz vienkāršiem paskaidrojumiem un redakcionāliem labojumiem. Koncerns vēl nav izvērtējis šo grozījumu ieviešanas ietekmi.

- ***SGS Nr. 27 „Atsevišķie finanšu pārskati” (grozījumi) (spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2014. gada 1. janvārī vai vēlāk)***

Šis standarts tika grozīts pēc šādu jaunu standartu ieviešanas: SFPS Nr. 10, SFPS Nr. 11 un SFPS Nr. 12. Grozījumos noteiktas uzskaites un informācijas sniegšanas prasības attiecībā uz ieguldījumiem meitassabiedrībās, kopīgi kontrolētajos uzņēmumos un asociētajos uzņēmumos, kas uzņēmumam jāievēro, sagatavojot atsevišķo finanšu pārskatu. SGS Nr. 27 „Atsevišķie finanšu pārskati” nosaka, ka, sagatavojot atsevišķo finanšu pārskatu, uzņēmumam šie ieguldījumi jāuzskaita to sākotnējā vērtībā vai saskaņā ar SFPS Nr. 9 „Finanšu instrumenti”. Šo grozījumu ieviešana neietekmēs Koncerna finanšu pārskatu.

- ***SGS Nr. 28 „Ieguldījumi asociētajos uzņēmumos un kopuzņēmumos” (grozījumi) (spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2014. gada 1. janvārī vai vēlāk)***

Pēc jauno standartu SFPS Nr. 10, SFPS Nr. 11 un SFPS Nr. 12 pieņemšanas SGS Nr. 28 „Ieguldījumi asociētajos uzņēmumos” nosaukums tika mainīts. Tagad tā nosaukums ir „Ieguldījumi asociētajos uzņēmumos un kopuzņēmumos”, un tajā tiek aplūkota pašu kapitāla metodes piemērošana

ne tikai ieguldījumiem asociētajos uzņēmumos, bet arī kopuzņēmumos. Šo grozījumu ieviešana neietekmēs Koncerna finanšu pārskatu.

- **SGS Nr. 32 „Finanšu instrumenti: informācijas sniegšana” (grozījumi) – Finanšu aktīvu un finanšu saistību savstarpējs ieskaits** (spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2014. gada 1. janvārī vai vēlāk)

Grozījumi paskaidro formulējumu „šobrīd ir juridiskas tiesības veikt ieskaitu”, kā arī paskaidro SGS Nr. 32 sniegto savstarpējā ieskaits kritēriju piemērošanu norēķinu sistēmām (piemēram, centrālās ieskaits iestādes sistēmām), kas izmanto bruto norēķinu mehānismus, kas netiek veikti vienlaicīgi. Koncerns vēl nav izvērtējis šo grozījumu ieviešanas ietekmi.

- **SFPS Nr. 7 „Finanšu instrumenti: informācijas atklāšana” (grozījumi) – Finanšu aktīvu un finanšu saistību savstarpējais ieskaits** (spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2013. gada 1. janvārī vai vēlāk)

Grozījumi ievieš kopējas informācijas sniegšanas prasības. Tādējādi finanšu pārskatu lietotājiem tiktu sniegta nodēģa informācija, lai varētu novērtēt ieskaits vienošanās ietekmi vai iespējamo ietekmi uz uzņēmuma finanšu stāvokli. SFPS Nr. 7 grozījumi jāpiemēro retrospektīvi. Koncerns vēl nav izvērtējis šo grozījumu ieviešanas ietekmi.

- **SFPS Nr. 9 „Finanšu instrumenti” – Klasifikācija un novērtēšana** (spēkā spēkā pēc pieņemšanas ES attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2015. gada 1. janvārī vai vēlāk)

SFPS Nr. 9 ar laiku pilnībā aizstās SGS Nr. 39. SGSP jau izdevusi pirmās divas šī standarta daļas, kurās sniegta jauna finanšu aktīvu klasifikācija un novērtēšanas sistēma, kā arī prasības finanšu saistību uzskaitē. Koncerns vēl nav izvērtējis šo grozījumu ieviešanas ietekmi.

- **SFPS Nr. 10 „Konsolidētie finanšu pārskati”** (spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2014. gada 1. janvārī vai vēlāk)

SFPS Nr. 10 nosaka vienotu kontroles modeli, kas attiecas uz visiem uzņēmumiem, tajā skaitā arī uz īpašam nolūkam dibinātiem uzņēmumiem. SFPS Nr. 10 ieviestās izmaiņas tiks vadībai veikt būtisku izvērtējumu, lai noteiktu, kuri uzņēmumi tiek kontrolēti. Atkarībā no šī izvērtējuma rezultāta tiks pieņemts lēmums par to, kuri uzņēmumi mēģessabiedrībai jākonsolidē. Jomas, kurās jāveic šāds būtisks izvērtējums, ietver, piemēram, *de facto* kontroli,

potenciālās balsstiesības, kā arī to, vai lēmumu pieņēmējs darbojas kā princips vai aģents. SFPS Nr. 10 aizstāj to SGS Nr. 27 „Konsolidētie un atsevišķie finanšu pārskati” daļu, kas attiecas uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem, kā arī aizstāj PIK Nr. 12 „Konsolidācija – īpašam nolūkam dibināti uzņēmumi”. Koncerns vēl nav izvērtējis šo grozījumu ieviešanas ietekmi.

- **SFPS Nr. 11 „Kopīgas vienošanās”** (spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2014. gada 1. janvārī vai vēlāk)

SFPS Nr. 11 izslēdz iespēju kopīgi kontrolētu uzņēmumu uzskaitē izmantot proporcionālo konsolidāciju. Saskaņā ar SFPS Nr. 11 kopīgi kontrolēti uzņēmumi, ja tie klasificēti kā kopuzņēmumi (jauna definīcija), jāuzskaita, lietojot pašu kapitāla metodi. Turklāt saskaņā ar SFPS Nr. 11 kopīgi kontrolēti aktīvi un kopīgi kontrolētas darbības tiek definētas kā kopīgas darbības, un šādas kopīgas vienošanās parasti tiks uzskaitītas, piemērojot esošos uzskaites principus. Proti, uzņēmums turpinās atzīt tam piederošo aktīvu, saistību, ieņēmumu un izmaksu relatīvo daļu. Koncerns vēl nav izvērtējis šo grozījumu ieviešanas ietekmi.

- **SFPS Nr. 12 „Informācijas atklāšana par līdzdalību citos uzņēmumos”** (spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2014. gada 1. janvārī vai vēlāk)

SFPS Nr. 12 vienā standartā apvieno visas prasības attiecībā uz informācijas atklāšanu par uzņēmuma līdzdalību meitassabiedrībās, kopīgi kontrolētajos uzņēmumos, asociētajos uzņēmumos un strukturētos uzņēmumos. Noteiktas arī vairākas jaunas informācijas sniegšanas prasības, piemēram, turpmāk jāsniedz informācija par vērtējumiem, kas veikti, lai noteiktu, vai pastāv viena uzņēmuma kontrole pār otru uzņēmumu. Koncerns vēl nav izvērtējis šo grozījumu ieviešanas ietekmi.

- **Grozījumi SFPS Nr. 10, SFPS Nr. 12 un SGS Nr. 27 – Ieguldījumu sabiedrības** (spēkā spēkā pēc pieņemšanas ES attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2013. gada 1. janvārī vai vēlāk)

Grozījumi attiecas uz uzņēmumiem, kas atbilst ieguldījumu sabiedrību definīcijai. Grozījumos noteikts izņēmums no SFPS Nr. 10 minētajām konsolidācijas prasībām, proti, ieguldījumu sabiedrībām savas meitassabiedrības ir jānovērtē patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā, nevis tos konsolidējot. Grozījumu ieviešana neietekmēs Koncerna finanšu pārskatu, jo Koncerna mēģessabiedrība nav ieguldījumu sabiedrība.

- **SFPS Nr. 13 „Patiesās vērtības novērtēšana”** (spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2013. gada 1. janvārī vai vēlāk)

Galvenais SFPS Nr. 13 mērķis ir mazināt patiesās vērtības novērtēšanas principu sarežģītību un uzlabot to piemērošanas konsekventi. Tas nemaina prasības, kas nosaka, kādos gadījumos uzņēmumam uzskaitē jāizmanto patiesā vērtība, Drīzāk šajā standartā sniegta pamatnostādnes patiesās vērtības noteikšanai saskaņā ar SFPS tajos gadījumos, kad patiesās vērtības izmantošana SFPS tiek prasīta vai ir atļauta. Koncerns vēl nav izvērtējis šo grozījumu ieviešanas ietekmi.

- **SFPS uzlabojumi** (spēkā spēkā pēc pieņemšanas ES attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2013. gada 1. janvārī vai vēlāk)

2012. gada maijā SGSP izdeva tālā minēto piecu standartu grozījumu apkopojumu. Šo grozījumu ieviešana ir obligāta, taču ne steidzama. Grozījumi šādi standarti:

- SFPS Nr. 1 „Starptautisko finanšu pārskatu standartu pirmreizējā pieņemšana”;
- SGS Nr. 1 „Finanšu pārskatu sniegšana”;
- SGS Nr. 16 „Pamatlīdzekļi”;
- SGS Nr. 32 „Finanšu instrumenti: informācijas sniegšana”;
- SGS Nr. 34 „Starpprēģa finanšu pārskati”.

Šo grozījumu pieņemšanas ietekmē var tikt mainītas grāmatvedības politikas, taču tie neietekmēs Koncerna finanšu stāvokli vai darbības rezultātus.

- **SFPIK 20. interpretācija „Izstrādes izmaksas karjera ražošanas procesa posmā”** (spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2013. gada 1. janvārī vai vēlāk)

Šī interpretācija attiecas uz tām izstrādes izmaksām, kas radušās karjera ražošanas procesa posmā („ražošanas izstrādes izmaksas”). Interpretācija neietekmēs Koncerna finanšu pārskatu, jo Koncerns nenodarbojas ar izrakteņu iegūvi.

Koncerns plāno ieviest iepriekš minētos standartus un interpretācijas to spēkā stāšanās datumā.

Pārskata parakstīšanas brīdī nav nekādu citu jaunu vai grozītu standartu, vai to interpretāciju, kas varētu radīt būtisku iespaidu uz Koncernu.

2.2. Konsolidācija

a) Meitassabiedrības

Meitassabiedrību, kurās kādai no Konkerna sabiedrībām ir finanšu vai operatīvās darbības kontrole, finanšu pārskati ir konsolidēti. Kontrole tiek uzskatīta par esošu, ja mēitassabiedrībai pieder vairāk nekā 50% no meitassabiedrības akcijām vai kapitāla daļām.

Konkerna meitassabiedrību finanšu pārskati tiek konsolidēti, sākot ar brīdi, kad mēitassabiedrība ir ieguvusi kontroli pār meitassabiedrību, un konsolidācija tiek pārtraukta, kad šī kontrole beidzas. Vispārēja informācija par konsolidācijā iekļautajām sabiedrībām un to primāro saimnieciskās darbības veidu ir atklāta 15. pielikumā.

Ieguldījumi meitassabiedrību kapitālos tiek uzskaitīti, izmantojot iegādes metodi. Iegādes izmaksas tiek noteiktas iegūto aktīvu, izdoto pašu kapitāla instrumentu un radušos vai maiņas datumā pieņemto saistību patiesajā vērtībā. Iegādes izmaksas tiek attiecinātas uz konsolidēto peļņas vai zaudējumu aprēķinu periodā, kurā tās radušās. Iegādātie identificējamie aktīvi un saistības un pakārtotās saistības, kas radušās meitassabiedrības iegādes rezultātā, tiek sākotnēji novērtētas patiesajā vērtībā iegādes datumā. Nemateriālā vērtība sākotnēji tiek novērtēta kā nodoto aktīvu un mazākumakcionāru līdzdalības daļas patiesās vērtības kopsummas pārsniegums pār identificēto iegādāto aktīvu un pieņemto saistību apmēru. Ja nodoto aktīvu apmērs ir mazāks nekā iegādāto neto aktīvu patiesā vērtība, radusies starpība tiek atzīta peļņas vai zaudējumu pārskatā.

Visi darījumi starp Konkerna sabiedrībām, savstarpējie atlikumi un nerealizēta peļņa no darījumiem starp Konkerna sabiedrībām tiek izslēgti. Nerealizētie zaudējumi arī tiek izslēgti, bet tiek uzskatīti par nodotā aktīva vērtības samazināšanās indikatoru. Nepieciešamības gadījumā Konkerna meitassabiedrību uzskaites un novērtēšanas metodes ir mainītas, lai nodrošinātu atbilstību Konkernā lietotajām uzskaites un novērtēšanas metodēm.

b) Darījumi ar mazākumakcionāriem

Konkerna darījumi ar mazākumakcionāriem tiek uzskatīti kā darījumi ar Konkerna mēitassabiedrības īpašniekiem. Darījumos ar mazākumakcionāriem radusies peļņa vai zaudējumi tiek atzīti konsolidētajā pašu kapitālā.

c) Asociētās sabiedrības

Asociētās sabiedrības ir tādas sabiedrības, kurās Konkernam ir būtiska ietekme, bet ne kontrole, parasti no 20% līdz 50% balsstiesībām. Ieguldījumi asociētajās sabiedrībās sākotnēji tiek atzīti to iegādes vērtībā. Konsolidētajos finanšu pārskatos ieguldījumi asociētajās sabiedrībās tiek uzskaitīti pēc pašu kapitāla metodes. Izmantojot šo metodi, Konkerna līdzdalības daļa asociētās sabiedrības peļņā vai zaudējumos pēc iegādes tiek atzīta konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā, un izmaiņas vispārējos ieņēmumos tā līdzdalības daļā pēc iegādes brīža tiek atzītas kā vispārējie ieņēmumi. Kumulatīvās pēciegādes izmaiņas tiek izlīdzinātas ar ieguldījuma uzskaites vērtību. Kad Konkerna zaudējumu daļa asociētajā sabiedrībā izlīdzinās vai pārsniedz tā līdzdalības daļu, ieskaitot jebkurus nenodrošinātos debitoru parākus, Konkerns vairs neatzīst turpmākos zaudējumus, ja vien tas nav uzņēmies saistības vai veicis maksājumus asociētās sabiedrības vārdā.

Nerealizētie ieņēmumi no darījumiem starp Konkernu un asociētajām sabiedrībām tiek izslēgti atbilstoši Konkerna līdzdalības daļai tā asociētajās sabiedrībās. Nerealizētie zaudējumi arī tiek izslēgti, ja vien darījums nenorāda, ka ir notikusi nodoto aktīvu vērtības samazināšanās. Asociēto sabiedrību grāmatvedības uzskaites politikas ir izmainītas, lai nodrošinātu to konsekvētu pielietojumu atbilstoši Konkernā izmantotajām politikām.

2.3. Informācijas atklāšana par darbības segmentiem

Informācijas atklāšanas par Konkerna darbības segmentiem nolūkos Konkerns veic tā darbības segmentu sadalījumu atbilstoši Konkerna iekšējās pārvaldības struktūrai, kas ir pamats ziņojumu sistēmai, darbības rezultātu analīzei un novērtēšanai un resursu sadalīšanai pēc galvenā darbības lēmumu pieņēmēja.

Koncerns iedala tā uzņēmējdarbību trīs galvenajos segmentos – ražošana un pārdošana, sadale un pārvades aktīvu pārvaldība. Papildus tiek izdalītas Korporatīvās funkcijas, kas Konkernā nodrošina un sniedz atbalsta pakalpojumus.

2.4. Ārvalstu valūtu pārvērtēšana

a) Funkcionālā un uzrādīšanas valūta

Konsolidēto finanšu pārskatu posteņi tiek mērīti tās ekonomiskās vides valūtā, kurā Konkerna uzņēmums darbojas (funkcionālā valūta). Konsolidēto finanšu pārskatu posteņi ir izteikti Latvijas latos (LVL), kas ir mēitassabiedrības funkcionālā un Konkerna uzrādīšanas valūta.

b) Darījumi un atlikumi

Visi darījumi ārvalstu valūtās ir pārvērtēti funkcionālajā valūtā pēc attiecīgo darījumu veikšanas dienā noteiktajiem valūtas kursiem. Monetārie aktīvi un saistības, kas izteiktas ārvalstu valūtās, tiek pārvērtētas funkcionālajā valūtā pēc valūtas kursa pārskata gada pēdējā dienā. Gūtie ieņēmumi vai zaudējumi tiek iekļauti attiecīgā perioda konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

c) Konkerna ārvalstu uzņēmumu darījumu konsolidācija

Visu to Konkerna uzņēmumu, kuru funkcionālā valūta atšķiras no konsolidētajos finanšu pārskatos uzrādītās valūtas un nevienam no kuriem funkcionālā valūta nav pakļauta hiperinflācijas ekonomikai, finanšu rezultātu posteņi ir izteikti pārskatos uzrādīšanas valūtā šādā veidā:

- 1) katra aktīvu un saistību finanšu pozīcija ir izteikta pēc finanšu pārskata perioda pēdējās dienas kursa,
- 2) katra konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina ieņēmumu un izmaksu pozīcija ir izteikta pēc vidējā valūtas kursa, ja vien šis vidējais kurss nav pietiekoši līdzīgs darījumu datumos noteikto valūtas kursu kumulatīvajam efektam, kā rezultātā ieņēmumi un izmaksas tiek izteikti pēc kursa darījumu datumos.

2.5. Nemateriālie ieguldījumi

a) Licences un datorprogrammas

Licences un datorprogrammas tiek uzskaitītas iegādes vērtībā, atskaitot uzkrāto amortizāciju. Amortizācija tiek aprēķināta pēc lineārās metodes, lai norakstītu licenču un datorprogrammu iegādes vērtību to lietderīgās izmantošanas periodā (5 gadi). Datorprogrammu izstrādes izmaksas, kas atzītas kā aktīvi, tiek amortizētas to lietderīgās izmantošanas laikā, bet ne ilgāk kā 5 gadus.

b) CO₂ emisijas kvotas

CO₂ emisijas kvotas (vai tiesības) tiek atzītas iegādes vērtībā. No valdības bez maksas saņemtās emisijas tiesības tiek atzītas nulles vērtībā. CO₂ emisijas tiesības tiek uzskaitītas iegādes vērtībā, kad Koncerns ir ieguvis kontroli pār tām. Gadījumā, ja no valdības bez maksas saņemto CO₂ emisijas kvotu skaits ir mazāks par izmantošanai nepieciešamo emisijas kvotu skaitu, Koncerns veido uzkrājumus kvotu iegādei, kuru bilances vērtība tiek noteikta pēc CO₂ emisijas kvotu tirgus cenas to iegādes brīdī. Emisijas tiesības tiek uzskaitītas nemateriālo ieguldījumu sastāvā (skatīt 13.b pielikumu). Papildus iegādāto CO₂ emisijas kvotu nākotnes pirkšanas vai pārdošanas darījumi par emisijas kvotām, kas nav izmantojamas Koncerna patēriņam, ir atzīstami par atvasinātajiem finanšu instrumentiem (skatīt 2.21.b, 3.3. punktus un 21.c, IV pielikumu).

2.6. Pamatlīdzekļi

Pamatlīdzekļi ir uzrādīti sākotnējā vērtībā vai pārvērtēšanas vērtībā (skatīt 2.9. punktu), atskaitot uzkrāto nolietojumu un uzkrāto vērtības samazinājumu.

Pamatlīdzekļu izmaksas veido iegādes cena, transportēšanas izmaksas, uzstādīšanas un citas tiešās izmaksas, kas attiecināmas uz iegādi vai ieviešanu. Pašu izveidotu pamatlīdzekļu izmaksas ietver materiālu izmaksas, pakalpojumu un darbaspēka izmaksas. Turpmākajos periodos radušās izmaksas tiek iekļautas aktīva uzskaites vērtībā vai arī atzītas kā atsevišķs aktīvs tikai tad, ja no tām ir sagaidāmi nākotnes ekonomiskie labumi Koncernam un aktīva izmaksas var ticami noteikt. Pamatlīdzekļa nomainītās sastāvdaļas uzskaites vērtība tiek pārvērtēta.

Visas pārējās remonta un uzturēšanas izmaksas tiek iekļautas konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā to rašanās brīdī. Aizņēmumu izmaksas tiek kapitalizētas proporcionāli pamatlīdzekļu nepabeigtās celtniecības izmaksu summai pamatlīdzekļa izbūves laikā. Kapitalizēta tiek arī valūtas kursu riska ierobežošanas līgumu efektīvā daļa, kas tiek iekļauta konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā pakāpeniski kopā ar nolietojumu vai arī brīdī, kad noraksta pamatlīdzekli.

Ja pamatlīdzeklis sastāv no vairākām sastāvdaļām ar dažādu

lietderīgās izmantošanas laiku, šim sastāvdaļām nolietojums tiek rēķināts katrai atsevišķi. Viendabīgas sastāvdaļas ar līdzīgu lietderīgās izmantošanas laiku tiek uzskaitītas grupās.

Zeme netiek pakļauta nolietojuma aprēķinam. Pārējiem aktīviem nolietojums tiek aprēķināts pēc lineārās metodes, lai norakstītu katra pamatlīdzekļa sākotnējo vērtību līdz tā atlikušajai vērtībai visā tā lietderīgās izmantošanas laikā šādā veidā:

Pamatlīdzekļu veidi	Aplēstais lietderīgās izmantošanas periods gados
Ēkas un inženierbūves:	
- hidroelektrostacijas, termoelektrostacijas	15 – 80
- elektroenerģijas pārvades tīkli	30 – 50
- elektroenerģijas sadales tīkli	20 – 30
Tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas:	
- hidroelektrostacijās	3 – 12
- termoelektrostacijās	3 – 10
- pārvades un sadales tehnoloģiskās iekārtas un aprīkojums	10
Pārējie pamatlīdzekļi	2 – 5

Aktīvu atlikušās vērtības un lietderīgās izmantošanas laiki tiek pārskatīti un nepieciešamības gadījumā koriģēti katra pārskata gada beigās.

Gadījumos, kad kāda pamatlīdzekļa bilances vērtība ir augstāka par tā atgūstamo vērtību, attiecīgā pamatlīdzekļa vērtība tiek nekavējoties norakstīta līdz tā atgūstamajai vērtībai (skatīt 2.8. punktu).

Peļņa vai zaudējumi no pamatlīdzekļu izslēgšanas tiek aprēķināti kā starpība starp pamatlīdzekļa bilances vērtību un pārdošanas rezultātā gūtajiem ieņēmumiem un iekļauti

attiecīgā perioda konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Ja tiek pārdoti pārvērtētie pamatlīdzekļi, attiecīgās summas no pārvērtēšanas rezerves tiek pārklasificētas uz iepriekšējo periodu nesadalīto peļņu.

Nepabeigtā celtniecība tiek uzskaitīta sākotnējā vērtībā un tā atspoguļo pamatlīdzekļu izveidošanas un nepabeigto celtniecības objektu izmaksas. Sākotnējā vērtībā ietilpst celtniecības un montāžas izmaksas un citas ar pamatlīdzekļa izveidošanu saistītās tiešās izmaksas. Nepabeigtajai celtniecībai nolietojums netiek aprēķināts, kamēr attiecīgie aktīvi nav pabeigti un nodoti ekspluatācijā.

2.7. Noma

a) *Koncerns ir nomnieks*

Noma, kurā iznomātājs patur nozīmīgu daļu no īpašumtiesībām raksturīgajiem riskiem un atbildības, tiek klasificēta kā operatīvā noma. Nomas maksājumi un priekšapmaksas maksājumi par nomu (atskaitot no iznomātāja saņemtos finansiālos stimulus) tiek iekļauti konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā pēc lineārās metodes nomas perioda laikā.

b) *Koncerns ir iznomātājs*

Aktīvi, kas tiek iznomāti operatīvajā nomā, tiek uzrādīti pamatlīdzekļu sastāvā iegādes vērtībā, atskaitot nolietojumu. Nolietojumu aprēķina pēc lineārās metodes attiecīgo pamatlīdzekļu lietderīgās lietošanas perioda garumā, lai norakstītu pamatlīdzekļa vērtību līdz tā aplēstajai atlikušajai vērtībai lietderīgās izmantošanas perioda beigās. Nomas ieņēmumi no operatīvās nomas un no klientiem saņemtas priekšapmaksas (izņemot nomniekam sniegtos finansiālos stimulus) tiek ietvertas konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā pēc lineārās metodes nomas perioda laikā.

2.8. Aktīvu vērtības samazināšana

Aktīvu, kas tiek pakļauti nolietojumam vai amortizācijai, kā arī zemes vērtība tiek pārskatīta ikreiz, kad notikumi un apstākļi liecina par iespējamu to bilances vērtības neatgūstamību. Zaudējumi no vērtības samazināšanās tiek atzīti vērtībā, kas ir starpība starp aktīva bilances vērtību un tā atgūstamo vērtību. Atgūstamā vērtība ir augstākā no attiecīgā aktīva patiesās vērtības, atskaitot pārdošanas izmaksas un tā lietošanas vērtības. Lai noteiktu lietošanas vērtību, novērtētā nākotnes naudas plūsma tiek diskontēta līdz tās tagadnes vērtībai, izmantojot pirmsnodokļa diskonta likmi, kas atspoguļo tirgus īstermiņa sagaidāmo naudas vērtību un aktīvam atbilstošos riskus. Ja aktīvs nerada būtisku neatkarīgu naudas plūsmu, atgūstamā vērtība tiek noteikta tai naudas plūsmu radošajai vienībai, kuras sastāvā attiecīgais aktīvs iekļauts. Zaudējumi no vērtības samazināšanās aktīviem, kas uzskaitīti pārvērtētajā vērtībā, tiek atzīti kā vispārējie ieņēmumi pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves ietvaros, bet vērtības samazināšanās aktīviem, kas uzskaitīti amortizētajā iegādes vērtībā vai aktīviem, kas uzskaitīti pārvērtētajā vērtībā, gadījumā, ja zaudējumi no šo aktīvu vērtības samazināšanās pārsniedz iepriekš atzīto atlikušo pārvērtēto vērtību, – konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā pamatlīdzekļu nolietojuma, nemateriālo ieguldījumu aprēķinātās amortizācijas izmaksu un aktīvu vērtības samazinājuma pozīcijās.

Pamatpieņēmumi, kurus izmanto, nosakot zaudējumus no aktīvu vērtības samazināšanās, pamatojas uz Koncerna uzņēmumu vai mātesabiedrības vadības iespējami precīzāko aplēsi par to saimniecisko apstākļu kopumu, kuri pastāvēs aktīva atlikušajā lietderīgās izmantošanas laikā uz jaunākajiem apstiprinātajiem finanšu budžetiem un Koncerna sabiedrību vadības apstiprinātajām prognozēm, kas aptver maksimāli 10 gadu periodu. Aktīvi, kuru vērtība ir tikusi samazināta, katra pārskata gada beigās tiek izvērtēti, lai noteiktu, vai uzkrājumi zaudējumiem no vērtības samazināšanās nav jāsamazina. Apvērtais uzkrājumu samazinājums tiek atzīts konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Apvērtais pārvērtēto pamatlīdzekļu vērtības samazinājums tiek atzīts konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā atbilstoši iepriekš konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā atzītajiem zaudējumiem no vērtības samazināšanās šiem pašiem pārvērtētajiem pamatlīdzekļiem. Atlikušais apvērtais pārvērtēto pamatlīdzekļu vērtības samazinājums tiek atzīts vispārējos ieņēmumos.

2.9. Pamatlīdzekļu pārvērtēšana

Pamatlīdzekļu pārvērtēšana tiek veikta ar pietiekamu regularitāti, lai nodrošinātu, ka pārvērtēšanai pakļauto pamatlīdzekļu uzskaites vērtība būtiski neatšķiras no vērtības, kāda tiktu noteikta, novērtējot tos patiesajā vērtībā.

Regulāri, bet ne retāk kā reizi 5 gados tiek pārvērtētas šādas pamatlīdzekļu grupas:

a) *ēkas un inženierbūves, tai skaitā*

- Daugavas hidroelektrostaciju ēkas un inženierbūves,
- pārvades sistēmas ēkas un inženierbūves,
- sadales sistēmas ēkas un inženierbūves;

b) *tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas, tai skaitā*

- Daugavas hidroelektrostaciju tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas,
- pārvades sistēmas tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas,
- sadales sistēmas tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas;

c) *pārējie pamatlīdzekļi, tai skaitā*

- Daugavas hidroelektrostaciju pārējie pamatlīdzekļi,
- pārvades sistēmas pārējie pamatlīdzekļi,
- sadales sistēmas pārējie pamatlīdzekļi.

Pārvērtēšanas rezultātā radies vērtības pieaugums, atskaitot atlikto nodokli, tiek uzrādīts Konsolidētā pārskata par finansiālo stāvokli postenī „Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerve”. Vērtības samazinājums savukārt tiek norakstīts no iepriekšējos gados vispārējos ieņēmumos ieskaitītā attiecīgā pamatlīdzekļa vērtības pieauguma, pārsniegumu iekļaujot pārskata gada konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Pārvērtēšanas datumā uzkrāto nolietojumu palielina vai samazina proporcionāli pamatlīdzekļa iegādes vērtības vai citas vērtības, kas aizstāj iegādes vērtību finanšu pārskatos, izmaiņām tā, lai pamatlīdzekļa bilances vērtība pēc pārvērtēšanas būtu vienāda ar tā pārvērtēto vērtību.

Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezervi samazina brīdī, kad pārvērtētais pamatlīdzeklis tiek likvidēts vai atsavināts.

Pārvērtēšanas rezervi nedrīkst sadalīt dividendēs, izlietot zaudējumu segšanai, ieskaitīt citās rezervēs, ne arī izmantot citiem mērķiem.

2.10. Krājumi

Krājumi ir norādīti zemākajā no pašizmaksas vai neto pārdošanas vērtības. Neto pārdošanas vērtība ir normālas Koncerna sabiedrības darbības gaitā noteiktā krājumu pārdošanas cena, atskaitot mainīgās pārdošanas izmaksas. Pašizmaksa aprēķināta, izmantojot vidējo svērto metodi.

Krājumu pirkšanas izmaksas ietver pirkšanas cenu, ievadmu un citus nodokļus un nodevas, transportēšanas un ar to saistītās izmaksas, kā arī citas izmaksas, kas tieši saistītas ar materiālu un preču piegādi. Nosakot krājumu vērtību, tiek atskaitītas tirdzniecības atlaides, rabati un tiem līdzīgas atlaides.

Krājumu apjoms gada beigās tiek pārbaudīts, veicot inventarizāciju.

Katra pārskata gada beigās krājumi tiek pārskatīti ar mērķi identificēt to novecošanas pazīmes. Uzkrājumi tiek atzīti gadījumos, kad tiek atklāti novecojuši un bojāti krājumi. Pārskata gadā ne retāk kā reizi mēnesī tiek veikta krājumu vērtības pārskatīšana ar mērķi identificēt morāli un fiziski novecojušus, bojātus krājumus. Šāda veida krājumiem tiek veidoti uzkrājumi vērtības samazināšanai.

Lēnas kustības un novecojušu krājumu uzkrājumu veidošanai ir šādi pamatprincipi:

- hidroelektrostaciju un termoelektrostaciju iekārtām, kuras nav apgrozījušās 12 mēnešu laikā, uzkrājumi tiek veidoti 90% apmērā,
- pārējiem krājumiem, kuri nav apgrozījušies pēdējo 12 mēnešu laikā, uzkrājumi tiek veidoti 100% apmērā,
- hidroelektrostaciju un termoelektrostaciju iekārtām, kuras nav apgrozījušās 6 mēnešu laikā, uzkrājumi tiek veidoti 45% apmērā,
- pārējiem krājumiem, kuri nav apgrozījušies pēdējo 6 mēnešu laikā, uzkrājumi tiek veidoti 50% apmērā,
- uzkrājumi netiek veidoti termoelektrostaciju nepārtrauktās darbības nodrošināšanai nepieciešamajiem kurināmā rezerves krājumiem,

2.11. Pircēju un pasūtītāju parādi

Debitoru parādi sākotnēji tiek atzīti patiesajā vērtībā un turpmāk uzrādīti amortizētajā iegādes vērtībā, atskaitot uzkrājumus vērtības samazinājumam. Uzkrājumi vērtības samazinājumam tiek veidoti gadījumos, kad pastāv objektīvi pierādījumi, ka Koncerns nevarēs saņemt parādu pilnā vērtībā atbilstoši sākotnēji noteiktiem atmaksas termiņiem.

Ievērojami debitora finanšu sarežģījumi, iespēja, ka debitors varētu bankrotēt vai nonākt līdz finanšu reorganizācijai, kā arī novēloti maksājumi vai rēķinu neapmaksāšana (vairāk nekā 30 dienu virs termiņa) ir uzskatāmas pazīmes tam, ka pircēju un pasūtītāju parādu vērtība samazinās.

Uzkrājums vērtības samazinājumam (šaubīgajiem parādiem) tiek aprēķināts, balstoties uz debitoru parāda vecuma analīzi un pamatojoties uz Koncerna uzņēmumu un mātesabiedrības vadības noteiktajām aplēsēm, kuras tiek pārskatītas ne retāk kā vienreiz gadā. Elektroenerģijas debitoru parādu uzkrājumi tiek aprēķināti parādiem, kas ir vecāki par 45 dienām, un, ja parāda samaksas termiņš tiek kavēts vairāk par 181 dienu, uzkrājumi tiek veidoti 100% apmērā. Pārējiem pircēju un pasūtītāju parādiem uzkrājumi tiek aprēķināti, sākot ar 31. kavējuma dienu, un, ja parāda samaksas termiņš tiek kavēts vairāk par 91 dienu, uzkrājumi tiek veidoti 100% apmērā (skatīt 17.a pielikumu). Atsevišķi tiek izvērtēti elektroenerģijas debitori, kuru parāds ir lielāks par LVL 500 tūkstošiem vai

EUR 711 tūkstošiem un ar kuriem ir noslēgta vienošanās par pakāpenisku parāda atmaksas grafiku. Nepieciešamais uzkrājumu apjoms šiem debitoriem tiek noteikts atbilstoši to riska klasei aprēķinātajai maksātnespējas varbūtībai.

Aktīva bilances vērtība tiek samazināta, izmantojot vērtības samazināšanās kontus, kā arī atzīstot zaudējumu daļu kā pārdošanas un klientu apkalpošanas izmaksas konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Gadījumā, ja debitoru parādi nav atgūstami, tos noraksta pircēju un pasūtītāju parādiem paredzētajos vērtības samazinājuma kontos.

Ja iepriekš norakstītās summas tiek atgūtas, tad par šo daļu samazinās pārdošanas un klientu apkalpošanas izmaksas konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

2.12. Nauda un naudas ekvivalenti

Nauda un naudas ekvivalenti sastāv no naudas atlikuma banku kontos, pieprasījuma depozītiem bankās un citiem īstermiņa depozītiem ar sākotnējo termiņu līdz 3 mēnešiem.

2.13. Dividenžu sadale

Mātesabiedrības akcionāriem izmaksājamās dividendes tiek atspoguļotas kā saistības konsolidētajos finanšu pārskatos periodā, kurā mātesabiedrības akcionāri dividendes ir apstiprinājuši.

2.14. Pensijas un pēcnodarbinātības pabalsti

a) Pensiju saistības

Koncerns darbinieku vārdā veic ikmēneša iemaksas slēgtā fiksētu iemaksu pensiju plānā. Plānu pārvalda akciju sabiedrība „Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds”, kurā Koncernam ir 50% līdzdalība. Fiksētu iemaksu plāns ir plāns, saskaņā ar kuru Koncernam ir jāveic iemaksas plānā un tam nerodas papildu juridiskas vai prakses radītas saistības veikt papildu maksājumus, ja plānam nav pietiekamu līdzekļu, lai izmaksātu visus darbinieku pabalstus par darbinieku sniegtajiem pakalpojumiem esošajā vai iepriekšējos periodos. Iemaksas tiek veiktas 5% apmērā no katra pensiju plāna dalībnieka algas. Koncerns atzīst iemaksas fiksētu iemaksu plānā to izmaksas brīdī, kad darbinieks ir sniedzis pakalpojumus apmaiņā pret šīm iemaksām.

b) Uzkrājumi Kopīgumā noteiktajām pēcnodarbinātības pabalstu saistībām

Līdztekus iepriekšminētajam pensiju plānam Koncerns nodrošina noteiktus labumus darba attiecību izbeigšanas gadījumā tiem darbiniekiem, kuru nodarbinātības nosacījumi atbilst noteiktiem kritērijiem. Pabalstu saistības tiek aprēķinātas, ņemot vērā esošo algas līmeni un to darbinieku, kuriem ir jāsaņem maksājumi, skaitu, vēsturisko darba attiecību izbeigšanas gadījumu skaitu, kā arī aktuāra pieņēmumus.

Neatkarīgi aktuāri katru gadu pārrēķina noteiktās pabalstu saistības, pielietojot plānotās vienības kredītmēti.

Konsolidētajā pārskatā par finansiālo stāvokli atzītās saistības attiecībā uz pēcnodarbinātības pabalstiem tiek atspoguļotas to pašreizējā vērtībā konkrētā pārskata par finansiālo stāvokli datumā. Pabalstu saistību pašreizējā vērtība tiek noteikta pietiekami regulāri, diskontējot paredzamos nākotnes naudas plūsmas izejošos maksājumus, izmantojot valsts vērtspapīru procentu likmes. Koncerns izmanto plānoto vienību kredītmēti, lai novērtētu savu fiksēto pabalstu saistību pašreizējo vērtību un ar tiem saistītās pašreizējās un iepriekšējās darba izmaksas. Saskaņā ar šo metodi tiek uzskatīts, ka katrs nostrādātais periods rada pabalsta saņemšanas tiesību papildvienību un visu šādu vienību summa veido kopējās Koncerna saistības par pēcnodarbinātības pabalstiem. Koncerns izmanto objektīvus un savstarpēji savietojamus aktuāra pieņēmumus par mainīgajiem demogrāfiskajiem faktoriem un finanšu faktoriem (tajā skaitā par paredzamo darba atlīdzības pieaugumu un noteiktām izmaiņām pabalstu apmēros).

Aktuāra ieguvumi vai zaudējumi, kas radušies no pieredzē balstītiem aprēķiniem un izmaiņām aktuāra pieņēmumos, tiek iekļauti konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā tajā pārskata periodā, kad tie radušies. Iepriekšējās darba izmaksas nekavējoties tiek atzītas konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā, ja vien izmaiņas pensiju plānā būtiski neietekmē darbiniekus atlikušajā nodarbinātības periodā (garantētais periods). Šajā gadījumā iepriekšējās darba izmaksas tiek amortizētas pēc lineārās metodes visā garantētā perioda laikā.

2.15. Ienākuma nodoklis

a) Uzņēmumu ienākuma nodoklis

Latvija un Lietuva

Uzņēmumu ienākuma nodokli veido par pārskata gadu aprēķinātais un atliktais uzņēmumu ienākuma nodoklis. Uzņēmumu ienākuma nodokļa maksājumi par pārskata gadu tiek aprēķināti par peļņu pirms nodokļiem, kas koriģēta par noteiktiem neatskaitāmiem izdevumiem / neapliekamajiem ieņēmumiem, saskaņā ar attiecīgo likumdošanu piemērojot ar nodokli apliekamajam attiecīgajā taksācijas periodā gūtajam ienākumam nodokļa likmi 15% apmērā.

Igaunija

Atbilstoši ienākuma nodokļa likumdošanai attiecīgā pārskata gada peļņa Igaunijā netiek aplikta ar uzņēmumu ienākuma nodokli. Uzņēmumu ienākuma nodoklis tiek aprēķināts izmaksātām dividendēm, papildus gūtiem labumiem, dāvanām, ziedojumiem, reprezentācijas izmaksām, tieši ar saimniecisko darbību nesaistītām izmaksām un transfertcenu korekcijām. Sākot ar 2008. gada 1. janvāri neto dividendēm, kas izmaksātas no nesadalītās peļņas, tiek piemērota nodokļa likme 21/79 apmērā. Atsevišķos gadījumos ir iespējams izmaksāt dividendes, neapliekot tās ar papildu ienākuma nodokli. Par dividendēm aprēķinātais uzņēmumu ienākuma nodoklis tiek uzskaitīts kā saistības un izmaksas tajā pārskata periodā, kad tiek deklarētas izmaksātās dividendes, neatkarīgi no faktiskā izmaksas datuma vai perioda, par kuru tiek izmaksātas dividendes.

b) Atliktais ienākuma nodoklis

Latvija un Lietuva

Atliktais ienākuma nodoklis tiek uzkrāts pilnā apmērā saskaņā ar saistību metodi attiecībā uz visām pagaidu atšķirībām starp aktīvu un saistību vērtībām finanšu pārskatos un to vērtībām nodokļu aprēķinu mērķiem. Ja atliktais nodoklis rodas no sākotnējās aktīvu vai saistību atzišanas darījuma rezultātā, kas nav uzņēmējdarbības apvienošana un kas darījuma brīdī neietekmē peļņu vai zaudējumus ne finanšu pārskatos, ne nodokļu mērķiem, atliktais nodoklis netiek atzīts. Atlikta nodokļa aprēķinos tiek izmantota nodokļa likme (un likumdošana), kas sagaidāma periodos, kad pagaidu atšķirības izlīdzināsies, pamatojoties uz bilances datumā noteiktajām nodokļu likmēm.

Gadījumos, kad kopējais atlikta nodokļa aprēķina rezultāts būtu atspoguļojams bilances aktīvā, to iekļauj finanšu pārskatā tikai tad, kad ir ticams, ka attiecīgajam Koncerna uzņēmumam būs pietiekams ar nodokli apliekams ienākums, pret kuru varēs segt pagaidu atšķirības.

Aprēķinot atlikto ienākuma nodokli netiek ņemti vērā nodokļa atvieglojumi jaunajām tehnoloģiskajām iekārtām.

Atliktais nodoklis tiek attiecināts uz pagaidu atšķirībām, kas rodas no ieguldījumiem meitassabiedrībās un asociētajās sabiedrībās, izņemot gadījumus, kad Koncerns kontrolē pagaidu atšķirības izlīdzināšanās periodu un ir sagaidāms, ka paredzamā nākotnē pagaidu atšķirības netiks izlīdzinātas.

Igaunija

Saskaņā ar vietējās nodokļu sistēmas specifiku Igaunijā reģistrētiem uzņēmumiem nav nekādu atšķirību starp aktīvu vērtību finanšu pārskatos un to vērtību nodokļu aprēķinu mērķiem, tādēļ atlikta ienākuma nodokļa aktīvi un saistības netiek atzītas finanšu pārskatos.

2.16. Aizņēmumi

Aizņēmumi sākotnēji tiek atzīti to patiesajā vērtībā. Turpmākajos periodos aizņēmumi tiek atspoguļoti amortizētajā iegādes vērtībā; starpība starp saņemto naudas līdzekļu apjomu, atskaitot ar aizņēmumu saņemšanu saistītās izmaksas, un aizņēmuma dzēšanas vērtību tiek pakāpeniski ietverta konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā aizņēmuma perioda laikā.

Aizņēmumi tiek uzrādīti kā īstermiņa saistības, ja vien Koncernam nav neapstrīdamu tiesību atlikt šo saistību izpildi vismaz uz 12 mēnešiem pēc pārskata par finansiālo stāvokli beigšu datuma.

2.17. Aizņēmumu izmaksas

Vispārējās un specifiskās aizņēmumu izmaksas, kuras tieši attiecas uz atbilstošo aktīvu iegādi vai izveidošanu, t.i. aktīvu, līdz kuru paredzamajam izmantošanas vai pārdošanas brīdim jāpāriet ievērojamam laika periodam, tiek pievienotas šo aktīvu izveidošanas vai iegādes izmaksām līdz brīdim, kad šie aktīvi faktiski būs gatavi paredzamai izmantošanai. Visas pārējās aizņēmumu izmaksas tiek atzītas konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā tajā periodā, kurā tās ir radušās. Aizņēmumu izmaksas veido procenti un citas izmaksas, kuras Koncernam rodas saistībā ar aizņēmumu saņemšanu.

2.18. Uzkrājumi

Uzkrājumi tiek atzīti, kad Koncernam ir juridiskas vai cita veida pamatotas saistības kāda pagātnes notikuma dēļ un

pastāv varbūtība, ka šo saistību izpildei būs nepieciešama ekonomiskos labumus ietverošu resursu aizplūšana no Koncerna, un kad saistību apjomu iespējams pietiekami ticami novērtēt. Nākotnes saimnieciskās darbības zaudējumiem uzkrājumi netiek paredzēti.

Konsolidētajā pārskatā par finansiālo stāvokli uzkrājumi tiek uzrādīti, iespējami precīzi nosakot to izdevumu summu, kas būtu nepieciešama, lai dzēstu saistības pārskata par finansiālo stāvokli beigšu datumā. Uzkrājumi tiek izmantoti tikai tiem izdevumiem, attiecībā uz kuriem uzkrājumi tika sākotnēji atzīti, un uzkrājumi tiek samazināti gadījumā, ja iespējamā resursu aizplūšana vairs nav paredzama.

Uzkrājumi tiek novērtēti, ņemot vērā to izdevumu pašreizējo vērtību, kas ir sagaidāma, lai nokārtotu pastāvošās saistības, diskontēšanai izmantojot pirmsnodokļu procentu likmi, kas ietver sevī pašreizējo naudas vērtības tirgus novērtējumu un konkrētām saistībām piemētošos riskus. Uzkrājumu pašreizējās vērtības pieaugums noteiktā laika periodā tiek atzīts kā procentu izmaksas.

Uzkrājumi apkārtējās vides aizsardzībai tiek atzīti, lai segtu nodarīto kaitējumu apkārtējai videi, kas radies pirms pārskata perioda beigām, gadījumā, ja to nosaka likumdošanai arī Koncernā pielietotā vides aizsardzības politika, kas nosaka to, ka Koncernam ir noteikts pienākums novērst apkārtējai videi radīto kaitējumu. Uzkrājumi tiek atzīti, ņemot vērā vides aizsardzības ekspertu atzinumus un iepriekšējo pieredzi, veicot ar apkārtējās vides aizsardzību saistīto darbu (skatīt 22.b pielikumu).

2.19. Dotācijas

Pamatlīdzekļi, kas saņemti no citām sabiedrībām bez atbildības, tiek atspoguļoti kā dotācijas.

Dotācijas tiek novērtētas patiesajā vērtībā kā nākamo periodu ieņēmumi, kas tiek atzīti konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā pēc lineārās metodes atbilstošo aktīvu lietderīgās izmantošanas laikā.

Eiropas Savienības finansējums

Koncerns, saņemot Eiropas Savienības (ES) fondu finansējumu, nodrošina attiecīgā projekta vadību, efektīvu iekšējo kontroli un grāmatvedības uzskaiti atbilstoši Eiropas Savienības vadlīnijām un Latvijas Republikas normatīvajiem dokumentiem.

Ar ES finansējumu saistīto darījumu uzskaitē tiek veikta, izmantojot identificējamus un atšķiramus kontus. Koncerna grāmatvedība nodrošina finansējuma atsevišķu uzskaiti, iekļaujot ar projektu realizāciju saistītos ieņēmumus un izdevumus, ilgtermiņa ieguldījumus un pievienotās vērtības nodokli attiecīgajās Koncerna bilances un peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcijās.

2.20. Finanšu instrumenti – sākotnējā atzīšana, novērtēšana un atzīšanas pārtraukšana

a) Finanšu aktīvi

I) Sākotnējā atzīšana un novērtēšana

Par finanšu aktīviem atbilstoši SGS Nr. 39 tiek atzīti finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar ietekmi uz peļņas vai zaudējumu aprēķinu, aizdevumi un debitoru parādi, līdz termiņa beigām turēti ieguldījumi, pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi, kā arī atvasinātie finanšu instrumenti atbilstoši riska ierobežošanas uzskaitē. Koncerns nosaka savu finanšu aktīvu klasifikāciju to sākotnējās atzīšanas brīdī.

Visi finanšu aktīvi sākotnēji tiek atzīti to patiesajā vērtībā pieskaitot darījumu izmaksas, izņemot tos finanšu aktīvus, kas atzīti patiesajā vērtībā peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

Finanšu aktīvu iegāde vai pārdošana, kas paredz aktīvu piegādi noteiktā laika posmā, kuru nosaka ar konkrētiem tirgus noteikumiem vai vienošanos (regulāri tirdzniecības darījumi) tiek atzīta iegādes/pārdošanas brīdī, t.i., datumā, kad Koncerns ir apņēmis iegādāties vai pārdot aktīvu.

II) Turpmākā novērtēšana

Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar atzīšanu peļņā vai zaudējumos

Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar atzīšanu peļņā vai zaudējumos sastāv no pārdošanai turētiem finanšu aktīviem un finanšu aktīviem, kas pēc sākotnējās atzīšanas iekļaujami peļņā vai zaudējumos to patiesajā vērtībā. Finanšu aktīvi ir klasificējami kā pārdošanai turēti, ja tie ir iegūti ar mērķi tos pārdot vai atpirkt tuvākajā laikā. Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar atzīšanu peļņā vai zaudējumos tiek atspoguļoti pārskatā par finansiālo stāvokli patiesajā vērtībā, ieskaitot vērtības neto izmaiņas, kas atklātas kā finanšu izmaksas (patiesās vērtības neto samazinājums) vai finanšu ieņēmumi (patiesās vērtības neto pieaugums) peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Finanšu aktīvi, kas pēc sākotnējās atzīšanas iekļaujami peļņā vai

zaudējumos to patiesajā vērtībā, tiek atspoguļoti to sākotnējās atzīšanas datumā un tikai tajā gadījumā, ja atbilst SGS Nr. 39 ietvertajām prasībām. Koncerns nav atzinis jebkādu finanšu aktīvus to patiesajā vērtībā peļņā vai zaudējumos.

Atvasinātie finanšu instrumenti, kas iekļauti darījumu līgumos, tiek uzskaitīti kā atsevišķi atvasinātie finanšu instrumenti un atklāti to patiesajā vērtībā, ja to ekonomiskais raksturojums un iespējamie riski nav cieši saistīti ar šiem noslēgtajiem darījumu līgumiem un darījumus nav paredzēts pārdot vai atzīt patiesajā vērtībā peļņā vai zaudējumos. Šādi iegultie atvasinātie finanšu instrumenti tiek uzskaitīti patiesajā vērtībā, atzīstot patiesās vērtības izmaiņas peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

Aizdevumi un debitori

Aizdevumi un debitori ir neatvasinātie finanšu aktīvi ar fiksētu vai noteiktu apmaksas laiku, un tie netiek kotēti aktīvu tirgū. Pēc to sākotnējās atzīšanas šie finanšu aktīvi turpmāk tiek novērtēti to amortizētajā vērtībā atskaitot vērtības samazinājumu, pielietojot EIR jeb efektīvās procentu likmes metodi. Vērtības samazināšanās rezultātā radušies zaudējumi tiek atzīti peļņas vai zaudējumu aprēķinā kā finanšu izmaksas aizdevumiem un kā pārējās saimnieciskās darbības izmaksas – debitoriem.

Ieguldījumi līdz termiņa beigām turētos finanšu aktīvos

Neatvasinātie finanšu aktīvi ar fiksētu un noteiktu apmaksu un fiksētu termiņu klasificējas kā līdz termiņa beigām turētie finanšu aktīvi, ja Koncernam ir skaidrs nodoms un iespējas tos turēt līdz termiņa beigām. Pēc sākotnējās atzīšanas ieguldījumi līdz termiņa beigām turētos finanšu aktīvos turpmāk tiek uzskaitīti amortizētajā vērtībā, atskaitot vērtības samazinājumu atbilstoši efektīvās procentu likmes metodei.

III) Atzīšanas pārtraukšana

Finanšu aktīva (vai arī, ja iespējams, finanšu aktīva daļa vai līdzīgu finanšu aktīva posteņu gupas daļa) atzīšanas pārtraukšana notiek, kad:

- 1) Izbeidzas līgumā paredzētās tiesības uz naudas plūsmu no attiecīgā finanšu aktīva,
- 2) Koncerns nodod līgumā predzētās tiesības uz naudas plūsmu no attiecīgā finanšu aktīva vai uzņemas pārskaitīt saņemtos naudas līdzekļus trešajām personām pilnā apmērā bez būtiskas kavēšanās atbilstoši starpniecības līgumam; vai arī, ja (a) Koncerns būtībā ir nodevis visus finanšu aktīva riskus un ieguvumus un ja (b) Koncerns būtībā nav ne nodevis, ne saglabājis visus finanšu aktīva riskus un ieguvumus, bet ir nodevis kontroli pār finanšu aktīvu.

b) Finanšu saistības

I) Sākotnējā atzīšana un novērtēšana

Par finanšu saistībām atbilstoši SGS Nr. 39 tiek atzītas finanšu saistības patiesajā vērtībā ar ietekmi uz peļņas vai zaudējumu aprēķinu, aizdevumi un aizņēmumi, kā arī atvasinātie finanšu instrumenti atbilstoši riska ierobežošanas uzskaitē. Koncerns nosaka savu finanšu saistību klasifikāciju to sākotnējās atzīšanas brīdī.

Visas finanšu saistības sākotnēji tiek atzītas to patiesajā vērtībā, izņemot aizdevumus un aizņēmumus, no kuriem tiek atskaitītas uz tiem tieši attiecināmās darījumu izmaksas.

Koncerna finanšu saistības sastāv no parādiem piegādātājiem un pārējiem kreditoriem, banku overdraftiem, aizdevumiem un aizņēmumiem, finanšu garantiju līgumsaistībām un atvasinātajiem finanšu instrumentiem.

II) Turpmākā novērtēšana

Finanšu saistības patiesajā vērtībā ar atzīšanu peļņā vai zaudējumos

Finanšu saistības patiesajā vērtībā ar atzīšanu peļņā vai zaudējumos sastāv no pārdošanai turētām finanšu saistībām un finanšu saistībām, kas pēc sākotnējās atzīšanas iekļaujamās peļņā vai zaudējumos to patiesajā vērtībā. Šī saistību kategorija iekļauj sevī Koncernā izmantotos atvasinātos finanšu instrumentus, kas neklasificējas kā risku ierobežošanas instrumenti kā nosaka SGS Nr.39. Atsevišķi iegultie atvasinātie finanšu instrumenti arī tiek klasificēti kā pārdošanai turēti līdz tam brīdim, kad tos paredzēts izmantot kā efektīvus riska ierobežošanas instrumentus.

Aizdevumi un aizņēmumi

Pēc sākotnējās atzīšanas bezprocentu aizdevumi un aizņēmumi turpmāk tiek atzīti amortizētajā vērtībā, izmantojot efektīvās procentu likmes metodi. Ieņēmumi un zaudējumi tiek atzīti peļņas vai zaudējumu aprēķinā brīdī, kad tiek pārtraukta saistību atzīšana, kā arī amortizācijas laikā atbilstoši efektīvās procentu likmes metodei. Amortizētā vērtība tiek aprēķināta, ņemot vērā jebkādas atlaides vai bonusus pie iegūšanas, kā arī izdevumus vai izmaksas, kas ir ņemtas par pamatu pie efektīvās procentu likmes aprēķina. Efektīvās procentu likmes amortizācija kā finanšu izmaksas tiek iekļauta peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

III) Atzīšanas pārtraukšana

Finanšu saistības tiek izslēgtas brīdī, kad tās tiek dzēstas, vai arī kad līgumā minētās saistības tiek izpildītas vai atceltas, vai tām ir beidzies termiņš. Gadījumā, ja esošās finanšu saistības

tiek aizstātas ar citām saistībām pret to pašu aizdevēju ar savādākiem nosacījumiem, vai arī esošo saistību nosacījumi būtiski mainās, šāda veida izmaiņas vai uzlabojumus var uzskatīt par esošo saistību izslēgšanu un jaunu saistību atzīšanu. Attiecīgo saistību bilances vērtību starpības tiek atzītas peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

2.21. Atvasinātie finanšu instrumenti un riska ierobežošanas aktivitātes

Koncerns izmanto tādas atvasinātos finanšu instrumentus kā valūtas nākotnes maiņas darījumu līgumus, procentu likmju mijmaiņas līgumus, elektroenerģijas tirgus cenu mijmaiņas līgumus un CO₂ gāzu emisijas kvotu iegādes nākotnes darījumu līgumus, lai ierobežotu riskus, kas saistīti ar ārvalstu valūtas kursu, procentu likmju un iepirkuma cenu svārstībām.

Atvasinātie finanšu instrumenti sākotnēji tiek atzīti to patiesajā vērtībā atvasinātā instrumenta līguma noslēgšanas brīdī, un turpmāk tie tiek pārvērtēti to patiesajā vērtībā. Patiesā vērtība tiek noteikta pēc kotētām tirgus cenām vai diskontētās naudas plūsmas modeļiem (3.3. pielikums).

Ienākumu vai izmaksu atzīšana ir atkarīga no tā, vai atvasinātais finanšu instruments ir izveidots kā atbilstošs riska ierobežošanas uzskaites prasībām un tam tiek piemērota riska ierobežošanas un, ja tā, tad no attiecīgā aktīva vai saistības, kurai risks tiek ierobežots, veida/būtības.

Koncerns lieto ar konkrētām saistībām vai droši paredzamiem nākotnes darījumiem ārvalstu valūtās saistītus noteikta riska ierobežošanas atvasinātos finanšu instrumentus (naudas plūsmas riska ierobežošana), citi atvasinātie finanšu instrumenti tiek atzīti patiesajā vērtībā konsolidētajā peļņā vai zaudējumos.

Koncerns pirms riska ierobežošanas darījuma noslēgšanas dokumentē saistību starp riska ierobežošanas instrumentu un aktīvu vai saistību, kurai risks tiek ierobežots, kā arī riska vadības mērķus un stratēģiju. Gan uzsākot riska ierobežošanas darījumu, gan vēlāk regulāri tiek dokumentēta arī riska ierobežošanas darījuma efektivitāte (spēja kompensēt izmaiņas riska ierobežošanai pakļautās saistības vai aktīva naudas plūsmā).

Atvasināto finanšu instrumentu patiesā vērtība tiek uzrādīta kā īstermiņa vai ilgtermiņa atkarībā no atvasināto instrumentu līgumsaistību izpildes dienas. Atvasināto finanšu instrumentu līgumi, kuru izpildes termiņš ir garāks par divpadsmit

mēnešiem un ir sagaidāms, ka tie būs spēkā vēl divpadsmit mēnešus pēc pārskata gada beigām, tiek atzīti kā ilgtermiņa aktīvi vai saistības. Šie atvasinātie finanšu instrumenti tiek uzskaitīti kā aktīvi, kad to patiesā vērtība ir pozitīva, un kā saistības, kad to patiesā vērtība ir negatīva.

a) Naudas plūsmas riska ierobežošana

Atvasināto finanšu instrumentu, kuri atbilst riska ierobežošanas uzskaites prasībām, patieso vērtību izmaiņu efektīvā daļa tiek atzīta vispārējos ieņēmumos un uzkrāta pašu kapitāla postenī „Risku ierobežošanas rezerve”. Izmaksas vai ieņēmumi, kas attiecas uz neefektīvo daļu, ja tādi rodas, tiek nekavējoties atzīti konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina posteņos.

Summas, kuras uzkrājas pašu kapitālā, tiek pārgrāmatotas uz konsolidēto peļņas vai zaudējumu aprēķinu periodos, kad riska ierobežošanai pakļautais aktīvs vai saistība ietekmē peļņu vai zaudējumus.

Elektroenerģijas tirgus cenu risku ierobežojošo mijmaiņas darījumu ieņēmumu vai izmaksu neefektīvā daļa tiek atzīta konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina postenī „Izlietotās izejvielas un materiāli” (8. pielikums). Aizņēmumu mainīgo procentu likmju risku ierobežojošo procentu likmju mijmaiņas darījumu ieņēmumu vai izmaksu neefektīvā daļa tiek atzīta konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

Kad riska ierobežošanas finanšu instrumentam beidzas termiņš vai tas tiek pārdots, vai arī vairs neatbilst riska ierobežošanas uzskaites kritērijiem, tad jebkādu pašu kapitālā uzkrātos zaudējumus vai peļņu turpina uzskaitīt pašu kapitālā līdz brīdim, kad darījums, kuram veikta riska ierobežošana, tiek atzīts konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

b) Finanšu aktīvi, kuru patiesās vērtības izmaiņas atspoguļotas peļņas vai zaudējumu aprēķinā

Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā, kuras izmaiņas atspoguļotas peļņas vai zaudējumu aprēķinā, ietver pārdošanai turētus finanšu aktīvus. Finanšu aktīvi tiek klasificēti kā pārdošanai turēti ieguldījumi, ja tie iegādāti pārdošanas vai atpirkšanas vajadzībām tuvākajā laikā. Atvasinātie finanšu instrumenti tiek klasificēti kā pārdošanai turēti finanšu aktīvi, ja vien tie nav atbilstoši riska ierobežošanas uzskaites prasībām. Aktīvi šajā kategorijā tiek uzskaitīti īstermiņa aktīvu sastāvā, ja ir sagaidāms, ka tie tiks realizēti 12 mēnešu periodā, citādi tie tiek uzskaitīti ilgtermiņa aktīvu sastāvā.

Izmaiņas finanšu instrumentu patiesajā vērtībā, kas atzītas peļņā vai zaudējumos, naudas plūsmas riska ierobežošanas finanšu instrumentu patiesās vērtības izmaiņu neefektīvā daļa un pašu kapitālā uzkrātā vērtība, kas tiek iekļauta konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā, klasificē atbilstoši finanšu instrumentu izmantošanas mērķiem – ieņēmumi vai zaudējumi no elektroenerģijas cenu mijmaiņas darījumu līgumiem un CO₂ emisijas kvotu nākotnes tirdzniecības darījumu līgumiem tiek atzīti *Izlietoto izejvielu un materiālu* sastāvā, kamēr ieņēmumi vai zaudējumi no procentu likmju mijmaiņas darījumu līgumiem un valūtas nākotnes maiņas darījumu līgumiem tiek atzīti *Finanšu izmaksās* vai *Finanšu ieņēmumos*.

2.22. Ieņēmumu atzīšana

Ieņēmumi ir Koncerna pamatdarbības rezultātā pārdotās produkcijas un sniegto pakalpojumu vērtība. Latvijas Republikas Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija nosaka elektrības un siltumenerģijas tarifus. Ieņēmumi tiek uzskaitīti saņemamo ienākumu vai parādu patiesajā vērtībā, atskaitot pievienotās vērtības nodokli, sagaidāmo atgrieztās produkcijas daudzumu, rabatā un atlaides. Ieņēmumu atzīšanas veidi ir šādi:

a) Elektroenerģijas pārdošana

Ieņēmumi no elektroenerģijas realizācijas iedzīvotājiem tiek atzīti, pamatojoties uz klientu ziņotajiem skaitītāju rādījumiem. Ja nepieciešams, ieņēmumos iekļauj arī ienākumus par piegādāto elektroenerģiju laika posmā no pēdējā skaitītāja lasījuma datuma līdz gada beigām. Ieņēmumi no elektroenerģijas realizācijas uzņēmumiem tiek atzīti, pamatojoties uz rēķiniem, kas katru mēnesi tiek izrakstīti uzņēmumiem par attiecīgajā mēnesī piegādāto elektroenerģiju, pamatojoties uz skaitītāju rādījumiem. Ieņēmumi no elektroenerģijas pārdošanas saistītajiem lietotājiem tiek atzīti, pamatojoties uz Sabiedrisko pakalpojumu regulatora apstiprinātajiem tarifiem, bet ieņēmumi no elektroenerģijas tirgus dalībniekiem realizētās elektroenerģijas – pēc elektroenerģijas tirdzniecības līgumos ietvertajām līgumcenām. Ieņēmumi no elektroenerģijas pārdošanas *Nord Pool* un *Balt Pool* elektroenerģijas biržās tiek atzīti pamatojoties uz tirgus cenām.

b) Siltumenerģijas pārdošana

Koncerns atzīst ieņēmumus no siltumenerģijas realizācijas katra mēneša beigās, pamatojoties uz skaitītāju rādījumiem.

c) Maksa par pieslēgumiem

Klienti veic maksājumus par pieslēgumu elektrotīklam, kas daļēji sedz tās infrastruktūras izmaksas, kas nepieciešamas, lai pieslēgtu attiecīgo klientu tīklam. Maksa par pieslēgumiem konsolidētajā pārskatā par finansiālo stāvokli tiek atspoguļota nākamo periodu ieņēmumu sastāvā un atzīta konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā, izmantojot lineāro metodi visā aplēstajā komerciālo attiecību ar klientu perioda laikā.

d) Sadales sistēmas pakalpojumi

Ieņēmumi no elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumiem tiek atzīti, pamatojoties uz Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas apstiprinātajiem tarifiem. Koncernā ieņēmumi no sniegtajiem pārvades sistēmas un sadales sistēmas pakalpojumiem tiek atzīti katra mēneša beigās, pamatojoties uz automātiski nolasītajiem vai klientu ziņotajiem skaitītāju rādījumiem.

e) Informācijas tehnoloģiju un telekomunikāciju pakalpojumi

Ieņēmumi, kas veidojas no klientiem sniegtajiem informācijas tehnoloģiju pakalpojumiem (interneta pieslēguma pakalpojumi, datu plūsmas pakalpojumi), elektronisko sakaru tīkla un telekomunikāciju pakalpojumiem tiek atzīti, pamatojoties uz klientiem izrakstītajiem rēķiniem, balstoties uz telekomunikāciju norēķinu sistēmā uzskaitīto pakalpojumu apjomu.

f) Procentu ienākumi

Procentu ienākumus atzīst, izmantojot efektīvās procentu likmes metodi. Procentu ienākumi tiek iekļauti konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā kā finanšu ienākumi.

g) Dividenžu ienākumi

Ieņēmumi tiek atzīti, kad rodas dalībnieka (akcionāra) tiesības saņemt dividendes.

2.23. Saistītās puses

Puses tiek uzskatītas par saistītām tādā gadījumā, kad vienai no pusēm ir iespēja kontrolēt otru pusi vai arī tai ir būtiska ietekme pār otru pusi, pieņemot lēmumus par finanšu un saimniecisko darbību.

2.24. Pārdošanai turētie ilgtermiņa aktīvi

Koncerns tādus ilgtermiņa aktīvus, kuru uzskaites vērtība tiks atgūta no pārdošanas darījuma drīzāk nekā no aktīva lietošanas, klasificē kā pārdošanai turētus ilgtermiņa aktīvus. Pārdošanai turētie ilgtermiņa aktīvi tiek novērtēti zemākajā vērtībā no uzskaites vērtības un patiesās vērtības, kas samazināta par pārdošanas izmaksām.

2.25. Akciju kapitāls

Koncerna akciju kapitālu veido parastās vārda akcijas.

2.26. Kreditoru parādi

Koncerna kreditoru parādi sākotnēji tiek atzīti patiesajā vērtībā un turpmāk uzrādīti amortizētajā iegādes vērtībā, izmantojot efektīvās procentu likmes metodi.

2.27. Ieguldījuma īpašumi

Ieguldījuma īpašumi ir zeme vai ēkas vai ēku daļas, kuras ir Koncerna īpašumā un drīzāk tiek izmantotas, lai iegūtu ieņēmumus no to iznomāšanas vai vērtības pieauguma, nekā lai izmantotu tās piegādājamo preču vai pakalpojumu ražošanai vai administratīviem mērķiem vai arī pārdošanai komercdarbībā pieņemtajā kārtībā. Sākotnēji ieguldījuma īpašumi tiek atzīti un pēc tam uzskaitīti iegādes vērtībā, no kuras atskaitīts uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājuma zaudējumi. Pielietotās nolietojuma normas ir atbilstošas attiecīgo pamatlīdzekļu kategoriju aplēstajam lietderīgās izmantošanas periodam – no 15 līdz 80 gadiem.

2.28. Līdz termiņa beigām turēti ieguldījumi

Līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi, kas tiek kotēti tirgū, ir tādi finanšu aktīvi ar fiksētu vai aprēķināmu ienākumu un fiksētu beigu termiņu, kas nav atvasināti finanšu instrumenti un kurus Koncerna vadība ir nodomājusi un tai ir iespēja tos turēt līdz termiņa beigām. Ja Koncerns pārdotu lielāku nekā nenozīmīgu daļu no līdz termiņa beigām turētiem finanšu aktīviem, tad visa šo finanšu instrumentu kategorija tiktu pārklassificēta par tirdzniecībai turētiem finanšu aktīviem. Līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi ar beigu termiņu lielāku

par 12 mēnešiem tiek atzīti ilgtermiņa aktīvos, bet, ja beigu termiņš ir mazāks par 12 mēnešiem no pārskata datuma, tad tos atzīst īstermiņa aktīvos.

Koncerns vadās no SGS Nr. 39 vadlīnijām finanšu aktīvu ar fiksētu vai aprēķināmu ienākumu un beigu termiņu klasificēšanā, kas paredzēti turēšanai līdz termiņa beigām un kas nav atvasināti finanšu instrumenti. Šāda klasifikācija ir saistīta ar aplēšu veikšanu. Veicot aplēses, Koncerns izvērtē savas iespējas un nodomu minētos finanšu aktīvus turēt līdz to termiņa beigām.

Ja Koncerns neturēs šos ieguldījumus līdz to termiņa beigām citu iemeslu dēļ, nekā atļauts saskaņā ar SGS Nr. 39, tad visa finanšu aktīvu kategorija tiks pārklassificēta kā pārdošanai turēti aktīvi. Līdz ar to ieguldījumi vairs netiks novērtēti to amortizētajā vērtībā, bet gan to patiesajā vērtībā.

Līdz termiņa beigām turētu ieguldījumu iegāde tiek atzīta darījuma dienā, kas ir datums, kad Koncerns apņemas iegādāties finanšu aktīvu. Finanšu aktīvus beidz atzīt, kad tiesības saņemt naudu no finanšu aktīviem ir beigušās. Līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi tiek uzskaitīti amortizētajā iegādes vērtībā, izmantojot efektīvās procentu likmes metodi, atskaitot zaudējumus no aktīva vērtības samazināšanās. Guvumi vai zaudējumi no finanšu instrumentu amortizētās vērtības izmaiņām tiek iekļauti konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā tajā periodā, kurā tie radušies.

2.29. Izsniegtās garantijas

Izsniegtās garantijas sākotnēji tiek atzītas patiesajā vērtībā, kas parasti ir vienāda ar saņemto prēmiju. Turpmāk tās tiek novērtētas augstākajā no sagaidāmās izejošās neto naudas plūsmas un sākotnēji atzītajā vērtībā, kas samazināta par uzkrāto amortizāciju.

2.30. Notikumi pēc bilances datuma

Notikumi pēc bilances datuma, kas sniedz papildus informāciju par Koncerna finanšu stāvokli bilances sagatavošanas datumā (koriģējošie notikumi) ir atklāti finanšu pārskatos. Notikumi pēc bilances datuma, kas nav koriģējoši, tiek atspoguļoti finanšu pārskatu pielikumos tikai tad, ja tie ir būtiski.

3. FINANŠU RISKU VADĪBA

3.1. Finanšu risku faktori

Koncerna darbība pakļauj to dažādiem finanšu riskiem: tirgus riskam (ieskaitot valūtas risku, patiesās vērtības procentu likmju risku un naudas plūsmas procentu likmju risku), kredītriskam, cenu riskam un likviditātes riskam. Koncerna vispārējā risku vadības politika koncentrējas uz finanšu tirgus nenoteiktību un cenšas mazināt tās potenciāli negatīvo efektu uz Koncerna finanšu rezultātiem. Koncerns lieto atvasinātos

finanšu instrumentus, lai samazinātu risku atklātās pozīcijas.

Finanšu risku vadību veic mātesabiedrības Finanšu un kredītu vadības funkcija (Koncerna finanšu vadība) saskaņā ar mātesabiedrības valdes apstiprināto *Finanšu risku vadības politiku*. Koncerna finanšu vadība identificē, novērtē un veic finanšu risku ierobežošanas pasākumus, cieši sadarbojoties ar biznesa vienībām/meitassabiedrībām. Mātesabiedrības

valde, apstiprinot *Finanšu risku vadības politiku*, ir noteikusi principus vispārējai finanšu risku vadībai, kā arī noteiktas rīcības politikas attiecībā uz procentu likmju risku, valūtas risku, likviditātes risku un kredītrisku, turklāt nosaka procedūras, definē pieņemamos finanšu instrumentus un principus finanšu resursu izvietojšanai.

Finanšu aktīvi un saistības sadalījumā pa kategorijām

	Aizdevumi un debitori	Riska ierobežošanas atvasinātie finanšu instrumenti	Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar ietekmi uz peļņas vai zaudējumu aprēķinu	Līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi		Aizdevumi un debitori	Riska ierobežošanas atvasinātie finanšu instrumenti	Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar ietekmi uz peļņas vai zaudējumu aprēķinu	Līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi
	LVL'000	LVL'000	LVL'000	LVL'000		EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
Finanšu aktīvi 2012. gada 31. decembrī									
Atvasinātie finanšu instrumenti (21.c, I pielikums)	-	4 237	-	-		-	6 029	-	-
Pircēju un pasūtītāju parādi, neto (17.a pielikums)	77 821	-	-	-		110 729	-	-	-
Citi ilgtermiņa debitori	32	-	-	-		45	-	-	-
Uzkrātie ieņēmumi un citi īstermiņa finanšu debitori (17.b pielikums)	7 693	-	-	-		10 946	-	-	-
Līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi (21.a pielikums)	-	-	-	20 134		-	-	-	28 649
Nauda un naudas ekvivalenti (18. pielikums)	170 425	-	-	-		242 493	-	-	-
	255 971	4 237	-	20 134		364 213	6 029	-	28 649
Finanšu aktīvi 2011. gada 31. decembrī									
Atvasinātie finanšu instrumenti (21.c, I pielikums)	-	2 345	105	-		-	3 337	149	-
Pircēju un pasūtītāju parādi, neto (17.a pielikums)	73 809	-	-	-		105 021	-	-	-
Citi ilgtermiņa debitori	125	-	-	-		178	-	-	-
Uzkrātie ieņēmumi un citi īstermiņa finanšu debitori (17.b pielikums)	7 595	-	-	-		10 807	-	-	-
Līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi (21.a pielikums)	-	-	-	60 384		-	-	-	85 919
Nauda un naudas ekvivalenti (18. pielikums)	108 877	-	-	-		154 918	-	-	-
	190 406	2 345	105	60 384		270 924	3 337	149	85 919

	Riska ierobežošanas atvasinātie finanšu instrumenti	Pārējās finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā	Saistības patiesajā vērtībā ar ietekmi uz peļņas vai zaudējumu aprēķinu		Riska ierobežošanas atvasinātie finanšu instrumenti	Pārējās finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā	Saistības patiesajā vērtībā ar ietekmi uz peļņas vai zaudējumu aprēķinu
	LVL'000	LVL'000	LVL'000		EUR'000	EUR'000	EUR'000
Finanšu saistības 2012. gada 31. decembrī							
Aizņēmumi (21.b pielikums)	-	595 235	-		-	846 943	-
Atvasinātie finanšu instrumenti (21.c, I pielikums)	17 367	-	7 332		24 711	-	10 432
Izsniegtās garantijas (26. pielikums)	-	-	200		-	-	285
Parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem (24. pielikums)	-	97 790	-		-	139 142	-
	17 367	693 025	7 532		24 711	986 085	10 717
Finanšu saistības 2011. gada 31. decembrī							
Aizņēmumi (21.b pielikums)	-	513 334	-		-	730 408	-
Atvasinātie finanšu instrumenti (21.c, I pielikums)	10 592	-	13 171		15 071	-	18 741
Izsniegtās garantijas (26. pielikums)	-	-	336		-	-	478
Parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem (24. pielikums)	-	78 161	-		-	111 213	-
	10 592	591 495	13 507		15 071	841 621	19 219

a) Tirgus risks

l) valūtas risks

Koncerns ir pakļauts valūtas riskam, galvenokārt veicot norēķinus ārvalstu valūtās par aktīviem un saistībām (galvenokārt aizņēmumiem), investīcijām pamatlīdzekļos un importēto elektroenerģiju.

Tomēr lata piesaiste euro 2005. gada sākumā samazināja EUR/LVL valūtas risku, jo Koncernam nav bijis būtisku saistību citās ārvalstu valūtās. 2011. gada 31. decembrī Koncernam nav aizņēmumu citās valūtās, izņemot euro (skatīt 21.b pielikumu).

Mātesabiedrības valde ir apstiprinājusi *Finanšu risku vadības politiku*, kas cita starpā nosaka Koncerna valūtas riska vadības principus. Lai ierobežotu valūtas risku, kas rodas no nākotnes transakcijām vai aktīviem un saistībām, Koncerns lieto valūtas nākotnes maiņas darījumus. Valūtas risks rodas, ja nākotnes transakcija vai aktīvi vai saistības ir izteikti citā valūtā nekā Koncerna funkcionālā valūta vai euro.

Izņemot zemāk uzskaitītos darījumus, Koncernā nav citu būtisku finanšu aktīvu un saistību pozīciju, kuras būtu izteiktas citās valūtās, izņemot latus un euro. Koncerna *Finanšu risku vadības politikas* mērķis ir ierobežot valūtas risku visām sagaidāmajām naudas plūsmām ārvalstu valūtās (kapitālieguldījumiem vai materiālu, izejvielu iegādei), kas var radīt nozīmīgu valūtas risku. 2012. gadā Koncernam

bija viens kapitālieguldījumu projekts, kura sagaidāmie darījumi ASV dolāros radīja nozīmīgu valūtas risku un vienlaikus kvalificējās kā darījumi ar „augstu ticamību” riska ierobežošanas uzskaites izpratnē (21.c, V pielikums).

Mātesabiedrībai ir investīcijas asociētajās un meitassabiedrībās ārpus Latvijas (Igaunijā un Lietuvā), kuru darbība ir pakļauta valūtas riskam. Tomēr valūtas riska atklātā pozīcija, kas izriet no minētajām mātesabiedrības ārvalstu investīcijām Lietuvā un Igaunijā, ir ierobežota, jo meitassabiedrībām ir neliels aktīvu apjoms, Igaunija ir pievienojusies eirozonai, bet Lietuvas līts ir fiksēti piesaistīts euro.

ll) naudas plūsmas un patiesās vērtības procentu likmju risks

Tā kā Koncernam nav nozīmīga apjoma aktīvu, kas pakļauti procentu likmju izmaiņām, tad Koncerna ieņēmumi un operatīvās naudas plūsmas nav būtiski atkarīgas no izmaiņām tirgus procentu likmēs.

Tomēr 2012. gadā, ja latu un euro procentu likmes būtu bijušas par 50 bāzes punktiem augstākas vai zemākas, pārējiem nosacījumiem paliekot nemainīgiem, Koncerna procentu ieņēmumi no bankās uzturēto norēķinu kontu atlikumiem būtu par LVL 222 tūkstošiem vai EUR 316 tūkstošiem lielāki vai mazāki (2011: LVL 344 tūkst. vai EUR 489 tūkst.).

Naudas plūsmas procentu likmju risks Koncernā galvenokārt rodas no aizņēmumiem, kuriem ir noteikta mainīga procentu likme, radot risku, ka finanšu izmaksas Koncernā nozīmīgi pieaug situācijās, kad procentu likme palielinās. Koncerna *Finanšu riska vadības politika* nosaka vairāk nekā 35% aizņēmumu nodrošināt fiksētās procentu likmes (ņemot vērā atvasināto finanšu instrumentu efektu) un uzturēt vidējo fiksētās likmes periodu robežās no 2 līdz 4 gadiem. Lai mazinātu naudas plūsmas risku, Koncerns ir noslēdzis septiņpadsmit procentu mijmaiņas līgumus par kopējo nosacīto apjomu LVL 269,1 milj. vai EUR 382,8 milj. (2011: piecpadsmit procentu mijmaiņas līgumi par kopējo apjomu LVL 241,5 milj. vai EUR 343,6 milj.) (21.c, II pielikums).

Koncerns regulāri analizē tā procentu likmju pozīcijas. Dažādi scenāriji tiek modelēti, ņemot vērā iespējamo aizņēmumu refinansēšanu, esošo pozīciju atjaunošanu un risku ierobežošanas aktivitātes. Balstoties uz šiem scenārijiem, Koncernā tiek aprēķināta procentu likmju izmaiņu ietekme uz konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcijām, kā arī uz naudas plūsmu. Vienādas pieļaujamās procentu likmju izmaiņas tiek modelētas visām saistību valūtām. Scenāriji tiek modelēti tikai tām saistībām, kas ir pakļautas procentu likmju izmaiņām.

Koncerns vada naudas plūsmas procentu likmju risku, slēdzot procentu likmju mijmaiņas darījumus, ar kuriem tiek mainītas mainīgās likmes pret fiksētajām. Šādi atvasinātie

finanšu instrumenti padara attiecīgos aizņēmumus ar mainīgām likmēm par aizņēmumiem ar fiksētām likmēm. 2012. gada 31. decembrī 46% (31/12/2011: 47%) no kopējiem Koncerna aizņēmumiem bija fiksēta procentu likme, ņemot vērā procentu mijmaiņas līgumu efektu, un vidējais fiksētās procentu likmes periods bija 2 gadi (2011: 2,13 gadi). Koncerna politika pārsvarā ir orientēta uz ārējo ilgtermiņa finansējumu piesaisti ar mainīgajām likmēm un to pārvēršanu par fiksēto likmju aizņēmumiem ar procentu mijmaiņas darījumu palīdzību. Tādējādi tiek iegūtas fiksētās likmes, kuras kopumā ir zemākas nekā tādas, kuras tiktu saņemtas, ja Koncerns aizņemtos ar fiksētajām likmēm. Saskaņā ar procentu likmju darījumiem Koncerna darījuma puses piekrīt apmainīties ar summām noteiktos laika intervālos (parasti ik pēc pusgada), kas atspoguļo starpību starp fiksētajām un mainīgajām likmēm un kuras aprēķinātas, pamatojoties uz darījumu nosacītajām pamatsummām.

2012. gada laikā, ja euro aizņēmumu procentu likmes pie mainīgajām bāzes procentu likmēm (ņemot vērā riska ierobežošanas ietekmi) būtu bijušas par 50 bāzes punktiem augstākas vai zemākas, pieņemot, ka pārējie mainīgie saglabātos konstanti, tad Koncerna pārskata gada peļņa pēc nodokļiem būtu par LVL 1 205 tūkstošiem vai EUR 1 715 tūkstošiem (2011: LVL 1 261 tūkst. vai EUR 1 794 tūkst.) mazāka vai lielāka.

Koncerna aizņēmumi ar fiksētām procentu likmēm nerada patiesās vērtības procentu likmju risku. Vienīgais patiesās vērtības procentu likmju riska avots ir atvasinātie finanšu instrumenti.

Ja 2012. gada 31. decembrī īstermiņa un ilgtermiņa euro procentu likmes būtu par 50 bāzes punktiem augstākas vai zemākas, pārējiem nosacījumiem paliekot nemainīgiem, tad Koncerna procentu mijmaiņas darījumu patiesā vērtība būtu par LVL 4 577 tūkstošiem vai EUR 6 512 tūkstošiem (31/12/2011: LVL 4 112 tūkst. vai EUR 5 851 tūkst.) augstāka vai zemāka. Tajā skaitā patiesās vērtības izmaiņas LVL 481 tūkstošu vai EUR 684 tūkstošu apmērā (2011: LVL 649 tūkst. vai EUR 924 tūkst.) būtu attiecināmas uz konsolidēto peļņas vai zaudējumu aprēķinu, bet LVL 4 096 tūkstošu vai EUR 5 828 tūkstošu apmērā (2011: LVL 3 463 tūkst. vai EUR 4 927 tūkst.) uz konsolidēto vispārējo ieņēmumu pārskatu atbilstoši riska ierobežošanas uzskaitē.

III) cenu risks

Cenu risks ir risks, ka finanšu instrumentu patiesās vērtības un naudas plūsmas nākotnē svārstīsies citu iemeslu dēļ nekā procentu likmju riska vai valūtas riska radīto izmaiņu dēļ.

Koncernā saražoto preču un sniegto pakalpojumu pirkšanu un pārdošanu brīvā tirgus apstākļos, kā arī ražošanā izmantoto resursu pirkšanu ietekmē cenu risks.

Nozīmīgākais cenu risks ir saistīts ar elektroenerģijas un CO₂ emisijas kvotu iegādi. Lai ierobežotu cenu risku, mātessabiedrība ir noslēgusi elektroenerģijas cenu mijmaiņas darījumus (21.c, III pielikums) un CO₂ emisijas kvotu nākotnes tirdzniecības darījumus (21.c, IV pielikums)

b) Kredītrisks

Kredītrisks tiek vadīts Koncerna līmenī. To galvenokārt rada naudas resursi un īstermiņa noguldījumi, pircēju un pasūtītāju parādi, atvasinātie finanšu instrumenti. Kredītrisks saistībā ar pircēju un pasūtītāju parādiem ir ierobežots plašā Koncerna klientu loka dēļ. Koncernam nav nozīmīgas kredītriska koncentrācijas attiecībā uz kādu vienu darījumu partneri vai līdzīgu darījumu partneru grupu. Debitoru apjoms ir samazināts par to bruto vērtības samazinājuma zaudējumiem (17. pielikums).

Attiecībā uz finanšu aktīviem maksimālo atklāto kredītriska pozīciju veido naudas un naudas ekvivalentu bilances vērtība (skat. tabulu zemāk un 18. pielikumu), pircēju un pasūtītāju parādi un citi debitori (17. pielikums) un izsniegtās garantijas (26. pielikums).

Maksimālā kredītriska aplēse

	PIELIKUMS	31/12/2012	31/12/2011	31/12/2012	31/12/2011
		LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Pircēju un pasūtītāju parādi	17.a	77 821	73 809	110 729	105 021
Uzkrātie ieņēmumi	17.b	7 574	6 986	10 777	9 940
Citi ilgtermiņa finanšu debitori		32	125	45	178
Citi īstermiņa finanšu debitori	17.b	119	609	169	867
Nauda un naudas ekvivalenti	18	170 425	108 877	242 493	154 918
Atvasinātie finanšu instrumenti	25.a	4 237	2 450	6 029	3 486
Līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi	29	20 134	60 384	28 649	85 918
		280 342	253 240	398 891	360 328

Maksimālais kredītrisks, kas saistīts ar izsniegtajām garantijām, ir līdzvērtīgs nominālvērtības kredīta atlikumam uz gada beigām (skatīt 26. pielikumu). Saistībā ar bankām un finanšu institūcijām tiek akceptēti darījumu partneri ar pašu vai mātesbanku starptautiskas kredītreitinga aģentūras noteikto minimālo kredītreitingu vismaz investīciju pakāpes līmenī. Ja darījumu partnerim nav šāda kredītreitinga, tad

Koncerna riska kontrole novērtē tā kredītqualitāti, ņemot vērā darījumu partnera finansiālo stāvokli, iepriekšējo pieredzi un citus faktorus. Tiek noteikti individuāli riska limiti atbilstoši *Finanšu risku vadības politikas* principiem. Finanšu aktīvu kredītqualitātes izvērtēšanai, kam nav pienācis izpildes termiņš un kam netiek veidoti uzkrājumi, tiek izmantoti finanšu reitingu aģentūru piešķirtie kredītreitingi, bet, ja tādu nav, tad par pamatu tiek ņemta līdzšinējā klientu maksājumu vēsture.

Lai noteiktu kredītqualitāti debitoru parādiem, kam nav iestāties maksājuma termiņš, tiek izmantotas šādas kredītvērtējuma kategorijas:

- klienti, kuri nav kavējuši maksājumu termiņus,
- klienti, kuri ir kavējuši maksājumu termiņus.

Noteiktā kredītkvalitāte tiek regulāri uzraudzīta un pārskatīta.

Kreditrisks saistībā ar naudu un īstermiņa noguldījumiem bankās tiek pārvaldīts, sabalansējot finanšu aktīvu un

instrumentu izvietojumu, lai vienlaikus saglabātu iespēju izvēlēties izdevīgākos piedāvājumus un samazinātu iespējamību zaudēt finanšu līdzekļus.

Naudas un īstermiņa depozītu sadalījums pēc finanšu darījumu partneriem pēc stāvokļa uz pārskata gada beigām atspoguļots šajā tabulā:

	31/12/2012	31/12/2011	31/12/2012	31/12/2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Ar investīciju līmeņa kredītreitingu	140 730	96 499	200 241	137 306
Bez investīciju līmeņa vai bez kredītreitinga	29 695	12 378	42 252	17 612
	170 425	108 877	242 493	154 918

Pārskata periodā noteiktie kredītlīmiti nav pārsniegti, un Koncerna uzņēmumu vadība nesagaida zaudējumus kredītriska iestāšanās rezultātā.

c) Likviditātes risks

Koncerna likviditātes riska ierobežošanas politikas mērķis ir uzturēt atbilstošu naudas un naudas ekvivalentu daudzumu vai nodrošināt atbilstošu finansējumu, izmantojot banku piešķirtās kredītlīnijas, lai pildītu savas saistības saskaņā ar Koncerna stratēģiskajiem plāniem, kā arī lai kompensētu naudas plūsmas svārstības, kas radušās dažādu finanšu risku ietekmē.

Koncerna uzņēmumu vadība uztur nepārtrauktas Koncerna naudas plūsmas un likviditātes rezervju prognozes, kuras sastāv no pieejamo aizņēmumu (skatīt 21. b pielikumu) un naudas un naudas ekvivalentu (skatīt 18. pielikumu) kopējā apjoma izvērtējuma.

Nākamajā tabulā tiek analizētas Koncerna finanšu saistības, kas sagrupētas vecuma grupās atbilstoši to izpildes

termiņiem. Summas veidojas no nediskontētām naudas plūsmām atbilstoši noslēgtiem līgumiem. Aizņēmumu naudas plūsmas noteiktas, ņemot vērā spēkā esošās procentu likmes pārskata perioda beigās.

Likviditātes analīze (līgumiskas nediskontētas naudas plūsmas)

	Mazāk par 1 gadu	Starp 1 un 2 gadiem	Starp 3 un 5 gadiem	Virs 5 gadiem	KOPĀ	Mazāk par 1 gadu	Starp 1 un 2 gadiem	Starp 3 un 5 gadiem	Virs 5 gadiem	KOPĀ
2012. gada 31. decembrī	LVL'000	LVL'000	LVL'000	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
Aizņēmumi	83 461	94 162	295 795	172 450	645 868	118 754	133 980	420 878	245 374	918 986
Atvasinātie finanšu instrumenti	22 088	7 720	5 854	-	35 662	31 429	10 984	8 329	-	50 742
Izsniegtās garantijas	8 994	-	-	-	8 994	12 797	-	-	-	12 797
Parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem*	97 790	-	-	-	97 790	139 142	-	-	-	139 142
	212 333	101 882	301 649	172 450	788 314	302 122	144 964	429 207	245 374	1 121 667
2011. gada 31. decembrī										
Aizņēmumi	58 746	81 093	301 216	141 315	582 370	83 588	115 385	428 592	201 073	828 638
Atvasinātie finanšu instrumenti	22 009	11 371	5 197	1 085	39 662	31 316	16 179	7 395	1 544	56 434
Izsniegtās garantijas	9 922	-	-	-	9 922	14 118	-	-	-	14 118
Parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem*	78 161	-	-	-	78 161	111 213	-	-	-	111 213
	168 838	92 464	306 413	142 400	710 115	240 235	131 564	435 987	202 617	1 010 403

* Ņemot vērā saņemtos avansus, nākamā perioda ieņēmumus, nodokļu saistības un pārējos ilgtermiņa kreditorus.

3.2. Kapitāla riska vadība

Koncerna mērķi kapitāla riska vadībā ir nodrošināt Koncerna ilgtspējīgu darbību, investīciju programmai nepieciešamo finansējumu, kā arī izvairīties no aizņēmumu līgumos noteikto un ar kapitāla struktūru saistīto ierobežojošo nosacījumu pārkāpšanas.

Lai uzturētu noteiktu kapitāla struktūru vai to mainītu nepieciešamā veidā, Koncerns izvērtē jaunu investīciju

programmu finansēšanai nepieciešamo aizņēmumu apjomu un saņemšanas periodu vai nepieciešamību iniciēt akcionāru ieguldījumu pamatkapitālā. Arī aktīvu pārvērtēšana tieši iespaido kapitāla struktūru. Lai jebkurā laika brīdī uzturētu kapitāla struktūru atbilstošu aizņēmumu līgumu ierobežojošajiem nosacījumiem, Koncerns veic regulārus pašu kapitāla rādītāja aprēķinus un analīzi.

Pašu kapitāla rādītājs tiek aprēķināts, dalot pašu kapitāla summu ar kopējo aktīvu un spēkā esošo izsniegto finanšu garantiju nominālo kopsummu.

Atbilstoši Koncerna stratēģijai un aizņēmumu līgumiem pašu kapitāla rādītājs jāuztur vismaz 30% līmenī.

Pašu kapitāla rādītāji ir šādi:

	31/12/2012	31/12/2011	31/12/2012	31/12/2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Pašu kapitāls, kopā	1 410 510	1 351 576	2 006 975	1 923 119
Aktīvi, kopā	2 472 290	2 288 004	3 517 752	3 255 536
Spēkā esošās izsniegtās garantijas	8 994	9 922	12 797	14 118
Pašu kapitāla rādītājs	57%	59%	57%	59%

3.3. Finanšu instrumentu patiesās vērtības novērtējums

Finanšu instrumentu patiesā vērtība ir summa, par kādu finanšu instrumentu iespējams apmainīt starp labi informētām un ieinteresētām pusēm, kuras nav finansiāli saistītas, izņemot gadījumos, kad instrumenti tiek pārdoti piespiedu kārtā vai likvidācijas rezultātā. Patiesā vērtība tiek aplēsta, pamatojoties uz tirgus cenām vai diskontēto naudas plūsmu modeļiem (skatīt 4.c pielikumu).

Tādu finanšu instrumentu, kuri tiek kotēti aktīvos finanšu tirgos, patiesās vērtības tiek aprēķinātas, balstoties uz to kotētām tirgus cenām finanšu pārskatu beigu datumos. Kotētās tirgus cenas, kas pielietotas attiecībā uz Koncerna finanšu aktīviem, ir to pārdošanas cenas.

Finanšu instrumentu, kas nav kotēti aktīvajā tirgū, patiesā vērtība tiek noteikta, izmantojot novērtēšanas metodes. Koncerns lieto dažādas metodes un modeļus, kā arī

izdara pieņēmumus, kas balstīti uz tirgus apstākļiem un nosacījumiem, kādi ir spēkā katrā pārskata perioda beigu datumā. Kotētās tirgus cenas (tirgus procentu likmes) līdzīgiem finanšu instrumentiem tiek izmantotas ilgtermiņa aizņēmumu novērtēšanai. Diskontētās naudas plūsmas tiek izmantotas, lai noteiktu pārējo finanšu instrumentu patieso vērtību.

Procentu likmju mijmaiņas darījumu patiesās vērtības tiek aprēķinātas kā to nākotnes naudas plūsmu tagadnes vērtības, diskontējot to līgumiskās nākotnes naudas plūsmas

pēc līdzīgu finanšu instrumentu tirgus procentu likmēm.

Elektroenerģijas cenu mijmaiņas darījumu patiesā vērtība tiek noteikta kā diskontētā starpība starp aktuālo attiecīgo finanšu instrumentu tirgus cenu un noslēgto mijmaiņas darījumu cenu mijmaiņas līgumos noteiktajam darījumu apjomam.

CO₂ emisijas kvotu nākotnes iegādes darījumu patiesā vērtība tiek noteikta kā diskontētā starpība starp aktuālo attiecīgo finanšu instrumentu tirgus cenu un noslēgto nākotnes darījumu cenu līgumos noteiktajam kvotu apjomam.

Aprēķinātās finanšu instrumentu patiesās vērtības tiek salīdzinātas ar attiecīgo banku finanšu instrumentu pārvērtēšanas paziņojumiem.

4. BŪTISKAS GRĀMATVEDĪBAS APLĒSES UN NOVĒRTĒJUMI

Aplēses un novērtējumi tiek regulāri pārvērtēti un balstīti uz iepriekšējo pieredzi un citiem faktoriem, ieskaitot nākotnes notikumu, kuri uzskatāmi par ticamiem attiecīgajos apstākļos, novērtējumu. Koncerns aplēs un izdara pieņēmumus attiecībā uz nākotni. Grāmatvedības aplēses var atšķirties no faktiskajiem rezultātiem. Aplēses un pieņēmumi, kuriem piemīt palielināts risks radīt būtiskus labojumus finanšu pārskatos uzrādīto aktīvu un saistību uzskaites vērtībā nākamā finanšu gada laikā, ir aprakstīti zemāk:

a) Aplēses attiecībā uz pamatlīdzekļiem

l) pamatlīdzekļu lietderīgās izmantošanas laiks

Koncerns veic aplēses attiecībā uz pamatlīdzekļu lietderīgo izmantošanas laiku un atlikušo vērtību. Šīs aplēses tiek balstītas uz iepriekšējo pieredzi, kā arī uz nozares praksi un tiek izvērtētas katra pārskata gada beigās. Iepriekšējā pieredze liecina, ka faktiskais pamatlīdzekļu lietderīgās izmantošanas laiks dažreiz ir bijis ilgāks nekā aplēsts. 2012. gada 31. decembrī Koncerna pamatlīdzekļu atlikusī vērtība ir LVL 2 148 miljoni vai EUR 3 056 miljoni (31/12/2011: LVL 1 999 milj. vai EUR 2 845 milj.), un uz pamatdarbību attiecināmais pārskata gada nolietojums LVL 117,3 miljoni vai EUR 166,9 miljoni (2011: LVL 113 milj. vai EUR 160,8 milj.) (14.a pielikums). Ja nolietojuma likmes mainītos par 10%, pamatlīdzekļu gada nolietojums izmainītos par LVL 11,7 miljoniem vai EUR 16,7 miljoniem (2011: par LVL 11,3 milj. vai EUR 16,1 milj.).

ll) atgūstamā vērtība

Koncerns veic pamatlīdzekļu vērtības samazināšanās testu ikreiz, kad notikumi un apstākļi liecina par iespējamu to bilances vērtības neatgūstamību. Atbilstoši izvērtējumam, ja nepieciešams, aktīvu vērtība tiek norakstīta līdz to atgūstamajai vērtībai. Vērtības samazināšanās izvērtēšanā vadība izmanto dažādas aplēses naudas plūsmas, kas

rodas no aktīvu izmantošanas, pārdošanas, uzturēšanas un pamatlīdzekļu remontiem, kā arī inflācijas un procentu likmju pieauguma. Aplēses ir balstītas uz vispārējās ekonomiskās vides, patēriņa un elektroenerģijas pārdošanas cenu prognozēm. Ja nākotnē reālā situācija mainītos, tiktu atzīts papildu vērtības samazinājums vai arī atzītais vērtības samazinājums varētu tikt daļēji vai pilnīgi apvērsts. Atgūstamās vērtības samazinājumu ietekmē tādi faktori kā augstas remontu un rekonstrukcijas izmaksas, atsevišķu palīgiekārtu zema noslodze, relatīvi lielas uzturēšanas izmaksas, ierobežotas iespējas pārdot pamatlīdzekļus tirgū un citi būtiski faktori. Ja vērtības samazināšanās aplēses mērķiem izmantoto diskonta likmi samazinātu vai palielinātu par vienu procenta punktu, tad pārskata gada zaudējumi no tehnoloģisko iekārtu vērtības samazināšanās būtu par LVL 27,9 miljoniem vai EUR 39,7 miljoniem lielāki vai mazāki (2011: par LVL 32,0 milj. vai EUR 45,5 milj.). Vērtības samazinājuma izmaksas tiek atzītas attiecīgajā pārskata periodā un ir aprakstītas 14.b pielikumā.

lll) pārvērtēšana

Koncerna pamatlīdzekļu pārvērtēšanu veic ārēji, sertificēti vērtētāji, izmantojot pamatlīdzekļu atlikušās vērtības aizvietošanas izmaksu metodi. Vērtējums tiek veikts pēc starptautiskajiem īpašuma vērtēšanas standartiem un saskaņā ar SGS Nr. 16 „Pamatlīdzekļi”, pamatojoties uz pamatlīdzekļu esošo izmantošanu. Pārvērtēšanas rezultātā tiek noteikta katra pamatlīdzekļa atlikusī aizvietošanas vērtība. Atlikušo aizvietošanas vērtību veido šā brīža tirgus vērtība zemes gabalam pie tā pašreizējās izmantošanas, kam pieskaitīta uz tā esošo izbūvju un uzlabojumu aizvietošanas vērtība un atņemts nolietojums un citi vērtības zudumi. Pārvērtēšanas rezultāti aprakstīti 14.a pielikumā.

b) Pircēju un pasūtītāju parādu atgūstamā vērtība

Aplēstā debitoru parādu atgūstamā vērtība tiek izvērtēta katram klientam atsevišķi. Gadījumā, ja nav iespējams izvērtēt katru klientu atsevišķi to lielā skaita dēļ, debitori tiek klasificēti debitoru grupās ar līdzīgām kredītriska pazīmēm un katrai debitoru grupai vērtības samazinājums tiek izvērtēts atsevišķi, ņemot vērā vēsturisko zaudējumu pieredzi. Vēsturiskā pieredze par zaudējumu rašanos tiek koriģēta, pamatojoties uz šobrīd pieejamiem datiem, lai atspoguļotu esošo apstākļu, kas neietekmēja vēsturisko periodu, ietekmi un lai izslēgtu tos apstākļus, kuri pastāvēja vēsturiskajā periodā, bet nepastāv šobrīd. Apstākļi, kas parāda, ka ir iespējami vērtības samazināšanās zaudējumi, var rasties, iestājoties debitora maksātnespējai un nespējai veikt maksājumus noteiktajos termiņos (2.11. pielikums). Metodoloģija un aplēses, kas tiek izmantotas, lai novērtētu nākotnes naudas plūsmu, tiek regulāri pārskatītas, lai samazinātu starpību starp zaudējumu aplēsēm un faktiskajiem zaudējumu apjomiem (17. pielikums).

c) Finanšu instrumentu patiesā vērtība

Nākamajā tabulā atspoguļoti Koncerna finanšu aktīvi un saistības, kas novērtētas to patiesajā vērtībā, izmantojot noteiktu vērtēšanas metodi. Ir noteikti trīs atšķirīgi izvērtēšanas līmeņi:

- identisku aktīvu vai saistību tirgus cenas (nekoriģētas) – 1. līmenis,
- cita veida cenu kotācijas kā aktīviem vai saistībām atspoguļojot pirmajā līmenī, tiešā veidā (cenas) vai netiešā (atvasinātā) – 2. līmenis,
- tādi cenu kotāciju pieņēmumi aktīviem vai saistībām, kas nav bāzēti uz novērojamiem tirgus datiem – 3. līmenis.

2012. gada 31. decembrī	1. līmenis	2. līmenis	3. līmenis	KOPĀ	1. līmenis	2. līmenis	3. līmenis	KOPĀ
	LVL'000	LVL'000	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
Aktīvi								
Ar elektroenerģijas tirdzniecību saistītie atvasinātie finanšu instrumenti atbilstoši riska ierobežošanas uzskaitēi (21.c, III pielikums)	-	4 195	-	4 195	-	5 969	-	5 969
Valūtas nākotnes maiņas darījumi atbilstoši riska ierobežošanas uzskaitēi (21.c, V pielikums)	-	42	-	42	-	60	-	60
KOPĀ aktīvi	-	4 237	-	4 237	-	6 029	-	6 029
Saistības								
<i>Finanšu saistības patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā:</i>								
- ar elektroenerģijas tirdzniecību saistītie atvasinātie finanšu instrumenti (21.c, III pielikums)	-	3 841	-	3 841	-	5 465	-	5 465
- procentu likmju mijmaiņas darījumi (21.c, II pielikums)	-	3 491	-	3 491	-	4 967	-	4 967
Ar elektroenerģijas tirdzniecību saistītie atvasinātie finanšu instrumenti atbilstoši riska ierobežošanas uzskaitēi (21.c, III pielikums)	-	4 123	-	4 123	-	5 866	-	5 866
Procentu likmju mijmaiņas darījumi atbilstoši riska ierobežošanas uzskaitēi (21.c, II pielikums)	-	13 244	-	13 244	-	18 845	-	18 845
KOPĀ saistības	-	24 699	-	24 699	-	35 143	-	35 143

2011. gada 31. decembrī	1. līmenis	2. līmenis	3. līmenis	KOPĀ	1. līmenis	2. līmenis	3. līmenis	KOPĀ
	LVL'000	LVL'000	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
Aktīvi								
<i>Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā:</i>								
- valūtas nākotnes maiņas darījumi (21.c, V pielikums)	-	105	-	105	-	149	-	149
Ar elektroenerģijas tirdzniecību saistītie atvasinātie finanšu instrumenti atbilstoši riska ierobežošanas uzskaitēi (21.c, III pielikums)	-	2 060	-	2 060	-	2 931	-	2 931
Valūtas nākotnes maiņas darījumi atbilstoši riska ierobežošanas uzskaitēi (21.c, V pielikums)	-	285	-	285	-	406	-	406
KOPĀ aktīvi	-	2 450	-	2 450	-	3 486	-	3 486
Saistības								
<i>Finanšu saistības patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā:</i>								
- ar elektroenerģijas tirdzniecību saistītie atvasinātie finanšu instrumenti (21.c, III pielikums)	-	5 366	-	5 366	-	7 635	-	7 635
- CO ₂ emisijas kvotu nākotnes tirdzniecības darījumi (21.c, IV pielikums)	-	4 597	-	4 597	-	6 541	-	6 541
- procentu likmju mijmaiņas darījumi (21.c, II pielikums)	-	3 208	-	3 208	-	4 565	-	4 565
Ar elektroenerģijas tirdzniecību saistītie atvasinātie finanšu instrumenti atbilstoši riska ierobežošanas uzskaitēi (21.c, III pielikums)	-	1 981	-	1 981	-	2 819	-	2 819
Procentu likmju mijmaiņas darījumi atbilstoši riska ierobežošanas uzskaitēi (21.c, II pielikums)	-	8 611	-	8 611	-	12 252	-	12 252
KOPĀ saistības	-	23 763	-	23 763	-	33 812	-	33 812

d) Pieslēgumu pakalpojumu maksas atzīšana

Pieslēgumu un citu pakalpojumu maksas tiek atzītas kā ieņēmumi visā paredzamajā komerciālo attiecību ar klientu perioda laikā, kas ir 20 gadi (skatīt 23. pielikumu). Paredzamais komerciālo attiecību ar klientu periods ir noteikts, pamatojoties uz vadības aplēsi. Pārskata gadā Koncerna pieslēgumu pakalpojumu maksu kopsumma ir LVL 6,8 miljoni vai EUR 9,7 miljoni (2011: LVL 9,8 milj. vai EUR 13,9 milj.), bet uz pārskata gada ieņēmumiem attiecināti LVL 6,2 miljoni vai EUR 8,8 miljoni (2011: LVL 5,4 milj. vai EUR 7,7 milj.).

Ja komerciālo attiecību ar klientu periods būtu par 25% īsāks/garāks, pārskata gada ieņēmumi no pieslēgumu pakalpojumu maksām būtu par LVL 1,5 miljoniem vai EUR 2,2 miljoniem lielāki/mazāki (2011: LVL 1,4 milj. vai EUR 2 milj.).

e) Uzkrājumu atzīšana un novērtēšana

2012. gada 31. decembrī Koncerns ir izveidojis uzkrājumus apkārtējās vides aizsardzībai un pēcnodarbinātības pabalstiem LVL 10,5 miljonu vai EUR 14,9 miljonu apmērā (31/12/2011: LVL 9,5 milj. vai EUR 13,5 milj.) (22. pielikums). Šo saistību izpildes apmērs un laiks ir nenoteikts. Lai noteiktu šo uzkrājumu patreizējo vērtību, tiek pielietoti noteikti pieņēmumi un aplēses, tai skaitā paredzamās nākotnes izmaksas, inflācijas tempi un izmaksu laika grafiki. Faktiskās izmaksas var atšķirties no izveidotajiem uzkrājumiem sakarā ar ar izmaiņām likumdošanas normās, nākotnes tehnoloģiskajām iespējām novērst dabai radīto kaitējumu, kā arī trešo pušu segtajām izmaksām. Lai novērtētu uzkrājumus pēcnodarbinātības pabalstiem, tiek aplēsta darba attiecību izbeigšanas iespējamība dažādās darbinieku vecuma grupās, par pamatu izmantojot iepriekšējo pieredzi, kā arī dažādus pieņēmumus par mainīgajiem demogrāfiskajiem un finanšu faktoriem (ieskaitot paredzamo darba atbildības pieaugumu un noteiktas izmaiņas pabalstu apmēros).

f) Risku ierobežošanas instrumentu efektivitātes novērtēšana

Koncerns ir noslēdzis ievērojamu daudzumu mijmaiņas darījumu, lai ierobežotu elektroenerģijas cenu izmaiņu un procentu likmju svārstību riskus, uz kuriem attiecas naudas plūsmas riska ierobežošanas uzskaitē, vai ieņēmumi un zaudējumi no spēkā esošo risku ierobežošanas instrumentu un pret risku nodrošināto posteņu patiesās vērtības izmaiņām ir iekļauti atbilstošajās rezervēs pašu kapitālā. Risku ierobežošanas efektivitātes novērtēšana pamatojas uz vadības aplēsēm, ņemot vērā nākotnes elektroenerģijas iepirkuma darījumus un parakstītos mainīgo procentu likmju aizdevumu līgumus. Kad risku ierobežošanas instrumenti kļūst neefektīvi, ieņēmumi vai zaudējumi no patiesās vērtības izmaiņām ir jāatzīst konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā (21.c pielikums)

5. DARBĪBAS SEGMENTU INFORMĀCIJA

Darbības segmenti

Segmentu ziņojuma vajadzībām darbības segmentu sadalījums ir balstīts uz Koncerna iekšējās pārvaldes struktūru, kas ir pamats ziņojumu sistēmai, darbības novērtēšanai un resursu sadalei pēc galvenā darbības lēmumu pieņemēja.

Koncerns iedala tā darbības trijos galvenajos segmentos – ražošana un pārdošana, sadale un pārvades aktīvu pārvaldība. Papildus tiek izdalītas Korporatīvās funkcijas, kas nodrošina un sniedz atbalsta pakalpojumus.

Ražošanas un pārdošanas segments ietver elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanu, ko nodrošina Koncerna sabiedrības: AS „Latvenergo” un SIA „Liepājas enerģija”, kā arī elektroenerģijas pārdošanu, iesk. vairumtirdzniecību, ko veic

AS „Latvenergo”, *Elektrum Eesti*, *OÜ* un *Elektrum Lietuva*, UAB Baltijas reģionā.

Sadales segmenta darbību raksturo elektroenerģijas sadales pakalpojumu nodrošināšana Latvijā, ko realizē meitassabiedrība AS „Sadales tīkls”, lielākais sadales sistēmas operators Latvijā, un AS „Latvenergo” kā ar sadales sistēmas aktīviem saistītā nekustamā īpašuma īpašnieks. 2011. gadā mātessabiedrības īpašumā esošie sadales sistēmas aktīvi, izņemot ar sadales aktīviem saistīto nekustamo īpašumu, tika ieguldīti AS „Sadales tīkls”.

Pārvades aktīvu pārvaldības segmenta darbību raksturo pārvades sistēmas aktīvu izbūve, uzturēšana un iznomāšana pārvades sistēmas operatoram – AS „Augstsprieguma

tīkls”. Latvijas Republika ir piemērojusi otro nodalīšanas modeli saskaņā ar Eiropas Savienības Direktīvas 2009/72/EK prasībām, kas paredz, ka elektroenerģijas pārvades sistēmas aktīvi paliek vertikāli integrēti, bet pārvades sistēmas operatora darbība ir neatkarīga. Pārvades aktīvu pārvaldības segmenta rezultātus veido gan meitassabiedrība AS „Latvijas elektriskie tīkli”, kurā 2011. gadā AS „Latvenergo” ieguldīja pārvades sistēmas aktīvus, izņemot ar pārvades sistēmas aktīviem saistīto nekustamo īpašumu, gan AS „Latvenergo” kā ar pārvades sistēmas aktīviem saistītā nekustamā īpašuma īpašnieks.

Koncerna segmentu darbības ieņēmumi, peļņas informācija un segmentu aktīvi un saistības ir atklāti šajās tabulās:

LVL	Ražošana un pārdošana	Sadale	Pārvaldes aktīvu pārvaldība	Korporatīvās funkcijas	Pārtraucamā darbība	Segmenti KOPĀ	Korekcijas un izslēgšana	Koncerns
	LVL'000	LVL'000	LVL'000	LVL'000	LVL'000	LVL'000	LVL'000	LVL'000
2012. gads								
Ieņēmumi								
Ārējie klienti	504 672	204 953	36 962	4 452	-	751 039	(1)	751 038
Starpsegmentu	19 861	4 620	2 712	31 770	-	58 963	(58 963)	-
KOPĀ ieņēmumi	524 533	209 573	39 674	36 222	-	810 002	(58 964)	751 038
Rezultāts								
Amortizācija, nolietojums un vērtības samazinājums	42 082	54 758	16 483	8 873	-	122 196	-	122 196
Ieguldījumi asociētajās sabiedrībās	4 946	1	1	-	-	4 948	-	4 948
Segmentu darbības peļņa	31 682	5 893	8 086	4 236	-	49 897	(7 828)	42 069
Segmentu aktīvi pārskata gada beigās	1 067 218	872 491	269 691	59 192	-	2 268 592	203 698	2 472 290
Segmentu saistības pārskata gada beigās	77 143	104 308	34 050	4 035	-	219 536	842 244	1 061 780
Kapitālieguldījumi	95 072	58 445	23 468	8 738	-	185 723	-	185 723
2011. gads								
Ieņēmumi								
Ārējie klienti	489 070	188 775	312	3 625	3 804	685 586	(3 819)	681 767
Starpsegmentu	40 812	2 078	37 341	34 157	57 798	172 186	(172 186)	-
KOPĀ ieņēmumi	529 882	190 853	37 653	37 782	61 602	857 772	(176 005)	681 767
Rezultāts								
Amortizācija, nolietojums un vērtības samazinājums	49 263	51 528	17 253	8 894	298	127 236	-	127 236
Ieguldījumi asociētajās sabiedrībās	4 693	1	1	-	1	4 696	-	4 696
Segmentu darbības peļņa	41 011	3 341	6 097	1 422	2 123	53 994	(11 326)	42 668
Segmentu aktīvi pārskata gada beigās	927 880	862 185	260 600	60 207	2 721	2 113 593	174 411	2 288 004
Segmentu saistības pārskata gada beigās	73 969	106 092	6 320	4 178	1 724	192 283	744 145	936 428
Kapitālieguldījumi	130 141	45 803	12 406	10 176	-	198 526	197	198 723

EUR	Ražošana un pārdošana	Sadale	Pārvades aktīvu pārvaldība	Korporatīvās funkcijas	Pārtraucamā darbība	Segmenti KOPĀ	Korekcijas un izslēgšana	Koncerns
2012. gads	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
Ieņēmumi								
Ārējie klienti	718 084	291 622	52 592	6 335	-	1 068 633	(2)	1 068 631
Starpsegmentu	28 260	6 574	3 859	45 205	-	83 898	(83 898)	-
KOPĀ ieņēmumi	746 344	298 196	56 451	51 540	-	1 152 531	(83 900)	1 068 631
Rezultāts								
Amortizācija, nolietojums un vērtības samazinājums	59 877	77 914	23 453	12 625	-	173 869	-	173 869
Ieguldījumi asociētajās sabiedrībās	7 038	1	1	-	-	7 040	-	7 040
Segmentu darbības peļņa	45 079	8 385	11 505	6 028	-	70 997	(11 138)	59 859
Segmentu aktīvi pārskata gada beigās	1 518 515	1 241 443	383 736	84 222	-	3 227 916	289 836	3 517 752
Segmentu saistības pārskata gada beigās	109 765	148 417	48 449	5 741	-	312 372	1 198 405	1 510 777
Kapitālieguldījumi	135 275	83 160	33 392	12 433	-	264 260	-	264 260
2011. gads								
Ieņēmumi								
Ārējie klienti	695 884	268 603	444	5 158	5 413	975 502	(5 435)	970 067
Starpsegmentu	58 070	2 957	53 131	48 601	82 239	244 998	(244 998)	-
KOPĀ ieņēmumi	753 954	271 560	53 575	53 759	87 652	1 220 500	(250 433)	970 067
Rezultāts								
Amortizācija, nolietojums un vērtības samazinājums	70 095	73 318	24 549	12 654	424	181 040	-	181 040
Ieguldījumi asociētajās sabiedrībās	6 679	1	1	-	1	6 682	-	6 682
Segmentu darbības peļņa	58 353	4 754	8 675	2 023	3 021	76 826	(16 115)	60 711
Segmentu aktīvi pārskata gada beigās	1 320 254	1 226 779	370 800	85 667	3 872	3 007 372	248 164	3 255 536
Segmentu saistības pārskata gada beigās	105 248	150 955	8 993	5 945	2 453	273 594	1 058 823	1 332 417
Kapitālieguldījumi	185 174	65 172	17 652	14 479	-	282 477	280	282 757

Korekcijas un izslēgšana

Finanšu ieņēmumi un izmaksas, ieņēmumi vai zaudējumi no finanšu aktīvu pārvērtēšanas patiesajā vērtībā nav iedalīti atsevišķos segmentos, jo attiecīgie instrumenti tiek pārvaldīti Koncerna līmenī. Nodokļi un noteikti finanšu aktīvi un saistības

nav iedalītas šajos segmentos, jo arī tiek pārvaldīti Koncerna līmenī.

Kapitālieguldījumus veido iegādātie pamatlīdzekļi, nemateriālie ieguldījumi un ieguldījuma īpašumi, iekļaujot aktīvus no

meitassabiedrības iegādes.

Starpsegmentu ieņēmumi tiek izklāsti pie konsolidēšanas.

Peļņas saskaņošana

	2012	2011	2012	2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Segmenta darbības peļņa	49 897	53 994	70 997	76 826
Ieņēmumi no līdz termiņa beigām turētiem finanšu aktīviem (7. pielikums)	227	611	323	870
Ieņēmumi no izslēgtajiem pārvērtētajiem pamatlīdzekļiem	(537)	(536)	(764)	(763)
Starpsegmentu realizācija (izslēgšana)	-	(596)	-	(848)
Pārtraucamā darbība	-	(817)	-	(1 162)
Finanšu ieņēmumi (11.a pielikums)	3 479	3 736	4 950	5 316
Finanšu izmaksas (11.b pielikums)	(11 250)	(13 956)	(16 007)	(19 858)
Asociēto sabiedrību peļņas daļa (15. pielikums)	253	232	360	330
Koncerna peļņa pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa	42 069	42 668	59 859	60 711

Aktīvu saskaņošana

	31/12/2012	31/12/2011	31/12/2012	31/12/2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Segmentu aktīvi	2 268 592	2 113 593	3 227 916	3 007 372
Ieguldījumi asociētajās sabiedrībās (15. pielikums)	4 948	4 696	7 040	6 681
Līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi (21.a pielikums)	20 134	15 670	28 649	22 296
Īstermiņa finanšu aktīvi	42	45 105	60	64 179
Citi aktīvi un pārdošanai turētie aktīvi	8 149	63	11 594	90
Nauda un naudas ekvivalenti (18. pielikums)	170 425	108 877	242 493	154 918
Koncerna aktīvi	2 472 290	2 288 004	3 517 752	3 255 536

Saistību saskaņošana

	31/12/2012	31/12/2011	31/12/2012	31/12/2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Segmentu saistības	219 536	192 283	312 372	273 594
Atliktā nodokļa saistības (12. pielikums)	187 822	172 425	267 246	245 339
Uzņēmumu ienākuma nodokļa īstermiņa saistības	1 892	1 024	2 692	1 457
Aizņēmumi (21.b pielikums)	595 235	513 334	846 943	730 408
Atvasinātie finanšu instrumenti (21.c pielikums)	24 699	23 763	35 143	33 812
Parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem	32 596	33 599	46 381	47 807
Koncerna saistības	1 061 780	936 428	1 510 777	1 332 417

Segmentu ģeogrāfiskā informācija

	2012	2011	2012	2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Ieņēmumi no ārējiem klientiem				
Baltija	726 698	672 523	1 033 998	956 914
Skandināvijas valstis	24 340	9 244	34 633	13 153
KOPĀ ieņēmumi	751 038	681 767	1 068 631	970 067

Ilgtermiņa aktīvi ir izvietoti Koncerna mītnes valstī – Latvijā, un tos veido pamatlīdzekļi, ieguldījuma īpašumi un nemateriālie ieguldījumi.

Ieņēmumi no viena lielākā klienta 2012. gadā bija LVL 80 543 tūkstošu vai EUR 114 602 tūkstošu apmērā (2011: LVL 60 362 tūkst. vai EUR 85 887 tūkst.) un tie ir attiecināmi uz ražošanas un pārdošanas segmenta ieņēmumiem.

6. IEŅĒMUMI

	2012	2011	2012	2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Elektroenerģijas un elektroenerģijas pakalpojumu ieņēmumi	600 511	593 092	854 450	843 894
Siltumenerģijas realizācija	90 548	69 233	128 838	98 510
Pārvades sistēmas aktīvu noma un pārvaldīšana*	36 323	-	51 683	-
Pārējie ieņēmumi	23 656	19 442	33 660	27 663
KOPĀ ieņēmumi	751 038	681 767	1 068 631	970 067

* 2012. gada 2. janvārī pēc Eiropas Savienības Direktīvas 2009/72/EK prasībām AS „Augstsprieguma tīkls” tika pārdots Latvijas Republikas Finanšu ministrijai. Lidz AS „Augstsprieguma tīkls” pārdošanai ieņēmumi no pārvades sistēmas aktīvu nomas un pārvaldīšanas tika izslēgti konsolidācijas ietvaros kā Koncerna iekšējie darījumi

7. PĀRĒJIE IEŅĒMUMI

	2012	2011	2012	2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Peļņa / (zaudējumi) no pārdošanai turēto aktīvu un pamatlīdzekļu pārdošanas	190	(68)	271	(97)
Neto peļņa no apgrozāmo līdzekļu pārdošanas un citi ieņēmumi	3 522	2 943	5 011	4 187
Ieņēmumi no līdz termiņa beigām turēto finanšu aktīvu atsavināšanas	227	611	323	870
KOPĀ pārējie ieņēmumi	3 939	3 486	5 605	4 960

8. IZLIETOTĀS IZEJVIELAS UN MATERIĀLI

	2012	2011	2012	2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Elektroenerģija:				
Iepirkta elektroenerģija	258 212	242 293	367 403	344 752
(Ieņēmumi) / zaudējumi no elektroenerģijas cenu mijmaiņas darījumu patiesās vērtības izmaiņām (21.c, III pielikums)	(1 525)	7 759	(2 170)	11 040
Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojuma izmaksas*	52 262	-	74 362	-
	308 949	250 052	439 595	355 792
Kurināmā izmaksas	140 052	127 673	199 276	181 662
(Ieņēmumi) / zaudējumi no CO ₂ emisijas kvotu nākotnes tirdzniecības darījumu patiesās vērtības izmaiņām (21.c, IV pielikums)	(4 598)	1 155	(6 542)	1 643
Izejvielas, remontu un uzturēšanas izmaksas	31 125	29 312	44 287	41 708
KOPĀ izliedotās izejvielas un materiāli	475 528	408 192	676 616	580 805

* 2012. gada 2. janvārī pēc Eiropas Savienības Direktīvas 2009/72/EK prasībām AS „Augstsprieguma tīkls” tika pārdots Latvijas Republikas Finanšu ministrijai. Līdz AS „Augstsprieguma tīkls” pārdošanai pārvades sistēmas pakalpojumu izmaksas tika izslēgti konsolidācijas ietvaros kā Koncerna iekšējie darījumi.

9. PERSONĀLA IZMAKSAS

	2012	2011	2012	2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Atlīdzība par darbu	48 644	45 896	69 215	65 305
Darba attiecību izbeigšanas izmaksas	1 140	2 028	1 623	2 885
Iemaksas pensiju plānā	2 175	2 102	3 094	2 991
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas un citi darba koplīgumā noteiktie pabalsti	12 193	11 546	17 348	16 428
KOPĀ personāla izmaksas, ieskaitot vadības atalgojumu	64 152	61 572	91 280	87 609
T.sk. vadības atalgojums*				
Atlīdzība par darbu	745	710	1 060	1 010
Darba attiecību izbeigšanas izmaksas	5	9	7	13
Iemaksas pensiju plānā	28	26	40	37
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas un citi darba koplīgumā noteiktie pabalsti	182	181	259	258
KOPĀ vadības atalgojums	960	926	1 366	1 318
			2012	2011
Darbinieku skaits pārskata gada beigās			4 457	4 490
Vidējais darbinieku skaits pārskata gadā			4 453	4 518

* Koncerna vadības atlīdzībā iekļauta Koncerna sabiedrību valdes locekļu un uzraudzības institūcijas - Revīzijas komitejas atlīdzība.

10. PĀRĒJĀS SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS IZMAKSAS

	2012	2011	2012	2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Pārdošanas un klientu apkalpošanas izmaksas	13 377	5 843	19 034	8 314
Informācijas tehnoloģiju sistēmu uzturēšanas izmaksas	2 457	2 192	3 496	3 119
Transporta izmaksas	5 435	5 608	7 734	7 979
Darba aizsardzības un darba drošības izmaksas	3 291	3 181	4 683	4 526
Īres, telpu un teritorijas uzturēšanas un pakalpojumu izmaksas	3 719	3 944	5 292	5 612
Telekomunikāciju un sakaru pakalpojumu izmaksas	1 451	1 437	2 065	2 045
Elektroenerģijas tranzīta un jaudas uzturēšanas izmaksas	2 489	3 750	3 541	5 336
Zaudējumi no pamatlīdzekļu norakstīšanas	2 426	1 583	3 451	2 252
Nekustamā īpašuma nodoklis	712	704	1 013	1 002
Nodeva par sabiedrisko pakalpojumu regulēšanu	682	80	970	114
Citas izmaksas	7 475	7 275	10 636	10 351
KOPĀ pārējās saimnieciskās darbības izmaksas	43 514	35 597	61 915	50 650

11. FINANŠU IEŅĒMUMI UN IZMAKSAS

Finanšu ieņēmumi

	2012	2011	2012	2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Procentu ieņēmumi no kontu atlikumiem un termiņdepozītiem	1 405	2 776	1 999	3 950
Līdz termiņa beigām turēto finanšu aktīvu kupona procentu ieņēmumi	1 097	689	1 561	981
Ieņēmumi no valūtas nākotnes maiņas darījumu patiesās vērtības izmaiņām (21.c, V pielikums)	-	105	-	149
Ieņēmumi no izsniegto garantiju patiesās vērtības izmaiņām (26. pielikums)	136	166	193	236
Neto ieņēmumi no ārvalstu valūtas kursu svārstībām	841	-	1 197	-
KOPĀ finanšu ieņēmumi	3 479	3 736	4 950	5 316

Finanšu izmaksas

	2012	2011	2012	2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Procentu izmaksas	10 145	12 025	14 435	17 110
Procentu izmaksas no atvasinātajiem finanšu instrumentiem	4 863	4 065	6 919	5 784
Citas finanšu izmaksas	121	64	172	91
Zaudējumi no procentu likmju mijmaiņas darījumu patiesās vērtības izmaiņām (21.c, II pielikums)	283	641	403	912
Zaudējumi no valūtas nākotnes maiņas darījumu patiesās vērtības izmaiņām (21.c, V pielikums)	105	-	149	-
Neto zaudējumi no ārvalstu valūtas kursu svārstībām	-	748	-	1 065
Kapitalizētās procentu izmaksas un valūtas kursu pārvērtēšana	(4 267)	(3 587)	(6 071)	(5 104)
KOPĀ finanšu izmaksas	11 250	13 956	16 007	19 858

12. UZŅĒMUMU IENĀKUMA NODOKLIS

	2012	2011	2012	2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	10 156	13 730	14 450	19 536
Atliktais nodoklis	(3 828)	(14 294)	(5 447)	(20 339)
KOPĀ uzņēmumu ienākuma nodoklis	6 328	(564)	9 003	(802)

Nodoklis, kas piemērots Koncerna peļņai pirms nodokļiem, atšķiras no teorētiskās nodokļu summas, kas rastas, ja tiktu izmantota Koncerna peļņai piemērojamā nodokļa likme:

	2012	2011	2012	2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Peļņa pirms nodokļa	42 069	42 668	59 859	60 711
Uzņēmumu ienākuma nodoklis, piemērojot noteikto 15% likmi	6 310	6 400	8 979	9 106
Ar nodokli apliekamās izmaksas	305	662	433	942
Uzkrājumi debitoru parādiem	1 674	262	2 382	373
Nodokļu atlaides par ziedojumiem	(175)	(13)	(249)	(18)
Zaudējumi, kas samazina apliekamo ienākumu	(178)	(1 058)	(254)	(1 505)
Nodokļa atvieglojumi jaunām tehnoloģiskām iekārtām	(1 608)	(6 817)	(2 288)	(9 700)
KOPĀ uzņēmumu ienākuma nodoklis	6 328	(564)	9 003	(802)

Koncerns veic atliktā nodokļa aktīvu un atliktā nodokļa saistību ieskaitu tikai tad, ja tas ir juridiski tiesīgs veikt pārskata perioda

nodokļa aktīvu ieskaitu pret pārskata perioda nodokļa saistībām un atliktais nodoklis attiecas uz vienu un to pašu

nodokļu administrāciju. Šo saistību summas ir šādas:

	31/12/2012	31/12/2011	31/12/2012	31/12/2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Atliktā nodokļa saistības:				
- pēc vairāk nekā 1 gada atmaksājamās atliktā nodokļa saistības	188 816	172 087	268 661	244 858
- viena gada laikā atmaksājamās atliktā nodokļa saistības	2 706	4 636	3 850	6 596
Atliktā nodokļa aktīvi:				
- pēc vairāk nekā 1 gada atgūstamais atliktā nodokļa aktīvs	(1 658)	(1 819)	(2 359)	(2 588)
- viena gada laikā atgūstamais atliktā nodokļa aktīvs	(2 042)	(2 479)	(2 906)	(3 527)
KOPĀ atliktā nodokļa saistības	187 822	172 425	267 246	245 339

Atliktā nodokļa kustība

	2012	2011	2012	2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Pārskata gada sākumā	172 425	186 710	245 339	265 664
Ieņēmumi konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā	(3 828)	(14 294)	(5 447)	(20 339)
Attiecināts pret ilgtermiņa ieguldījumu pārvērtēšanas rezervi pašu kapitālā (20. pielikums)	19 225	(81)	27 354	(115)
Attiecināts uz pārtraucamo darbību	-	90	-	129
Atliktā nodokļa saistības pārskata gada beigās	187 822	172 425	267 246	245 339

Atliktais nodoklis aprēķināts no šādām pagaidu atšķirībām starp aktīvu un saistību bilances vērtībām un to vērtībām uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķina mērķiem.

	2012	2011	2012	2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Atliktā nodokļa saistības				
Pārskata gada sākumā	173 352	189 434	246 658	269 540
Ieņēmumi konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā	(1 084)	(15 897)	(1 543)	(22 619)
Attiecināts uz pārtraucamo darbību	30	(104)	43	(148)
Attiecināts pret ilgtermiņa ieguldījumu pārvērtēšanas rezervi pašu kapitālā (20. pielikums)	19 225	(81)	27 354	(115)
Pārskata gada beigās	191 523	173 352	272 512	246 658
Atliktā nodokļa aktīvi				
Pārskata gada sākumā	(957)	(2 724)	(1 362)	(3 876)
Izmaksas konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā	(2 744)	1 603	(3 904)	2 281
Izmaiņas no pārtraucamās darbības	-	164	-	233
Pārskata gada beigās	(3 701)	(957)	(5 266)	(1 362)

Pamatlīdzekļu nolietojums

Uzkrājumi/uzkrātās saistības

13. NEMATERIĀLIE IEGULDĪJUMI

a) Nemateriālie ieguldījumi

	Licences	Datorpro-grammas	Izveidošanas izmaksas	KOPĀ	Licences	Datorpro-grammas	Izveidošanas izmaksas	KOPĀ
	LVL'000	LVL'000	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
2010. gada 31. decembrī								
Sākotnējā vērtība	1 750	18 793	80	20 623	2 490	26 740	114	29 344
Uzkrātā amortizācija	(567)	(12 578)	-	(13 145)	(807)	(17 897)	-	(18 704)
Atlikusī vērtība	1 183	6 215	80	7 478	1 683	8 843	114	10 640
2011. gads								
Iegādāts	-	1 290	417	1 707	-	1 836	593	2 429
Norakstīts	(148)	-	-	(148)	(211)	-	-	(211)
Aprēķinātā amortizācija	-	(2 436)	-	(2 436)	-	(3 466)	-	(3 466)
Atlikusī vērtība 2011. gada 31. decembrī	1 035	5 069	497	6 601	1 473	7 212	707	9 392
2011. gada 31. decembrī								
Sākotnējā vērtība	1 750	19 940	497	22 187	2 490	28 372	707	31 569
Uzkrātā amortizācija	(715)	(14 871)	-	(15 586)	(1 017)	(21 160)	-	(22 177)
Atlikusī vērtība	1 035	5 069	497	6 601	1 473	7 212	707	9 392
2012. gads								
Iegādāts	-	1 042	681	1 723	-	1 483	969	2 452
Norakstīts	(148)	(7)	-	(155)	(211)	(10)	-	(221)
Aprēķinātā amortizācija	-	(2 365)	-	(2 365)	-	(3 365)	-	(3 365)
Atlikusī vērtība 2012. gada 31. decembrī	887	3 739	1 178	5 804	1 262	5 320	1 676	8 258
2012. gada 31. decembrī								
Sākotnējā vērtība	1 750	20 571	1 178	23 499	2 490	29 270	1 676	33 436
Uzkrātā amortizācija	(863)	(16 832)	-	(17 695)	(1 228)	(23 950)	-	(25 178)
Atlikusī vērtība	887	3 739	1 178	5 804	1 262	5 320	1 676	8 258

b) CO₂ emisijas kvotas

	2012	2011
	Kvotu skaits	Kvotu skaits
Pārskata gada sākumā	552 559	483 309
Saņemtās kvotas	3 099 482	1 107 445
Iegādātās kvotas	562 188	255 746
Izmantotās kvotas	(953 367)	(1 184 626)
Pārdotās kvotas	(70 000)	(109 315)
Pārskata gada beigās	3 190 862	552 559

Kvotas saņemtas bez atlīdzības saskaņā ar likumu „Par piesārņojumu” un pamatojoties uz Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas rīkojumiem un atzītas nulles vērtībā.

Pārskata gada beigās emisijas kvotu skaits, ko Koncerns 2012. gadā ir saņēmis no valdības bez maksas, ir 3 099 482 (31/12/2011: 1 107 445). Tādēļ to uzskaites vērtība pārskata gada beigās noteikta nulles vērtībā (31/12/2011: nulle).

CO₂ emisijas kvotu patiesā vērtība 2012. gada 31. decembrī bija LVL 15 025 tūkstoši vai EUR 21 379 tūkstoši (31/12/2011: LVL 3 037 tūkst. vai EUR 4 321 tūkst.). CO₂ emisijas kvotu patiesās vērtības noteikšanai ir izmantotas

tirgus darījumu beigu cenas NASDAQ OMX izejvielu un preču biržas pēdējā tirdzniecības dienā (2012. gada 28. decembrī) – 6,7 EUR/t (30/12/2011: 7,82 EUR/t).

2012. gada 24. oktobrī, pamatojoties uz Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas lēmumu Nr. 51 „Par papildu emisijas kvotu piešķiršanu AS „Latvenergo” TEC-2” par periodu no 2009. līdz 2012. gadam, viss četriem gadiem paredzētais kvotu apjoms TEC-2 kontā tika ieskaitīts 2012. gadā.

Eiropas kvotas (EUA) ir izmantojamas līdz 2020. gada beigām.

2012. gada 31. decembrī Koncernā iegādāto emisijas kvotu skaits ir 562 188 (31/12/2011: 255 746). Kvotas ir iegādātas, slēdzot CO₂ emisijas kvotu nākotnes darījumus (21. c, IV pielikums). Kvotu iegādes izmaksas LVL 7 293 tūkstošu vai EUR 10 377 tūkstošu apmērā (2011: LVL 1 507 tūkst. vai EUR 2 144 tūkst.) ir iekļautas konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcijā „Kurināmā izmaksas” (8. pielikums). Visas 2012. gada laikā iegādātās kvotas ir izlietas, tādējādi to uzskaites vērtība pārskata gada beigās ir nulles vērtībā (31/12/2011: nulle).

14. PAMATLĪDZEKĻI

a) Pamatlīdzekļi

LVL	Pārvērtētās ēkas un inženierbūves					Pārvērtētās tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas				
	Pārvērtētās Daugavas HES ēkas un inženierbūves	Pārvērtētās Pārvades sistēmas ēkas un inženierbūves	Pārvērtētās Sadales sistēmas ēkas un inženierbūves	Nepārvērtētās ēkas un inženierbūves, zeme	Zeme, ēkas un inženierbūves KOPĀ	Pārvērtētās Daugavas HES tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas	Pārvērtētās Pārvades sistēmas tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas	Pārvērtētās Sadales sistēmas tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas	Nepārvērtētās tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas	Tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas, KOPĀ
	LVL'000	LVL'000	LVL'000	LVL'000	LVL'000	LVL'000	LVL'000	LVL'000	LVL'000	LVL'000
2010. gada 31. decembrī										
Sākotnējā vērtība	1 041 991	305 217	1 261 427	224 187	2 832 822	156 685	252 433	468 911	216 984	1 095 013
Uzkrātais nolietojums	(586 615)	(190 892)	(678 335)	(50 807)	(1 506 649)	(111 154)	(134 176)	(249 581)	(107 031)	(601 942)
Atlikusī vērtība	455 376	114 325	583 092	173 380	1 326 173	45 531	118 257	219 330	109 953	493 071
2011. gads										
legādāts	2 957	1 863	30 127	6 896	41 843	2 886	3 197	11 456	5 678	23 217
Pārgrupēts	-	-	-	(60)	(60)	-	-	-	53	53
Norakstīts	-	(148)	(315)	(796)	(1 259)	-	(58)	(525)	(16)	(599)
Aktīvu vērtības palielinājums/(samazinājums)	-	-	-	414	414	-	-	-	(11 899)	(11 899)
Nolietojums	(9 284)	(6 169)	(36 503)	(6 228)	(58 184)	(10 056)	(9 671)	(13 869)	(11 906)	(45 502)
Atlikusī vērtība 2011. gada 31. decembrī	449 049	109 871	576 401	173 606	1 308 927	38 361	111 725	216 392	91 863	458 341
2011. gada 31. decembrī										
Sākotnējā vērtība	1 041 813	306 387	1 290 528	230 442	2 869 170	158 771	252 794	478 154	220 049	1 109 768
Uzkrātais nolietojums	(592 764)	(196 516)	(714 127)	(56 836)	(1 560 243)	(120 410)	(141 069)	(261 762)	(128 186)	(651 427)
Atlikusī vērtība	449 049	109 871	576 401	173 606	1 308 927	38 361	111 725	216 392	91 863	458 341
2012. gads										
Aktīvu vērtības pieaugums pārvērtēšanas rezultātā	12 633	2 017	2 065	-	16 715	51 294	8 363	10 067	-	69 724
legādāts	4 044	4 087	34 474	12 297	54 902	2 633	13 354	14 552	6 853	37 392
Pārgrupēts	1 419	-	-	(1 331)	88	(928)	-	-	932	4
Norakstīts	(7)	(129)	(1 054)	(338)	(1 528)	(19)	(101)	(847)	(41)	(1 008)
Pārklasificēts uz ieguldījuma īpašumiem	-	-	-	(1 116)	(1 116)	-	-	-	-	-
Aktīvu vērtības palielinājums/(samazinājums)	-	-	-	361	361	-	-	-	(3 114)	(3 114)
Nolietojums	(10 981)	(7 279)	(38 312)	(6 950)	(63 522)	(7 060)	(7 768)	(13 931)	(16 062)	(44 821)
Atlikusī vērtība 2012. gada 31. decembrī	456 157	108 567	573 574	176 529	1 314 827	84 281	125 573	226 233	80 431	516 518
2012. gada 31. decembrī										
Sākotnējā vērtība	1 051 763	316 974	1 337 675	237 629	2 944 041	227 803	280 095	490 773	226 193	1 224 864
Uzkrātais nolietojums	(595 606)	(208 407)	(764 101)	(61 100)	(1 629 214)	(143 522)	(154 522)	(264 540)	(145 762)	(708 346)
Atlikusī vērtība	456 157	108 567	573 574	176 529	1 314 827	84 281	125 573	226 233	80 431	516 518

LVL	Pārvērtētie pārējie pamatlīdzekļi			Nepārvērtētie pārējie pamatlīdzekļi	Pārējie pamatlīdzekļi kopā	Nepabeigtā celtniecība	KOPĀ pamatlīdzekļi
	Pārvērtētie Daugavas HES pārējie pamatlīdzekļi	Pārvērtētie Pārvades sistēmas pārējie pamatlīdzekļi	Pārvērtētie Sadales sistēmas pārējie pamatlīdzekļi				
	LVL'000	LVL'000	LVL'000	LVL'000	LVL'000	LVL'000	LVL'000
2010. gada 31. decembrī							
Sākotnējā vērtība	7 477	3 309	4 135	81 629	96 550	89 193	4 113 578
Uzkrātais nolietojums	(3 366)	(2 628)	(2 726)	(62 355)	(71 075)	(4 720)	(2 184 386)
Atlikusī vērtība	4 111	681	1 409	19 274	25 475	84 473	1 929 192
2011. gads							
Iegādāts	-	154	307	7 175	7 636	124 320	197 016
Pārgrupēts	-	-	-	7	7	-	-
Norakstīts	-	-	-	(11)	(11)	(37)	(1 906)
Aktīvu vērtības samazinājums	-	-	-	-	-	(277)	(11 762)
Nolietojums	(309)	(551)	(273)	(8 219)	(9 352)	-	(113 038)
Atlikusī vērtība 2011. gada 31. decembrī	3 802	284	1 443	18 226	23 755	208 479	1 999 502
2011. gada 31. decembrī							
Sākotnējā vērtība	7 477	3 318	4 359	81 648	96 802	213 475	4 289 215
Uzkrātais nolietojums	(3 675)	(3 034)	(2 916)	(63 422)	(73 047)	(4 996)	(2 289 713)
Atlikusī vērtība	3 802	284	1 443	18 226	23 755	208 479	1 999 502
2012. gads							
Aktīvu vērtības pieaugums pārvērtēšanas rezultātā	540	625	679	-	1 844	-	88 283
Iegādāts	21	1 631	826	5 897	8 375	83 331	184 000
Pārgrupēts	281	-	-	(373)	(92)	-	-
Norakstīts	-	(1)	(36)	(21)	(58)	(167)	(2 761)
Pārklasificēts uz ieguldījuma īpašumiem	-	-	-	-	-	-	(1 116)
Aktīvu vērtības palielinājums/(samazinājums)	-	-	-	-	-	191	(2 562)
Nolietojums	(459)	(799)	(582)	(7 086)	(8 926)	-	(117 269)
Atlikusī vērtība 2012. gada 31. decembrī	4 185	1 740	2 330	16 643	24 898	291 834	2 148 077
2012. gada 31. decembrī							
Sākotnējā vērtība	9 598	5 502	6 004	78 609	99 713	296 705	4 565 323
Uzkrātais nolietojums	(5 413)	(3 762)	(3 674)	(61 966)	(74 815)	(4 871)	(2 417 246)
Atlikusī vērtība	4 185	1 740	2 330	16 643	24 898	291 834	2 148 077

EUR	Pārvērtētās ēkas un inženierbūves				Zeme, ēkas un inženierbūves KOPĀ	Pārvērtētās tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas			Nepārvērtētās tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas	Tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas, KOPĀ
	Pārvērtētās Daugavas HES ēkas un inženierbūves	Pārvērtētās Pārvades sistēmas ēkas un inženierbūves	Pārvērtētās Sadales sistēmas ēkas un inženierbūves	Nepārvērtētās ēkas un inženierbūves, zeme		Pārvērtētās Daugavas HES tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas	Pārvērtētās Pārvades sistēmas tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas	Pārvērtētās Sadales sistēmas tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas		
	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
2010. gada 31. decembrī										
Sākotnējā vērtība	1 482 620	434 285	1 794 849	318 989	4 030 743	222 943	359 180	667 200	308 740	1 558 063
Uzkrātais nolietojums	(834 678)	(271 615)	(965 184)	(72 292)	(2 143 769)	(158 158)	(190 915)	(355 122)	(152 291)	(856 486)
Atlikusī vērtība	647 942	162 670	829 665	246 697	1 886 974	64 785	168 265	312 078	156 449	701 577
2011. gads										
legādāts	4 207	2 651	42 867	9 812	59 537	4 106	4 549	16 301	8 079	33 035
Pārgrupēts	-	-	-	(85)	(85)	-	-	-	75	75
Norakstīts	-	(211)	(448)	(1 133)	(1 792)	-	(83)	(747)	(22)	(852)
Aktīvu vērtības palielinājums/(samazinājums)	-	-	-	589	589	-	-	-	(16 931)	(16 931)
Nolietojums	(13 210)	(8 778)	(51 939)	(8 861)	(82 788)	(14 308)	(13 761)	(19 734)	(16 941)	(64 744)
Atlikusī vērtība 2011. gada 31. decembrī	638 939	156 332	820 145	247 019	1 862 435	54 583	158 970	307 898	130 709	652 160
2011. gada 31. decembrī										
Sākotnējā vērtība	1 482 366	435 949	1 836 256	327 889	4 082 460	225 911	359 693	680 352	313 102	1 579 058
Uzkrātais nolietojums	(843 427)	(279 617)	(1 016 111)	(80 870)	(2 220 025)	(171 328)	(200 723)	(372 454)	(182 392)	(926 897)
Atlikusī vērtība	638 939	156 332	820 145	247 019	1 862 435	54 583	158 970	307 898	130 709	652 160
2012. gads										
Aktīvu vērtības pieaugums pārvērtēšanas rezultātā	17 975	2 870	2 939	-	23 784	72 985	11 900	14 324	-	99 209
legādāts	5 754	5 815	49 051	17 497	78 117	3 746	19 001	20 706	9 751	53 204
Pārgrupēts	2 019	-	-	(1 894)	125	(1 320)	-	-	1 326	6
Norakstīts	(10)	(183)	(1 500)	(481)	(2 174)	(27)	(144)	(1 205)	(58)	(1 434)
Pārklasificēts uz ieguldījuma īpašumiem	-	-	-	(1 588)	(1 588)	-	-	-	-	-
Aktīvu vērtības palielinājums / (samazinājums)	-	-	-	514	514	-	-	-	(4 431)	(4 431)
Nolietojums	(15 624)	(10 357)	(54 513)	(9 889)	(90 383)	(10 046)	(11 053)	(19 822)	(22 854)	(63 775)
Atlikusī vērtība 2012. gada 31. decembrī	649 053	154 477	816 122	251 178	1 870 830	119 921	178 674	321 901	114 443	734 939
2012. gada 31. decembrī										
Sākotnējā vērtība	1 496 524	451 013	1 903 340	338 116	4 188 993	324 134	398 539	698 307	321 844	1 742 824
Uzkrātais nolietojums	(847 471)	(296 536)	(1 087 218)	(86 938)	(2 318 163)	(204 213)	(219 865)	(376 406)	(207 401)	(1 007 885)
Atlikusī vērtība	649 053	154 477	816 122	251 178	1 870 830	119 921	178 674	321 901	114 443	734 939

EUR	Pārvērtētie pārējie pamatlīdzekļi			Nepārvērtētie pārējie pamatlīdzekļi	Pārējie pamatlīdzekļi kopā	Nepabeigtā celtniecība	KOPĀ pamatlīdzekļi
	Pārvērtētie Daugavas HES pārējie pamatlīdzekļi	Pārvērtētie Pārvedes sistēmas pārējie pamatlīdzekļi	Pārvērtētie Sadales sistēmas pārējie pamatlīdzekļi				
	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
2010. gada 31. decembrī							
Sākotnējā vērtība	10 639	4 708	5 884	116 148	137 379	126 910	5 853 095
Uzkrātais nolietojums	(4 790)	(3 739)	(3 879)	(88 723)	(101 131)	(6 716)	(3 108 102)
Atlikusī vērtība	5 849	969	2 005	27 425	36 248	120 194	2 744 993
2011. gads							
Iegādāts	-	219	437	10 209	10 865	176 892	280 329
Pārgrupēts	-	-	-	10	10	-	-
Norakstīts	-	-	-	(16)	(16)	(53)	(2 713)
Aktīvu vērtības samazinājums	-	-	-	-	-	(394)	(16 736)
Nolietojums	(439)	(784)	(389)	(11 694)	(13 306)	-	(160 838)
Atlikusī vērtība 2011. gada 31. decembrī	5 410	404	2 053	25 934	33 801	296 639	2 845 035
2011. gada 31. decembrī							
Sākotnējā vērtība	10 639	4 721	6 202	116 175	137 737	303 747	6 103 002
Uzkrātais nolietojums	(5 229)	(4 317)	(4 149)	(90 241)	(103 936)	(7 109)	(3 257 967)
Atlikusī vērtība	5 410	404	2 053	25 934	33 801	296 639	2 845 035
2012. gads							
Aktīvu vērtības pieaugums pārvērtēšanas rezultātā	768	889	966	-	2 623	-	125 616
Iegādāts	30	2 321	1 176	8 391	11 918	118 569	261 808
Pārgrupēts	400	-	-	(531)	(131)	-	-
Norakstīts	-	(1)	(51)	(30)	(82)	(238)	(3 928)
Pārklasificēts uz ieguldījuma īpašumiem	-	-	-	-	-	-	(1 588)
Aktīvu vērtības palielinājums/(samazinājums)	-	-	-	-	-	272	(3 645)
Nolietojums	(653)	(1 137)	(828)	(10 083)	(12 701)	-	(166 859)
Atlikusī vērtība 2012. gada 31. decembrī	5 955	2 476	3 316	23 681	35 428	415 242	3 056 439
2012. gada 31. decembrī							
Sākotnējā vērtība	13 657	7 829	8 543	111 851	141 880	422 173	6 495 870
Uzkrātais nolietojums	(7 702)	(5 353)	(5 227)	(88 170)	(106 452)	(6 931)	(3 439 431)
Atlikusī vērtība	5 955	2 476	3 316	23 681	35 428	415 242	3 056 439

Aktīvu vērtības samazinājums ir iekļauts konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcijā „Nolietojums, amortizācija un nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtības samazinājums”.

2012. gadā Koncernā ir kapitalizētas aizņēmumu procentu izmaksas un valūtas kursu pārvērtēšana LVL 4 267 tūkstošu vai EUR 6 071 tūkstoša apmērā (2011.: LVL 3 587 tūkst.

vai EUR 5 104 tūkst.). Aizņēmumu procentu izmaksu kapitalizācijas likme ir 1,98% (2011.: 2,26%).

Pamatlīdzekļu pārvērtēšana

2011. gada 1. janvārī pārvades sistēmas pamatlīdzekļi un 2011. gada 1. septembrī sadales sistēmas pamatlīdzekļi tika novērtēti mantiskā ieguldījuma veikšanai attiecīgi meitassabiedrību AS „Latvijas elektriskie tīkli” un AS „Sadales tīkls” pamatkapitālā. Pēc stāvokļa 2012. gada 1. janvārī AS „Latvenergo” atkārtoti pārvērtēja Daugavas hidroelektrostaciju pamatdarbības aktīvus. Pārvērtēšanu veica neatkarīgi, licencēti eksperti, izmantojot izmaksu metodi, kas paredz, ka aktīvu vērtība ir starpība starp analoga objekta aizvietošanas vai atjaunošanas izmaksām vērtēšanas brīdī un

uzkrāto kopējo funkcionālo, ekonomisko vērtības zudumu. Lai noteiktu vērtējamo pamatlīdzekļu sākotnējās izmaksu aizvietošanas vērtības, izmantotas šobrīd esošās konkrēto pamatlīdzekļu izveidošanas vai iegādes izmaksas.

Pārskata gada beigās Daugavas hidroelektrostaciju, pārvades un sadales sistēmas pamatlīdzekļu uzskaites vērtība atbilst to patiesajai vērtībai. 2012. gadā pārvērtēto Daugavas hidroelektrostaciju aktīvu vērtības palielinājums LVL 64 436 tūkstošu vai EUR 91 684 tūkstošu apmērā, atskaitot atlikto uzņēmumu ienākuma nodokli, atzīts ilgtermiņa aktīvu

pārvērtēšanas rezervē vispārējos ieņēmumos, savukārt vērtības palielinājums LVL 31 tūkstošu vai EUR 44 tūkstošu apmērā, kas finanšu pārskatos pie iepriekšējās pārvērtēšanas atzīts izmaksās, iekļauts konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcijā „Ilgtermiņa aktīvu vērtības palielinājums pārvērtēšanas rezultātā”.

Pārvērtēto AS „Latvenergo” Daugavas hidroelektrostaciju, pārvades un sadales sistēmas pamatlīdzekļu uzskaites vērtības salīdzinājumā, ja pārvērtētos pamatlīdzekļus uzskaitītu pārvērtētā un iegādes vērtībā:

	Pārvērtēto pamatlīdzekļu kategorijas				Pārvērtēto pamatlīdzekļu kategorijas			
	Ēkas un inženierbūves	Tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas	Pārējie pamatlīdzekļi	KOPĀ	Ēkas un inženierbūves	Tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas	Pārējie pamatlīdzekļi	KOPĀ
	LVL'000	LVL'000	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
PĀRVĒRTĒTĀ VĒRTĪBĀ								
2011. gada 31. decembrī								
Sākotnējā vērtība	2 638 728	889 719	15 154	3 543 601	3 754 572	1 265 956	21 562	5 042 090
Uzkrātais nolietojums	(1 503 407)	(523 241)	(9 625)	(2 036 273)	(2 139 155)	(744 505)	(13 695)	(2 897 355)
Atlikusī vērtība	1 135 321	366 478	5 529	1 507 328	1 615 417	521 451	7 867	2 144 735
2012. gada 31. decembrī								
Sākotnējā vērtība	2 706 412	998 671	21 104	3 726 187	3 850 877	1 420 981	30 028	5 301 886
Uzkrātais nolietojums	(1 568 114)	(562 584)	(12 849)	(2 143 547)	(2 231 225)	(800 485)	(18 282)	(3 049 992)
Atlikusī vērtība	1 138 298	436 087	8 255	1 582 640	1 619 652	620 496	11 746	2 251 894
IEGĀDES VĒRTĪBĀ								
2011. gada 31. decembrī								
Sākotnējā vērtība	530 900	396 426	13 740	941 066	755 403	564 063	19 550	1 339 016
Uzkrātais nolietojums	(165 019)	(197 067)	(11 045)	(373 131)	(234 801)	(280 401)	(15 716)	(530 918)
Atlikusī vērtība	365 881	199 359	2 695	567 935	520 602	283 662	3 834	808 098
2012. gada 31. decembrī								
Sākotnējā vērtība	572 106	420 410	14 861	1 007 377	814 033	598 190	21 145	1 433 368
Uzkrātais nolietojums	(222 471)	(229 186)	(12 063)	(463 720)	(316 548)	(326 102)	(17 164)	(659 814)
Atlikusī vērtība	349 635	191 224	2 798	543 657	497 485	272 088	3 981	773 554

b) Vērtības samazinājums

Vērtības samazinājuma izvērtēšana veikta saskaņā ar SGS Nr. 36. „Aktīvu vērtības samazināšanās”. Vērtības samazināšanās testa rezultātā tika aprēķināts tehnoloģisko iekārtu un mašīnu vērtības samazinājums Rīgas TEC-2 kombinētajā siltuma un elektrības ražotnē (uzskaita pie

nepārvērtētajām tehnoloģiskajām iekārtām un mašīnām). Kopējais vērtības samazinājums pārskata gada beigās ir LVL 53 495 tūkstoši vai EUR 76 117 tūkstotši (31/12/2011: LVL 50 381 tūkst. vai EUR 71 686 tūkst.). Naudas plūsmu ģenerējošā vienība sastāv no Rīgas TEC-2 ražotnes aktīviem. Papildu uzkrājumu izveidošana ir saistīta ar daļēju Rīgas TEC-2 iekārtu darbības plānoto pārtraukšanu, sākot ar 2013.

gadu. Lai noteiktu lietošanas vērtību naudas plūsmu radošajai vienībai, diskontējot naudas plūsmu, 2012. gadā pielietotā nominālā pirmsnodokļu diskonta likme ir 7,4% (2011: 8,4%).

Jūtīguma analīze ir ietverta 4.a II pielikumā.

15. IEGULDĪJUMI ASOCIĒTAJĀS SABIEDRĪBĀS UN PĀRĒJIE IEGULDĪJUMI

	2012	2011	2012	2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Pārskata gada sākumā	4 696	4 464	6 681	6 351
Peļņas daļa <i>Nordic Energy Link, AS</i>	253	232	360	330
Izslēgts ieguldījums AS „Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds”	(1)	-	(1)	-
Pārskata gada beigās	4 948	4 696	7 040	6 681

Šajā tabulā atspoguļota Koncerna peļņas daļa no ieguldījumiem nozīmīgākajās asociētajās sabiedrībās un šo

sabiedrību saīsināta finanšu informācija par aktīvu, saistību un neto apgrozījuma kopsummām:

	Aktīvi	Saistības	Neto apgrozījums	Peļņas daļa	Aktīvi	Saistības	Neto apgrozījums	Peļņas daļa
	LVL'000	LVL'000	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
2011. gada 31. decembrī								
<i>Nordic Energy Link, AS*</i>	60 063	41 399	9 706	232	85 462	58 905	13 810	330
	60 063	41 399	9 706	232	85 462	58 905	13 810	330
2012. gada 31. decembrī								
<i>Nordic Energy Link, AS*</i>	56 893	37 218	9 801	253	80 951	52 956	13 946	360
	56 893	37 218	9 801	253	80 951	52 956	13 946	360

* Asociētās sabiedrības neauditētie finanšu rādītāji par finanšu gadu, kas beidzas 2012. gada 31. decembrī, un salīdzinošie rādītāji par finanšu gadu, kas beidzas 2011. gada 31. decembrī

Līdzdalības daļas meitassabiedrībās un asociētajās sabiedrībās:

SABIEDRĪBAS	Atrašanās vieta	Uzņēmējdarbības veids	Līdzdalības daļa, %	
			31/12/2012	31/12/2011
Meitassabiedrības:				
AS „Latvijas elektriskie tīkli”	Latvija	Pārvades aktīvu pārvaldība	100%	100%
AS „Sadales tīkls”	Latvija	Elektroenerģijas sadale	100%	100%
<i>Elektrum Eesti, OÜ</i>	Igaunija	Elektroenerģijas pārdošana	100%	100%
SIA „Elektrum Latvija”	Latvija	Elektroenerģijas pārdošana	100%	-
<i>Elektrum Lietuva, UAB</i>	Lietuva	Elektroenerģijas pārdošana	100%	100%
SIA „Liepājas enerģija”	Latvija	Siltumenerģijas ražošana un pārdošana Liepājā, elektroenerģijas ražošana	51%	51%
Asociētās sabiedrības:				
<i>Nordic Energy Link, AS</i>	Igaunija	Elektroenerģijas pārvade	25%	25%
AS „Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds”	Latvija	Pensiju plānu pārvaldīšana	48,15%	50%

Koncernam pieder 48,15% no AS „Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds” kapitāla daļām. Tomēr Koncerns ir tikai nominālais

akcionārs, jo visus riskus vai labumus, kas rodas asociētās sabiedrības darbības rezultātā, uzņemas vai iegūst Koncerna darbinieki – pensiju fonda dalībnieki. Šā iemesla dēļ

ieguldījums AS „Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds” ir novērtēts iegādes vērtībā un netiek iekļauts konsolidācijā.

16. KRĀJUMI

	31/12/2012	31/12/2011	31/12/2012	31/12/2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Materiāli un rezerves daļas	14 196	12 532	20 199	17 831
Pārējie krājumi	4 192	4 159	5 965	5 919
Uzkrājumi novecojušiem un lēnas apgrozības krājumiem	(2 784)	(2 742)	(3 961)	(3 902)
KOPĀ krājumi	15 604	13 949	22 203	19 848

Uzkrājumu izmaiņas materiāliem un rezerves daļām ir iekļautas konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcijā „Izlietotās izejvielas un materiāli”.

Uzkrājumu izmaiņas

	2012	2011	2012	2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Pārskata gada sākumā	2 742	2 459	3 902	3 499
Norakstītie krājumi	(48)	(44)	(69)	(63)
Izmaksas iekļautas konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā	90	327	128	466
Pārskata gada beigās	2 784	2 742	3 961	3 902

17. PIRCĒJU UN PASŪTĪTĀJU PARĀDI UN PĀRĒJIE DEBITORI

a) Pircēju un pasūtītāju parādi, neto

	31/12/2012	31/12/2011	31/12/2012	31/12/2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Debitori:				
- par elektronenerģiju	64 637	66 101	91 971	94 053
- par siltumenerģiju	19 140	12 324	27 234	17 536
- citi pircēji un pasūtītāji	14 450	5 101	20 560	7 258
	98 227	83 526	139 765	118 847
Uzkrājumi šaubīgajiem un bezcerīgajiem debitoru parādiem:				
- par elektroenerģiju	(18 894)	(8 320)	(26 884)	(11 838)
- par siltumenerģiju	(295)	(292)	(420)	(416)
- citi pircēji un pasūtītāji	(1 217)	(1 105)	(1 732)	(1 572)
	(20 406)	(9 717)	(29 036)	(13 826)
Neto debitori:				
- par elektroenerģiju	45 743	57 781	65 087	82 215
- par siltumenerģiju	18 845	12 032	26 814	17 120
- citi pircēji un pasūtītāji	13 233	3 996	18 828	5 686
	77 821	73 809	110 729	105 021

Koncerns nav pakļauts ievērojamai kredītriska koncentrācijas pakāpei, jo Koncernam ir liels pircēju un pasūtītāju skaits.

Elektroenerģijas debitoru sadalījums pa kavētām dienām un uzkrājumu aprēķins:

	31/12/2012	31/12/2011	31/12/2012	31/12/2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Elektroenerģijas debitori:				
- nav kavējuši un nav izveidoti uzkrājumi	37 974	44 151	54 033	62 821
Kavēts samaksas termiņš, bet uzkrājumi nav veidoti:				
- samaksas termiņš kavēts 1–45 dienas	4 140	4 826	5 891	6 867
Debitori, kam veidoti uzkrājumi:				
- samaksas termiņš kavēts 46–90 dienas	507	702	721	999
- samaksas termiņš kavēts 91–180 dienas	691	909	983	1 293
- samaksas termiņš kavēts vairāk par 181 dienu	9 376	7 034	13 341	10 008
- atsevišķi izvērtētie debitori ar maksājumu grafiku	11 949	8 479	17 002	12 065
	64 637	66 101	91 971	94 053
Uzkrājumi šaubīgajiem un bezcerīgajiem elektroenerģijas debitoru parādiem:				
- samaksas termiņš kavēts 46–90 dienas	(253)	(351)	(360)	(499)
- samaksas termiņš kavēts 91–180 dienas	(518)	(683)	(737)	(972)
- samaksas termiņš kavēts vairāk par 181 dienu	(9 376)	(7 034)	(13 341)	(10 008)
- atsevišķi izvērtētie debitori ar maksājumu grafiku	(8 747)	(252)	(12 446)	(359)
	(18 894)	(8 320)	(26 884)	(11 838)
Neto elektroenerģijas debitori:				
- nav kavējuši un nav izveidoti uzkrājumi	37 974	44 151	54 032	62 821
Kavēts samaksas termiņš, bet uzkrājumi nav veidoti, neto:				
- samaksas termiņš kavēts 1–45 dienas	4 140	4 826	5 891	6 867
Neto debitori, kam veidoti uzkrājumi:				
- samaksas termiņš kavēts 46–90 dienas	254	351	361	500
- samaksas termiņš kavēts 91–180 dienas	173	226	246	321
- atsevišķi izvērtētie debitori ar maksājumu grafiku	3 202	8 227	4 556	11 706
	45 743	57 781	65 087	82 215

Siltumenerģijas un citu debitoru sadalījums pa kavētām dienām un uzkrājumu aprēķins:

	31/12/2012	31/12/2011	31/12/2012	31/12/2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Siltumenerģijas un citi debitori:				
- nav kavējuši un nav izveidoti uzkrājumi	31 367	15 697	44 631	22 335
Kavēts samaksas termiņš, bet uzkrājumi nav veidoti:				
- samaksas termiņš kavēts 1–30 dienas	656	258	933	367
Debitori, kam veidoti uzkrājumi:				
- samaksas termiņš kavēts 31–90 dienas	96	142	137	202
- samaksas termiņš kavēts vairāk par 91 dienu	1 471	1 328	2 093	1 889
	33 590	17 425	47 794	24 793
Uzkrājumi šaubīgajiem un bezcerīgajiem siltumenerģijas un citiem debitoru parādiem:				
- samaksas termiņš kavēts 31–90 dienas	(41)	(69)	(59)	(98)
- samaksas termiņš kavēts vairāk par 91 dienu	(1 471)	(1 328)	(2 093)	(1 889)
	(1 512)	(1 397)	(2 152)	(1 987)
Neto siltumenerģijas un citi debitori:				
- nav kavējuši un nav izveidoti uzkrājumi	31 367	15 697	44 631	22 335
Kavēts samaksas termiņš, bet uzkrājumi nav veidoti, neto:				
- samaksas termiņš kavēts 1–30 dienas	656	258	933	367
Debitori, kam veidoti uzkrājumi:				
- samaksas termiņš kavēts 31–90 dienas	55	73	78	104
	32 078	16 028	45 642	22 806

Uzkrājumus Koncerna debitoru parādu vērtības samazinājumam Koncerna uzņēmumu vadība nosaka, pamatojoties uz debitoru parādu vecumu, izvērtējot katra būtiskākā debitora maksāspēju un rēķinu apmaksas vēsturi

(skatīt 2.11. punktu). Debitoru posteņu bilances vērtības, kas samazinātas par attiecīgajiem uzkrājumiem, tiek pieņemtas kā aptuveni atbilstošas to patiesajām vērtībām.

Koncerna uzņēmumu vadības aplēses un metodoloģija Koncerna debitoru parādu atgūstamās vērtības noteikšanai un vērtības samazinājuma riska izvērtēšanai ir aprakstītas 4.b pielikumā.

Debitoru kredītkvalitātes vērtējums:

	31/12/2012	31/12/2011	31/12/2012	31/12/2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Elektroenerģijas debitori, kas nav kavējuši un kuriem nav izveidoti uzkrājumi:				
- klienti, kuri nav kavējuši maksājumu termiņus	30 054	36 908	42 763	52 515
- klienti, kuri ir kavējuši maksājumu termiņus	7 920	7 243	11 270	10 306
	37 974	44 151	54 033	62 821
Siltumenerģijas un citi debitori, kas nav kavējuši un kuriem nav izveidoti uzkrājumi:				
- klienti, kuri nav kavējuši maksājumu termiņus	30 529	15 209	43 439	21 641
- klienti, kuri ir kavējuši maksājumu termiņus	838	488	1 192	694
	31 367	15 697	44 631	22 335

Debitoru, kas nav kavējuši maksājumus un kuriem nav veidoti uzkrājumi, kredītkvalitātes noteikšanai Koncernā izmanto

noteiktus iekšējos klientu vērtējumus, par pamatu ņemot līdzšinējo klientu maksājumu vēsturi.

Uzkrājumu kustība pircēju un pasūtītāju parādu vērtības samazinājumam:

	2012	2011	2012	2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Pārskata gada sākumā	9 717	8 218	13 825	11 692
Gada laikā norakstītie neatgūstamie debitoru parādi	(203)	(575)	(289)	(818)
Uzkrājumi debitoru parādu vērtības samazinājumam	10 892	2 074	15 500	2 951
Pārskata gada beigās	20 406	9 717	29 036	13 825

Izveidotie un norakstītie uzkrājumi pircēju un pasūtītāju parādu vērtības samazinājumam ir iekļauti konsolidētā peļņas vai

zaudējumu aprēķina postenī „Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas” kā pārdošanas un klientu apkalpošanas izmaksas

(10. pielikums).

b) Pārējie debitori

	31/12/2012	31/12/2011	2012	31/12/2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Uzkrātie ieņēmumi	7 574	6 986	10 777	9 940
Priekšnodoklis un pārmaksātie nodokļi	12 944	9 029	18 417	12 847
Nākamo periodu izmaksas	609	571	866	812
Citi īstermiņa finanšu debitori	119	609	169	867
Citi nefinanšu īstermiņa debitori	2 846	416	4 050	592
KOPĀ pārējie debitori	24 092	17 611	34 279	25 058

Neviens no debitoru parādiem nav nodrošināts ar ķīlu vai kā citādi. Pārējo debitoru bilances vērtība aptuveni atbilst to patiesajai vērtībai.

18. NAUDA UN NAUDAS EKVIVALENTI

	31/12/2012	31/12/2011	31/12/2012	31/12/2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Nauda bankā	25 316	77 969	36 021	110 940
Īstermiņa noguldījumi bankā	145 109	30 908	206 472	43 978
KOPĀ nauda un naudas ekvivalenti	170 425	108 877	242 493	154 918

Par norēķinu kontu atlikumiem bankās Koncernam katru dienu tiek aprēķināti procenti, galvenokārt pamatojoties uz mainīgajām starpbanku noguldījumu likmēm. Īstermiņa noguldījumus Koncerns veic dažādu termiņu robežās no vairākām dienām līdz trīs mēnešiem atkarībā no Koncerna

naudas plūsmas prognozēs paredzētajām tūlītējām naudas vajadzībām. 2012. gadā efektīvā vidējā procentu likme īstermiņa depozītiem bija 1,05% (2011: 1,53%); skatīt arī 3.1.b pielikumu.

Naudas un naudas ekvivalentu bilances vērtība aptuveni atbilst to patiesajai vērtībai.

19. AKCIJU KAPITĀLS

2012. gada 31. decembrī reģistrētais AS „Latvenergo” akciju kapitāls ir LVL 904 605 tūkstoši vai EUR 1 287 137 tūkstoši (31/12/2011: LVL 325 862 tūkst. vai EUR 463 660 tūkst.), un to veido 904 605 tūkstoši parasto akciju (31/12/2011: 325 862 tūkst.) ar nominālvērtību LVL 1 katra (31/12/2011: LVL 1). Visas akcijas ir pilnībā apmaksātas.

2012. gada septembrī, pamatojoties uz 2012. gada 14. augusta valdes lēmumu Nr.170/35 “Par AS “Latvenergo” pamatkapitāla palielināšanu un statūtu grozījumiem”, tika palielināts akciju kapitāls par LVL 577 990 tūkstošiem

vai EUR 822 406 tūkstoši, ieskaitot akciju kapitālā pozitīvo starpību starp pašu kapitālu, kas attiecināms uz mātessabiedrības akcionāriem, un summu, ko veido akciju kapitāls un nesadalāmās rezerves. Akciju kapitāla izmaiņas apstiprinātas AS „Latvenergo” akcionāru pilnsapulcē 2012. gada 22. augustā un reģistrētas Latvijas Republikas Komercreģistrā 2012. gada 21. septembrī.

2012. gada novembrī, pamatojoties uz 2012. gada 16. oktobra LR Ministru kabineta rīkojumu Nr. 486 „Par valsts nekustamo īpašumu ieguldīšanu akciju sabiedrības

„Latvenergo” pamatkapitālā”, tika veikts mantisks ieguldījums akciju kapitālā ar nekustamo īpašumu LVL 753 tūkstošu vai EUR 1 071 tūkstoša apmērā (31/12/2011: LVL 2 318 tūkst. vai EUR 3 298 tūkst.). Nekustamā īpašuma vērtību noteica neatkarīgi, licencēti eksperti, izmantojot amortizēto izmaksu metodi, par pamatu ņemot analoģisku aktīvu izveidošanas vai iegādes izmaksas. Akciju kapitāla izmaiņas apstiprinātas AS „Latvenergo” akcionāru pilnsapulcē 2012. gada 9. novembrī un reģistrētas Latvijas Republikas Komercreģistrā 2012. gada 25. novembrī.

20. REZERVES UN DIVIDENDES

2012. gada 31. decembrī Koncerna rezerves LVL 452 685 tūkstošu vai EUR 644 113 tūkstošu apmērā (31/12/2011: LVL 976 921 tūkst. vai EUR 1 390 033 tūkst.) veidojas no pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves, risku ierobežošanas

rezerves, valūtas pārrēķināšanas rezerves un citām rezervēm. Rezerves no pamatlīdzekļu pārvērtēšanas, valūtas pārrēķināšanas rezerves un risku ierobežošanas rezerves Koncernā nevar tikt sadalītas dividendēs. Citas rezerves

tiek uzkrātas ar mērķi uzturēt drošu Koncerna darbību. Citas rezerves Koncernā var sadalīt saskaņā ar akcionāra apstiprinājumu.

	Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerve	Risku ierobežošanas rezerve	Valūtas pārreķi- nāšana	Citas rezerves	KOPĀ	Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerve	Risku ierobežošanas rezerve	Valūtas pārreķi- nāšana	Citas rezerves	KOPĀ
	LVL'000	LVL'000	LVL'000	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
Atlikums 2010. gada 31. decembrī	976 180	(3 912)	1	9	972 278	1 388 979	(5 566)	1	13	1 383 427
Ieskaitītā iepriekšējo gadu peļņa	-	-	-	10 257	10 257	-	-	-	14 594	14 594
Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves samazināšana	(1 362)	-	-	-	(1 362)	(1 938)	-	-	-	(1 938)
Ar pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezervi saistītais atliktais nodoklis (12. pielikums)	81	-	-	-	81	115	-	-	-	115
Ārvalstu valūtas pārreķināšanas rezerve	-	-	2	-	2	-	-	3	-	3
Zaudējumi no atvasināto finanšu instrumentu patiesās vērtības izmaiņām (21.c,l pielikums)	-	(4 335)	-	-	(4 335)	-	(6 168)	-	-	(6 168)
Atlikums 2011. gada 31. decembrī	974 899	(8 247)	3	10 266	976 921	1 387 156	(11 734)	4	14 607	1 390 033
Iepriekšējo gadu peļņa	-	-	-	(10 257)	(10 257)	-	-	-	(14 594)	(14 594)
Ieskaitīts akciju kapitālā (19. pielikums)	(577 990)	-	-	-	(577 990)	(822 406)	-	-	-	(822 406)
Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerve* (14.a pielikums)	87 794	-	-	-	87 794	124 920	-	-	-	124 920
Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves samazināšana	(568)	-	-	-	(568)	(809)	-	-	-	(809)
Koriģēta pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves samazināšana	828	-	-	-	828	1 178	-	-	-	1 178
Ar pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezervi saistītais atliktais nodoklis (12. pielikums)	(19 225)	-	-	-	(19 225)	(27 354)	-	-	-	(27 354)
Ārvalstu valūtas pārreķināšanas rezerve	-	-	65	-	65	-	-	93	-	93
Zaudējumi no atvasināto finanšu instrumentu patiesās vērtības izmaiņām (21.c,l pielikums)	-	(4 883)	-	-	(4 883)	-	(6 948)	-	-	(6 948)
Atlikums 2012. gada 31. decembrī	465 738	(13 130)	68	9	452 685	662 685	(18 682)	97	13	644 113

* Iekļauts rezerves pieaugums, kas radies Daugavas hidroelektrostaciju pārvērtēšanas rezultātā LVL 64 467 tūkstošu vai EUR 91 728 tūkstošu apmērā un pārvades un sadales aktīvu pārvērtēšanas rezultātā radies pieaugums LVL 23 327 tūkstošu vai EUR 33 192 tūkstošu apmērā.

2012. gadā izmaksāto dividenžu apjoms ir LVL 39 900 tūkstoši vai EUR 56 773 tūkstoši (LVL 0,044 vai EUR 0,063 par akciju) un 2011. gadā LVL 35 000 tūkstoši vai EUR 49 801 tūkstotis (LVL 0,107 vai EUR 0,153 par akciju).

Lēmumu par 2012. gada peļņas sadali pieņems mātessabiedrības akcionāru pilnsapulce.

21. FINANŠU AKTĪVI UN SAISTĪBAS

a) Līdz termiņa beigām turētie finanšu aktīvi

2012. gada laikā nebija ieņēmumu, ne arī izmaksu saistībā ar atbrīvošanos no līdz termiņa beigām turētiem aktīviem (2011: 0). Visi līdz termiņa beigām turētie finanšu aktīvi ir denominēti latos. Maksimālā kredītriska pozīcija uz pārskata

perioda beigām ir līdz termiņa beigām turēto finanšu aktīvu atlikusi amortizētā vērtība.

2012. gada 31. decembrī visi Koncerna līdz termiņa beigām turētie finanšu aktīvi bija valsts ilgtermiņa obligācijas ar 5 gadu un 10 gadu termiņu, kas tika iegādāti ar mērķi izvietot daļu

no likviditātes rezervēm zema riska un augstāka ienesīguma finanšu instrumentos. Līdz termiņa beigām turēto finanšu aktīvu atlikusi amortizētā bilances vērtība aptuveni atbilst to patiesajai vērtībai.

Līdz termiņa beigām turēto finanšu aktīvu atlikusī amortizētā bilances vērtība:

	31/12/2012	31/12/2011	31/12/2012	31/12/2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi:				
- īstermiņa daļa	-	44 714	-	63 622
- ilgtermiņa daļa	20 134	15 670	28 649	22 296
KOPĀ līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi	20 134	60 384	28 649	85 918

b) Aizņēmumi

	31/12/2012	31/12/2011	31/12/2012	31/12/2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Ilgtermiņa aizņēmumi no kredītiestādēm	506 797	462 888	721 107	658 630
Emitētie parāda vērtspapīri (obligācijas)	14 033	-	19 967	-
KOPĀ ilgtermiņa aizņēmumi	520 830	462 888	741 074	658 630
Ilgtermiņa aizņēmumu no kredītiestādēm īstermiņa daļa	73 208	48 226	104 165	68 619
Uzkrātās procentu saistības ilgtermiņa aizņēmumiem	1 197	2 220	1 704	3 159
KOPĀ īstermiņa aizņēmumi	74 405	50 446	105 869	71 778
KOPĀ aizņēmumi	595 235	513 334	846 943	730 408

Izmaiņas aizņēmumos:

	2012	2011	2012	2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Pārskata gada sākumā	513 334	545 607	730 408	776 329
Saņemtie aizņēmumi	116 947	4 357	166 401	6 199
Atmaksātie aizņēmumi	(48 056)	(36 936)	(68 378)	(52 555)
Izmaiņas uzkrātajās procentu saistībās	(1 023)	306	(1 455)	435
Emitētie parāda vērtspapīri (obligācijas)	14 033	-	19 967	-
Pārskata gada beigās	595 235	513 334	846 943	730 408

Aizņēmumu sadalījums pēc aizdevēju kategorijām:

	31/12/2012	31/12/2011	31/12/2012	31/12/2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Ārvalstu investīciju bankas	338 617	316 860	481 808	450 851
Ārvalstu komercbankas	31 704	36 038	45 110	51 277
Latvijas Republikā reģistrētās finanšu institūcijas	210 881	160 436	300 058	228 280
Emitētie parāda vērtspapīri (obligācijas)	14 033	-	19 967	-
KOPĀ aizņēmumi	595 235	513 334	846 943	730 408

Aizņēmumu sadalījums pēc atmaksas termiņiem:

	31/12/2012	31/12/2011	31/12/2012	31/12/2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Ilgtermiņa un īstermiņa aizņēmumi ar fiksētu procentu likmi:				
- 1 gads vai mazāk (ilgtermiņa aizņēmumu īstermiņa daļa)	297	291	422	414
- 1–5 gadi	14 736	984	20 967	1 400
- virs 5 gadiem	-	-	-	-
KOPĀ aizņēmumi ar fiksētu procentu likmi	15 033	1 275	21 389	1 814
Ilgtermiņa un īstermiņa aizņēmumi ar mainīgu procentu likmi:				
- 1 gads vai mazāk (ilgtermiņa aizņēmumu īstermiņa daļa)	74 108	50 155	105 447	71 364
- 1–5 gadi	352 162	341 189	501 082	485 468
- virs 5 gadiem	153 932	120 715	219 025	171 762
KOPĀ aizņēmumi ar mainīgo procentu likmi	580 202	512 059	825 554	728 594
KOPĀ aizņēmumi	595 235	513 334	846 943	730 408

Aizņēmumu sadalījums pēc procentu likmes maiņas un pārcenošanas termiņa (ņemot vērā atvasināto finanšu instrumentu efektu):

	31/12/2012	31/12/2011	31/12/2012	31/12/2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
- 1 gads vai mazāk	321 707	270 560	457 748	384 972
- 1–5 gadi	210 275	186 550	299 195	265 437
- virs 5 gadiem	63 253	56 224	90 000	79 999
KOPĀ aizņēmumi	595 235	513 334	846 943	730 408

2012. gada 31. decembrī un 2011. gada 31. decembrī Koncernam nav aizņēmumu nekādās citās valūtās, izņemot euro.

Ilgtermiņa aizņēmumu ar mainīgajām procentu likmēm patiesā vērtība atbilst to atlikušajai bilances vērtībai, jo to mainīgās procentu likmes aptuveni atbilst šādu Koncerna finanšu instrumentu tirgus cenai un to pārvērtēšana patiesajā vērtībā nerada būtiskas izmaiņas. Fiksēto likmju īstermiņa un ilgtermiņa aizņēmumu patiesā vērtība (ņemot vērā atvasināto finanšu instrumentu efektu) pārsniedz to atlikušo bilances vērtību par LVL 79,35 tūkstošiem vai EUR 112,9 tūkstošiem (2011: LVL 26,2 tūkst. vai EUR 37,3 tūkst.). Aizņēmumu patiesā vērtība tiek aprēķināta, diskontējot to naudas plūsmas, kā diskonta faktoru izmantojot atbilstošas euro procentu likmju mijmaiņas darījumu likmes, kas palielinātas par Koncerna kredīriskam atbilstošu riska uzcenojumu. Līdz ar to vidējā diskonta likme fiksēto likmju ilgtermiņa aizņēmumu diskontēšanai bija 2,356% (2011: 5,185%).

I) Kīlas

Koncerns savus aktīvus aizņēmumu nodrošināšanai nav iekļājis, izņemot SIA „Liepājas enerģija” aktīvu kīlu LVL 21,2 miljonu vai EUR 30,2 miljonu apmērā (2011: LVL 14,8 miljoni vai EUR 21,1 miljons) kā tās īstermiņa un ilgtermiņa aizņēmumu nodrošinājumu. Pārskata gada beigās ir iekļāti pamatlīdzekļi to atlikušajā vērtībā LVL 17,8 miljonu vai EUR 25,3 miljonu apmērā un debitoru prasījumu tiesības LVL 3,4 miljonu vai EUR 4,8 miljonu apmērā (31/12/2011: attiecīgi – LVL 12,8 milj. vai EUR 18,2 milj. un LVL 2,0 milj. vai EUR 2,8 milj.).

II) Neizmantotās aizņēmumu summas

2012. gada 31. decembrī neizmantotā ilgtermiņa aizņēmumu summa bija LVL 145,7 miljoni vai EUR 207,3 miljoni (31/12/2011: LVL 257,5 milj. vai EUR 366,4 milj.).

2012. gada 31. decembrī Koncernam bija pieejami

neizmantoti īstermiņa aizņēmumi LVL 23,6 miljonu vai EUR 33,6 miljonu apmērā (31/12/2011: LVL 23,6 milj. vai EUR 33,6 milj.), attiecībā uz kuriem ir izpildīti visi noteiktie to saņemšanas nosacījumi.

III) Vidējā svērtā efektīvā procentu likme

Pārskata gadā ilgtermiņa aizņēmumu vidējā svērtā efektīvā likme (ņemot vērā procentu mijmaiņas darījumus) bija 2,87% (2011: 3,03%), īstermiņa aizņēmumu vidējā svērtā efektīvā likme bija 1,08% (2011: 2,44%). 2012. gada 31. decembrī procentu likmes ilgtermiņa aizņēmumiem euro bija 3 un 6 mēnešu EURIBOR+0,74% (31/12/2011: +0,45%). 2012. gada 31. decembrī Koncernam bija noslēgti septiņpadsmit procentu likmju mijmaiņas darījumi, kuru kopīgā nosacītā pamatsummas vērtība ir LVL 269,1 miljons vai EUR 382,8 miljoni (31/12/2011: 15 darījumi par LVL 241,5 milj. vai EUR 343,6 milj.). Šajos darījumos tika fiksētas procentu likmes uz 6 līdz 10 gadiem.

IV) Emitētie parāda vērtspapīri (obligācijas)

2012. gada decembrī AS „Latvenergo” emitēja obligācijas EUR 20 miljonu apmērā, obligāciju piedāvājuma programmas LVL 50 miljonu apmērā (vai ekvivalenta apmēra EUR valūtā)

ietvaros ar fiksēto procentu likmi (kupons) – 2,8% gadā un dzēšanas termiņu – 2017. gada 15. decembris. Uz pārskata perioda beigām emitētie parāda vērtspapīri (obligācijas) ir uzrādīti to amortizētajā vērtībā.

c) Atvasinātie finanšu instrumenti

l) Atvasināto finanšu instrumentu klasifikācija un to patieso vērtību atlikumi

Atvasināto finanšu instrumentu patieso vērtību atlikumi atspoguļoti nākamajās tabulās.

	31/12/2012		31/12/2011		31/12/2012		31/12/2011	
	LVL'000		LVL'000		EUR'000		EUR'000	
	Aktīvi	Saistības	Aktīvi	Saistības	Aktīvi	Saistības	Aktīvi	Saistības
Procentu likmju mijmaiņas darījumi (21.c, II pielikums)	-	16 735	-	11 819	-	23 812	-	16 817
Elektroenerģijas cenu mijmaiņas darījumi (21.c, III pielikums)	(4 195)	7 964	(2 060)	7 347	(5 969)	11 331	(2 931)	10 454
CO ₂ emisijas kvotu nākotnes tirdzniecības darījumi (21.c, IV pielikums)	-	-	-	4 597	-	-	-	6 541
Valūtas nākotnes maiņas darījumi (21.c, V pielikums)	(42)	-	(390)	-	(60)	-	(555)	-
KOPĀ atvasināto finanšu instrumentu patiesā vērtība	(4 237)	24 699	(2 450)	23 763	(6 029)	35 143	(3 486)	33 812

Riska ierobežošanas darījumu izpildes rezultātā atzītie (ieņēmumi)/zaudējumi no patiesās vērtības izmaiņām:

	31/12/2012		31/12/2011		31/12/2012		31/12/2011	
	LVL'000		LVL'000		EUR'000		EUR'000	
	Aktīvi	Saistības	Aktīvi	Saistības	Aktīvi	Saistības	Aktīvi	Saistības
Ilgtermiņa	-	12 555	-	10 629	-	17 864	-	15 124
Īstermiņa	(4 237)	12 144	(2 450)	13 134	(6 029)	17 279	(3 486)	18 688
KOPĀ atvasināto finanšu instrumentu patiesā vērtība	(4 237)	24 699	(2 450)	23 763	(6 029)	35 143	(3 486)	33 812

	2012	2011	2012	2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Iekļauts konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā				
Procentu likmju mijmaiņas darījumi (11. pielikums)	283	641	403	912
Elektroenerģijas cenu mijmaiņas darījumi (8. pielikums)	(1 525)	7 759	(2 170)	11 040
CO ₂ emisijas kvotu nākotnes tirdzniecības darījumi (8. pielikums)	(4 598)	1 155	(6 542)	1 643
Valūtas nākotnes maiņas darījumi (11. pielikums)	105	(105)	149	(149)
	(5 735)	9 450	(8 160)	13 446
Iekļauts vispārējos ieņēmumos				
Procentu likmju mijmaiņas darījumi (20. pielikums)	4 633	4 135	6 592	5 884
Elektroenerģijas cenu mijmaiņas darījumi (20. pielikums)	7	(79)	10	(113)
Valūtas nākotnes maiņas darījumi (20. pielikums)	243	279	346	397
	4 883	4 335	6 948	6 168

Saskaņā ar SGS Nr. 1 labojumiem finanšu saistības vai aktīvs, kurš netiek turēts tirdzniecībai, ir jāatspoguļo kā īstermiņa vai ilgtermiņa saistības vai aktīvs atbilstoši tā norēķinu datumam.

Atvasinātie finanšu instrumenti ar norēķinu datumam vēlāk nekā pēc divpadsmit mēnešiem un kurus tiek plānots

nepārdot ilgāk nekā divpadsmit mēnešus pēc pārskata gada beigām, tiek klasificēti kā ilgtermiņa aktīvi vai saistības.

II) Procentu likmju mijmaiņas darījumi

2012. gada 31. decembrī Koncernam ir noslēgti 17 procentu likmju mijmaiņas darījumi ar nosacītajām pamatsummām LVL 269,1 miljons vai EUR 382,8 miljoni (31/12/2011: 15 darījumi par LVL 241,5 milj. vai EUR 343,6 milj.). Procentu likmju darījumi ir noslēgti uz 6 līdz 10 gadu termiņiem, ierobežojot 3 un 6 mēnešu mainīgo euro procentu likmju

kāpuma risku. 2012. gada 31. decembrī noslēgto procentu likmju mijmaiņas darījumu fiksētās likmes ir robežās no 1,548% līdz 4,4925% (31/12/2011: no 2,3835% līdz 4,4925%).

No noslēgtajiem Koncerna darījumiem 14 procentu likmju mijmaiņas darījumi ir noslēgti kā naudas plūsmas riska

ierobežošanas instrumenti atbilstoši risku ierobežošanas uzskaites prasībām (2011: 12 darījumi). Darījumiem ir veikti riska ierobežošanas efektivitātes mērījumi un konstatēts, ka tie ir efektīvi visā risku ierobežošanas periodā un līdz ar to tiem nav neefektīvās daļas, kas būtu jāatspoguļo konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina posteņos.

Procentu likmju mijmaiņas darījumu patieso vērtību izmaiņas:

	2012		2011		2012		2011	
	LVL'000		LVL'000		EUR'000		EUR'000	
	Aktīvi	Saistības	Aktīvi	Saistības	Aktīvi	Saistības	Aktīvi	Saistības
Patiesās vērtības atlikums pārskata gada sākumā	-	11 819	(1 011)	8 054	-	16 817	(1 439)	11 460
lekļauts konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā, neto (11. pielikums)	-	283	-	641	-	403	-	912
lekļauts vispārējos ieņēmumos (20. pielikums)	-	4 633	1 011	3 124	-	6 592	1 439	4 445
Patiesās vērtības atlikums pārskata gada beigās	-	16 735	-	11 819	-	23 812	-	16 817

Viens no galvenajiem Finanšu risku vadības politikas mērķiem, ierobežojot procentu likmju risku, ir nodrošināt aizņēmumu portfeļa vidējo fiksēto procentu likmju periodu robežās no 2 līdz 4 gadiem un fiksētās procentu likmes vairāk nekā 35% no aizņēmumu portfeļa. 2012. gada 31. decembrī 46% (31/12/2011: 47%) no Koncerna aizņēmumiem bija ar fiksētu procentu likmi (ņemot vērā procentu likmju mijmaiņas darījumu iespaidu), un vidējais fiksētās procentu likmes periods bija 2,0 gadi (2011: 2,13 gadi).

III) Elektroenerģijas cenu mijmaiņas darījumi

2012. gada 31. decembrī Koncernam ir noslēgti 137 (31/12/2011: 125) elektroenerģijas cenu mijmaiņas

darījumi par kopējo apjomu 4 180 372 MWh (31/12/2011: 4 418 243 MWh) un nosacīto vērtību LVL 129,3 miljonu vai EUR 184 miljonu (31/12/2011: LVL 139,2 milj. vai EUR 198 milj.) apmērā. Elektroenerģijas cenu mijmaiņas darījumi ir noslēgti uz viena mēneša līdz viena gada termiņiem periodā no 2013. gada 1. janvāra līdz 2014. gada 31. decembrim.

Elektroenerģijas cenu mijmaiņas darījumus riska ierobežošanas nolūkos mātessabiedrība slēdz ar finanšu institūciju starpniecību, izmantojot Ziemeļvalstu elektroenerģijas biržas *Nord Pool Spot* cenas. Visi iegādātie mijmaiņas darījumi ir darījumi ar fiksētu elektroenerģijas apjomu un cenu EUR valūtā.

Pārskata gada beigās 29 (31/12/2011: 57) no noslēgtajiem elektroenerģijas cenu mijmaiņas darījumiem ir noslēgti atbilstoši riska ierobežošanas uzskaites prasībām, un, lai pārbaudītu, vai tie ir efektīvi visā riska ierobežošanas periodā, tiem ir veikti riska ierobežošanas efektivitātes mērījumi. Darījumi ir slēgti naudas plūsmas riska ierobežošanai. Tā kā noslēgtajiem darījumiem netika konstatēta būtiska neefektivitāte, kas būtu jāatzīst konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcijās, tad to patiesās vērtības ieņēmumi un izmaksas ir atzīti riska ierobežošanas rezervē vispārējos ieņēmumos (20. pielikums).

Elektroenerģijas cenu mijmaiņas darījumu patieso vērtību izmaiņas:

	2012		2011		2012		2011	
	LVL'000		LVL'000		EUR'000		EUR'000	
	Aktīvi	Saistības	Aktīvi	Saistības	Aktīvi	Saistības	Aktīvi	Saistības
Patiesās vērtības atlikums pārskata gada sākumā	(2 060)	7 347	(2 393)	-	(2 931)	10 453	(3 405)	-
lekļauts konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā (8. pielikums)	-	(1 525)	2 393	5 366	-	(2 170)	3 405	7 635
lekļauts vispārējos ieņēmumos (20. pielikums)	(2 135)	2 142	(2 060)	1 981	(3 038)	3 048	(2 931)	2 818
Patiesās vērtības atlikums pārskata gada beigās	(4 195)	7 964	(2 060)	7 347	(5 969)	11 331	(2 931)	10 453

M) CO₂ emisijas kvotu nākotnes tirdzniecības darījumi

2012. gada 31. decembrī Koncernam nav noslēgti CO₂ emisijas kvotu nākotnes pirkšanas vai pārdošanas darījumi (31/12/2011: 24).

Pārskata gada beigās kopējais piešķirtais un iepirktais CO₂ emisijas kvotu apjoms emisijas kvotu sadales periodam līdz 2012. gada 31. decembrim ir pietiekošs, lai nosegtu CO₂ emisijas apjomu. Eiropas Savienības CO₂ emisijas kvotu tirdzniecības II fāzes periodā mātessabiedrība ir izmantojusi atļauto iespēju iegādāties un nosegt 10% no piešķirtajām Eiropas emisijas kvotām (EUA) ar lētākām emisijas samazināšanas vienībām (CER).

2012. gadā CO₂ emisijas kvotu nākotnes tirdzniecības darījumu patiesās vērtības izmaiņas LVL 4 598 tūkstošu vai EUR 6 542 tūkstošu apmērā ir iekļautas konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā – skatīt 8. pielikumu (31/12/2011: LVL 1 155 tūkst. vai EUR 1 643 tūkst.).

CO₂ emisijas kvotu nākotnes tirdzniecības darījumu patieso vērtību izmaiņas:

	2012	2011	2012	2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
	Saistības	Saistības	Saistības	Saistības
Patiesās vērtības atlikums pārskata gada sākumā	4 598	3 443	6 542	4 899
iekļauts konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā (8. pielikums)	(4 598)	1 155	(6 542)	1 643
Patiesās vērtības atlikums pārskata gada beigās	-	4 598	-	6 542

V) Valūtas nākotnes maiņas darījumi

Pārskata gada beigās Koncernam ir noslēgti EUR/USD valūtas nākotnes maiņas darījumi. 2012. gada 31. decembrī nosacītā pamatsumma ir USD 3,2 miljoni vai LVL 1,7 miljoni (31/12/2011: USD 9,4 milj. vai LVL 5,1 milj.). Pārskata gada beigās Koncernam nav noslēgti LVL/ EUR valūtas nākotnes maiņas darījumi (31/12/2011: EUR 42,0 milj. vai LVL 29,5 milj. – darījumu nosacītā pamatsumma).

Riska ierobežošanai pakļautie ar augstu ticamību sagaidāmie darījumi USD valūtā ir plānoti dažādos datumos nākamo 9 mēnešu periodā. Tā kā EUR/USD valūtas nākotnes maiņas darījumi atbilda riska ierobežošanas uzskaites prasībām

saskaņā ar SGS Nr. 39, tad to patiesās vērtības ieņēmumi un izmaksas ir atzīti riska ierobežošanas rezervē vispārējos ieņēmumos (20. pielikums).

Visi 2012. gada 31. decembrī spēkā esošie EUR/USD valūtas nākotnes maiņas darījumi bija izveidoti Rīgas TEC-2 kombinētās siltuma un enerģijas ražotnes otrā bloka rekonstrukcijas projekta līguma ASV dolāru maksājumu valūtas riska ierobežošanai atbilstoši riska ierobežošanas prasībām. Tā kā šo darījumu noslēgšanas brīdī īso pieejamo termiņu dēļ nebija iespējams izmantot LVL/USD valūtas nākotnes maiņas darījumus, tad tika izmantoti EUR/USD valūtas nākotnes maiņas darījumi, kas bija iespējams līdz ar fiksēto EUR/LVL valūtas kursu.

Noslēgtajiem EUR/USD valūtas nākotnes maiņas darījumiem netika konstatēta būtiska neefektivitāte, kas būtu jāatzīst konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcijās. Maksimālā kredītriska pozīcija uz pārskata perioda beigām ir valūtas nākotnes maiņas darījumu patiesā vērtība konsolidētajā pārskatā par finansiālo stāvokli.

LVL/EUR valūtas nākotnes maiņas darījumu patiesās vērtības izmaiņas ir iekļautas konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā (skatīt 11. pielikumu).

Valūtas nākotnes maiņas darījumu patieso vērtību izmaiņas:

	2012	2011	2012	2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
	Aktīvi	Aktīvi	Aktīvi	Aktīvi
Patiesās vērtības atlikums pārskata gada sākumā	(390)	(564)	(554)	(802)
iekļauts konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā (11. pielikums)	105	(105)	149	(149)
iekļauts vispārējos ieņēmumos (20. pielikums)	243	279	346	397
Patiesās vērtības atlikums pārskata gada beigās	(42)	(390)	(59)	(554)

22. UZKRĀJUMI

a) Uzkrājumi pēcnodarbinātības pabalstiem

	2012	2011	2012	2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Pārskata gada sākumā	7 734	7 321	11 004	10 417
Pārskata gada darba izmaksas	308	283	438	403
Procentu izmaksas	442	422	629	600
Izmaksātie pēcnodarbinātības pabalsti	(985)	(353)	(1 401)	(503)
Zaudējumi aktuāra pieņemumu izmaiņu rezultātā	261	61	372	87
Pārskata gada beigās	7 760	7 734	11 042	11 004

Kopējie izveidotie un norakstītie uzkrājumi ir iekļauti konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcijā „Personāla izmaksas” kā valsts sociālās apdrošināšanas

obligātās iemaksas un citi Darba koplīgumā noteiktie pabalsti (9. pielikums):

	2012	2011	2012	2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Pārskata gada sākumā	7 734	7 321	11 004	10 417
Iekļauts konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā	26	413	38	587
Pārskata gada beigās	7 760	7 734	11 042	11 004

Diskonta likme, ar kuru diskontēti pēcnodarbinātības pabalstu pienākumi, noteikta 5,7% apmērā (2011: 6,15%), ņemot vērā valsts obligāciju tirgus ienesīgumu pārskata gada beigās. Koncerna Darba koplīgums paredz darbinieku

darba samaksas indeksāciju vismaz inflācijas apmērā, kas, aprēķinot ilgtermiņa pēcnodarbinātības pabalstu uzkrājumus, noteikta 3% apmērā (2011: 3%). Aprēķinot šos uzkrājumus,

ņemta vērā arī darba attiecību izbeigšanas varbūtība dažādās darbinieku vecuma grupās, pamatojoties uz iepriekšējo gadu pieredzi.

b) Uzkrājumi apkārtējās vides aizsardzībai

	2012	2011	2012	2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Pārskata gada sākumā	1 783	1 376	2 537	1 958
Iekļauts konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā	965	407	1 373	579
Pārskata gada beigās	2 748	1 783	3 910	2 537

Uzkrājumu summa apkārtējās vides aizsardzībai LVL 2 748 tūkstošu vai EUR 3 910 tūkstošu apmērā (2011: LVL 1 783 tūkst. vai EUR 2 537 tūkst.) ietver aplēstās izmaksas LVL 1 000 tūkstošu vai EUR 1 423 tūkstošu apmērā saistībā ar Rīgas TEC-1 pelnu lauku sakopšanu atbilstoši Lielrīgas

Reģionālās vides pārvaldes pieprasījumam un šī projekta tehniski-ekonomiskās izpētes rezultātiem (2011: LVL 1 028 tūkst. vai EUR 1 463 tūkst.) un SIA „Liepājas enerģija” izveidotajos uzkrājumus LVL 1 748 tūkstošu vai EUR 2 487 tūkstošu apmērā apkārtējās vides sanācijai (2011: LVL 755

tūkst. vai EUR 1 074 tūkst.). Uzkrājumu apjomi ir aprēķināti, ņemot vērā būvniecības izmaksu izmaiņas (dati iegūti no Centrālās statistikas pārvaldes).

23. PĀRĒJIE KREDITORI UN NĀKAMO PERIODU IEŅĒMUMI

	31/12/2012	31/12/2011	31/12/2012	31/12/2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Nākamo periodu ieņēmumi no pieslēgumu maksas	92 777	87 181	132 010	124 048
Nākamo periodu ieņēmumi no Eiropas Savienības finansējuma	12 338	7 252	17 555	10 318
Nākamo periodu ieņēmumi no bez atlīdzības saņemtajiem pamatlīdzekļiem	310	366	442	521
Pārējās nefinanšu saistības	-	16	-	23
KOPĀ pārējie kreditori un nākamo periodu ieņēmumi	105 425	94 815	150 007	134 910

Nākamo periodu ieņēmumu no pieslēguma maksas kustība (ilgtermiņa un īstermiņa daļa)

	2012	2011	2012	2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Pārskata gada sākumā	92 277	87 901	131 298	125 072
Saņemtie maksājumi	6 787	9 753	9 657	13 877
Iekļauts konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā	(6 206)	(5 377)	(8 830)	(7 651)
Pārskata gada beigās	92 858	92 277	132 125	131 298

24. PARĀDI PIEGĀDĀTĀJIEM UN PĀRĒJIEM KREDITORIEM

	31/12/2012	31/12/2011	31/12/2012	31/12/2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Finanšu saistības:				
Parādi par materiāliem un pakalpojumiem	69 994	56 672	99 592	80 637
Parādi par elektroenerģiju	19 784	14 962	28 150	21 289
Uzkrātās saistības	7 128	5 621	10 142	7 998
Pārējās īstermiņa finanšu saistības	884	906	1 258	1 289
KOPĀ finanšu saistības	97 790	78 161	139 142	111 213
Nefinanšu saistības:				
Pievienotās vērtības nodokļa saistības	11 554	14 305	16 440	20 354
Sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas un pārējie nodokļi	5 608	6 482	7 979	9 223
Saņemtie avansa maksājumi	8 731	8 701	12 423	12 380
Nākamo periodu ieņēmumi no pieslēguma maksas	6 379	5 095	9 077	7 250
Nākamo periodu ieņēmumi no Eiropas Savienības saņemtā finansējuma:				
- Eiropas enerģētikas attīstības programma – 330 kV <i>Kurzemes loka</i> izbūve	3 030	5 947	4 311	8 462
- Eiropas Savienības Kohēzijas fonds – SIA „Liepājas enerģija” siltumtīklu rekonstrukcija	315	151	449	215
- Eiropas Savienības reģionālās attīstības fonds – Ķeguma šķeldas katlumājas izbūve	12	12	17	17
Pārējās īstermiņa nefinanšu saistības	2 580	2 360	3 671	3 358
KOPĀ nefinanšu saistības	38 209	43 053	54 367	61 259
KOPĀ parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem	135 999	121 214	193 509	172 472

Parādu piegādātājiem un pārējiem kreditoriem bilances vērtība aptuveni atbilst to patiesajai vērtībai.

25. DARĪJUMI AR SAISTĪTAJĀM PUSĒM

Mātesabiedrība un netieši arī citas Koncerna sabiedrības ir Latvijas valsts kontrolē. Saistītās puses, neskaitot

meitassabiedrības, ir asociētās sabiedrības, Koncerna vadība un uzraudzības institūcija – Revīzijas komiteja, kā arī tie

uzņēmumi, kuros mātesabiedrībai ir nozīmīga ietekme.

Ar saistītajām pusēm veiktie darījumi:

	2012	2011	2012	2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
a) Pārdotā produkcija:				
- asociētās sabiedrības (elektroenerģija)	2 856	2 448	4 064	3 483
- ar valdību saistītie uzņēmumi (siltumenerģija un elektroenerģija)	97 419	60 356	138 615	85 879
	100 275	62 804	142 679	89 362
b) Sniegtie pakalpojumi:				
- asociētās sabiedrības	-	626	-	891
- ar valdību saistītie uzņēmumi	43 543	6	61 956	8
	43 543	632	61 956	899
c) Iepirktais preces:				
- asociētās sabiedrības (elektroenerģija)	824	407	1 172	579
- ar valdību saistītie uzņēmumi (siltumenerģija un elektroenerģija)	18 065	9 254	25 704	13 167
	18 889	9 661	26 876	13 746
d) Saņemtie pakalpojumi:				
- asociētās sabiedrības	2 148	2 277	3 057	3 240
- ar valdību saistītie uzņēmumi	52 282	211	74 391	300
	54 430	2 488	77 448	3 540

Gada beigu bilances atlikumi, kas izriet no pārdotām/iepirktām precēm un sniegtajiem/saņemtajiem pakalpojumiem:

	31/12/2012	31/12/2011	31/12/2012	31/12/2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
a) Saistīto pušu parādi:				
- asociētās sabiedrības	267	432	380	615
- ar valdību saistītie uzņēmumi	21 087	10 082	30 004	14 345
	21 354	10 514	30 384	14 960
b) Parādi saistītām pusēm:				
- asociētās sabiedrības	493	351	701	499
- ar valdību saistītie uzņēmumi	8 378	1 203	11 921	1 712
	8 871	1 554	12 622	2 211

Koncernā pārskata gadā nav veikta to saistību vai parādu norakstīšana, kas radušies no darījumiem starp saistītajām pusēm, pamatojoties uz to, ka visi parādi ir atgūstami.

Debitoru un kreditoru parādi pret saistītajām pusēm ietver atlikumus par sniegtajiem vai saņemtajiem pakalpojumiem un precēm. Gada beigās par šiem atlikumiem nav saņemts vai sniegts nodrošinājums.

Atbildība Koncerna sabiedrību valdes locekļiem un uzraudzības institūcijai ir atspoguļota 9. pielikumā.

26. IZSNIEGTĀS GARANTIJAS

	31/12/2012	31/12/2011	31/12/2012	31/12/2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Izsniegtās garantijas par trešo pušu saistībām nominālvērtība:				
Garantija par labu <i>Nordic Energy Link, AS</i>	8 994	9 922	12 797	14 118

Garantija *Nordic Energy Link, AS* izsniegta, lai nodrošinātu ilgtermiņa aizņēmumu saņemšanu. *Nordic Energy Link, AS* izsniegtās garantijas (ar derīguma termiņu līdz 2014. gada 15. decembrim) nominālvērtība ir LVL 8 994 tūkstoši vai EUR 12 797 tūkstoši (31/12/2011: LVL 9 922 tūkst. vai EUR 14 118 tūkst.).

Garantijas patiesā vērtība ir LVL 199,9 tūkstoši vai EUR 284,4 tūkstoši (31/12/2011: LVL 335,6 tūkst. vai EUR 477,5 tūkst.). Garantijas patiesā vērtība tiek aprēķināta, diskontējot aplēsto pakalpojuma maksu, kā diskonta faktoru izmantojot atbilstošas euro procentu likmju mijmaiņas darījumu likmes,

kas palielinātas par Koncerna kredīriskam atbilstošu riska uzcelojumu. Līdz ar to vidējā diskonta likme 2012. gadā bija 2,23% līmenī (2011: 4,55%).

27. NĀKOTNES SAISTĪBAS UN IESPĒJAMĀS SAISTĪBAS

2012. gada 31. decembrī Koncernam ir nākotnes saistības LVL 197,4 miljonu vai EUR 280,9 miljonu apmērā (31/12/2011: LVL 344,8 milj. vai EUR 490,6 milj.) attiecībā uz kapitālieguldījumiem, par kuriem bilances datumā ir noslēgti līgumi, bet saistības vēl nav iestājušās.

Veicot savu komercdarbību, Koncerna kapitālsabiedrības var kļūt par tiesvedību un juridisko strīdu dalībnieku, ieskaitot pieteikumus saistībā ar regulēšanas un uzraudzības institūciju darbību. Pašlaik mātessabiedrība ir iesaistīta kā trešā persona Administratīvā apgabaltiesā prasībā par Sabiedrisko

pakalpojumu regulēšanas komisijas lēmuma leģitimitāti attiecībā uz gala lietotāju tarifu pieaugumu. 2012. gada 25. jūnijā Administratīvā apgabaltiesa pabeidza izskatīt sūdzības par elektroenerģijas tarifiem un ar spriedumu nolēma atcelt šos tarifus no to stāšanās spēkā brīža. Pēc sprieduma pārsūdzēšanas kasācijas kārtībā 2013. gada 31. janvārī Augstākās tiesas Senāts atcēla un atgriezta izskatāmo lietu jaunai izskatīšanai Administratīvā apgabaltiesā, norādot, ka (i) Administratīvā apgabaltiesa bija nepareizi definējusi lietas

būtnību un, ka atceļot regulatora lēmumu, tas neizraisītu tarifu atcelšanu, (ii) uzņēmumam kā trešajai pusei nav pienākums kompensēt zaudējumus elektroenerģijas patērētājiem un (iii) ka pienākums kompensēt zaudējumus elektroenerģijas patērētājiem ir attiecināms uz regulatoru kā atbildētāju. Administratīvā apgabaltiesa šo lietu paredzējusi izskatīt 2013. gada 16. maijā. Jāatzīmē, ka līdz galīga un nepārsūdzama tiesas sprieduma pasludināšanai uzņēmums piemēro pašreizējos tarifus, kuri ir stājušies spēkā ar 2011. gada 1. aprīli.

28. NOTIKUMI PĒC PĀRSKATA GADA BEIGĀM

2013. gada 30. janvārī AS „Latvenergo” īstenoja obligāciju sērijas papildu emisiju EUR 30 000 000 apmērā pirmās emisijas sērijas ietvaros un 2013. gada 21. martā veiksmīgi tika realizēta obligāciju izvietošana obligāciju sērijas papildu emisijai EUR 20 000 000 apmērā. Pēc papildus emitēto obligāciju iekļaušanas regulētajā tirgū obligācijas tiks apvienotas un veidos vienu sēriju ar 2012. gada 19. decembrī emitētajām obligācijām EUR 20 000 000 apmērā un 2013. gada 30. janvārī emitētajām obligācijām

EUR 30 000 000 apmērā, veidojot obligāciju sēriju EUR 70 000 000 apmērā.

AS „Latvenergo” Akcionāru sapulce 2013. gada 19. aprīlī nolēma palielināt obligāciju piedāvājuma programmas ietvaros emitējamo obligāciju kopējo apjomu nominālvērtībā no LVL 50 miljoniem vai ekvivalentu apmēru euro valūtā līdz LVL 85 miljoniem vai ekvivalentu apmēru euro valūtā ar vērtspapīru iegūto ienākumu Latvijas Centrālajā depozitārijā un kotāciju „NASDAQ OMX Riga”. Tādējādi AS „Latvenergo”

plāno veikt attiecīgus grozījumus AS „Latvenergo” valdes 2012. gada 23. novembrī apstiprinātajā un Finanšu un kapitāla tirgus komisijā 2012. gada 28. novembrī reģistrētajā AS „Latvenergo” obligāciju piedāvājuma programmas pamatprospektā.

Laika periodā kopš pārskata gada pēdējās dienas nav bijuši citi notikumi, kas būtiski ietekmētu Koncerna konsolidētos 2012. gada finanšu pārskatus.

29. PĀRTRAUCAMĀ DARBĪBA

Pamatojoties uz Latvijas Republikas Ministru kabineta 2011. gada 5. decembra rīkojumu Nr. 635 „Par akciju sabiedrības „Augstsprieguma tīkls” akciju pirkšanu un akciju turētāju” un saskaņā ar 2011. gada 30. decembrī noslēgto Akciju pirkuma līgumu ir veikta ieguldījuma meitassabiedrībā AS „Augstsprieguma tīkls” pārdošana. 2011. gada 31. decembrī ieguldījums ir novērtēts atgūstamā vērtībā, un pārdošanas darījuma izpildes brīdī 2012. gada janvārī, veicot ieguldījuma izslēgšanu, tam nav bijusi ietekme uz konsolidēto peļņas vai zaudējumu aprēķinu. AS „Augstsprieguma tīkls” Koncernā veica elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu nodrošināšanas funkcijas.

Koncerns ir saglabājis savā pārvaldībā esošos pārvades sistēmas aktīvus un iznomā tos AS „Augstsprieguma tīkls”, kas, izmantojot šos aktīvus, turpina nodrošināt elektroenerģijas pārvades pakalpojumus. Tādējādi Koncerns turpina saņemt pārvades pakalpojumus no šīs sabiedrības, kā arī iznomā tai savus aktīvus un nodrošina ar citiem pakalpojumiem, kas nepieciešami turpmākai pārvades pakalpojumu nodrošināšanai. 2012. gadā šie darījumi atklāti kā ārējie darījumi ārpus Koncerna, savukārt 2011. gadā šie darījumi atklāti kā savstarpējie darījumi Koncerna ietvaros un ir izkonsolidēti: saņemto pārvades pakalpojumu izmaksas – LVL 57 740 tūkstošu vai EUR 82 157 tūkstošu (izmaksas atklātas

8. pielikumā), ieņēmumi no pārvades aktīvu iznomāšanas – LVL 22 813 tūkstošu vai EUR 32 460 tūkstošu un ieņēmumi no elektroenerģijas un citu pakalpojumu pārdošanas – LVL 32 096 tūkstošu vai EUR 45 668 tūkstošu apmērā (ieņēmumi atklāti 6. pielikumā). Pārtraucamās darbības segmenta darbības peļņa 2011. gadā bija LVL 2 123 tūkstošu vai EUR 3 021 tūkstošu apmērā un neto peļņa – LVL 546 tūkstošu vai EUR 777 tūkstošu apmērā.

30. FINANŠU INFORMĀCIJA PAR MĀTESSABIEDRĪBU

Par mātessabiedrību atspoguļotā finanšu informācija ietver sevī svarīgākos finanšu pārskatus par mātessabiedrību, kuru sagatavošanu nosaka Latvijas Republikas likums „Par grāmatvedību”. Mātessabiedrības svarīgākie finanšu pārskati ir sagatavoti, izmantojot tās pašas grāmatvedības

uzskaites politikas, kas izmantotas, sagatavojot konsolidētos finanšu pārskatus. Ieguldījumi meitassabiedrībās ir uzskaitīti iegādes vērtībā, atskaitot ieguldījuma vērtības samazinājumu mātessabiedrības atsevišķajos finanšu pārskatos.

Peļņas vai zaudējumu aprēķins

	2012	2011	2012	2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
Ieņēmumi	657 457	700 914	935 477	997 311
Pārējie ieņēmumi	2 015	3 222	2 867	4 585
Saimnieciskās darbības veida nodošana	-	577 989	-	822 404
Izlietotās izejvielas un materiāli	(345 183)	(325 818)	(491 151)	(463 597)
Personāla izmaksas	(22 135)	(21 454)	(31 495)	(30 526)
Nolietojums, amortizācija un nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtības samazinājums	(52 102)	(100 559)	(74 134)	(143 083)
Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas	(203 357)	(169 171)	(289 351)	(240 708)
Saimnieciskās darbības peļņa	36 695	665 123	52 213	946 386
Ieņēmumi no līdzdalības meitassabiedrībās	3 449	725	4 907	1 032
Finanšu ieņēmumi	8 799	5 706	12 520	8 118
Finanšu izmaksas	(11 417)	(13 885)	(16 245)	(19 757)
Peļņa pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa	37 526	657 669	53 395	935 779
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	(6 345)	295	(9 028)	420
Pārskata gada peļņa	31 181	657 964	44 367	936 199

Pārskats par finansiālo stāvokli

	31/12/2012	31/12/2011	31/12/2012	31/12/2011
	LVL'000	LVL'000	EUR'000	EUR'000
AKTĪVI				
Nemateriālie ieguldījumi	8 664	8 065	12 328	11 476
Pamatlīdzekļi	1 055 757	952 048	1 502 207	1 354 643
Ieguldījuma īpašumi	896	-	1 275	-
Finanšu ieguldījumi	845 375	884 391	1 202 861	1 258 375
Ilgtermiņa aktīvi KOPĀ	1 910 692	1 844 504	2 718 671	2 624 494
Krājumi	4 691	4 697	6 675	6 683
Pircēju un pasūtītāju parādi un citi debitori	178 337	145 251	253 750	206 675
Atvasinātie finanšu instrumenti	4 237	2 450	6 029	3 486
Līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi	-	44 714	-	63 622
Nauda un naudas ekvivalenti	163 437	101 841	232 550	144 907
Āgrozāmie līdzekļi KOPĀ	350 702	298 953	499 004	425 373
AKTĪVU KOPSUMMA	2 261 394	2 143 457	3 217 675	3 049 867
PAŠU KAPITĀLS				
Akciju kapitāls	904 605	325 862	1 287 137	463 660
Ilgtermiņa ieguldījumu pārvērtēšanas rezerve	466 275	411 959	663 449	586 165
Riska ierobežošanas rezerve	(13 130)	(8 247)	(18 682)	(11 734)
Citas rezerves	50 172	9 562	71 389	13 606
Nesadalītā peļņa	31 181	657 964	44 367	936 199
Pašu kapitāls KOPĀ	1 439 103	1 397 100	2 047 660	1 987 896
KREDITORI				
Uzkrājumi	3 802	3 918	5 410	5 575
Aizņēmumi	509 736	454 783	725 289	647 098
Atliktā nodokļa saistības	83 423	74 896	118 700	106 567
Atvasinātie finanšu instrumenti	12 555	10 629	17 864	15 124
Pārējie ilgtermiņa kreditori	535	3 933	761	5 596
Ilgtermiņa kreditori KOPĀ	610 051	548 159	868 024	779 960
Aizņēmumi	78 003	60 642	110 988	86 286
Parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem	86 763	97 220	123 454	138 332
Atvasinātie finanšu instrumenti	12 344	13 470	17 564	19 166
Pārējie īstermiņa kreditori	35 130	26 866	49 985	38 227
Īstermiņa kreditori KOPĀ	212 240	198 198	301 991	282 011
PASĪVU KOPSUMMA	2 261 394	2 143 457	3 217 674	3 049 867

NEATKARĪGU REVIDENTU ZIŅOJUMS

AS „Latvenergo” akcionāram

Ziņojums par finanšu pārskatu

Mēs esam veikuši AS „Latvenergo” (turpmāk tekstā – Mātes sabiedrība) un tās meitas sabiedrību (turpmāk tekstā – Koncerns) 2012. gada konsolidētā finanšu pārskata, kas atspoguļots pievienotajā 2012. gada konsolidētajā gada pārskatā no 84. līdz 144. lappusei, revīziju. Revidētais konsolidētais finanšu pārskats ietver 2012. gada 31. decembra konsolidēto finanšu stāvokļa pārskatu, 2012. gada konsolidēto peļņas vai zaudējumu aprēķinu, konsolidēto vispārējo ienākumu pārskatu, konsolidēto pašu kapitāla izmaiņu pārskatu un konsolidēto naudas plūsmas pārskatu, kā arī nozīmīgu grāmatvedības uzskaites principu kopsavilkumu un citu paskaidrojošu informāciju pielikumā.

Vadības atbildība par finanšu pārskata sagatavošanu

Vadība ir atbildīga par šī finanšu pārskata sagatavošanu un tajā sniegtās informācijas patiesu atspoguļošanu saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem, kā arī par tādām iekšējām kontrolēm, kādas vadība uzskata par nepieciešamām, lai nodrošinātu finanšu pārskata sagatavošanu, kas nesatur ne krāpšanas, ne kļūdu izraisītas būtiskas neatbilstības.

Revidentu atbildība

Mēs esam atbildīgi par atzinumu, ko, pamatojoties uz mūsu veikto revīziju, izsakām par šo finanšu pārskatu. Mēs veicām revīziju saskaņā ar Starptautiskajiem revīzijas standartiem. Šie standarti nosaka, ka mums jāievēro ētikas prasības un jāplāno un jāveic revīzija tā, lai iegūtu

pietiekamu pārliecību par to, ka finanšu pārskatos nav būtisku neatbilstību.

Revīzija ietver procedūras, kas tiek veiktas, lai gūtu revīzijas pierādījumus par finanšu pārskatā uzrādīto summu un atklātās informācijas pamatotību. Procedūras tiek izvēlētas, pamatojoties uz revidentu profesionālu vērtējumu, ieskaitot krāpšanas vai kļūdu izraisītu būtisku neatbilstību riska novērtējumu finanšu pārskatā. Veicot šo riska novērtējumu, revidenti ņem vērā iekšējo kontroli, kas izveidota, lai nodrošinātu finanšu pārskata sagatavošanu un tajā sniegtās informācijas patiesu atspoguļošanu, ar mērķi noteikt apstākļiem piemērotas revīzijas procedūras, bet nevis lai izteiktu atzinumu par kontroles efektivitāti. Revīzija ietver arī pielietoto grāmatvedības uzskaites principu un nozīmīgu Koncerna vadības izdarīto pieņemumu pamatotības, kā arī finanšu pārskatā sniegtās informācijas vispārēju izvērtējumu.

Uzskatām, ka mūsu iegūtie revīzijas pierādījumi ir pietiekami un atbilstoši mūsu revidentu atzinuma izteikšanai.

Atzinums

Mūsaprāt, iepriekš minētais konsolidētais finanšu pārskats sniedz skaidru un patiesu priekšstatu par AS „Latvenergo” un tās meitas sabiedrību finansiālo stāvokli 2012. gada 31. decembrī, kā arī par tās finanšu rezultātiem un naudas plūsmām 2012. gadā saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem.

Ernst & Young Baltic SIA

Muitas iela 1A
LV-1010 Rīga
Latvija

Tālr.: 67 04 3801
Fakss: 67 04 3802
Riga@lv.ey.com
www.ey.com/lv

Vienotais reģistrācijas Nr. 40003593454
PVN maksātāja Nr. LV40003593454

Ernst & Young Baltic SIA

Muitas St. 1A
LV-1010 Rīga
Latvija

Phone: +371 67 04 3801
Fax: +371 67 04 3802
Riga@lv.ey.com
www.ey.com/lv

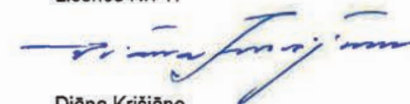
Code of legal entity 40003593454
VAT payer code LV40003593454

Ziņojums par citu juridisko un regulējošo prasību izpildi

Mēs esam iepazinušies arī ar vadības ziņojumu par 2012. gadu, kas atspoguļots pievienotā 2012. gada konsolidētajā pārskatā no 82. līdz 83. lappusei, un neesam atklājuši būtiskas neatbilstības starp šajā vadības ziņojumā un 2012. gada konsolidētajā finanšu pārskatā atspoguļoto finanšu informāciju.

Mēs esam pārliecinājušies, ka Koncerns ir sagatavojis paziņojumu par korporatīvo pārvaldību par 2012. gadu un pārbaudījuši informāciju, kura atspoguļota paziņojumā atbilstoši Latvijas Republikas Finanšu instrumentu tirgus likuma 56.1. panta pirmās daļas 3., 4., 6., 8. un 9. punkta un 56.2 panta otrās daļas 5. punkta prasībām

SIA „Ernst & Young Baltic”
Licence Nr. 17

Diāna Krišjāne
Valdes priekšsēdētāja
LR zvērināta revidente
Sertifikāts Nr. 124

Rīgā,
2013. gada 23. aprīlī